

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**67 A 90 NUMARALI KIRIM KADIASKER DEFTERİNE
GÖRE KIRIM'DA SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT
(1075-1076/1665)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine YILDIRIM

**Enstitü Anabilim Dalı : Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK

AĞUSTOS-2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

67 A 90 NUMARALI KIRIM KADIASKER DEFTERİNE
GÖRE KIRIM'DA SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT
(1075-1076/1665)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine YILDIRIM

Enstitü Anabilim Dalı : Tarih
Enstitü Bilim Dalı : Yeniçağ Tarihi

“Bu tez sınavı 20/08/2020 tarihinde online olarak yapılmış olup aşağıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK	Başarılı
Doç. Dr. Fatih BOZKURT	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Cihan YEMİŞÇİ	Başarılı

ÖNSÖZ

Şer'iyye Sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmaları araştırmaları için önemli arşiv belgeleridir. Ayrıca Osmanlı Devleti'ne bağlı Kırım Hanlığı'nın tarihi ve kültürünü aydınlatma açısından da önemli bir yere sahiptir. Çalışmamızda Kırım Şer'iyye Sicillerinden 67 A 90 Numaralı, 1075-1076/1665 Tarihli Kadıasker Defterinin transkripsiyonu ile idari, sosyal, ekonomik ve kültürel olarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

Tez çalışması sürecinde çalışmamı titizlikle takip eden, desteğini ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım ve saygıdeğer hocam Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK'e teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Tecrübelerini benimle paylaşarak yardımlarından dolayı Sema AKTAŞ SARI, Şahin KILINÇ ve arkadaşım Fatma ŞAHİN'e de teşekkürü borç bilirim. Son olarak bugünlere ulaşmamda emeklerini asla ödeyemeyeceğim değerli aileme ve beni her zaman desteklediği için eşime şükranlarımı sunarım.

Emine YILDIRIM

20/08/2020

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: BELGELERİN TANITIMI.....	3
BÖLÜM 2: 67 A 90 NUMARALI,1075-1076/1665 TARİHLİ KIRIM KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA İDARİ YAPI	9
2.1. Kazalar.....	11
2.1.1. Bahçesaray	12
2.1.2. Karasu	13
2.1.3. Kefe.....	14
2.2. Kasabalar	15
2.3. Köyler	16
2.4. Mahalleler.....	17
2.5. Cami, Mescid ve Medreseler	19
2.6. Coğrafi Mevkiler	20
BÖLÜM 3: 67 A 90 NUMARALI,1075-1076/1665 TARİHLİ KIRIM KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA SOSYAL YAPI	21
3.1. Aile Hayatı.....	21
3.1.1. Evlilik ve Mehir	22
3.1.2. Boşanma ve Nafaka	23
3.2. Kırım'da Etnik ve Dini Gruplar	25
3.2.1. Tatarlar	26
3.2.2. Çerkesler	28
3.2.3. Kıptiler	29
3.2.4. Acemler	30

3.2.5. Rumlar	30
3.2.6. Ermeniler	31
3.2.7. Yahudiler	33
3.3. Kölelik	36
3.3.1. Kölelerin Alım-Satımı	37
3.3.2. Kölelerin Azat Edilmesi	37
3.3.3. Kaçak Köle (Abd-ı Âbık)	38
3.3.4. Kölelerin Etnik Kökenleri ve Tasvirleri	39
3.4. Unvanlar ve Lakaplar	41
BÖLÜM 4: 67 A 90 NUMARALI,1075-1076/1665 TARİHLİ KIRIM KADIASKER	
DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA EKONOMİK YAPI.....	43
4.1. Tarım ve Hayvancılık	43
4.2. Ticaret	45
4.3. Para Birimleri	46
4.4. Ölçü ve Tartı Birimleri	48
4.5. Meslek Grupları	53
4.6. Kullanılan Eşyalar	54
SONUÇ	59
KAYNAKÇA	61
TRANSKRİPSİYON METNİ	67
ÖZGEÇMİŞ	257

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
Ed.	: Editör
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan
KKD	: Kırım Kadıasker Defteri
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
M.	: Miladi
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
N.	: Numara
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TTK	: Türk Tarih Kurumu
vb.	: Ve benzeri

TABLO LİSTESİ

Tablo 1	: Defterdeki Dava Konuları ve Belge Numaraları	5
Tablo 2	: Defterde Adı Geçen Kazalar	11
Tablo 3	: Defterde Adı Geçen Köyler	16
Tablo 4	: Defterde Adı Geçen Mahalleler.....	17
Tablo 5	: Defterde Adı Geçen Cami, Mescid ve Medreseler.....	19
Tablo 6	: Defterde Adı Geçen Coğrafi Mevkiler	20
Tablo 7	: Defterde Yer Alan Kıpti İsimleri.....	29
Tablo 8	: Defterde Yer Alan Rum İsimleri	31
Tablo 9	: Defterde Yer Alan Ermeni İsimleri	32
Tablo 10	: Defterde Yer Alan Yahudi İsimleri.....	34
Tablo 11	: Defterde Yer Alan Gayr-i Müslim İsimleri	34
Tablo 12	: Defterde Yer Alan Gulâm İsimleri	36
Tablo 13	: Defterde Yer Alan Cariye İsimleri	36
Tablo 14	:Defterde Yer Alan Bazı Köle Tasnifleri.....	41
Tablo 15	: Defterde Yer Alan Unvan ve Lakaplar	42
Tablo 16	: Defterde Yer Alan Gıda ve Besin Ürünleri	44
Tablo 17	:Defterde Yer Alan Hayvan Türleri.....	44
Tablo 18	: Defterde Yer Alan At Cinsleri.....	44
Tablo 19	: Defterde Yer Alan Para Birimleri.....	47
Tablo 20	: Defterde Yer Alan Ölçü ve Tartı Birimleri	48
Tablo 21	: Defterde Yer Alan Meslek Grupları	53
Tablo 22	: Defterde Adı Geçen Mutfak Eşyaları	54
Tablo 23	: Defterde Adı Geçen Giyim, Kuşam ve Takılar	55
Tablo 24	: Defterde Adı Geçen Yaşam Alanı Eşyaları	57
Tablo 25	: Defterde Adı Geçen Araç-Gereçler	58

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☒	Doktora	☐
Tezin Başlığı: 67 A 90 Numaralı Kırım Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat (1075-1076/1665)			
Tezin Yazarı: Emine YILDIRIM		Danışman: Profesör Doktor Yücel ÖZTÜRK	
Kabul Tarihi: 20/08/2020		Sayfa Sayısı: vi(önkısım)+ 67(tez) + 190(ek)	
Anabilim Dalı: Tarih		Bilim Dalı: Yeniçağ Tarihi	
<p>Tarih araştırmalarında özellikle sosyal ve yerel tarih çalışmalarında şer'iyye Sicilleri önemli bir yere sahiptir. şer'iyye Sicilleri aynı zamanda birinci el kaynak olma özelliği göstermektedir. Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi Kırım Hanlığı'nda da kadılar tarafından mahkeme kayıtları tutulmuştur. Bu yüzden şer'iyye Sicilleri Kadı Sicilleri olarak da bilinmektedir. Bu kaynaklar ait olduğu toplumun sosyal, kültürel, ekonomik hayatı ve idari yapısı hakkında bilgiler vermektedir. İncelediğimiz 67 A 90 Numaralı, 1075-1076/1665 Tarihli Kırım Kadıasker Defterinin transkrip çalışması yapılarak Kırım'ın o dönemdeki idari, sosyal ve ekonomik yapısı değerlendirilmiştir. İdari yapı içerisinde Kırım coğrafyasında yer alan kaza, kasaba, köy, mahalle ve coğrafi yer isimleri tespit edilerek verilmiştir. Sosyal yapı içerisinde Kırım toplumunda aile hayatı, etnik ve dini unsurlar, kölelik, unvan ve lakaplar gibi konulara yer verilmiştir. Ekonomik yapı içerisinde ise Kırım coğrafyasında tarım, hayvancılık, ticaret, kullanılan para birimleri, ölçü-tartı birimleri, meslek grupları, kullanılan eşyalar çalışmada verilen konular arasında yer almaktadır. Çalışmamız Kırım Hanlığı'nın H.1075-1076/M.1665 yılını kapsamaktadır. 17. yüzyılın ikinci yarısında Kırım Yarımadası'nın idari, sosyal, kültürel ve ekonomik hayatını anlamak, Kırım tarihine ve kültürüne ışık tutmak temel amaçlar arasındadır.</p>			
Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Kırım Hanlığı, Kadı, şer'iyye Sicilleri			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	X	Ph.D.	
Title of Thesis: Social and Economic Life in Crimea According to Book of Crimea Kadıasker 67 A 90 number (1075-1076/1665)			
Author of Thesis: Emine YILDIRIM		Supervisor: Professor Yücel ÖZTÜRK	
Accepted Date: 20/08/2020		Number of Pages: vi(pre text)+67(thesis)+190(adds)	
Department: History		Subfield: New Age Period History	
<p>Sharia Court Registers have an important place in history studies, especially in social and local history studies. Sharia Court Registers are also first hand source. As in the Ottoman State, the court records were wrote down by the Kadi in the Crimean Khanate. For this reason, Sharia Court Registers are also known as Kadi Records.These sources provide information about the social, cultural, economic life and administrative structure of the society to which it belongs. The administrative, social and economic structure of Crimea was evaluated by conducting the transcript of the Crimean Kadilesker Book number with 67 A 90, A.H. 1075- 1076 (C.E. 1665) that we examined. District, town, village, neighborhood and geographical place names in the Crimean geography within the administrative structure are determined. Within the social structure, issues such as family life, ethnic and religious elements, slavery, titles and nicknames are included in the Crimean society. Within the economic structure, agriculture, animal husbandry, trade, currencies used, measurement-weighing units, occupational groups, and used items are among the topics given in the study. The study covers the year of A.H, 1075- 1076 / C.E, 1665 in Crimean Khanate . The main aims are the understanding administrative, social, cultural and economic life of the Crimean Peninsula and shedding light on the history and culture of Crimea in the second half of the 17th century.</p>			
Keywords: Ottoman Empire, Crimean Khanate, Kadi, Sharia Court Registers			

GİRİŞ

Çalışmanın Konusu

Kırım Yarımadası, Karadeniz'in kuzeyinde yer alan önemli bir yerdir. Coğrafi konumundan dolayı çeşitli uygarlıkların uğrak yeri olmuştur ve siyasi mücadelelere sahne olmuştur. Altın Orda Devleti'nin parçalanmasıyla Kırım Hanlığı ortaya çıkmıştır. Hanlığın gerçek kurucusu Hacı Giray'dır. Bölgenin Osmanlı Devleti'nin egemenliğine girmesi Fatih Sultan Mehmet zamanında olmuştur. Gedik Ahmet Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu tarafından 1475 yılında fethedilmiştir. Bölge, 1783'e kadar Rusya'nın bölgeyi ilhakına kadar Osmanlı himayesinde Kırım hanları tarafından idare edilmiştir.

Kırım tarihine ve kültürüne ışık tutması açısından birinci el kaynaklara başvurmak gerekir. Bu kaynaklardan biri olan Şer'iyye Sicilleri tarih araştırmalarında önemli yere sahiptir. Kadı sicilleri de denilen Şer'iyye Sicilleri ait olduğu toplum hakkında siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik bilgiler vermektedir. Halkın günlük hayatı, aile, toplum, ekonomi, hukuk vb. birçok alanın tarihi için önemli kaynaklardır. Evlenme, mehir, boşanma, nafaka, miras, vakıf, kölelik, nüfus, ekonomik uğraşlar vb. konularla ilgili bilgiler içermesi bakımından da önemli yere sahiptir. Şer'iyye Sicilleri gerek sosyal ve yerel tarih çalışmaları için gerekse birinci el kaynak olduğu için büyük önem arz etmektedir.

Çalışmanın Amacı

67 A 90 Numaralı, 1075-1076/1665 Tarihli Kırım Kadıasker Defterinin transkripsiyonu yapılarak Kırım'ın idari, sosyal ve ekonomik yapısını değerlendirme çalışması yapılması amaçlanmıştır.

Kırım Şer'iyye Sicilleri, Kırım Hanlığı ile ilgili idari, sosyal, kültürel ve ekonomik alanda önemli bilgiler içermektedir. Bu bakımdan Kırım Hanlığı ile ilgili yapılan çalışmalara katkı sağlanması temel amaçlardandır.

Çalışmanın Önemi

Şer'iyye Sicilleri bir yerin idari, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında bilgi veren önemli arşiv belgelerindedir. Kırım Kadıasker Defterleri de Kırım coğrafyasını anlamak, Kırım'ın tarihi ve kültürü hakkında bilgi sahibi olmak açısından önemli

kaynaklardır. 9 Numaralı Kadıasker Defterinin transkripsiyon ve değerlendirilmesi de bölgenin sosyal, kültürel, ekonomik vb. tarihi ile kültürünü aydınlatması bakımından çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca yerel tarihe katkı sağlaması ve tarih çalışmaları için de önemli yere sahiptir.

İncelenen Kadıasker Defterinde Kırım coğrafyasının idari yapısı hakkında fikir sahibi olmak ve bölge halkının gündelik yaşamından izler bulmak mümkündür. Toplumun en küçük birimi olan aile, toplumdaki farklı etnik ve dini kesimler hakkında bilgiler de içermektedir. Evlenme, boşanma, miras, kölelik, vakıf, toplumda kullanılan çeşitli unvan ve lakaplar, ekonomik uğraşlar, para birimleri, ölçü-tartı birimleri gibi konular hakkında da bilgiler muhteva etmektedir.

Çalışmada İzlenen Yöntem

67 A 90 Numaralı, 1075-1076/1665 Tarihli Kırım Kadıasker Defterinin mikrofilmini danışmanım Prof. Dr. Yücel ÖZTÜRK' ten aldıktan sonra transkripsiyon çalışması yapılmıştır. Transkripsiyon çalışması sırasında Arapça harflerden elif harfi “ ^ ”, ayın harfi “ ‘ ”, hemze harfi ise “ ’ ” simgeleri ile gösterilmiştir. Okunmasında zorlanılan, silinen ve tahrip olan kısımlar için (silik) ifadesi kullanılmıştır. Eksik yazılan, yazılmasının gerekli olduğu veya kâtibin unuttuğunu düşündüğümüz kısımlar (eksik hüküm) olarak belirtilmiştir. Okunmasında emin olmadığımız kelimelere “ ? ” işareti, okunamayan kelimeler için “ ... ” kullanılmıştır.

İncelenen kadı sicilinin numaralandırılması varak olarak yapıldığından transkripsiyon metninde her varağın iki yüzünü ayırt etmek için a ve b şeklinde belirttik ve her bir sayfasındaki kaydı bu düzene göre numaralandırdık. Örneğin 5. varak a ve b olarak ikiye ayrılmıştır. A bölümündeki davalar 9/5a-1, 9/5a-2, 9/5a-3, 9/5a-4, 9/5a-5; B bölümündeki davalar ise 9/5b-1, 9/5b-2, 9/5b-3 şeklinde verilmiştir. Numaralandırılan hükümler konularına göre tablo haline getirilmiştir. İçindeki bilgilere göre tablolara başlıklar konulmuştur. Daha sonra literatürdeki çalışmalardan yararlanılarak Kırım ile ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur.

BÖLÜM 1: BELGELERİN TANITIMI

Şer'iyeye sicilleri, Osmanlı Devleti'nde mahkeme kararlarının ve kayıtlarının toplandığı defterlerdir. Şer'iyeye sicillerine Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'iyeye de denilmektedir. Kadı defterleri, merkezde ve taşrada bulunan her kesimden insanların hukukî ilişkilerine dair kayıtları içermektedir. Aile, toplum, ekonomi, hukuk gibi birçok alanın tarihi için önemli kaynaklar olan Şer'iyeye sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmalarında da ana kaynak niteliği taşımaktadır.¹

Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren şer'i kaza usulünü benimseyip uygulamıştır. Osman Bey döneminde ilk kadı tayini gerçekleştirilmiştir. İlk kadılar Anadolu, İran, Suriye, Mısır gibi yerlerden getirilmiştir. Çünkü o dönemde Kırım'da kadıları yetiştirecek bir kurum mevcut değildi. Osmanlı Devleti'nin fethedilen yerlere kadı tayin etmesine bağlı adli teşkilat ortaya çıkmıştır. Tek kadının görev yaptığı bu sisteme Şer'iyeye mahkemeleri denilmektedir. Mahkeme olarak kullanılacak belli bir yer olmadığı için kadılar yargı işlerini kadı evi, cami, mescid, medrese gibi yerlerde yürütmüşlerdir. Ayrıca yargı işlerini Cuma ve Bayram günleri dışında yerine getirmişlerdir.²

Kadı, "hükmeden, yerine getiren" anlamlarına gelmektedir. Osmanlı Devleti'nde şer'i ve örfî hukuk hükümlerinin uygulayıcısı konumundaydı. Ayrıca devlet emirlerini yerine getirmekle de mükellefti. Kadıların hukuki, idari ve beledî görevleri bulunmaktaydı. Ayrıca noter gibi çalışıp alım-satım işlemleri başta olmak üzere vasiyet, vekâlet, ortaklık, parasal ilişkiler gibi çeşitli muamelelerin tescil edilmesi yetkisini de ellerinde bulundurmaktaydılar.³ Kadı, nahiyelerin başına naib tayin ederdi. Naib, kadı vekili olarak vazife görmekteydi.⁴

Osmanlı Devleti'nde şer'i ve örfî hukuk meseleleri Şer'i mahkemelerde Hanefî mezhebine göre çözüldü. Şer'i ve örfî hükümlerin uygulayıcısı olan kadılar için "hâkimü's-şer'i" sonra ise "ale'l-ıtlak hâkim" gibi ifadeler kullanılmıştır.⁵

---

¹ Yunus Uğur, "Şer'iyeye Sicilleri", *DİA*, C.39, İstanbul 2010, s.8.

² Halil Cin, Ahmed Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul 2011, s.262-263.

³ Yusuf Halaçoğlu, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, TTK, Ankara 2014, s.126-127.

⁴ Halil İnalçık, *Osmanlı'da Devlet, Hukuk ve Adalet*, Kronik Kitap, İstanbul 2018, s.141.

⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilatı*, TTK, Ankara 2014, s.91.

Kadınların adli ve idari görevleri mevcut olduğundan Şer'iyeye sicillerinde iki görevle de alakalı kayıtlar bulunmaktadır. İlâmlar, hüccetler, vakfiyeler, ma'rûzlar adli kayıtlar içinde yer alırken memur, müderris, kethüda ve yiğitbaşı tayini, resmi yapılara ait tamir ve keşifler, vakıf binalarının kiraya verilmesi, vergilerin toplanması, esnafların denetimi, narh koyma, mukataa denetimi gibi konular idari kayıtlar içerisinde yer almaktadır.⁶

Şer'iyeye sicillerinde yer alan belge çeşitleri genel olarak iki gruba ayrılabilir. İlki mahkemenin reisi olarak kadının mahkemesinde baktığı çeşitli dava ve muamelelerin kayda geçirilmesiyle tutulan kayıtlardır ki kadı sicilleri büyük ölçüde bu tür belgeleri içermektedir. Diğerleri ise kadınların yazmadığı, kadınlara hitaben gönderilip sicillere kaydedilen belgelerdir. Hüccet, İlâm, Ma'rûz, Murasele ve diğer kayıtlar ilk grupta yer alırken; Ferman, Berat, Buyruldu, Tezkire, Temessük ikinci grupta yer almaktadır.⁷

Sosyal ve yerel tarih çalışmalarında önemli yer tutan Şer'iyeye sicilleri çalışmamızın ana kaynağını oluşturmaktadır. Kırım Hanlığı'na ait sicillerin Türkiye'de tanıtılmasında Halil İncalcık etkili olmuştur. İncalcık “ *Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Bulundu* ” isimli makalesinde Kırım Hanlığı'na ait bazı belgelerin Kırım'da Gaspıralı Kütüphanesi'nde olduğunu Hakan Kırımlı'dan öğrendiğini belirtmiştir. 1994 yılında Kırım'ı ziyareti sırasında bu sicillerin muhafaza edildiği kütüphaneye gitmiştir. Kütüphane müdürü Naciye Tairova 61 ciltlik koleksiyonu göstermiştir. Ancak bunların orijinal siciller olmayıp tarih sırasına göre tasnif edilmiş fotokopileri olduğunu ifade etmiştir. Belgeler Gaspıralı Kütüphanesi'ne gelmeden evvel, II. Dünya Savaşı öncesinde Yalta Şark Müzesi'nde Kırım Araştırma Enstitüsü'nde saklanıyormuş. 1944 yılında Kırım Tatarlarının sürgün edilmesiyle birlikte onlara ait bütün kültürel kalıntıların yok edilmesine dair emir çıkartılmıştır. Belgeler Kırım Devlet Arşivi'ne getirilerek 1992 yılına kadar kutularda saklanmıştır. 1992'de Arşiv müdürü Stepanova Antonina belgelerin bir kısmının kaloriferci tarafından yakıldığına tanık olmuş ve kalan belgelerin Kırım Müzesi'ne verilmesini sağlamıştır. Ancak müze idaresi orijinal belgelerin orada yer alabileceğini söylemiştir ve tavsiye üzerine belgelerin fotokopileri Gaspıralı

---

⁶ Abdulaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015, s.27.

⁷ Dilek Çelik, 67 A 90 Nolu ve 1017-1022 (1608-1613) Tarihli Kırım Hanlığı Kadıasker Defteri (Tahlil ve Transkripsiyon), *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2011, s.5.

Kütüphanesi'ne verilmiştir. 1992'den itibaren sicillerin yeni yeri artık Gaspıralı Kütüphanesi olmuştur. İnalçık koleksiyonun 72 defterden oluştuğunu ancak 61 tanesinin kütüphane olduğunu ifade etmiştir. 5-7, 12, 39, 41-3, 50, 63, 69-70 ciltlerin eksik olduğunu ve bunların da kalorifer kazanında yanmış olabileceği ihtimaline değinmiştir.⁸

Halil İnalçık'ın Kırım sicillerine dayalı çalışma sahasının önünü açmasıyla birlikte bu sahada çeşitli kitap, makale, yüksek lisans ve doktora tezleri gibi çalışmalar ortaya çıkmıştır. Biz de çalışmamızda dokuzuncu cildin transkripsiyon ve değerlendirme çalışmasını yaptık.

Çalışmamıza konu olan 67 A 90 Numaralı, 1075-1076/1665 Tarihli Kırım Kadıasker Defterinin mikrofilmini tez danışmanım Prof. Dr.Yücel ÖZTÜRK'ten aldım. Defter 101 varaktan oluşmaktadır. Defteri birden fazla kâtibin kaleme aldığı yazı tarzlarından anlaşılmaktadır. Okunmakta zorlanılan kısımlar olmasına rağmen yazı ve dil özellikleri itibariyle okunaklı bir sicildir. Kayıtların bazılarının ya başı ya da sonu eksik bırakılmıştır. Üstü karalanmış ve silik hükümler de olmakla birlikte az da olsa tekrarlanmış kelimeler yer almaktadır. Defterin içeriğine bakıldığında alacak-verecek, borç, gayrimenkullere ilişkin muameleler (alım-satım, hisse, hudut), köle kayıtları (alım-satım, azat edilmesi, kaçak köle), nikâh akdi, mehir, boşanma, nafaka, miras, darp, cinayet, hakaret, hırsızlık, emanet, narh vb. çok çeşitli konularda kayıtları içerdiği görülmektedir. Defterdeki dava konuları aşağıda tablo olarak verilmektedir.

Tablo 1: Defterdeki Dava Konuları ve Belge Numaraları

Alacak-verecek ve Borçlanma kayıtları	9/2a-3, 9/2b-1, 9/2b-3, 9/2b-5,9/3a-11, 9/6a-4, 9/6b-3, 9/7a-5, 9/7a-6, 9/8b-1, 9/8b-2, 9/8b-3, 9/11a-2, 9/11a-5, 9/12b-4, 9/13a-3, 9/13a-5, 9/15b-1, 9/15b-3, 9/15b-4, 9/17b-1, 9/18a-5, 9/18b-2, 9/18b-3, 9/18b-6, 9/19b-3, 9/20a-1, 9/21b-3, 9/26a-1, 9/27b-2, 9/29b-4, 9/30a-4, 9/31b-2, 9/32b-1, 9/32b-4, 9/34a-2, 9/34b-1, 9/34b-4, 9/35b-1, 9/37b-4, 9/37b-5, 9/39b-3, 9/40b-2, 9/41a-3, 9/43a-2, 9/45b-2, 9/46b-2, 9/47b-1, 9/50a-3, 9/50b-2, 9/50b-5, 9/52b-2, 9/53a-1, 9/53a-2, 9/53b-4, 9/54a-1, 9/54a-5, 9/54b-2, 9/58a-2, 9/58b-3, 9/62a-2, 9/62a-3, 9/62a-5, 9/63a-2, 9/63a-3, 9/63b-3, 9/64b-4, 9/65b-3, 9/65b-4, 9/67b-2, 9/69b-2, 9/69b-3, 9/70a-1, 9/70a-2, 9/70a-3, 9/71a-4, 9/71b-3, 9/72a-4, 9/72b-2, 9/73a-2, 9/73a-3, 9/73a-4, 9/73a-5, 9/74a-2, 9/74a-5, 9/75a-5,
---------------------------------------	---

⁸ Halil İnalçık, "Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Bulundu", *Bellekten*, C. LX, S.227 (Nisan), Ankara 1996, s.165-167.

	9/76a-2, 9/76b-1, 9/77a-2, 9/77a-3, 9/78b-1,9/79a-3, 9/82a-1, 9/83a-1, 9/83b-2, 9/84a-3, 9/85a-1, 9/85b-1, 9/91a-2, 9/96b-2, 9/98a-3, 9/98b-4, 9/100a-5.
Gayrimenkul (Arazi,Arsa, Bağ,Bahçe, Çayır,Dükkân,Ev, Mezra vb.) alım-satım,hisse ve hudut kayıtları	9/5a-1, 9/6a-2, 9/7b-1, 9/10a-1, 9/10a-3, 9/10b-1, 9/10b-4, 9/11a-4, 9/12a-1, 9/13a-1, 9/14b-1, 9/14b-2, 9/18a-1, 9/19b-2, 9/21a-1, 9/22a-2, 9/22b-2, 9/22b-3, 9/23b-3, 9/24b-1, 9/25a-1, 9/27a-3, 9/28a-1, 9/29b-2, 9/31a-2, 9/31b-1, 9/32a-2, 9/33a-1, 9/33b-3, 9/35a-3, 9/36b-2, 9/37a-2, 9/37b-2, 9/38a-1, 9/39b-2, 9/40a-5, 9/41b-3, 9/43b-1, 9/43b-2, 9/44a-2, 9/46b-1, 9/46b-3, 9/47a-2, 9/48a-2, 9/48b-2, 9/49a-1, 9/49a-2, 9/49a-3, 9/49b-1, 9/50b-3, 9/51a-2, 9/51a-3, 9/51b-3, 9/52a-1, 9/53b-1, 9/53b-3, 9/54b-1, 9/56b-3, 9/57a-1, 9/58b-4, 9/58b-5, 9/59b-1, 9/61a-2, 9/65b-2, 9/66a-2, 9/66a-3, 9/66b-2, 9/68a-1, 9/69a-2, 9/70a-4, 9/71a-2, 9/75a-4, 9/76b-3, 9/77b-4, 9/77b-5, 9/78b-3, 9/80a-1, 9/83b-3, 9/84a-1, 9/84b-2, 9/85b-3, 9/86b-2, 9/87a-3, 9/87b-1, 9/87b-2, 9/88a-1, 9/88a-2, 9/88b-1, 9/89b-1, 9/90a-1, 9/90a-2, 9/91a-1, 9/91a-4, 9/91b-2, 9/92a-1, 9/92a-2, 9/92b-1, 9/93a-3, 9/93a-4, 9/93b-1, 9/93b-2, 9/93b-3, 9/94a-1, 9/94a-2, 9/95a-1, 9/96a-2, 9/96b-1, 9/97b-3, 9/98a-2, 9/98b-1, 9/98b-2.
Köle alım-satım kayıtları	9/7a-2, 9/7a-4, 9/8b-5, 9/14b-3, 9/41a-1, 9/72a-1.
Köle azat kayıtları	9/6a-1, 9/7b-2, 9/11b-2, 9/12b-1, 9/13b-1, 9/14a-2, 9/16a-2, 9/16a-4, 9/20b-1, 9/21b-1, 9/26a-4, 9/27a-1, 9/27a-2, 9/27b-1, 9/28a-3, 9/28b-1, 9/28b-2, 9/29a-1, 9/29a-2, 9/31b-3, 9/33b-2, 9/36a-1, 9/36b-1, 9/38b-1, 9/40a-1, 9/41b-1, 9/44a-1, 9/45a-2, 9/46a-1, 9/46a-2, 9/46a-3, 9/47a-3, 9/47a-4, 9/47b-3, 9/48a-3, 9/48b-1, 9/50a-1, 9/50a-2, 9/50b-1, 9/52b-1, 9/54a-3, 9/55a-2, 9/55a-3, 9/55b-2, 9/55b-3, 9/56a-1, 9/56a-2, 9/57b-1, 9/61a-3, 9/62a-1, 9/63b-4, 9/64a-4, 9/65a-5, 9/68a-2, 9/74b-1, 9/78a-1, 9/80a-3, 9/80b-2, 9/82a-3, 9/83a-2, 9/83a-3, 9/87a-4, 9/89a-2, 9/89b-4, 9/90a-3, 9/91b-3, 9/93a-2, 9/97a-3, 9/97b-2, 9/98a-4, 9/99b-1, 9/99b-2.
Nikâh kayıtları	9/42b-2, 9/43a-4.
Mehir kayıtları	9/20b-5, 9/31a-1, 9/70b-1.
Boşanma kayıtları	9/20a-3, 9/24a-1, 9/41a-4, 9/41b-4, 9/57b-2, 9/58a-1, 9/61b-4, 9/64b-1, 9/71b-2, 9/72a-2, 9/73b-2, 9/75a-3.
Nafaka kayıtları	9/5a-2, 9/5a-3, 9/17b-5, 9/19a-1, 9/19a-2, 9/22a-3, 9/23a-2, 9/24a-6, 9/29a-3, 9/34a-1, 9/35a-1, 9/37b-1, 9/42a-1, 9/42a-2, 9/42a-3, 9/45b-1, 9/45b-3, 9/65a-4, 9/71a-1, 9/74a-3, 9/80a-2, 9/85b-2, 9/95b-2, 9/99a-2.
Kira kayıtları	9/34b-2, 9/43a-3, 9/48b-4, 9/53b-2, 9/56b-1, 9/66a-1, 9/89b-2.

Darp,Hakaret ve Cinayet kayıtları	9/3a-8,9/3a-9,9/8a-1, 9/13a-4, 9/13b-4, 9/15b-6, 9/22a-1, 9/23b-2, 9/24b-3, 9/25b-2, 9/26a-2, 9/35b-3, 9/45a-1, 9/48b-3, 9/51b-1, 9/54a-2, 9/56a-3, 9/58a-4, 9/64b-2, 9/64b-3, 9/71b-1, 9/72a-3, 9/72b-1, 9/72b-3, 9/81a-3, 9/81a-4, 9/82b-3, 9/83b-1, 9/85a-2, 9/89b-3, 9/94b-1.
Gasp,Kayıp ve Hırsızlık kayıtları	9/6b-2, 9/7a-1, 9/11a-3, 9/19a-5, 9/24a-2, 9/24b-4, 9/25a-2, 9/30a-1, 9/34a-4, 9/35b-2, 9/40a-4, 9/40b-1, 9/54a-4, 9/58a-3, 9/59a-3, 9/68b-1, 9/69a-3, 9/81b-1, 9/86a-2, 9/95a-3, 9/97b-1, 9/98a-1, 9/99a-1.
Şahitlik kayıtları	9/12a-4, 9/13b-2, 9/17b-3, 9/20b-3, 9/32a-5, 9/33a-2, 9/33a-3, 9/36a-3, 9/36a-4, 9/41b-2, 9/74a-1, 9/75b-2, 9/77b-1.
Miras kayıtları	9/17a-1, 9/37a-1, 9/38a-2, 9/39a-2, 9/52a-3, 9/55a-1, 9/59a-1, 9/60a-1, 9/60a-2, 9/60b-1, 9/62a-4, 9/62a-6, 9/63a-1, 9/63b-2, 9/65b-1, 9/67a-1, 9/67b-1, 9/67b-3, 9/70b-3, 9/74b-5, 9/75a-2, 9/77a-1, 9/77b-3, 9/79b-3, 9/80b-1, 9/82a-2, 9/84a-4, 9/85a-3, 9/86a-1, 9/92a-3, 9/94a-3, 9/95b-3, 9/100b-1.
Narh kayıtları	9/1a-2, 9/1a-3,9/1a-4,9/1a-7, 9/2b-4,9/3a-1,9/3a-2,9/3b-1,9/3b-2,9/3b-5, 9/3b-6, 9/3b-7, 9/3b-8,9/3b-10, 9/4a-5,9/4a-7,9/4b-3,9/4b-6,9/4b-7, 9/4b-8, 9/50b-4, 9/62a-7, 9/62b-1, 9/79a-2, 9/100a-1, 9/100a-2, 9/100a-3, 9/101a-1, 9/101a-3, 9/101a-4, 9/101a-5, 9/101a-6, 9/101a-7.
Vekâlet kayıtları	9/8a-3, 9/9a-1, 9/9b-1, 9/10a-4, 9/12a-3, 9/13b-3, 9/29b-3, 9/30b-3, 9/33b-1, 9/34b-3, 9/39b-1, 9/42b-1, 9/49b-3, 9/65a-6, 9/83a-4, 9/91b-1.
Vakıf kayıtları	9/11b-1, 9/65a-1.
Eksik hükümler	9/3a-4,9/3a-5, 9/3a-6,9/4a-1,9/4a-2,9/4a-4,9/4b-2,9/4b-9,9/9b-5, 9/23a-4, 9/29b-1, 9/31a-5, 9/42b-3, 9/48a-1, 9/49b-4, 9/57b-3, 9/61a-1, 9/61b-3, 9/62b-3, 9/71a-3, 9/73a-1, 9/73b-3, 9/89a-1, 9/90b-2.
Emanet ile ilgili kayıtlar	9/12a-2, 9/51b-2, 9/59a-2, 9/68b-2, 9/73b-1, 9/76a-1, 9/84a-2, 9/86b-1.
Kefil kayıtları	9/6b-1, 9/9b-3, 9/15a-2, 9/17b-2, 9/37b-3, 9/68b-3, 9/68b-4, 9/98b-3.
Haklaşma ve Hak kalmadığı konusundaki kayıtlar	9/9b-4, 9/15b-2, 9/16b-1, 9/20a-4, 9/21b-4, 9/23a-3, 9/28a-2, 9/30b-1, 9/32b-3, 9/32b-5, 9/37b-7, 9/69b-1, 9/73a-6, 9/74b-3, 9/80b-3, 9/87a-2.

Vade ve Faiz ile ilgili kayıtlar	9/1a-11,9/4a-6,9/5a-5, 9/8b-6, 9/12b-2, 9/15b-5, 9/18b-5, 9/24a-5, 9/27b-4, 9/30b-2, 9/55b-1, 9/57a-2, 9/58b-2, 9/62b-2, 9/64a-1, 9/64a-2, 9/64a-3, 9/67b-4, 9/87a-1, 9/93a-1.
Devir ve Teslim kayıtları	9/2b-6, 9/3b-3,9/7a-3, 9/8b-4, 9/30a-3, 9/47a-1, 9/51a-1, 9/56b-2, 9/63b-1, 9/69a-1, 9/78b-4, 9/79b-1, 9/80b-4, 9/88b-2.
Hak talebi ile ilgili kayıtlar	9/2a-2, 9/5a-4, 9/5b-1, 9/5b-2, 9/5b-3, 9/7b-3, 9/8a-2, 9/9b-2, 9/10a-2, 9/10a-5, 9/11a-1, 9/12b-3, 9/13a-2, 9/14a-1, 9/14a-3, 9/14a-4, 9/14a-5, 9/15a-1, 9/15a-3, 9/16a-1, 9/16a-3, 9/16b-2, 9/16b-3, 9/16b-4, 9/17b-4, 9/17b-6, 9/18a-2, 9/18a-4, 9/18b-1, 9/18b-4, 9/19a-3, 9/19a-4, 9/19b-1, 9/20a-2, 9/20b-2, 9/20b-4, 9/21a-2, 9/21a-3, 9/21b-2, 9/22b-1, 9/23a-5, 9/23b-1, 9/24a-3, 9/24a-4, 9/24b-2, 9/25b-1, 9/25b-3, 9/26a-3, 9/26b-1, 9/26b-2, 9/26b-3, 9/26b-4, 9/27b-3, 9/27b-5, 9/28b-3, 9/28b-4, 9/29b-5, 9/30a-2, 9/31a-3, 9/32a-1, 9/32a-3, 9/32a-4, 9/32b-2, 9/34a-3, 9/34a-5, 9/35a-2, 9/37b-6, 9/38a-3, 9/39a-1, 9/41a-2, 9/42a-4, 9/42b-4, 9/44b-1, 9/44b-2, 9/47b-2, 9/49b-2, 9/50a-4, 9/52a-2, 9/53a-3, 9/53a-4, 9/56a-4, 9/57a-3, 9/58b-1, 9/59b-2, 9/61a-4, 9/61b-1, 9/61b-2, 9/63a-4, 9/65a-2, 9/65a-3, 9/66b-1, 9/66b-3, 9/66b-4, 9/70b-2, 9/70b-4, 9/72b-4, 9/74b-2, 9/74b-4, 9/75b-1, 9/76b-2, 9/77b-2, 9/78a-2, 9/78a-3, 9/78a-4, 9/78b-2, 9/79a-1, 9/79b-2, 9/81a-1, 9/81a-5, 9/81b-2, 9/81b-3, 9/82b-1, 9/82b-2, 9/86b-3, 9/88a-3, 9/88b-3, 9/88b-4, 9/89a-3, 9/90b-1, 9/95a-2, 9/95b-1, 9/96a-1, 9/96b-3, 9/97a-1, 9/97a-2, 9/100b-2.
Yemin kayıtları	9/10b-3, 9/10b-2, 9/43a-1, 9/44b-3, 9/74a-4, 9/81a-2.
Diğer kayıtlar	9/1a-1,9/1a-5, 9/1a-6,9/1a-8, 9/1a-9, 9/1a-10,9/2a-1, 9/2b-2,9/3a-3,9/3a-7,9/3a-10,9/3a-12, 9/3b-4,9/3b-9,9/3b-11,9/4a-3,9/4b-1,9/4b-4,9/4b-5,9/6a-3, 9/12a-5, 9/18a-3, 9/23a-1, 9/26b-5, 9/31a-4, 9/36a-2, 9/38b-2, 9/39a-3, 9/40a-2, 9/40a-3, 9/75a-1, 9/84b-1, 9/91a-3, 9/95a-4, 9/100a-4, 9/101a-2, 9/101a-8, 9/101a-9.

BÖLÜM 2: 67 A 90 NUMARALI, 1075-1076/1665 TARİHLİ KIRIM KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA İDARİ YAPI

Kırım Yarımadası, batı ve güneyi Karadeniz, doğu ve kuzeyi Azak Denizi ile çevrili bir konumdadır. Genişliği 9 km. ve uzunluğu 20 km. olan Orkapı berzahıyla karaya bağlanan yarımada 26.140 km² genişliğe sahiptir. Kırım, ada özelliğine sahip olduğu için halk tarafından “Yeşilada” olarak adlandırılmıştır. Girintili-çukurlu kıyılara sahip olup yaklaşık 1000 km'dir. Koyları gemilerin yanaşmasına uygun olan ülkede limanlar da bulunmaktadır. Ülkede hem dağlık alanlar hem de düz bozkırlar mevcuttur. Ayrıca su kaynakları bakımından da zengindir.⁹

Kırım yarımadası Kırım Hanlığı'nın asıl dayanağını meydana getirmiştir. Bununla birlikte Azak Denizi çevresi, Tuna boyları, Aşağı Don, Özü Nehri sınırlarına dayanan ve Kıpçak Bozkırı denen stepler de Hanlığın topraklarını oluşturmuştur.¹⁰

Kırım, tarih boyunca çeşitli medeniyetlerin özellikle Asya'dan gelen toplulukların uğradığı bir yer olmuştur. Kırım'a en eski yerleşen topluluğun Taurlar olduğu düşünülmektedir. Taurlar'dan başka M.Ö. VIII. yüzyılda İskitler, sonrasında Kimmerler bölgeye gelerek yerleşmişlerdir. M.Ö. VI. yüzyılda Yunanlar koloni kurmuştur. Bunlardan başka Romalılar, Sarmatlar, Alanlar, Gotlar, Hunlar ikamet etmişlerdir. Hun egemenliğinin sona ermesiyle çeşitli Türk toplulukları bölgeye yerleşmiştir. Bulgarlar, Hazarlar, Peçenekler, Kıpçaklar da Kırım'da yaşayan topluluklardan olmuşlardır. XIII. yüzyılda Anadolu Selçuklu Devleti sultanı I.Alâeddin Keykubat'ın Suğdak'ı fethetmesiyle Kırım'ın Anadolu ile bağları güçlenmiştir.¹¹ 16 Temmuz 1223'te Kalka Muharebesi'nde Kıpçak ve Rus orduları Deşt-i Kıpçak'a hâkim olmak isteyen Moğollara karşı başarısız olmuştur. Ardından bölgede Altın Orda Devleti'nin egemenliği başlamıştır. Bir Moğol devleti olan Altın Orda, Kıpçaklar gibi Türk topluluklarının etkisiyle Türkleşmiştir. Ayrıca bölgede Türk kültürünün devam etmesini sağlamışlardır.¹²

⁹ DİA, “Kırım”, *DİA*, C.25, Ankara 2002, s.447-448.

¹⁰ Sadettin Gömeç, *Türk Cumhuriyetleri ve Toplulukları Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara 2003, s.335.

¹¹ DİA, “Kırım”, s.448.

¹² Yücel Öztürk, “Kırım Hanlığı”, *Türkler Ansiklopedisi*, C. VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s.827-828.

Aynı dönemlerde Memlûkler Kırım'ın güney sahillerine gelerek bölge ticaretinde etkili olmuşlardır. Baybars zamanında Eski Kırım'da bir camii yaptırılmıştır. Böylece Memlûkler kültürel anlamda bölgeye katkı sağlayıp bölgede İslamiyet'in yayılmasında da etkili olmuşlardır.¹³ Cenevizliler, 1261 yılında Nif Antlaşması ile Bizans'tan ticari ayrıcalık elde ederek Kırım'da koloniler kurmuşlardır.¹⁴ Altın Orda hükümdarı Mengü Timur zamanında Kefe'ye yerleşen Cenevizler zamanla burayı önemli ticari merkezleri haline getirmişlerdir. Kefe'den başka Kırım'ın ticari açıdan önemli limanlarını da kontrol altına almışlardır.¹⁵ Cenevizlilerin bölgedeki etkisi XV. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Kırım'da egemenliğinin sağlanmasıyla sona ermiştir.¹⁶

Altın Orda Devleti içinde ayrı bir bölge teşkil eden Kırım, XIV. yüzyılın ikinci yarısında taht kavgaları sonucu rakip beyler ve hanların sığındığı bölge haline gelmiştir. Soyu Cengiz Han'a dayanan prensler, bölgede hanlıklarını ilan etmişlerdir. Ancak Kırım Hanlığın asıl kurucusu Hacı Giray'dır. 1475 yılında Fatih Sultan Mehmet döneminde Gedik Ahmet Paşa komutasındaki donanma Kırım'ı fethetmiştir. Nur Devlet'le anlaşılan Cenevizlilerin hapsedtiği Mengli Giray, Gedik Ahmet Paşa tarafından kurtarılmıştır. Mengli Giray, hanlığı almayı başarmış ve Osmanlı egemenliğini kabul etmiştir.¹⁷ Kırım Hanlığı, dış ilişkilerde Osmanlı Devleti'nden bağımsız hareket etmemiştir.¹⁸

Kırım'ın ilk hanları devlet teşkilatında Altın Orda Devleti'nin geleneklerini devam ettirmiştir. Ancak I.Sahib Giray'dan itibaren Osmanlı Devleti'nin kurumları, medeniyeti örnek alınmıştır ve sonrasında da güçlü bir şekilde devam etmiştir. Buna rağmen Altın Orda Devleti'nden intikal eden devlet yapısı değişmemiştir.¹⁹ Osmanlı Devleti'nin himayesinde Kırım hanları tarafından yönetilen Kırım 1783 yılında Ruslar tarafından ilhak edilmiştir. Böylece Osmanlı Devleti'nin bölgedeki egemenliği ortadan kalkmıştır.²⁰

---

¹³ Ömer Bıyık, *Kırım'ın İdari ve Sosyo-Ekonomik Tarihi (1600-1774)*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2014, s.23.

¹⁴ DİA, "Kırım", s.448.

¹⁵ Öztürk, "Kırım Hanlığı", s.829.

¹⁶ Bıyık, a.g.e., s.24.

¹⁷ Halil İnalçık, *Kırım Hanlığı Tarihi Üzerine Araştırmalar 1441-1700*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2017, s.3-5.

¹⁸ Bıyık, a.g.e., s.63.

¹⁹ Halil İnalçık, "Kırım Hanlığı", *DİA*, C.25, Ankara 2002, s.455.

²⁰ DİA, "Kırım", s.450.

Kırım'da Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi kaza, kasaba, mahalle, köy şeklinde bir yerleşim yapılanması görülmektedir.²¹

Sicil kayıtları Kırım'ın adli yapısıyla birlikte idari yapısı hakkında da fikir vermektedir. Kırım Hanlığı'nda büyükten küçüğe doğru idari taksimat aşağıda ele alınmıştır:

2.1.Kazalar

İdari yapılanma içinde kaza, Osmanlı Devleti'nde kadının idare bölgesini ifade eder ve bu bölgeyi tanımlayan bir terim olarak açıklanabilir. Osmanlı Devleti'ne özgü bir idari yapılanmadır. XV. yüzyılda Osmanlı'nın genişlemesine bağlı olarak kaza sayıları da artmıştır.²²

Evliya Çelebi'ye göre dört tanesi Kefe eyaleti içinde olmakla beraber Kırım'da yirmi dört tane kaza mevcuttu. Ancak XVII. yüzyılda Kırım Hanlığı'ndaki gelişmelere bağlı olarak kaza sayısı artış göstermiştir. Ömer Bıyık, "Kırım'ın İdari ve Sosyo-Ekonomik Tarihi" adlı çalışmasında sicillerden tespit etmiş olduğu 46 adet kaza ismine yer vermiştir.²³

Tablo 2: Defterde Adı Geçen Kazalar

Akkirman	Ak Mescid
Azak	Bahçesaray
Balıklago	Ferahkirman
Gözleve	Karasu
Kefe	Mangıt
Mankub	Nehr-i Alma
Nehr-i Beşterek	Nehr-i Bulganak
Nehr-i Kabartay	Nehr-i Kaçı
Salacak	Taşlı Bulga
Yaşdağ	

²¹ Sema Aktaş Sarı, 3A- 3B Numaralı, 1648- 1679 Tarihli Kırım Kadıasker Defterlerine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2016, s.14.

²² Tuncer Baykara, "Kaza", *DİA*, C.25, Ankara 2002, s.119.

²³ Bıyık, a.g.e., s.63.

Kırım'daki kazalar dışında kayıtlarda İslambol/İstanbul, Kastamonu ve Tokat şehirlerinin ismi de geçmektedir.

Defterde adı geçen yerlerden biri olan Akkirman, Dinyester Nehri'nin Karadeniz'e döküldüğü yerde önü sonradan kapanıp kıyı gölü olan bir körfezin sağ tarafında yer almaktadır. Türkler tarafından verilen Akkirman isminin anlamı "Beyaz Kale" demektir. II. Bayezid döneminde Osmanlı egemenliğine girmiştir. Karadeniz ve kuzey ticareti için önemli bir liman özelliği göstermiştir.²⁴

Defterde kaza isimleri verilirken *Kaza*, *Mahmiyye*, *Mahruse* gibi ifadeler kullanılmıştır. Mahruse, büyük şehir demektir.²⁵ Mahmiyye kelimesi de aynı anlama gelen büyük şehir demektir.²⁶ Defterde bazı şehirlerin başına bu ifadeler kullanılmıştır. Örneğin "mahmiyye-i Gözleve", "mahruse-i Bağçasaray" gibi.

2.1.1. Bahçesaray

Bahçesaray, hanlığın merkezi olup Çürüksu nehri vadisinde yer alan yeşil bir alana sahip olmuştur. I.Mengli Giray, Çürüksu kenarına Han Sarayı adıyla saray yaptırıp şehrin temelini atmıştır. Han Sarayı bağlık bahçelik alana sahip olduğu için Bahçesaray adı verilmiştir.²⁷

Evliya Çelebi Çürüksu hakkında, şehrin ortasından akan ve Salacık şehrinden gelen Aşlama suyunun kullanılmış su olduğu için bu ismi aldığını söylemiştir. Ayrıca bu suyun nice değirmenleri döndürdüğünü, nice yerleri temizlediğini ve nice bostanlara uğrayıp Eski Yurt'a doğru oradan da aşağı Kaçı Nehri'ne karıştığını ifade etmiştir.²⁸

Kayıtlarda "Bağçasaray" adıyla geçen Bahçesaray kazasına sıklıkla rastlanılmaktadır. Bunun sebebi şehirde nüfus yoğunluğunun fazla olmasına ve etnik yapının çeşitlilik göstermesine bağlanabilir. Ayrıca şehirde sosyal, ekonomik ve kültürel hareketlilik olduğu söylenebilir. Müslümanlar dışında gayr-i müslimlerin de yoğun yaşadığı bir yer olarak göze çarpmaktadır.

²⁴ Mustafa L. Bilge, "Akkirman", *DİA*, C.2, İstanbul 1989, s.269.

²⁵ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul 2007, s.1300.

²⁶ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türkî*, s.1305.

²⁷ Zafer Karatay, "Bahçesaray", *DİA*, C.4, İstanbul 1991, s.482.

²⁸ Evliya Çelebi, *Seyahatname*, Haz. Seyit Ali Kahraman, 7.Kitap, C.2, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2011, s.508.

Yine kayıtlarda hem gayr-i müslim isimlere sık rastlanılması hem de Rum, Ermeni mahalleleri gibi yerleşim yerlerinin varlığı Bahçesaray şehrindeki gayr-i müslim nüfus hakkında fikir vermektedir.

Defterde adı en sık geçen kaza Bahçesaray kazasıdır. Dava konularına bakıldığında boşanma, darp, köle azat edilmesi, hak talebi, alacak-verecek, gayrimenkul alım-satımı ve hisse konuları gibi çeşitli kayıtlar yer almaktadır. Müslümanların yanı sıra gayr-i müslimlerin de dava kayıtlarında yer aldığı görülmektedir. Bu da Bahçesaray şehrinin etnik çeşitliliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Ali bin Behram'ın Hafız Sadi'yi mahkemeye vererek yirmi altı kuruş hakkını talep etmesi²⁹, Hüseyin bin Ramazan'ın Devletgeldi adlı kişiyi, kendisini ve kölesini darp ettiği gerekçesi ile mahkemeye vermesi³⁰, Şahin bin Abdullah'ın Sehrab adlı kölesini azat etmesi³¹, Nogaş bin Şirvan'ın Kal'a Yahudilerinden İlya veled-i Baruh'a yüz muamele kuruş borcunun olması³² gibi konular her kesimden halkın çeşitli meseleler için mahkemeye başvurduklarını göstermektedir.

2.1.2. Karasu

Kırım'ın güneyinde yer alan Karasu şehri adını Karasu ırmağından almıştır. Kefe ve Akmescit'e ulaşan işlek yol üzerinde olması her açıdan gelişmesinde etkili olmuştur. Gerek konumundan dolayı gerekse ekonomik uğraşlar açısından elverişli olmasından dolayı birçok insan buraya gelerek yerleşmiştir.³³

Evliya Çelebi şehri süslü ve mamur olarak nitelendirmiştir. İçinde Karasu Nehri'nin aktığı, nehrin iki tarafının da mamur ve şen olduğu büyük bir şehirdir. Özellikle batı tarafında bağ ve bahçelerin olduğunu ifade etmiştir.³⁴

Nuri Kavak "Kırım'ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer'iyye Sicillerine Göre)" adlı Doktora tezinde Şer'iyye Sicillerine dayanarak Karasu kazasının konumu ve tarihçesi ile birlikte idari, sosyal, ekonomik vb. yapısıyla ilgili bilgiler vermektedir.

---

²⁹ KKD, 9/26a-3.

³⁰ KKD, 9/35b-3.

³¹ KKD, 9/38b-1.

³² KKD, 9/39b-3.

³³ Nuri Kavak, Kırım'ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer'iyye Sicillerine Göre), *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi*, Ankara 2008, s.18-19.

³⁴ Evliya Çelebi, *Seyahatname*, s.548.

Zeynep Özdem “Kırım Karasubazar’da Sosyo-Ekonomik Hayat (17.Yüzyıl Sonlarından 18.Yüzyıl Ortalarına Kadar)” eseriyle Karasu şehrinin idari, sosyal, ekonomik vb. yapısı hakkında bilgiler vermektedir.

“Karasuv dedikleri bir uzun çarşı

Şehri kurulmuş dağlara karşı

İstanbul’dan kelir bezi kumaşı

Çetenden evleri anda seyir ittim.”³⁵

Kayıtlarda “mahmiyye-i Karasu” olarak da geçen Karasu şehri defterde yer alan kazalardan birisidir. Karasu sakinlerinden olup da Gözleve’de yaşayan Şehri bint-i Davud adlı zimmiyenin kölesini azat etmesi³⁶, Karasu sakinlerinden Ramazan’ın eşinin nafakasının verilmediği gerekçesiyle mahkemeye başvurması³⁷ sicil kayıtlarına örnek olarak verilebilir.

2.1.3. Kefe

Yücel Öztürk’ün “Osmanlı Hâkimiyeti’nde Kefe (1475-1600)” isimli eseri Kefe hakkında kapsamlı bilgi sunmaktadır. Sicil kayıtlarında karşımıza çıkan Kefe, Kırım Yarımadası’nın güney sahillerinde yer almaktadır.³⁸

Fatih Sultan Mehmet, Karadeniz’de Cenevizlerin varlığını sonlandırmak ve Karadeniz’i Türk gölü haline getirmek istemiştir. 1475 yılında Gedik Ahmet Paşa komutasındaki donanma tarafından Kefe ve Kırım sahilleri fethedilmiştir. Fetih Osmanlı Devleti’nin kuzey Karadeniz politikası açısından bir dönüm noktası olmuştur. Cenevizlerin etkisine son verilmiş ve Kırım Hanlığı ise himaye altına alınmıştır. Kefe aynı zamanda Osmanlı Devleti için bir şehzade sancağı olmuştur.³⁹

---

³⁵ Zeynep Özdem, *Kırım Karasubazar’da Sosyo-Ekonomik Hayat (17.Yüzyıl Sonlarından 18.Yüzyıl Ortalarına Kadar)*, TTK Basımevi, Ankara 2010, s.3.

³⁶ KKD, 9/40a-1.

³⁷ KKD, 9/42a-3.

³⁸ Yücel Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul 2014, s.51.

³⁹ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, s.39-40.

Defterde mahmiyye-i Kefe olarak da geçen Kefe'nin idari taksimatı şu şekildedir: Kefe, Soğdak, Mankub, Balıklago, İnkirman, Kerş, Taman, Azak.⁴⁰

Kefe kazasının yer aldığı hükümlerde; köle azat edilmesi, kölenin firar etmesi, alacak davası olup vade verilmesi, adam dövme, icare gibi kayıtlar yer almaktadır. Kayıtlarda gayr-i müslim isimlerin de yer alması Kefe'de Müslümanlarla birlikte onların da yaşadığını göstermektedir. Ayrıca gayr-i müslimlerin Bahçesaray, Karasu gibi kazalarda olduğu gibi Kefe kazasında da sosyal hayatta aktif oldukları anlaşılmaktadır. Kefe sakinlerinden Kösten veled-i Aydın adlı zımminin kölesini azat davası⁴¹ defterden örnek olarak verilebilir.

2.2.Kasabalar

Köyden büyük, şehirden küçük yerleşmelere Kasaba denir. Osmanlı Devleti döneminde kasaba olma şartları arasında; nüfusun kalabalık olması, Cuma namazı kılınabilmesi, mahallelerin ve pazarının olması yer almaktadır.⁴²

İncelenen defterde kasaba isimlerine pek rastlanılmamıştır. Kayıtlara bakıldığında Akmescid adıyla bir kasaba geçmektedir. Hükümün içeriği, Bahçesaray Akmescid'den Şaban Çavuş bin Musa'nın kölesi Martin'i azat etme davası⁴³ ile ilgilidir.

Kırım Yarımadası'nda olmayıp kayıtlarda yer alan kasaba ismi olarak Zile geçmektedir. Zileli Hacı Mehmed⁴⁴ ismi kayıtlarda yer almıştır. Hükümlerin konularına bakılırsa darp⁴⁵, borç⁴⁶ ve şahitlik⁴⁷ gibi konularla ilgilidir. Kırım'da olmayıp defterde geçen kasabalardan biri de hükümde "kasaba-i Varna" olarak geçen Varna'dır.⁴⁸

---

⁴⁰ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, s.158.

⁴¹ KKD, 9/89a-2.

⁴² Tuncer Baykara, "Kasaba", *DİA*, C.24, İstanbul 2001, s.525.

⁴³ KKD, 9/56a-2.

⁴⁴ KKD, 9/82a-3.

⁴⁵ KKD, 9/13a-4.

⁴⁶ KKD, 9/15b-1.

⁴⁷ KKD, 9/85b-3.

⁴⁸ KKD, 9/51a-1.

2.3.Köyler

Şehir ve kasabadan daha küçük olan yerleşim yerine köy denir. Farsçada köy anlamına gelen kûy, Arapçada ise karye kelimesi kullanılmıştır. Ekonomik faaliyet olarak genelde tarım ve hayvancılığın olduğu coğrafi bir alandır.⁴⁹

Kayıtlarda köy ifadesi geçmekle birlikte karye ifadesi daha sık yer almıştır. Bazı köyler ait olduğu kaza ile birlikte verilirken bazı köylerin hangi kazaya ait olduğu belirtilmemiştir. Örneğin; Nehr-i Kaçı'da karye-i Aktacı sükkânı⁵⁰ ifadesinde Aktacı köyünün Nehr-i Kaçı'da yer aldığı belirtilmiştir. Karye-i Hacı köyü sükkânı⁵¹ ifadesine bakıldığında ise hangi kazaya ait olduğu anlaşılmamaktadır.

Kayıtlarda Maryem ve Mayrem adıyla iki farklı köy adı yer almıştır. Bu durum iki düşünceyi akla getirmektedir: mahkeme kâtibi yazarken ya farklı yazmıştır ya da ikisi de farklı yerleşim yerleridir. Yine köy adlarına bakacak olursak genelde Müslüman köy adları yaygınken gayr-i müslimlere ait köy yerleşmelerinin de varlığı mevcuttur. (Karye-i Urus, Markör gibi). Ayrıca kişi adları şeklinde köyler de mevcuttur. Örneğin; Abdi Efendi Köyü, Mehmed Beşe Ağa Köyü, Murteza Ağa Köyü, Zal Ağa Köyü.

Ayrıca şunu belirtmek gerekir ki defterde kimi yerleşim yerleri kaza, köy veya mahalle fark etmeksizin “sükkân” kelimesi ile birlikte verilmiştir. Mankub sükkânı, Sulu Kuba sükkânı, Laka sükkânı örnek olarak verilebilir.

Defterde yer alan köy adları aşağıda tablo halinde verilmektedir. Ancak okunamayan köy isimleri de olmuştur.

Tablo 3: Defterde Adı Geçen Köyler

Abdi Efendi Köyü	Ağaç Köy	Akkaya
Aktacı	Aliş	Alma
Azek	Bagılı	Balbek
Bali köyü	Barak	Baydar Obası
Beşev	Beşterek	Bıçkı
Bıçkı Sala	Boga salası	Cangiran
Can Hasan	Çabaç	Çerkezkirman
Çotay	Çurman	Derya
Deveci	Divan köy	Eski yurt

⁴⁹ Osman Gümüşçü, Mustafa Sabri Küçükaşçı, “Köy”, *DİA*, C.Ek-2, İstanbul 2016, s.85.

⁵⁰ KKD, 9/52a-1.

⁵¹ KKD, 9/70a-4.

Fevt Sala	Germencik	Gök Efendi Köyü
Gökgöz	Hacı köyü	Hacı Odman
Hacış Mirza	Han Eli	Harami köy
Hüseyin Hacı	İkibaş	İkizoba
Kaçı	Kalmatay	Kalyan
Kamışlı	Karaca	Karakurun
Karataş	Karatav	Kıraç
Kıranlı	Kıyat	Kızılciğer
Kirman	Koçagı	Kubazi
Kuş	Küçim Ağa Köyü	Laka
Laz bay	Manguş	Markör
Maryem	Mayrem	Mehmed Beşe Ağa
Murteza Ağa Köyü	Otar köyü	Sahtek
Salacak	Saray	Sivri
Sivritaş	Süren	Tatarköyü
Teberti	Teneş	Teri Hafız
Tob içki	Toksaba	Topçak
Topçu	Topçuköy	Tula
Uç köyü	Ulaklı	Urus
Üçkuyu	Zal Ağa	Yaşdağ

2.4.Mahalleler

Mahalle, birbirini tanıyan ve sosyal dayanışma içinde olan kişilerin oluşturduğu topluluğun yaşam alanına denir. Başka deyişle, aynı mescidde ibadet eden kişilerin aileleriyle beraber yerleşip hayatlarını sürdürdükleri şehir kesimidir.⁵²

Defterdeki mahallelerden bazılarının hangi kazaya ait olduğu belirtilmiştir. Yapraklı Mahallesi'nin Kefe'de⁵³, Debbağ Mahallesi⁵⁴ ve Hüseyin Bölükbaşı Mahallesi'nin⁵⁵ Bahçesaray'da yer alması örnek olarak verilebilir.

Tablo 4: Defterde Adı Geçen Mahalleler

Alaca Mescid Mahallesi	Ali Ağa Mahallesi	Aşağı Kuba
Boğdan Mahallesi	Buğday pazarı Mahallesi	Cami-i Kebir Mahallesi
Cami-i Şerif	Cemşid Efendi Mescidi Mahallesi	Çingane Mahallesi

⁵² Özer Ergenç, "Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine", *Osmanlı Araştırmaları*, S.IV, İstanbul 1984, s.69.

⁵³ KKD, 9/66a-1.

⁵⁴ KKD, 9/90a-1.

⁵⁵ KKD, 9/95a-1.

Dar ağaç Mahallesi	Debbağ Mahallesi	Ermeni/Ermeniyan Mahallesi
Hacı Bekir Mahallesi	Hacı Hasan Mahallesi	Hacı Mehmed Mescid Mahallesi
Hacı Mirza Mahallesi	Hazret Han Mahallesi	Hüseyin Ağa Mahallesi
Hüseyin Bölükbaşı Mahallesi	Katib Efendi Mahallesi	Katib Sefer Gazi Efendi elmerhum Mahallesi
Kıbtiyan	Kıytaş Ağa Mahallesi	Kuba
Kuba Cami-i/ Kuba Cami-i Şerif Mahallesi	Kal'a	Kuban Ağa Mahallesi
Rum/Rumiyan Mahallesi	Rus Mahallesi	Sulu Kuba
Şhreküstü Mahallesi	Yapraklı Mahallesi	Kâtib el-Divan Hazret Han Mahallesi

İstanbul'da Davud Paşa İskelesi kurbunda Kürekçibaşı Mahallesi⁵⁶ adıyla Kırım Yarımadası'nda olmayan bir mahalle adı defterde yer almaktadır.

Mahalle isimlerine bakıldığında şahıs isimleri şeklinde yer alan mahalleler göze çarpmaktadır. Ali Ağa Mahallesi, Hacı Bekir Mahallesi, Hacı Hasan Mahallesi, Hüseyin Ağa Mahallesi, Katib Efendi Mahallesi, Kıytaş Ağa Mahallesi gibi. Mahalleye ismi verilen kişilerin tanınmış biri veya o yerin ileri gelen birinin ismi olduğu söylenebilir.

Cami ve mescid isimleri ile geçen mahallelerin varlığı da mevcut olup örnek olarak; Alaca Mescid Mahallesi, Cemşid Efendi Mescidi Mahallesi, Kuba Cami-i/ Kuba Cami-i Şerif Mahallesi, Cami-i Kebir Mahallesi, Cami-i Şerif, Hacı Mehmed Mescid Mahallesi verilebilir.

Etnik ve dini unsurun da mahalle isimlerinde belirleyici etken olduğu söylenebilir. Kayıtlardan anlaşıldığı üzere Ermeni/Ermeniyan, Rum/Rumiyan, Boğdan, Çingane, Kıbtiyan, Rus gibi mahalle isimlerinin yer alması Müslüman olmayan kesimin de kendine özgü yerleşim alanlarının olduğunu göstermektedir. Kayıtlarda Kal'a, Kal'a-ı Yahudiyân, Kal'a-i Urus şeklinde ifadeler de yer almıştır. Buradan sonuç olarak Kırım'ın etnik açıdan kozmopolit yapıya sahip olduğu anlaşılmaktadır.

⁵⁶ KKD, 9/17a-1.

Defterde Tat ağası⁵⁷ namında bir ağa geçmektedir. Evliya Çelebi'ye göre Tat ağası Tat Eli'ne Han tarafından görevlendirilirdi. Tat Eli, Kırım'ın kible tarafında Çadır Dağı'nın ardında kible tarafı Karadeniz sahilleri olan Kefe'de yer almaktadır. Kışı sert olmayan, ılıman, suyu ve havası hoş olan büyük bir nahiyedir.⁵⁸

Kayıtlara bakıldığında defterde geçen bir sokak ismi tespit edilememiştir. Sokak ifadesi geçmiştir ancak gayrimenkul alım-satımında bir sınır veya yönü belirtmek için kullanılmıştır.

2.5. Cami, Mescid ve Medreseler

Cami, insanların ibadetlerinin yerine getirilmesinde etkili olan mekândır. Camiler mahalle oluşumunda etkili olmasının yanında sosyalleşme anlamında da insanların bir araya gelmesini sağlamıştır.

Mescid, secde edilen, namaz kılınan yer anlamlarına gelip camiden küçük olan ibadet mekânıdır.

Medrese, İslam devletlerinde ders verilen ve talebelerin ders aldığı yerdir.⁵⁹

Tablo 5: Defterde Adı Geçen Cami, Mescid ve Medreseler

Alaca Mescid	Alma Camii	Arslan Ağa Cami-i Şerif
Boga Sala Mescidi	Cami-i Kebir	Cami-i Şerif
Cemşid Efendi Mescidi	Debbağ Hacı Ali Mescidi	Eskiyurt Mescidi
Hacı Gazi Mescidi	Hacı Mehmed Mescidi	Hasan Ağa Mahallesi Mescidi
Kuba Camii	Mengli Giray Han Medresesi	Salacak Camii
Şehreküstü Mahallesi Mescidi	Teberti Mescidi	

Defterde Arslan Ağa Cami-i Şerif, Cami-i Kebir ve Cami-i Şerif diğerlerine nazaran daha sık geçmektedir. Medrese ismi olarak Mengli Giray Han Medresesi ismi geçmiştir.

⁵⁷KKD, 9/63b-1; KKD, 9/86a-2.

⁵⁸ Evliya Çelebi, *Seyahatname*, s.525-526.

⁵⁹ Kavak, Kırım'ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer'iyeye Sicillerine Göre), s.102-105.

2.6. Coğrafi Mevkiler

İncelenen defterde kaza, köy, mahalle gibi yerleşim yerleri dışında coğrafi mevkiler de yer almaktadır. Özellikle gayrimenkul, arazi kayıtları, hudut belirleme ve bir yeri tarif etme kayıtlarında coğrafi mevki isimleri yer almaktadır.

Tablo 6: Defterde Adı Geçen Coğrafi Mevkiler

Ağaç Köprü	Akyar
Çürük su	Daş köprü
Han kışlası	Kaçı suyu
Karadağ	Kuba suyu
Nehr-i Çerkes su	

Defterde Kırım Yarımadası dışında yer alan Davud Paşa İskelesi adıyla bir coğrafi mevki tespit edilmiştir. Bu iskelenin İstanbul'da olduğu da belirtilmiştir.⁶⁰

Coğrafi mevki isimlerinden de anlaşılacağı üzere Kırım'da zengin su kaynakları yer almaktadır. Çürük su, Kaçı suyu, Kuba suyu, Nehr-i Çerkes su bunlara örnek verilebilir. Bunların dışında; Nehr-i Alma, Nehr-i Beşterek, Nehr-i Bulganak, Nehr-i Kabartay, Nehr-i Kaçı da Kırım'a hayat veren önemli nehirler arasında yer almaktadır. Bu nehirler aynı zamanda birer kaza ismidir. Buradan anlaşılacağı üzere yerleşim yeri kurulurken coğrafi özellik ve ekonomik faaliyetler etkili olmuştur. Nehirlerin olduğu yere yerleşim yeri kurulması sulama açısından tarımın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca kayıtlarda gayrimenkul satışlarının özellikle bağ-bahçelerin bu satışlara konu olması bunu doğrulamaktadır.

---

⁶⁰ KKD, 9/17a-1.

BÖLÜM 3: 67 A 90 NUMARALI, 1075-1076/1665 TARİHLİ KIRIM KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA SOSYAL YAPI

3.1. Aile Hayatı

Aile, toplumun en küçük yapısını oluşturan, nesillerinin devam ve sürekliliği için kadın ile erkeğin meşru şekilde bir araya gelmesiyle oluşur.⁶¹ Kırım'ın aile hayatı diğer bölgelerdeki uygulamalara oldukça benzemektedir. Kırım Kadiasker Defterleri'nde yer alan kayıtlar, Kırım coğrafyasındaki aile hayatının anlaşılmasına ışık tutmaktadır.⁶²

Aile oluşumunda her toplumun kendine göre kuralları olmakla birlikte Osmanlı Devleti'ndeki aile yapısı ile Kırım'daki aile yapısı benzerlik göstermektedir.⁶³ Osmanlı Devleti'nde soylu sınıf olmamasına rağmen istisnai olarak Kırım'da durum farklılık göstererek soylu aileler ayrı güç olarak görülmüştür. Kırım'da aile yapısına bakıldığında büyük aileler dikkat çekmektedir (Giray hanedanı, Karaçi beyleri, Şirin, Barın, Sincivit, Argın sülaleleri, diğer beyler ve mirzalar).⁶⁴

Kırım Hanlığı'nın tarihi, kabilelerin hâkim zümrelerinin ekseninde dönmüştür. Onların iktidarda kalmak ve hanlığın siyasetini yönetmek için yaptıkları faaliyetler Kırım tarihinde önemli yer tutmaktadır. Kırım aristokrasisi şu şekildedir: Han, oğulları, önemli mevkilerdeki sultanlar, hanedanın diğer mensupları olan oğlanlar, kabile reisleri olan begler, mirzalar, hanın hizmetkârları olan nökerler.⁶⁵

Kırım'da aile ile ilgili konular, evlilik, nikâh akdi, mehir, boşanma, nafaka gibi konular Şer'iyye Sicillerine yansımıştır. İncelenen defterde bu konularla ilgili mahkeme kayıtları yer almıştır.

---

⁶¹ Tuncer Baykara, *Türk Kültür Tarihine Bakışlar*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 2001, s.153.

⁶² Bıyık, a.g.e., s.113.

⁶³ Kavak, Kırım Karasu Kazası 1683-1744 (Şer'iyye Sicillerine Göre), s.133.

⁶⁴ Bıyık, a.g.e., s.112.

⁶⁵ Halil İnalcık, "Han ve Kabile Aristokrasisi: I. Sahib Giray Döneminde Kırım Hanlığı", *Emel*, 135 (Mart-Nisan), Kit-san Matbaası, İstanbul 1983, s.51-53.

3.1.1. Evlilik ve Mehir

Kırım Şer'iyye Sicilleri'ndeki kayıtlardan anlaşıldığı üzere evlilik ve nikâh kayıtları çoğunlukla seçkin sınıfa aitti. Evlilik ve nikâh ile ilgili kayıtlara sicillerde sık sık rastlanılmaması nikâhın sözlü yapıldığı kanısını uyandırmaktadır. Kadı tarafından onaylanan nikâhlar üst düzey kesime aitti. Kırım'da Şirin beyleri, Han ailesinden evlilik yapardı. Her ne kadar hanedan ailesinden kızlarla evlilik bu sülaleye tanınmış bir ayrıcalık olsa da istisnai durumları olmuştur.⁶⁶

Nişan ve namzedlik, evlilik öncesi hazırlık dönemidir. Nişan dönemi, nikâh akdinden önce tarafların birbirini tanmasını sağlayan ve ailenin sağlam temeller üzerine oturmasını sağlayan bir dönemdir.⁶⁷ Evlilik için niyet beyanı olan nişanlılığın hukuki yönü, tarafları bağlayıcı özelliği ve bir süresi yoktu. Ancak olumsuz gelişmeler yaşanmasın diye sürenin uzun tutulması istenmezdi. Bazı sebeplerden dolayı nişan bozulabilirdi. Nişan bozulması hediye ve takı iadesini gerektirirdi.

Nikâh ile evlenme hukuken başlardı.⁶⁸ Başlık ya da kalın adıyla bir bedel yerine mehir belirlenirdi.⁶⁹ Mehir; sözlük anlamıyla ücret anlamına gelirken, fıkıh terimi olarak evlilik sırasında ödenen mal veya parayı ifade eder. Erkeğin nikâh akdi sonucu karısına ödemek zorunda olduğu mal veya paraya mehir denir. Mehir nikah sırasında ödenebileceği gibi nikah sonrasında da ödenebilirdi. Mehrin önceden verilmesine *mehr-i muaccel*, sonradan ödenmesine ise *mehr-i müeccel* denilmektedir.⁷⁰ KIZ ve erkek arasında ya da kızın velisi arasında evlilik akdi yapılırdı. Kızın akıl baliğ olmadığı durumda velisi tarafından nikâh feshi olabilirdi. Nikâh akdinin sağlanması için kızın vekâleti de alınabilirdi. Yani evlilik için taraflardan biri olmayınca vekiller aracılığıyla nikâh akdi gerçekleştirilebilirdi.⁷¹ Mehir sadece Osmanlı Devleti'ne özgü bir uygulama değildir. İslam hukukunda nikâh akdi ile kadına verilen bir hak olan mehir ile kadına teminat sağlanmak istenmiştir. Kadının boşanması ve dul kalması halinde ekonomik olarak kendini güvence altına alması sağlanmak istenmiştir.⁷²

---

⁶⁶ Bıyık, a.g.e., s.113.

⁶⁷ Mustafa Avcı, *Türk Hukuk Tarihi*, Atlas Akademi, Konya 2017, s.337.

⁶⁸ Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2012, s.49.

⁶⁹ Nuri Kavak, "Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)", *Doğu Avrupa Türk Mirasının Son Kalesi Kırım*, Ed. Yücel Öztürk, Çamlıca Basım Yayın, İstanbul 2015, s.159.

⁷⁰ Mehmet Akif Aydın, "Mehir", *DİA*, C.28, Ankara 2003, s.389-390.

⁷¹ Kavak, "Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)", s.159-160.

⁷² Bıyık, a.g.e., s.113.

Örneğin, Mustafa ibn-i Sefer Gazi mahkemeye verilmiştir. Mustafa'nın eşi, Rüstem adlı bir köle ve kırk altın kıymetinde mehr-i müeccel ile nikâh akdinin olduğunu söylemiştir. Ancak Mustafa inkâr etmiştir.⁷³

Kadınların mehir ve nafaka talepleri doğrultusunda mahkemeye başvurdukları görülmektedir. İncelenen defterde kadından ziyade babası, annesi veya yakın akrabaları vekil olarak tayin edilerek mahkemeye başvurmuş ve mehrin ödenmesi talebinde bulunmuştur. Osman adında biri Ali bin Ömer'in kızına ödemesi gereken mehirle ilgili mahkemeye başvurmuş, dört hasene kefil olduğunu ifade etmiş. Ancak Ali iki hasene için kefil olduğunu söylemiştir.⁷⁴ Başka bir hüküm de, Kıytaş Ağa mahallesinden Mustafa'nın ölümü üzerine var olan parasından bir kısmının zevcesine mehr-i müeccel borcunun bir kısmının ise mescide borcunun verilmesi ile ilgilidir.⁷⁵

3.1.2. Boşanma ve Nafaka

Sözlük anlamıyla “serbest kalmak, serbest bırakmak, bağından kurtulmak, bağıni çözmek” anlamında kullanılan *talak* kelimesi boşanmayı ifade eder. Fıkıh terimi olarak nikâh akdinin bozulmasıdır.⁷⁶

İslam hukukuna göre boşanma çeşidi üçtür. Birincisi *talak*, erkeğin tek taraflı beyanıyla yaptığı boşanmadır. Bu boşanma türünde mahkeme kararına gerek yoktur. İkincisi *muhalaa* denen anlaşmalı boşanmadır. Üçüncüsü mahkeme kararıyla belli sebep doğrultusunda gerçekleşen boşanmadır. Buna *tefrik* ya da *kazai boşanma* denir. Bu boşanma türünün diğerlerinden farkı erkeğin rızası şartı olmadan mahkeme kararıyla boşanmanın olmasıdır.⁷⁷

Çalışmamızda şartlı boşanma türüne dair davalardan iki örnek şöyle cereyan etmiştir. Bolat Sofi'nin abd-i mükâtibi Hacı Bayram, eşi Badısaba'yı mahkemeye vermiştir. Nikâhından ve nafakasından vazgeçip eğer çocuk olursa doğduktan sonra ayda altmış akçe vermek üzere boşanmaya karar vermiştir. Badısaba'nın “nikâhımdan ve

---

⁷³ KKD, 9/42b-2.

⁷⁴ KKD, 9/17b-2.

⁷⁵ KKD, 9/85b-1.

⁷⁶ H.İbrahim Acar, “Talak”, *DİA*, C.39, İstanbul 2010, s.496.

⁷⁷ Mehmet Akif Aydın, *İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*, İz Yayıncılık, İstanbul 1996, s.167-168.

nafakamdan vazgeçtim boşasın” demesi üzerine Hacı Bayram boşanmayı gerçekleştirmiştir.⁷⁸

Bir diğer örnek dava ise Hüseyin bin Hasan’ın, eşi Menevşe bint-i Murat’ı mahkemeye verdiği boşanma davasıdır. Hüseyin bin Hasan, eşi Menevşe bint-i Murat’ı mahkemeye vermiştir. “Nikâhından ve nafakasından vazgeçmek, dört altın vermek üzere benden boş olsun” demiştir. Menevşe eğer cariyyeden, evden ve otağından dava etmez ise şartları kabul ettiğini söylemiştir. Hüseyin de kabul ederek boşanmayı gerçekleştirmiştir.⁷⁹

İncelenen defterde kadınların da boşanma amacıyla mahkemeye başvurdukları görülmektedir. Kıptiyandan zurnacı Cemil bin Murteza’nın eşi, Cemil’i mahkemeye vererek boşanmak istemiştir. Ayrıca “otuz altın nikâhından ve nafakamdan vazgeçtim, beni boşasın” demiştir. Cemil nikâh nafakasından vazgeçmek üzere boşanmıştır.⁸⁰

Nafaka, kelime anlamı olarak “harcamak, tüketmek anlamlarına gelir. Fıkıh terimi olarak ise aile hukuku ve mülkiyet ilişkisi kapsamında bakım yükümlülüğü bulunan kimseler için yapılan harcama demektir. Evlilik ve hısımlık nafakası aile hukuku içinde yer alırken, kölelerin, hayvanların ve cansız varlıkların nafakası mülkiyet ilişkisi kapsamında değerlendirilir.⁸¹

İslam hukukuna göre boşanma gerçekleşikten sonra kadın bir süre evlenemezdi. İddet denilen bu süre 3 ay 10 gündür. Bu süre zarfında kadının ekonomik ihtiyaçlarının kocası tarafından karşılanması gerekirdi. Nafaka eşlerin yanı sıra boşanmadan sonra anneleriyle yaşayacak çocuklar için de babaları tarafından ödenmesi gereken bir meblağdı.⁸²

İncelenen defterde boşanma ve nafaka ile ilgili hükümler de yer almıştır. Kalender adlı çingene, eşi Ayşe’yi nikâhından ve nafakasından vazgeçirmek üzere boşanmıştır, Ayşe de kabul etmiştir.⁸³ Kayıtlar arasında Karasu sakinlerinden Ramazan’ın eşinin nafakasını alamadığına dair hüküm de bulunmaktadır.⁸⁴

---

⁷⁸ KKD, 9/41a-4.

⁷⁹ KKD, 9/72a-2.

⁸⁰ KKD, 9/58a-1.

⁸¹ Celal Erbay, “Nafaka”, *DİA*, C.32, İstanbul 2006, s.282.

⁸² Fırat Yaşa, 67 A 90 Numaralı (Dördüncü Cilt), 1061-1062 Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2014, s.16.

⁸³ KKD, 9/24a-1.

⁸⁴ KKD, 9/42a-3.

3.2. Kırım'da Etnik ve Dini Gruplar

Kırım'da Tatar, Nogay, Çerkes, Acem, Kıpti, Rum, Ermeni ve Yahudi topluluk ve milletler yaşamıştır. Kırım halkı dini bakımdan Müslümanlar, Hıristiyanlar ve Yahudiler olarak üç gruba ayrılmıştır.⁸⁵ Rumlar M.Ö. VI. yüzyıldan itibaren, Ermeniler ve Yahudiler M.Ö. I- M.S. IV. yüzyıldan itibaren yaşamaya başlamışlardır.⁸⁶ Kırım nüfusunun çoğunluğunu Müslüman Tatarlar, geri kalanını gayr-i müslimler oluşturmuştur.⁸⁷ Yahudiler ve Hıristiyan nüfusu oluşturan Ermeniler ile Rumlar gayr-i müslim nüfus içinde yer almaktaydılar.⁸⁸

Tarih boyunca insanların dini tercihleri farklılık göstermiştir. Devletler ülkesindeki halkını düşüncelerine göre tasnif etmiştir. Osmanlı Devleti de ülkesinde yaşayan halkı Müslümanlar ve diğerleri şeklinde ayırmıştır.⁸⁹ Osmanlı Devleti din olarak İslam dinine, mezhep olarak Sünni-Hanefi mezhebine mensuptu. Bir cihan devleti olduğu için diğer dinlerden ve mezheplerden halkı da mevcuttu.⁹⁰ Ancak halkın inanç ve mezheplerine karışmayıp onlara serbestlik tanımıştır. İnsanlar din ve mezhep değiştirme konusunda zorlanmamıştır.⁹¹ Kırım Hanlığı'nda Osmanlı Devleti'ne benzer mahalle kültürü var olup, statü farklılıklarından doğan geçimsizliğin ve sosyal sınıflaşmanın olmadığı bir mahalle yapısı görülmüştür. Zengin-fakir, çiftçi-tüccar, yöneten-yönetilen, din adamı ve halk bir arada yaşamıştır.⁹² Dolayısıyla Devletin kuruluşundan itibaren Müslümanlarla gayr-i müslimler bir arada yaşamışlardır.⁹³

Gayr-i müslimler, medeni hukuk kapsamındaki evlenme, boşanma ve miras gibi konuları kendi dinlerine uygun geliştirdikleri hukuklarına göre görüşüp halletmişlerdir. Ancak ceza hukuku kapsamındaki davalar şer'i mahkemelerde görülmüştür. İslam hukuku gayr-i müslimlere din-vicdan hürriyeti tanımıştır. Buna

⁸⁵ Bıyık, a.g.e., s.94.

⁸⁶ Özdem, a.g.e., s.40.

⁸⁷ Fehmi Yılmaz, "On Sekizinci Yüzyılın İkinci Yarısında Kırım'da Gayrimüslimler", *Osmanlı Araştırmaları XXXIII*, İstanbul 2009, s.237.

⁸⁸ Bıyık, a.g.e., s.94.

⁸⁹ Nuri Kavak, "Osmanlı Adalet Sisteminde Gayr-i Müslimlerin Yeri ve Örnekleri (Şer'iyye Sicillerine Göre)", *İnsan Hakları ve Din Sempozyumu*, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Yayınları, Çanakkale 2009, s.413.

⁹⁰ Yılmaz Öztuna, *Osmanlı Devleti Tarihi- Medeniyet Tarihi*, C.2, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2017, s.137.

⁹¹ Kavak, "Osmanlı Adalet Sisteminde Gayr-i Müslimlerin Yeri ve Örnekleri (Şer'iyye Sicillerine Göre)", s.413.

⁹² Nuri Kavak, "Kırım Tatarları'nda Mahalle Kültürü", *Bilgi*, S.55, Güz/2010, s.94.

⁹³ İlber Ortaylı, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Millet Sistemi", *Türkler Ansiklopedisi*, C.10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s.393.

bağlı olarak onlara hukuki ve kaza-i özerklik verilmiş olup cemaat mahkemelerinin karar vermesine olanak sunmuştur. Cemaat mahkemesinin kararına taraflar uymadığı takdirde devlet iki tarafa da müdahale etmezdi. Bu da cemaat mahkemelerinin yaptırım gücünün olmadığını göstermektedir. Taraflar cemaat mahkemelerinin verdiği karardan memnun olmadığında şer’i mahkemelere başvurabilirdi. Hanefi fikhına göre şer’i mahkemelere başvuran gayr-i müslim olursa kabul edilmesi gerekirdi. Aksi halde anlaşmazlıkların devamına ve toplumda huzurun bozulmasına sebebiyet verilebilirdi. Gayr-i müslimler şer’i mahkemelerden istediği gibi yararlanmak istemiştir ve talepleri karşılık bulmuştur. Dolayısıyla gayr-i müslim halkın sicillere konu olan çeşitli davaları olmuştur.⁹⁴ Bu davalar içindeki konulardan bazıları ticari hayat, ortaklıklar, ticari anlaşmazlıklar, mal satışı, alış-veriş, ceza hukuku (hırsızlık, yaralama, öldürme vb.) ile ilgilidir.⁹⁵

Osmanlı Devleti’ndeki millet sistemi Kırım Hanlığı’nda da uygulanmıştır. Devletin halka bakış açısı dini pencereden olup halka “Müslim” ve “Gayr-i müslim” şeklinde hitap edilmiştir.⁹⁶ Kırım coğrafyasının İslamiyet ile tanışması Kırım Hanlığı’nın kurulmasından evveldir. Tüccarların uğrak yeri olmasından dolayı Müslüman tüccarlar Kırım’ı İslamiyet’le tanıştırmış olmalıdır.⁹⁷

3.2.1. Tatarlar

Tatarlar’ın ismine ilk olarak Orhun Kitabeleri’nde rastlanılmıştır. Çinliler, Cengiz Han’dan evvel Moğolca konuşan topluluklara Tatar ismini vermiştir. Ancak Moğol egemenliğinden sonra Türkçe konuşan kavimler Tatar olarak adlandırılmıştır. Günümüzde ise bir Türk boyunun adıdır ve genellikle Kazan ve Kırım çevresinde yaşayan halk için kullanılmaktadır.⁹⁸ Osmanlı Devleti, XVI. yüzyıldan itibaren Kuzey Türkleri ve Kırım Türkleri için Tatar ifadesini kullanmıştır.⁹⁹

⁹⁴ Kavak, Kırım’ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer’iyye Sicillerine Göre), s.123-124.

⁹⁵ Detaylı bilgi için bkz. Nuri Kavak, “Kırım Hanlığı Şer’iyye Sicilleri ve Muhtevası Üzerine”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.7, Isparta 2008.

⁹⁶ Kavak, “Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)”, s.156. Millet sistemi: Bir yerin İslam hâkimiyetine girmesinden sonra hukuk ve himaye bahşedici sözleşme ile İslam devletinin idaresine girmesinden doğan sistem. Detaylı bilgi için bkz. Ortaylı, a.g.m. , s.395.

⁹⁷ Ahmet Türk, “Kırım Hanlığı’nda İslamiyet”, *Doğu Avrupa Türk Mirasının Son Kalesi Kırım*, Ed. Yücel Öztürk, Çamlıca Basım Yayın, İstanbul 2015, s.123.

⁹⁸ Faruk Sümer, “Tatarlar”, *DİA*, C.40, İstanbul 2011, s.168.

⁹⁹ Özdem, a.g.e., s.40.

Kırım toplumunda başta yönetimdeki Giray hanedanının¹⁰⁰ soyu Cengiz Han'ın oğlu Cuci'nin küçük oğlu Togay Timur'a dayanmaktadır. Kırım'la bağlantıları ise Altın Orda hükümdarı Mengü Timur'dan Kırım ve Kefe'nin yurtluk olarak alınmasıyla sağlanmıştır. Giraylar XV. yüzyıldan 1783'e kadar Kırım'da hüküm süren hanedan olmuştur.¹⁰¹

Giraylardan başka Kırım toplumunda Karaçi beyleri Şirinler, Argınlar, Barınlar, Kıpçaklar ve Mangıtlar etkili olmuştur.¹⁰² Büyük kabilelerin irsî liderleri olan beyler ile güç ve nüfuzlarını dengelemek amacıyla hanedan tarafından toprak verilen mirzalar, toplumda önemli bir yere sahip olmuştur.¹⁰³ Ayrıca Sicillerde isimleri geçen Atalıklar¹⁰⁴ ve Emeldeşler olarak geçen İmildaşlar¹⁰⁵ da Kırım toplumunda önemli yere sahip olmuştur. Hüseyin Atalık¹⁰⁶, Arslan Atalık¹⁰⁷, Murtaza Emeldeş¹⁰⁸, Akay bin Toktar Emeldeş¹⁰⁹ sicillerde geçen isimlerden bazılarıdır.

Defterde köle azat edilmesi, tereke, alacak-verecek, mahkemede şahitlik etme gibi çeşitli konularda kayıtlar yer almaktadır. Nesli adında bir kadının mehir ve nafakasından vazgeçmesi, eşinin dört altın kıymetinde bir hasır ve bir altın kıymetinde bir bakır kazan vererek boşanmanın gerçekleştiği davanın şahitlerinden biri Hacı bin Tatar Osman'dır.¹¹⁰ Ayrıca Kırım'da Tatarköyü adıyla bir yerleşim yerinin olması göze çarpmaktadır. Tatarköyü sakinlerinden Muharrem bin Abdullah'ın Kal'a sakinlerinden İsak veled-i Moşe adlı Yahudiyi gayrimenkul konusunda yaşanan anlaşmazlıktan dolayı mahkemeye vermesi¹¹¹ örnek olarak verilebilir.

---

¹⁰⁰ Bıyık, a.g.e., s.112.

¹⁰¹ Halil İnalçık, "Giray", *DİA*, C.14, İstanbul 1996, s.76.

¹⁰² İnalçık, "Han ve Kabile Aristokrasisi: I.Sahib Giray Döneminde Kırım Hanlığı", s.54.

¹⁰³ Hakan Kırımlı, *Kırım Tatarlarında Milli Kimlik ve Milli Hareketler (1905-1916)*, TTK, Ankara 1996, s.17.

¹⁰⁴ Atalık: Çerkeslerde eski bir geleneğe göre yeni doğan çocuğun iki-üç yaşını geçmeden başka bir aileye verilerek on beş-on altı yaşlarına gelene kadar eğitilip yetiştirilmesi ve sonra tekrar kendi ailesine verilmesi sürecidir. Detaylı bilgi için bkz. Ali Barut, "Kırım Hanlığı ile Kuzey Batı Kafkasya İlişkilerinde Atalık Müessesesinin Yeri", *Emel*, S.219, 1997.

¹⁰⁵ İmildaş: Hanedan mensupları arasında yaş olarak hanın emsali olup hana yakın olup ona arkadaşlık eden kişiye verilen unvandır. Tatar hanlıklarında sütkardeş anlamına gelmektedir. Detaylı bilgi için bkz. Serkan Acar, "Kâsım Hanlığı (1445-1681)'nda İdarî Yapı ve Ekonomik Faaliyetler", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C.27, S.43, 2008, s.124.

¹⁰⁶ KKD, 9/14a-1.

¹⁰⁷ KKD, 9/31b-1.

¹⁰⁸ KKD, 9/97b-2.

¹⁰⁹ KKD, 9/99a-1.

¹¹⁰ KKD, 9/64b-1.

¹¹¹ KKD, 9/88b-1.

3.2.2. Çerkesler

Kafkaslarda yaşayan halklardan biri olan Çerkesler kendilerini Adige olarak isimlendirmiştir.¹¹² Sicillerde “Çerkes meclisi, Çerkes ili, Çerkesü'l-asl, çerkesi kılıç, vilayet-i çerkes” şeklinde geçmektedir.¹¹³ Özellikle terekelerde karşımıza çıkan Çerkes kılıçlarının değerli olduğu anlaşılmaktadır.¹¹⁴ Osmanlı Devleti ve Kırım Hanlığı Çerkesler üzerinde hâkimiyet kurmaya çalışmıştır. Çerkes boyları dini yönden Müslümanlık ve Hıristiyanlığı benimsemişlerdi. İslamiyet’i benimsemeyenler, Kırım Hanlığı’na karşı tehdit unsuru olarak hana karşı ayaklanmalar çıkarmışlar ve zaman zaman Ruslarla işbirliği yapmışlardır. Müslümanlığı seçen Çerkeslerle Tatarlar arasında uyum sağlanmıştır.¹¹⁵ Giraylar ile bazı Çerkesler özel anlaşmalar yapmışlardır. Bazı hanlar Çerkeslerin denetiminde askeri eğitim almışlardır. Çerkesler ayrıca büyük esir kaynağı olup hanlar ve Tatar soylularına cariye temin etmişlerdir.¹¹⁶ Kırım hanlığı ile Çerkesler arasında iyi ilişki kurulmasında Atalık sistemi yani çocuk eğitime ve yetiştirme sistemi de etkili olmuştur. Atalık uygulaması Kırım hanlarının dikkatini çekmiş olmalı ki Hanlar çocuklarını bu sistemde yetiştirmeye özen göstermiştir. Çocuk dünyaya gelince Çerkes ülkesine özel haberci gönderilip çocuğun büyütülüp talim ve terbiyesi için memleketlerine kabul edilmesi rica edilirdi. Haber üzerine toplantı yapılarak çocuk için sütüne ve bakıcı seçilirdi. Kırım’a giden kalabalık atlı kabile Han’dan çocuğu alıp sütüne teslim ederdi. Ardından kabile çocukla birlikte geri dönerdi. Çocuğun yetiştirilmesinde özenli davranılmıştır. Çocuğun bakımını üstlenen Atalık, çocuğu eğitip çeşitli alanlarda yetiştirmiştir. Güreş gibi sportif faaliyetler, at biniciliği, dönemin mevcut silahlarını kullanarak savaşçı özelliği kazandırma, liderlik, komutanlık ve hitabet yeteneği kazandırmaya özen gösterilmiştir. Çocuk delikanlı çağına geldiğinde Kırım’a geri götürülmüştür. Çocuğun eğitimini üstlenen Çerkes Beyi onun sütbabası, Bey’in hanımı da sütannesini kabul edilmiştir.¹¹⁷

¹¹² Sadık Müfit Bilge, “Çerkezler”, *DİA*, C.Ek-1, İstanbul 2016, s.289.

¹¹³ Aktaş Sarı, a.g.e., s.26.

¹¹⁴ Aktaş Sarı, a.g.e., s.74.

¹¹⁵ Bıyık, a.g.e., s.100-101.

¹¹⁶ Alan Fisher, *Kırım Tatarları*, Çev. Eşref B.Özbilen, Selenge Yayınları, İstanbul 2009, s.44.

¹¹⁷ Detaylı bilgi için bkz. Barut, a.g.m.

Sicillerde Çerkes asıllı köleler geçmektedir: Orta boylu koyun gözlü buğday önlü kogür bıyıklı... Çerkesiyyü'l asl müslimil mille Muzaffer bin Abdullah nâm abd-i memlük¹¹⁸ örnek verilebilir.

3.2.3. Kıptiler

Kayıtlara “Kıpti, Kıptiyan, Taife-i Kıptiyan” adlarıyla yansıyan bu topluluğun Hint kökenli oldukları¹¹⁹ ve günümüzde Çingene adı verilen topluma karşılık geldiği düşünülmektedir.¹²⁰ Mısır’da yaşarken Hıristiyan olup sonradan farklı yerlere gidip yerleşmişlerdir.¹²¹ Osmanlı mahalle sisteminde dini ve etnik kökenin belirleyici unsur olması gibi Kırım’da da Karasu kazasında görüleceği üzere Acem, Kıpti ve Çingene mahalleleri etnik unsurlara göre oluşturulmuştur.¹²²

Sicillerde Kıbtıyan¹²³ ve Çingane¹²⁴ Mahallesi adıyla geçen yerleşim yerleri vardır. Ayrıca sicillerde Kıptilerle ilgili hükümler de yer almıştır. Kalender adlı çingenenin eşi Ayşe’yi nikâh ve nafakasından vazgeçirip boşanması ve eşinin de bunu kabul etmesi¹²⁵, Kıbtıyandan zurnacı Cemil bin Murteza’nın eşinin boşanmak için mahkemeye başvurması, nikâh ve nafakasından vazgeçtiğini belirtmesi üzerine Cemil’in de boşanması¹²⁶ ile alakalı davaların kayıtları buna örnek olarak verilebilir.

Tablo 7: Defterde Yer Alan Kıpti İsimleri

Ahmed bin Mustafa	Arslan	Can Mirza
Deli Hasan	Hasan	Hüseyin
İbrahim bin Mehmed	Kalender	Mehmed
Murteza bin Sarvan	Sefer Bike bint-i Davut	

¹¹⁸ KKD, 9/91b-3.

¹¹⁹ Aktaş Sarı, a.g.e., s.28.

¹²⁰ Ahmet Cihan, Fehmi Yılmaz, “Belgeler ve Araştırma Notları-Kırım Kadı Sicilleri”, İslam Araştırmaları Dergisi, S.11, 2004, s.138.

¹²¹ DİA, “Kıptiler”, DİA, C.25, Ankara 2002, s.424.

¹²² Kavak, Kırım’ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer’iyye Sicillerine Göre), s.27.

¹²³ KKD, 9/55b-2.

¹²⁴ KKD, 9/10b-4.

¹²⁵ KKD, 9/24a-1.

¹²⁶ KKD, 9/58a-1.

3.2.4. Acemler

Acem, Arapların kendilerinden olmayan halka ve İranlılara verdiği isim manasına gelmektedir.¹²⁷ Kırım'da yaşayan halklardan biri olan Acemler, Anadolu'nun doğusundan Kırım'a gelerek ticaretle uğraşmışlardır. Ticari mallarını Trabzon'a oradan da Kırım limanlarına ulaştırmışlardır. Kırım'a gelen tüccarların büyük kısmını Acemler, sonra Ermeniler ve Yahudiler oluşturmuştur. Tüccarlar Kefe, Gözleve ve Balıklago, oradan da Kırım içlerinde diğer şehirlere gitmişlerdir. Kırım'a yerleşen Acemler de olmuştur. Acem Mahallesi'nin varlığı bu duruma örnektir.¹²⁸ Sicillerde Acemlerin alacak-verecek davalarında da yer aldığı görülmektedir. İstan nam Acem yüz kırk akçe acem bogasi verdiği Ahmed bin Abdullah'ı mahkemeye vermiştir.¹²⁹ Hükümden de anlaşıldığı üzere Acem üretimi eşyaların mevcudiyeti görülmektedir. Acem bogasi dışında mor Acem bogasi kaftan¹³⁰ defterde geçen Acem üretimi eşyalara örnek gösterilebilir. Kırım'da farklı zaman dilimlerinde "Acem akçası" diye para birimi de kullanılmıştır.¹³¹ Ancak incelenen defterde bununla ilgili kayıt yer almamaktadır.

3.2.5. Rumlar

Kırım'da M.Ö. VI. yüzyıldan itibaren yaşamakta olan Rumlar¹³², Hıristiyanlık dininin Ortodoks mezhebine mensup olup bir metropolit tarafından yönetilirdi. Kırım'daki Rumlar için İstanbul'dan bir metropolit atanırdı.¹³³ Metropolitlik akçesi adıyla gelir akçeleri mevcuttur. Zımmî kesimden Hıristiyanların temsilcisi olan rahip ve rahibeler tarafından toplanırdı.¹³⁴

Sicillerde "Tâife-i Rum" adıyla da geçen¹³⁵ Rumların nüfus olarak yoğun oldukları yer, Bahçesaray kazasına bağlı Rum sükkânı olarak sicillere yansımaktadır.¹³⁶ Ayrıca sokak

¹²⁷ Adnan Karaismailoğlu, "Acem", *DİA*, C.1, İstanbul 1988, s.321.

¹²⁸ Nuri Kavak, "Acem Tüccarının Trabzon'dan Başlayıp Kırım Topraklarında Süren Serüveni (1680-1755)", *The Journal of Academic Social Science Studies*, N. 48, Yaz II, 2016, s 72.

¹²⁹ KKD, 9/6a-4.

¹³⁰ KKD, 9/63a-1.

¹³¹ Erim Vatanserver, 67 A 90 Numaralı (On Dokuzuncu Cilt), 1083-1087 (1672-1676) Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Eskişehir 2018, s.32.

¹³² Özdem, a.g.e., s.40.

¹³³ Bıyık, a.g.e., s.101.

¹³⁴ Aktaş Sarı, a.g.e., s.48.

¹³⁵ Şahin Kılınç, 17 Numaralı Kırım Şer'iyye Sicili (H.1084-1085/M.1673-1674) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2019, s.43.

adı olarak Rum sokağının varlığı da mevcuttur.¹³⁷ Sicillerde Rumların kendi adıyla bir yerleşim kurdukları göze çarpmaktadır. “Bağçasaray mahruse-i mahallesinden Rum Mahallesi”¹³⁸ ifadesinden Rum mahallesinin Bağçasaray’da yer aldığını anlamaktayız.

Rum Mahallesi sakinlerinden Harac veled-i Yuri, kölesi Leh asıllı Nasrani Laçın veled-i Abdullah’ı mahkemeye vermiştir. Laçın’ı yedi sene hizmet ederse azat edeceğini, yedi sene tamam olduğu için hakkı kalmayıp hür olduğunu söylemiştir. Laçın’ın azat olmasına hüküm verilmiştir.¹³⁹

Tablo 8: Defterde Yer Alan Rum İsimleri

Arslan	Bayram
Harac	Lefter
Manuş	Seva
Yani	Yuri

3.2.6. Ermeniler

Kırım’da M.Ö. I-M.S. IV. yüzyıllardan beri yaşayan¹⁴⁰ Ermeniler, özellikle Bağçasaray, Karasu ve Kefe gibi şehirlerde yaşamışlardır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde Kilikya Ermeni Krallığı’na 1375’te Memluk Devleti tarafından son verilmesiyle bölgedeki Ermeniler Kırım’a doğru göç etmiştir. Anadolu’da yaşanan Celali isyanları da Ermenilerin Kırım’a göç etmelerinde etkili olmuştur. Bu olaylar neticesinde Kırım’da Ermenilerin sayıları artmıştır.¹⁴¹ Ermeniler dini açıdan Hıristiyanlığın Ortodoks mezhebine mensup bir topluluktur.¹⁴² Kal’a Ermeniyan, Taife-i Ermeniyan, Acem-i

¹³⁶ Fatma Şahin, 67 A 90 Numaralı (On Birinci Cilt), 1077-1078 (1667-1667) Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2019, s.20.

¹³⁷ Şahin, a.g.e., s.19.

¹³⁸ KKD, 9/43b-2.

¹³⁹ KKD, 9/93a-2.

¹⁴⁰ Özdem, a.g.e., s.40.

¹⁴¹ Bıyık, a.g.e., s.103-104.

¹⁴² Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, s.273.

Ermeniyan adlarıyla sicillere yansıyan ¹⁴³ Ermeniler genellikle ticaretle uğraşmışlardır. ¹⁴⁴

Sicillerde Ermeni Mahallesi ¹⁴⁵, Ermeniyan Mahallesi ¹⁴⁶ olarak geçen mahalle ismi hem Bahçesaray'da ¹⁴⁷ hem de Karasu'da ¹⁴⁸ bulunmaktadır.

Vartan veled-i Marderos'un Mortahay veled-i İlya'dan altmış muamele kuruş hakkını talep etmesi ¹⁴⁹, Bahçesaray Ermeniyan mahallesinden İvaz veled-i Andon'un Rus asıllı cariyesini azat davası ¹⁵⁰ defterde yer alan kayıtlardan bazılarıdır.

Tablo 9: Defterde Yer Alan Ermeni İsimleri

Agob	Andon	Arakil	Arslan
Avano	Avdi	Bafrani	Bagdesar
Bahşi	Bugas	Elyas	Haçeruz
Haçiraz	Hatun Bikçe	İsak	İvaz
Karaoğlan	Kat	Kirkor	Kobasar
Köse	Mali	Manuk	Marderos
Murad	Papas	Sarkiz	Semavin
Seva	Şahin	Tomas	Toros
Tudor	Vartan	Yagub	Yani

¹⁴³ Şahin, a.g.e., s.19.

¹⁴⁴ Bıyık, a.g.e., s.218.

¹⁴⁵ KKD, 9/49a-2.

¹⁴⁶ KKD, 9/65b-1.

¹⁴⁷ Bıyık, a.g.e., s.132.

¹⁴⁸ Bıyık, a.g.e., s.148.

¹⁴⁹ KKD, 9/11a-1.

¹⁵⁰ KKD, 9/28a-3.

3.2.7. Yahudiler

*Kala-i Yahudiyan, Yahudi, Taiife-i Yahudiyan*¹⁵¹ adlarıyla sicillere yansıyan Yahudilerin yoğun olarak yaşadığı yer Bahçesaray'da Çufud Kale idi.¹⁵² Evliya Çelebi'ye göre adı Gevherkirman'dır ve burada sadece Yahudiler oturmaktaydı. Kale neferleri, kale dizdarı, kapucuları tamamen Yahudilerdi.¹⁵³ Genellikle ticaretle uğraşan Yahudiler Bahçesaray dışındaki büyük şehirlerde de ikâmet etmişlerdir.¹⁵⁴ XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Kırım'ın sosyal-ekonomik yaşamında etkili olan bir topluluktur. Kırım Hanlığı'nda darphane Yahudiler tarafından işletilmiştir.¹⁵⁵ Kırım'da özellikle Bahçesaray'da bağcılık önemli bir ekonomik uğraştır. Özellikle Kal'a Yahudileri ve diğer gayr-i müslimler Kırım'da bağcılıkla uğraşmışlardır.¹⁵⁶

Kırım'daki Yahudiler üç gruba ayrılmıştır: Birincisi göç ve ticaret amaçlı yerleşenler. İkincisi Karailer adı verilen topluluk. Türk geleneklerini devam ettiren bu topluluğun Hazarlar'dan geldiği söylenmektedir ve Kırım'da önemli görevlere getirilmişlerdir. Üçüncüsü de bir Türk topluluğu olan Kırımçaklar'dır.¹⁵⁷

Sicillerde Kal'a Yahudileri¹⁵⁸ sık geçmektedir. Kal'a Yahudileri dışında adı geçen bir başka Yahudi cemaati "Yahudiyanus cemaati"dir.¹⁵⁹

Sicillerden örnek olarak; Yahudilerden Yasef'in Moşe ile birlikte on dokuz kuruşa ortak bir bahçe almaları¹⁶⁰, Kal'a Yahudilerinden İlya'nın Nalbant Manuk'u mahkemeye verip on iki kuruş, beş akçe hakkını talep etmesi¹⁶¹ verilebilir. Bu kayıtlara bakıldığında davaların Yahudilerin kendi aralarındaki meselelerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Bunların dışında Yahudilerle Müslümanlar arasındaki davalara örnek verilecek olursa; Yako'nun Murtaza'yı mahkemeye verip doksan akçe hakkını talep etmesi¹⁶², Mehmed

---

¹⁵¹ Şahin, a.g.e., s.26.

¹⁵² Bıyık, a.g.e., s.105.

¹⁵³ Evliya Çelebi, *Seyahatname*, s.500.

¹⁵⁴ Bıyık, a.g.e., s.105.

¹⁵⁵ Bıyık, a.g.e., s.187.

¹⁵⁶ Vatansever, a.g.e. , s.36.

¹⁵⁷ Kılınç, a.g.e., s.41.

¹⁵⁸ KKD, 9/15a-2.

¹⁵⁹ KKD, 9/23a-4.

¹⁶⁰ KKD, 9/10a-3.

¹⁶¹ KKD, 9/21b-2.

¹⁶² KKD, 9/26b-2.

Çavuş'un Baruh adlı yahudide olan elli beş esedi guruşu tam alıp hakkının kalmadığını söylemesi¹⁶³ verilebilir.

Tablo 10: Defterde Yer Alan Yahudi İsimleri

Adaviyet	Akbike	Avrahim	Baba
Baruh	Berha	Beraha	Beşe
Birce	Bünyamin	Davit	Gökçe
Haydar	İlya	İsak	İshak
Menahim	Mikail	Mortahay	Moşe
Maytob	Receb	Sehrab	Semha
Süleyman	Şati	Şulme	Şumail
Tavit	Yako	Yasef	Yefuda
Yoseb	Yusuf	Yunus	

Sicillerde Yahudi isimlerinin sık geçmesi Yahudilerin kalabalık olduğunu ve toplumsal hayatta aktif oldukları kanısını uyandırmaktadır.¹⁶⁴

Defterde bazı gayr-i müslimlerin etnik yapısı verilmeden sadece zımmi olarak geçmektedir. Ancak bazıları ise Ermeni, Rum, Yahudi gibi etnik kesimlere mensup olup kayıtlarda menşeleri belirtilmektedir.

Aşağıda kayıtlarda geçen gayr-i müslimlerin isimleri tablo olarak verilmektedir.

Tablo 11: Defterde Yer Alan Gayr-i Müslim İsimleri

Adaviyet	Agya	Agob	Agrucı	Ahfador	Ahrican
Ahvadir	Akbaş	Akbike	Alacabaş	Amira	Anastasya
Anderis	Andon	Anton	Apram	Arakil	Arslan
Arya?	Aslan	Asvadi	Asvadir	Atacan	Avadik
Avanik	Avano	Avanos	Avdi	Avpan?	Avrahim
Ayvaz	Aydın	Azra	Baba	Babacan	Babake
Babaş	Babek	Bafrani	Bagdesar	Bahşi	Balaban
Bali	Barçekva	Barçuva	Baruh	Barun	Basgil
Bavbeg	Bayate	Baygeldi	Bayram	Bederus	Beg Temir
Begli	Berha	Beraha	Berçiva	Beraçuva	Beraşçiva

¹⁶³ KKD, 9/23a-3.

¹⁶⁴ Aktaş Sarı, a.g.e., s.26.

Beşe	Bikçe	Binyad	Birce	Bogos	Bugas
Burla	Bünyamin	Canbeg	Cani	Cantemir	Cihanşah
Çaçu	Çagrı	Çagırcı	Çerkes	Çolpan	Çotak
Çurman	Danyal	Davit	Davud	Derviş	Dimitre
Efendi Beg	Elyas	Emin	Esfedor	Esteban	Estefan
Ester	Giregor	Gorgi	Gökçe	Gurgur	Gümüş Han
Haciraz	Haçeruz	Haçuk	Hanbaz	Handerac	Harac
Hatun Bikçe	Haydar	Herabit	Hıdır Beşe	Hiçador	Hüdaverdi
İlya	İhfader	İhvador	İsa	İsak	İshak
İskender	İstan	İstefan	İvan	İvaz	Kaplan
Karabat	Karaça	Karagöz	Karakaş	Karaoğlan	Kasiyar?
Kaspar	Kat	Kaya	Kıraç	Kinyas	Kirkor
Kiryas	Kiryat	Kiryazı	Kizar	Kobasar	Kostandin
Köse	Köste	Kuçim	Lefter	Mali	Manol
Manguş	Manuk	Manuş	Marderos	Marko	Markus
Maruse	Maryem	Maytob	Menahim	Meneşe	Meryem
Meyrem	Meyrum	Mihail	Mikail	Minas	Mirat
Mirkö	Mordahay	Mortahay	Moşe	Mustafa	Murad
Murat	Nacuh	Nagac	Nekte	Nezir	Niyaz
Nogaş	Nurbay	Ovrım	Ölmez	Panus	Papas
Papaz	Parçeva	Parçekva	Parsenih	Paskal	Perçiva
Pirşahda	Receb	Sadık	Sarhoş	Sarkis	Sarkiz
Sefer	Sefer Bike	Sehrab	Sekva	Semavin	Semha
Semoha	Senora	Serab	Seva	Sevaki	Sevlek
Sihaki	Simyon	Sinan	Sonya	Süleyman	Şahbaz
Şahin	Şahlı	Şati	Şehri	Şerbek	Şermit
Şulme	Şumail	Taşcı	Tavit	Temir Beg	Tohtamış
Tohtar	Tokay	Toktamış	Toktar	Tomas	Tori
Toros	Tosi	Tudor	Turalu	Tuman	Ulubeg
Vartan	Vasil	Vasilike	Vasilikev	Vavyat	Yagub
Yağık	Yahuda	Yako	Yani	Yasef	Yefuda
Yoris	Yorgi	Yoseb	Yunus	Yuri	Yuriki
Yusuf	Yuva?	Zador	Zakir	Zakor	

3.3. Kölelik

İlkçağlardan itibaren kölelik hemen hemen bütün toplumlarda görülmüştür.¹⁶⁵ Köleleri ifade etmek için kul, bende, esir, gulam, memlük, abd, vasif, memlüke, vasife, cariyе, gurre gibi kelimeler kullanılmıştır.¹⁶⁶ Köleler, ticareti yapılan, alınıp satılan,¹⁶⁷ günlük işlerde çalıştırılan ve hizmet için kullanılan bir mal olarak görülmüştür. Sahibi köleyi istediği gibi kullanır, alıp satabilir hatta hürriyetine kavuşturabilirdi.¹⁶⁸

Tablo 12: Defterde Yer Alan Gulâm İsimleri

Abdülcabbar	Ahmed	Ali	Anday
Arslan	Barçuva	Bayram Gazi	Budcar
Davud	Devin Ali	Devin çora	Devingeldi
Devlet Geldi	Dilaver	Estepan	Fedor
Hacı Bayram	Haçuk	Hasan	Hıdır
İlya	İstan	İsteman	İstefan
İvan	İvaz	Kabil	Karavıl
Kasım	Kenan	Laçın	Martin
Mevlüd	Mustafa	Muzaffer	Peder
Ramazan	Rıdvan	Rüstem	Sehrab
Semen	Siyavuş	Şahbaz	Şahsuvar
Tokay	Vasil	Yanoş	Yusuf
Zal			

Tablo 13: Defterde Yer Alan Cariye İsimleri

Ana	Abıhayat	Badısaba	Balkız
Beşire	Gülbahar	Gülistan	Gülşen
Hafsa	Kalender	Karula	Kutlu
Kutlu ayak	Mariya	Maruşka	Menevşe
Mihriban	Mülayim	Nasta	NesliBike

¹⁶⁵ Ümit Ekin, “17.Yüzyılın Sonlarında Rodosçuk Kazasında Kölelerin Toplumsal Statüsü”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C.29, S.47, 2010, s.25.

¹⁶⁶ Özdem, a.g.e, s.87.

¹⁶⁷ Ünal, a.g.e., s.37.

¹⁶⁸ Yaşa, a.g.e. , s.25.

Nevbahar	Nurcihan	Saliha	Selver
Semha	Tuma	Üftade	Yasemen

3.3.1.Kölelerin Alım-Satımı

Kölelerin alım ve satımı belli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilirdi. Kurallara uygun gerçekleşmezse köle satışı geçersiz kılınırdı. Bir kişi kölesini satacaksa eğer alıcıya kölesi hakkında bilgi verip her türlü kusurunu söylemesi gerekirdi. Eğer kölesinin kusurunu söylemezse, kölenin kusuru sonradan alıcı tarafından anlaşılırsa iade sebebi olurdu. Alıcı kadıya başvurarak satışın iptalini talep edebilirdi.¹⁶⁹

Köleler tüm haklarıyla sahibine ait bir eşya konumundaydı. Kölelerin bütün hakları sahibinin himayesindeydi. Sahibi köleleri alıp satabilir, miras bırakabilir ve de hibe edebilirdi.¹⁷⁰

3.3.2. Kölelerin Azat Edilmesi

Kölelik azat edilme yoluyla sona ererdi. Kölelerin hür bireylere dönüşmesi için Osmanlı uygulamasında çeşitli yöntemler söz konusudur. Bu durumlar: Gönüllü azat olma, kefarete borcu ile azat, *Mükatebe* (köle ile efendisi arasında kölenin hürriyetine kavuşması için bir bedel karşılığı anlaşma yapılması), zorunlu olarak yapılan azat, *Tedbir* (ölüme bağlı azat), *Ümmü veled* (bir cariye'nin efendisinden çocuğunun olmasıyla hürriyetini elde etmesi) ve devlet tarafından yapılan azat.¹⁷¹

İslam dini kölelerin azat edilmesini teşvik etmiştir.¹⁷² Kölenin hürriyetine kavuşması için bazı şartlar gerekirdi. Bir hizmeti yerine getirmek veya belli bir meblağ ödenmesi karşılığı kölenin hürriyetine kavuşması vaad edilmekteydi. Buna şartlı azat etme denilmektedir. Hastalık veya sakatlık durumları da azad için bir sebeptir.¹⁷³ Herhangi bir karşılık beklemeden, belli bir zamana bağlı kalmadan Allah rızası için kölenin sahibi tarafından azat etme ve tedbir usulü ile azatlık da söz konusudur. Ayrıca

¹⁶⁹ İzzet Sak, "Konya'da Köleler (16. Yüzyıl sonu- 17. Yüzyıl)", *Osmanlı Araştırmaları*, IX, İstanbul 1989, s.177.

¹⁷⁰ Yaşa, a.g.e, s.29.

¹⁷¹ İbrahim Etem Çakır, "Osmanlı Toplumunda Köle ve Cariyeler, Sofya 1550-1684", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S.36, 2014, s.208.

¹⁷² Bıyık, a.g.e, s.108.

¹⁷³ Kavak, "Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)", s.169-170.

Mükâtebe denilen sözleşme ile azatlık da bir diğer yöntemdir. Buna göre köle ile sahibi arasında 3-7 yıl hizmet süresi bitiminde azat olmaya yönelik bir anlaşma yapılırdı. Süre dolunca köle anlaşmaya dayanarak azat olurdu.¹⁷⁴

İncelenen Kadıasker Defterinde azat edilme veya azat talebiyle ilgili çeşitli hükümler yer almıştır. Hacı bin Çura bin Abdullah'ın orta boylu buğday tenli gök gözlü Rus asıllı Nasrani olan Üftade adlı cariyesi Hacı beni altı sene hizmet etmem karşılığında azat edecek idi. "Altı sene hizmet ettim itknâmem almak muradımdır" demesi üzerine Hacı, Üftade'yi tasdik ederek azat etmiştir.¹⁷⁵ Hükümden de anlaşıldığı gibi köleler azat olunca *itknâme* denilen belgeye sahip olmuşlardır.

Bağçesaray sakinlerinden Şahin bin Abdullah orta boylu gök gözlü sarışın Rus asıllı Sehrab adlı kölesini altı ay önce seksen kuruşa azat ettiğini söylemiştir.¹⁷⁶ Hükümden de anlaşılacağı üzere efendi ile köle arasında bir bedel karşılığı anlaşma yapılmıştır. Yani köle *mükâtebe* yöntemi ile hürriyetine kavuşmuştur.

3.3.3. Kaçak Köle (Abd-ı Âbık)

Abd-ı Âbık, çeşitli sebeplerden dolayı sahibinden kaçan kölelere denir. Kaçak köleler yakalanınca Yavacılara ya da Beytü'l-mal eminlerine teslim edilir sonra kadı huzuruna getirilip sahipleri ve kaçtıkları yer öğrenilirdi. Üç aylık *müddet-i örfiye* denen süresi dolana kadar ya da sahibi gelene kadar günlük nafaka belirlenip kaçak köle yavacıya teslim edilirdi. Sahibi gelince ödemesi yapılır köle teslim edilirdi. Süresi dolduğu halde sahibi ortaya çıkmayan köle, fazla masraf olmasın diye satışa çıkarılırdı.¹⁷⁷

Kaçak kölelere Kırım Yarımadası'nda da rastlanılmıştır. Özellikle kaçan kölelerin erkek olduğu dikkat çekmektedir. Nehr-i Kaçı'da Ahmed'in orta boylu kumral sakallı İvan adlı abd-ı âbıkın üç akçe nafaka ile Subaşı Mustafa Ağa'ya teslimi¹⁷⁸, Tuma adlı kaçak kölenin üç akçe nafaka ile subaşı Mustafa Ağa'ya teslim olması¹⁷⁹ gibi hükümler de bunu kanıtlamaktadır.

---

¹⁷⁴ Bıyık, a.g.e., s.108.

¹⁷⁵ KKD, 9/68a-2.

¹⁷⁶ KKD, 9/38b-1.

¹⁷⁷ Ekin, a.g.m., s.33-34.

¹⁷⁸ KKD, 9/19a-2.

¹⁷⁹ KKD, 9/17b-5.

3.3.4.Kölelerin Etnik Kökenleri ve Tasvirleri

Karadeniz'in kuzeyi ve Afrika Osmanlı Devleti'nin önemli esir kaynakları olmuştur.¹⁸⁰ Savaş esirleri ve ticaret yolları Osmanlı'nın köle kaynaklarındandır. Tüccarlar sayesinde getirilen köleler genelde Karadeniz'in kuzey ve doğusundan getirilirdi.¹⁸¹

Yazılı kaynakların bulunduğu erken çağlardan itibaren Kırım Yarımadası'nda köle ticareti ile uğraşılmıştır. Osmanlı Devleti'nin İstanbul'u fethi ve Kırım Hanlığı'nın ortaya çıkmasından kısa süre öncesine kadar Karadeniz sahilleri yabancı tüccarlar için köle kaynağı olma açısından önemli idi.¹⁸² Özellikle İtalyan şehir devletleri Karadeniz köle ticaretinde etkili olup Eyyubi ve Memluklu Devleti gibi devletlere köle satmışlardır. 1261 yılında Latin İmparatorluğu'nun sona ermesiyle Venedik'in Karadeniz'deki etkisi yitirilmiştir.¹⁸³ 1453 yılında İstanbul'un ve 1475 yılında Kefe'nin fethiyle Cenevizlerin Karadeniz'deki gücü kırılmıştır.¹⁸⁴ Buna bağlı olarak Müslümanlar Kırım'da köle tüccarı olarak ön plana çıkmıştır.¹⁸⁵ Kırım Yarımadası köle ticaretinin önemli merkezlerinden biri konumundaydı. Kırım'ın liman şehirlerinde çeşitli milletler köle olarak Anadolu ve Avrupa'ya satılmıştır.¹⁸⁶

İslam hukukuna dayanarak Osmanlı Devleti'nin Müslüman Türk Tatarların köle edilmesini yasaklaması Akdeniz ve Karadeniz'de köle piyasasını etkilemiştir. Köle piyasası XV. yüzyıldan itibaren Karadeniz'in kuzeyinden Kafkaslar ve Rusya'ya doğru yön değiştirmiştir.¹⁸⁷ Osmanlı Devleti'nin köle kaynağı başta Kırım olmak üzere kuzey ülkelerdi.¹⁸⁸ Kırım Tatarları Polonya, Litvanya, Moskova, Ukrayna, Kafkasya gibi yerlere yağma akınları düzenlemiş ve ele geçirilen esirleri köle

---

¹⁸⁰ Yücel Öztürk, "Osmanlı İmparatorluğu'nda Köle Emeğinin Rolü ve Hacmi", *Osmanlı Devleti'nde Kölelik*, Ed. Zübeyde Güneş Yağcı, Fırat Yaşa, Tezkire Yayıncılık, İstanbul 2017, s.55.

¹⁸¹ Sak, a.g.m., s.162.

¹⁸² Fisher, a.g.e., s.46.

¹⁸³ Zübeyde Güneş Yağcı, "16.Yüzyılda Kırım'da Köle Ticareti", *Karadeniz Araştırmaları*, S.8, Kış 2005, s.13-14.

¹⁸⁴ Yücel Öztürk, "XIII. ve XVII. Yüzyıllarda Karadeniz Ticareti", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S.97, İstanbul 1995, s.131.

¹⁸⁵ Fisher, a.g.e., s.46.

¹⁸⁶ Mehmet Caner Çavuş, 67 A 90 Numaralı (Onuncu Cilt) 1077-1080 (1666-1670) Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat (1-70 Varak), *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya 2019, s.23.

¹⁸⁷ Öztürk, "XIII. ve XVII. Yüzyıllarda Karadeniz Ticareti", s.131.

¹⁸⁸ Ahmet Nezihi Turan, "Bahçesaray Köleleri", *Bilig*, S.48, Kış 2009, s.242.

pazarlarına götürmüşlerdir.¹⁸⁹ Kırım akıncı birlikleri buralardan başka Osmanlıların Güneydoğu ve Batı Avrupa üzerine doğru yapılan seferlere de katılıp esir elde etmişlerdir. Akınlar yoluyla toplanan esirler Kefe'ye getirilerek satılmıştır.¹⁹⁰ Polonya, Rusya ve Çerkezistan gibi yerlere akınlar yapan Tatarların bu faaliyetleri sonucunda köle ticareti, Kırım ekonomisinin temeli olmuştur.¹⁹¹ Kırım ve şehirlerinde kölelerden büyük kazanç sağlanmış ve ekonomik hayatta kölelik önemli faaliyet haline gelmiştir.¹⁹² Kırım Hanlığı'nın önemli geçim kaynaklarından biri çapul ve çapul sonrası ele geçirilen ganimetler olmuştur. Bu ganimetlerin en değerli parçalarından biri esirler olmuştur. Ele geçirilen esirlerin bir kısmını kullanmak için kendilerine ayırırken, bir kısmı da esir pazarlarında satılıp kazanç elde edilmiştir.¹⁹³ Köle ticareti Kırım ekonomisi için önemli yere sahipti. Başarısız olan her akın Kırım ekonomisi için bir buhran demektir.¹⁹⁴

Karlofça Antlaşması (1699) ile Tatarların Batı Rusya topraklarına akınlarının engellenmesiyle köle ticaretinde azalma olmuştur. XVII. yüzyıl sonlarına kadar Kırım'da Rus, Polonyalı, Macar asıllı köleler fazla iken XVIII. yüzyılda Çerkez, Gürcü ve Kalmuk asıllı köleler sayıca fazla olmuştur. Bu durum, XVIII. yüzyılda köle akınlarının sadece Kafkaslara doğru yapıldığını göstermektedir.¹⁹⁵

Köle ticaretinin bu kadar yoğun olduğu bir coğrafyada kölelerin fiziksel özellikleri ve etnik kökenleri de çeşitlilik arz etmiştir. Sicillerde köleleri ve cariyeleri ifade etmek için “*abd-i memlük*¹⁹⁶, *abd-i memlüke*¹⁹⁷, *cariye*¹⁹⁸, *çora*¹⁹⁹, *devke*²⁰⁰, *gulam*²⁰¹, *kazak*²⁰²” gibi ifadeler kullanılmıştır.

---

¹⁸⁹ Nuri Kavak, “Slavery and Slave Prices in the Crimean Khanate (According to Islamic Court Registers)”, *Journal of International Eastern European Studies*, Vol.1, No.1, Summer 2019, s.60.

¹⁹⁰ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, s.511.

¹⁹¹ Halil İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (1300-1600)*, Çev. Halil Berktaş, C.I, Eren Yayıncılık, İstanbul 2000, s.342.

¹⁹² Kavak, “Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)”, s.169.

¹⁹³ Kavak, Kırım'ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer'iyye Sicillerine Göre), s.218.

¹⁹⁴ İnalçık, *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (1300-1600)*, s.342.

¹⁹⁵ Zeynep Özdem Köse, Kırım Hanlığı'nda Kölelik (1648-1699), *Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Kahramanmaraş 2017, s.22.

¹⁹⁶ KKD, 9/50a-1.

¹⁹⁷ KKD, 9/38b-1.

¹⁹⁸ KKD, 9/40a-4.

¹⁹⁹ KKD, 9/48b-1.

²⁰⁰ KKD, 9/78a-1.

²⁰¹ KKD, 9/89a-2.

²⁰² KKD, 9/7b-2.

Sicillerden yola çıkarak kölelerin etnik kökenlerine baktığımızda Macar, Rus, Çerkes, Leh, Boşnak ve Eflak-Boğdan asıllı oldukları görülmektedir. Ayrıca köle tasvirlerine bakılınca fiziki özellikleri, cinsiyeti ve hangi etnik kesime mensup olduğu konusunda bilgi verilmektedir. Defterde geçen bazı köle tasvirleri şu şekildedir:

Tablo 14: Defterde Yer Alan Bazı Köle Tasnifleri

Uzun boylu düz burunlu gök gözlü sarışın Russü'l-asl ve'l mille
Orta boylu koyun gözlü sarışın sağ kaşının üzerinde yaralı Eflak'ul asl ve'l mille
Uzun boylu gök gözlü sarışın Macar'ul-asl vel mille
Orta boylu düz burunlu kara yağuzlu kırpık gözlü kara sakallu Leh'ül asl Nasrani'l mille
Orta boylu koyun gözlü kara yağızlu Boğdanu'l asl Nasranियeti'l mille
Alçak boylu ve gök gözlü kayık burunlu Russü'l asl
Uzun boylu sarışın koyun gözlü saçlı sol eli yaralı Eflak'ul asl ve'l mille
Orta boylu koyun gözlü kara yağızlu Boğdanu'l asl Nasranियeti'l mille
Koyun gözlü sivri burunlu sarışın Boşnakü'l asl

3.4. Unvanlar ve Lakaplar

Unvan, bir kişinin görevini ve memuriyet rütbesini belirten ifadedir. Lakap ise, bir kişiye sonradan takılan ikinci isim, şeref payesi gibi anlamlara gelmektedir.²⁰³ Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan unvan ve lakaplar günümüzde bile kullanılmaktadır. Kişiler soyuna, fiziki yapısına, sosyolojik özelliklerine, ruhsal haline, mesleki uğraşlarına vb. özelliklere göre unvan ve lakap almıştır.²⁰⁴

²⁰³ Abdülkerim Özeydın, "Unvan", *DİA*, C.42, İstanbul 2012, s.163.

²⁰⁴ Nesrin Güllüdağ, Halit Baş, "1452 Numaralı İzmit Şeriye Sicilinde Yer Alan Unvan ve Lakaplar Üzerine Bir İnceleme", *Anasay Dergisi*, S.7, 2019, s.73.

Tablo 15: Defterde Yer Alan Unvan ve Lakaplar

Ağa	Ağazade	Arab	Arabzade
Atalık	Bay	Beg	Beşe
Çavuş	Çelebi	Dayı	Dede
Deli	Derviş	Dos	Efendi
Efendizâde	El-Hâc	El-Maruf	Emeldeş
Emir	Emir Halife	Fahrü'l akran	Fahrü'l-emâsil
Gazi	Giray	Hacı	Halife
Han	Hevace	Hoca	Kara
Köse	Mirza	Molla	Monla
Pir	Reis	Sarı	Seyid
Sofi	Sultan	Şah	Şeyh
Usta			

Defterde yer alan unvan ve lakaplara bakıldığında “Giray, Emeldeş, Atalık ve Mirza”nın Kırım toplumunda önemli aileler oldukları görülmektedir. Etnik kökeni belirten “Arab, Arabzade”, akrabalık bağına simgeleyen “Dayı, Dede”, huy veya davranış ile ilgili “Deli”, fiziki özelliği gösteren “Kara, Köse, Sarı”, dini olarak “el-Hâc, Hacı, Hoca, Molla, Şeyh vb.” unvan ve lakapların kullanıldığı da görülmektedir. Ayrıca mesleki özelliği gösteren “Çavuş,Usta” gibi unvan ve lakaplar da yer almaktadır.

BÖLÜM 4: 67 A 90 NUMARALI, 1075-1076/1665 TARİHLİ KIRIM KADIASKER DEFTERİNE GÖRE KIRIM'DA EKONOMİK YAPI

Tarihi boyunca Kırım yarımadası çeşitli millet ve toplulukların uğrak noktası olmuştur. Coğrafi konumu dolayısıyla ekonomide önemli yer tutan ticaretten önemli gelir elde edilmiştir. Tarıma elverişli alanların mevcut olması ekonomide tarımı da önemli kılmıştır. Tarım ile uğraşanlar köylerde, sanayi ve ticaret faaliyetleriyle uğraşanlar ise kasaba ve şehirlerde hayatlarını sürdürmüşlerdir. Kırım ekonomisinin temeli tarım, hayvancılık ve ticaret gibi faaliyetlere dayanmıştır.²⁰⁵

4.1. Tarım ve Hayvancılık

Kırım Yarımadası, tarıma elverişli arazileri mevcut olduğu için ekip biçmeye uygundu. Bu yüzden hububat üretimi yaygın olmuştur. Özellikle arpa, buğday en yaygın tahıllar arasında yer almıştır. Yetiştirilen buğday sadece Kırım'ın değil İstanbul'un da ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek ölçüdeydi. Tarıma önem verildiğinden dolayı tarım arazileri açılmış ve ele geçirilen kölelerin bir kısmı topraklarda çalıştırılmıştır.²⁰⁶

Kayıtlarda hububat ürünleri içerisinde özellikle buğday satışının olduğu göze çarpmaktadır. Mesela, Gazi adlı kişi, Kenan adlı şahsa karşı açtığı davada beşşerisi seksen akçe olmak kaydıyla on iki beşşeri buğday sattığını iddia etmiş ve mahkemede bu bedeli talep etmiştir.²⁰⁷ Hükümlerde gayrimenkul satışları ve hisse kayıtları arasında bağ, tarla, çayır gibi arazilerin de konu olduğu görülmektedir. Sefer Bike bint-i Mustafa kardeşi Baki'yi mahkemeye vermiştir. Merhum olan babalarından paylarına düşen arsa ve tarla yeri olup, hakkı olan dört altını alarak haklaştırmıştır.²⁰⁸

Evliya Çelebi Bahçesaray çevresinde toplam 9 bin adet bağ olduğunu söylemiştir. Bacı Bağları, Süren Bağları, Kazıklı Özek Bağları ve Balbek Bağlarının olduğu semtler ılıman olduğu için bu bağların üzümleri lezzetlidir.²⁰⁹

---

²⁰⁵ Bıyık, a.g.e., s.181-182.

²⁰⁶ Bıyık, a.g.e., s.206.

²⁰⁷ KKD, 9/45b-2.

²⁰⁸ KKD, 9/20a-4.

²⁰⁹ Evliya Çelebi, *Seyahatname*, s.524.

Kırım'da temel geçim kaynakları arasında yer alan faaliyetlerden biri de hayvancılıktır. Hayvancılık göçebe hayatın bir parçası sayılmaktadır ve özellikle Tatarların sosyo-ekonomik hayatında önemli bir yere sahip olmuştur.²¹⁰

Tablo 16: Defterde Yer Alan Gıda ve Besin Ürünleri

Ayva	Bal	Buğday
Bulgur	Ceviz	Darı
Dut	Ekmek	Fındık
Hardal	İncir	Kara üzüm
Karpuz	Kavurma	Kestane
Pastırma	Pirinç	Soğan
Tuz	Un	Yağ
Zeytin		

İncelenen defterde büyükbaş ve küçükbaş hayvan türleri yer almaktadır. Özellikle at ile ilgili çok sayıda kayıt yer almaktadır. Bu da atın Kırım'da önemli yere sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 17: Defterde Yer Alan Hayvan Türleri

At	Koç
Kuzu	Oğlak
Öküz	Kara öküz
Sığır	

Tablo 18: Defterde Yer Alan At Cinsleri

Ala kırat	Boz alaşa	Ciran alaşa
Kara alaşa	Kaşka alaşa	Kırat
Kır tori at	Kır tori baytal	Sarı tay
Tori alaşa	Tori at	

²¹⁰ Bıyık, a.g.e., s.211.

Çabaç Köyü'nden Murtaza bin Ali, Ali uçbaşı ibn-i Hüseyin'i mahkemeye vermiştir. Dört sene önce kaybettiği ciran alaşa atını uçbaşı Ali'de bulduğunu söylemiştir. Ali ise alaşa atı Karasu'da birisinden beş altın bir kuruşa satın aldığını ve Murtaza'nın olduğunu bilmediğini söylemiştir. Şahitler huzurunda atın Murtaza'nın olduğu anlaşılmıştır.²¹¹ Salacak'tan İbrahim bin Mehmed adlı Kıpti Kıyat Köyü'nden Gökçe bin Arslan'ı mahkemeye vermiştir. Bir sene önce kaybettiği kır torı alaşa atını Arslan'da bulduğunu söylemiştir. Arslan ise atı satın aldığını söyleyerek şahitler huzurunda anlaşma sağlamıştır.²¹²

4.2. Ticaret

Kırım Yarımadası coğrafi konumundan dolayı Asya ve Avrupa arasında bir geçiş güzergâhı konumuna sahip olmuştur. Avrupalı tüccarlar ticari mallarını gemilerle Kırım üzerinden Asya ve Rusya içlerine kadar götürmüşlerdir. Aynı şekilde Asya ve Rus topraklarında yaşayan insanlar da ticari mallarını Avrupa ve Balkanlara götürmekteydiler. Kırım ekonomisinde ticaret önemli bir yere sahip olmuştur. Karadeniz'in dört bir yanından gelen gemiler Azak, Kefe gibi limanlara uğramadan geçmemiştir. Bu limanlar önemli olup aynı zamanda köle ticaretinin de yoğun olduğu yerlerdi.²¹³ Köle ticareti Sosyal Yapı bölümünde Kölelik konusunda verildiği için burada ayrıca değinilmeyecektir.

Kırım'ın coğrafi konumuna bağlı olarak ticarete özellikle deniz yolu kullanılmıştır.²¹⁴ Doğuda Kefe ve Akkirman, batıda ise Kili ve Tuna limanları Karadeniz ticaretinde önemli bir yere sahip olmuştur. Doğu Avrupa, Tuna memleketleri, İstanbul arasındaki ticarete Akkirman; Rusya, Güney Karadeniz limanları, İstanbul arasındaki ticarete Kefe transit konumda olmuştur. Yine İstanbul, Sinop, Samsun ve Trabzon ticari güzergâhı ile Kefe arasında ticari ağ mevcut olmuştur. Özellikle Sinop Anadolu'dan kuzey Karadeniz ve Kefe taraflarına yapılan ticarete büyük önem teşkil etmiştir.²¹⁵ Gemiciler taşıdıkları malları yerlerine güvenli şekilde götürmek zorunda idi. Yolculuk

---

²¹¹ KKD, 9/25a-2.

²¹² KKD, 9/30a-1.

²¹³ Nurullah Çelen, 16 Numaralı, 1082-1083 (1671-1673) Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Düzce 2020, s.60.

²¹⁴ Bıyık, a.g.e., s.222.

²¹⁵ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, s.484.

sırasında kaza gibi herhangi bir olumsuz durum yaşandığında mal sahibinin zararını gemi sahipleri karşılardı.²¹⁶

Tüccarların Anadolu, İran ve çevre yerlerden getirdikleri mallar Kırım'da satılmaktaydı. Gemiler vasıtasıyla gelen ticari mallar gümrük vergisi ödenerek Kefe, Gözleve, Balıklıova gibi iskelelerden geçirilirdi. Yabancı tüccarların mallarını halktan doğrudan satışına müsaade edilmeyip toptan olarak kervansarayda satışı uygun görülmüştür. Bu şekilde yerli esnafın zor duruma düşmesinin önüne geçilmek istenmiştir.²¹⁷

Tüccar Ahmed Beşe ibn-i Fazlı, Ahmed Beşe bin Ömer'e dokuz kilim ile doksan bir vukıyye duhana bir cariye sattığını, 220 sim aldığını ve hakkını talep etmesi amacıyla mahkemeye başvurması²¹⁸, Laka sakinlerinden İstefan veled-i Abdullah, Bogos adlı acem taciri mahkemeye vererek iki yüz akçe kıymetinde yedi değirmi çerşikar için hak talebinde bulunması²¹⁹ ticaret kayıtlarına örnek olarak verilebilir.

4.3. Para Birimleri

Bir devletin siyasi ve ekonomik açıdan güçlü olduğunu gösteren sembollerden biri de paradır. Kırım Hanlığı para basma konusunda önceden Altın Orda Devleti'ne göre hareket etmiştir. Ancak Osmanlı Devleti'ne bağlandıktan sonra Osmanlı'ya göre para basma işini sürdürmüştür.²²⁰

Bağımsızlık sembollerinden olan para bastırma Kırım Hanlığı'nın kuruluş devrinden yıkılışına kadar uygulanmıştır. Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi Kırım'da da hanlar tahta çıkarken kendi adlarına para bastırmışlardır.²²¹ Kırım'da basılan ilk para Hacı Giray adına olup 845/1441-1442 tarihlidir.²²² Kırım Hanlığı'nın darphane merkezi Eski Kırım (Solhat) idi. Ayrıca Kefe ve Kırkyer'de de darphaneler bulunmakta idi.²²³ Kırım hanlarına ait olan gümüş para Osmanlı belgelerinde *Kefevi/Kefevi akçe* adıyla kullanılmıştır. Osmanî akçe Kırım'da geçmeyip Kefe'de yaygın kullanılmıştır. Ağırlık

---

²¹⁶ Bıyık, a.g.e., s.224.

²¹⁷ Bıyık, a.g.e., s.219.

²¹⁸ KKD, 9/32b-2.

²¹⁹ KKD, 9/86b-1.

²²⁰ Özdem, a.g.e., s.119.

²²¹ Bıyık, a.g.e., s.188-189.

²²² İnalçık, *Kırım Hanlığı Tarihi Üzerine Araştırmalar 1441-1700*, s.4.

²²³ Bıyık, a.g.e., s.189.

ve değer bakımından Osmanî akçe, Kefevi akçeye göre daha değerliydi.²²⁴ XVI. yüzyılda iki para biriminin farkı 1/2- 1/5 oranlarında değişim göstermiştir. Ancak XVI. yüzyıl sonlarına doğru Osmanlı akçesinde uygulanan taşıştan dolayı Kefevi akçesi Osmanî akçe karşısında değerini yükseltmiştir.²²⁵ Hanlıkta temel sikke olan Kefevi akçe sicillerde *sim-i hani*, *akçe*, *sim* şeklinde geçmektedir.²²⁶

Kırım Yarımadası, coğrafi konumundan dolayı ticaret hayatı aktif olan bir yarımada konumundadır. Buna bağlı Kırım'da çeşitli para birimleri kullanılmaktadır.²²⁷

İncelenen Kadıasker defterinde de çeşitli para birimleri yer almaktadır. Defterde yer alan para birimleri aşağıda tablo halinde verilmektedir.

Tablo 19: Defterde Yer Alan Para Birimleri

Akçe	Altun	Arslanlı/ arslanlı guruş
Çürük akçe	Dirhem	Duhan
Esedî	Flori	Guruş
Hasene	Mecidi akçe	Muâmele-i guruş
Riyal	Sim	Sim-i cedîd-i hânî / sim-i hânî

Sim (gümüş), sim akçe olarak da tabir edilen akçe gümüşten imal edilen bir birimdir. Tereke kayıtlarında sim, alış-verişlerde akçe, sim akçe, sim-i hânî gibi ifadeler kullanılmıştır. Ayrıca eski ve yeni parayı ayırt etmek için sim-i cedîd-i hânî ifadesi de kullanılmıştır.²²⁸ Defterde sim-i cedîd-i hânî ve sim-i hânî özellikle nafaka kayıtlarında yer almaktadır. Mesela, Subaşı Yusuf mahkemeye gelerek sarı sakallı kaçak bir köle için yevmiye üç sim-i hânî cedîd nafaka takdir kılınması talebinde bulunmuştur.²²⁹

İncelenen defterde özellikle akçe para birimi sık geçmekte olup alacak-verecek, mehir, nafaka gibi kayıtlarda karşımıza çıkmaktadır. Hasene adıyla kullanılan altın para da²³⁰ defterde sık geçen para birimlerinden biridir. Tereke kayıtlarında sim, hasene ve guruş para birimleri sık geçmektedir.

²²⁴ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Keçe (1475-1600)*, s.362.

²²⁵ Bıyık, a.g.e., s.189.

²²⁶ Bıyık, a.g.e., s.192.

²²⁷ Kılınç, a.g.e., s.71.

²²⁸ Özdem, a.g.e., s.120.

²²⁹ KKD, 9/42a-1.

²³⁰ Bıyık, a.g.e., s.190.

Guruş, arslanlı guruş, esedi ve muamele-i guruş gibi para birimleri de defterden anlaşıldığı üzere Kırım'da kullanılan para birimleri arasında yer almıştır. Esedi guruş ve Arslanlı guruş aslında Balkanlar üzerinden Osmanlı Devleti'nin topraklarına giren Hollanda taleriydi. Üzerinde aslan resmi olduğu için Osmanlı topraklarında bu isimlerle anılmıştır. Defterde adı geçen Riyal para birimi de yaklaşık 24 gram gümüş içeren 8 reallik İspanyol parası idi.²³¹ İncelenen defterde tereke kayıtlarında özellikle göze çarpmaktadır. Bunun dışında bir de haklaşma kaydında riyal yer almaktadır. Örneğin, Tüccardan Ahmed Beşe ibn-i Yakub, Abdullah zimmetinde olan yetmiş riyal guruş hakkını aldığını ifade etmiştir.²³² Flori de defterde adı geçen para birimlerinde biridir. Yirmi üç ... florisi otuz dörder buçuk muamele guruş ider²³³ şeklinde ifade yer almaktadır.

Kamışlı sakinlerinden Şaban'ın Kal'a sakinlerinden İlya adlı yahudiyi mahkemeye vererek bir altın mecdidi akçesini talep etmesi²³⁴ hükmünden mecdidi akçe, Tüccar Ramazan'ın tüccar Selim'de olan duhan akçesinden dört bin akçe hakkını talep etmesi²³⁵ hükmünden de duhan akçesinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca çürük akçe de defterde yer alan birimlerden biridir.

4.4. Ölçü ve Tartı Birimleri

Kırım Hanlığı'nda çeşitli ölçü ve tartı birimleri kullanılmıştır. İncelenen defterde yer alan ölçü ve tartı birimleri aşağıda tablo halinde verilmektedir. Sonrasında bu ölçü ve tartı birimleri örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

Tablo 20: Defterde Yer Alan Ölçü ve Tartı Birimleri

Araba	Arşın	Bab
Batman	Beşşeri	Çuval
Değirmi	Deste	Dirhem
Endaze	Fıçı	Kantar
Karış	Kıt'a	Kile
Kulaç	Pare	Pay

²³¹Şevket Pamuk, "Kuruş", *DİA*, C.26, Ankara 2002, s.458.

²³² KKD, 9/32b-3.

²³³ KKD, 9/43b-2.

²³⁴ KKD, 9/76b-2.

²³⁵ KKD, 9/66b-3.

Top	Vukıyye	
-----	---------	--

Araba: Ölçü birimi olan araba büyük-küçük olarak ikiye ayrılmıştır. İki tekerlekli araba küçük, dört tekerlekli araba büyük olarak nitelendirilmiştir. Kayıtlarda araba ve at arabası geçmektedir.²³⁶

Arşın: Osmanlı Devleti'nde en çok kullanılan uzunluk ölçülerinden biri Arapçası zira olan arşındır. Arşın, orta parmak ile dirsek arasındaki mesafeyi ifade etmektedir. Mimar arşını ve çarşı arşını olarak iki çeşittir. Mimar arşını genelde inşaat ve yapı işlerinde kullanılırken, çarşı arşını ise genelde kumaş ölçümünde kullanılmıştır.²³⁷ İncelenen defterde bu ölçü birimi *arşun* ve *zira* ifadesi şeklinde yer almaktadır. Germencikli Hüseyin bin Abdullah mahkemeye verilmiş. Bir top abanın iki kuruşa verildiği ve hak talebinde bulunulduğu dikkat çekmektedir. Ancak Hüseyin dört arşın abayı altmış akçeye aldığını belirterek yemin dahi etmiştir.²³⁸ Yine kayıtlarda arşın ölçü birimi ile alınan ürünlerin fiyatları da belirtilmiştir. On arşın bez elli akçe²³⁹, yirmi arşın iplik sim 200 ve on sekiz arşın keten hasene 2²⁴⁰ gibi.

Bab: İncelenen defterde Bab ifadesi daha çok gayrimenkul, mal-mülk satışlarının olduğu dava ve kayıtlarda göze çarpmaktadır. Bir bab çit ev, bir bab dükkân, bir bab çatma hane, bir bab köhne çatma hane, bir bab çatma evi hayatıyla, bir bab ocaklı taşdan olunmuş hayat, bir bab hayat ocağıyla ve fırınıyla gibi ifadeler örnek olarak verilebilir.

Batman: Pirinç, helva, sabun, boya, ipek, iplik, metal malzemeler vb. maddelerin tartılmasında kullanılan ağırlık ölçüsüdür Bir batman altı okkaya denk sayılmıştır.²⁴¹ İncelenen defterde “on batman” şeklinde ifade yer almaktadır. Ayrıca yine kayıtlara bakıldığında batman birimi ile tartılan ürünlerin fiyatları da verilmiştir. Örneğin; Yarım batman buğday hasene 1²⁴², Üç batman buğday hasene 6²⁴³ gibi.

²³⁶ Bıyık, a.g.e., s.242.

²³⁷ Cemal Çetin, “Osmanlılarda Mesafe Ölçümü ve Tarihi Süreci”, *Tarihçiliğe Adanmış Bir Ömür Prof. Dr. Nejat Göyünç'e Armağan*, Ed. Hasan Bahar, Mustafa Toker, M. Ali Hacıgökmen, H. Gül Küçükbezci, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Konya 2013, s.446-447.

²³⁸ KKD, 9/77b-2.

²³⁹ KKD, 9/5b-3.

²⁴⁰ KKD, 9/94a-3.

²⁴¹ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Kefe (1475-1600)*, s.355.

²⁴² KKD, 9/59a-1.

²⁴³ KKD, 9/67a-1.

Beşşeri: Beşşere adıyla da bilinen bir ölçü birimidir. Buğday, arpa, darı gibi tarım ürünlerinin ölçümünde yararlanılmıştır.²⁴⁴ İncelenen defterde beşşeri ölçü birimi ile ilgili kayıtlar mevcuttur. Gazi adlı kişi Kenan adlı kişiyi mahkemeye vererek on iki beşşeri buğdayı beşşerisi seksen akçeden sattığını söylemiştir. Kenan'ın inkâr etmesine rağmen Gazi talep etmiştir.²⁴⁵ Bazı kayıtlarda beşşeri ölçü birimi ile ölçülen ürün, fiyatıyla birlikte verilmiştir. Beşşeri buğday sim 50²⁴⁶ örnek verilebilir.

Çuval: Hububat ürünleri için kullanılan bir ölçü birimidir. Bir çuval yüz elli okkaya tekabül etmektedir.²⁴⁷ Defterde yer alan “yüz yirmi altına iki bin dört yüz çuval tuz”²⁴⁸ gibi ifadelerden de anlaşılacağı üzere Kırım'da ölçü birimi olarak çuval da kullanılmıştır.

Değirmi: Defterdeki kayıtlara bakıldığında değirmenin kullanıldığına dair kayıtlar yer almaktadır. Örneğin, Laka sakinlerinden İstefan veled-i Abdullah, Bogos adlı Acem taciri, ona emanet verdiğini iddia ettiği iki yüz akçe kıymetinde yedi değirmi çerşikarı geri alabilmek için mahkemeye vermiş, ancak Bogos bu emaneti aldığını inkar etmiştir.²⁴⁹ Ayrıca kayıtlarda “Üç değirmi dülbent sim 60”, “Üç değirmi basma sim 60”²⁵⁰ ifadeleri de yer almaktadır.

Deste: Keçe, mendil, şapka, kemer, bıçak gibi ürünlerde kullanılan bir birimdir. 10 veya 12'lik gruplar desteyi ifade etmektedir.²⁵¹ Defterde yer alan “İki buçuk deste ok mea sadak gurus 10”²⁵² ifadesi destenin kullanıldığına dair kanıtı örnek verilebilir.

Dirhem: Genelde ekmeğin ağırlığını belirlemede kullanılmıştır. Ancak kalay gibi madenlerin ağırlığını belirlemede de kullanılmıştır. Dirhem 3,207 grama tekabül etmektedir.²⁵³ Acem-i Ermeniden Mali veled-i Bagdesar mahkemeye Bagdesar veled-i Acemi? vererek dört yüz elli dirhem gümüşle elli kuruş hakkını talep etmiştir.²⁵⁴

---

²⁴⁴ Bıyık, a.g.e., s.243.

²⁴⁵ KKD, 9/45b-2.

²⁴⁶ KKD, 9/52a-3.

²⁴⁷ Bıyık, a.g.e., s.243.

²⁴⁸ KKD, 9/90b-1.

²⁴⁹ KKD, 9/86b-1.

²⁵⁰ KKD, 9/62a-6.

²⁵¹ Ünal Taşkın, “Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri”, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Elazığ 2005, s.155.

²⁵² KKD, 9/100b-1.

²⁵³ Bıyık, a.g.e., s.243.

²⁵⁴ KKD, 9/7b-3.

Endaze: Çuka gibi kumaşların ölçümünde kullanılan ve 65 cm. denk sayılan bir ölçü birimidir.²⁵⁵ İncelenen defterde endaze uzunluk ölçüsünün kullanıldığı “dört buçuk endaze çuha”²⁵⁶ ifadesinden anlaşılmaktadır.

Fıçı: Sicillerde bal, sirke, şarap gibi ürünlerin ölçümünde kullanılmıştır.²⁵⁷ İncelenen defterde *fıçu* veya *fuçı* şeklinde yer almaktadır. Örnek olarak, “İki bal fıçusu sim 20, Bal fıçusu sim 20, Köhne fuçı sim 8, fuçı sim 10”²⁵⁸ verilebilir. Başka bir kayıttan “dört fuçı bal guruş 80”²⁵⁹ örnek verilebilir.

Kantar: Bir Kırım kantarı 44 okkaya denk gelmektedir.²⁶⁰ Arslan veled-i Baruh zımmi Teneş Köyü’nden Tumay Sofi’yi mahkemeye vermiştir. Tumay Sofi’de kırk üç kantar dimi akçesi iki yüz elli sekiz kuruş kantarı altışar kuruşa vermiştir ve vadesinin beş aydır geçtiğini belirtmiştir.²⁶¹

Karış: Açılmış beş parmakla orta parmağın uçları arasındaki mesafe ve arşının ¼’i (17 cm) olan uzunluk ölçüsüdür. 3 karış 1 arşın kabul edilirdi.²⁶² Defterde gayrimenkul satış kaydında dört karış ifadesi karşımıza çıkmaktadır.²⁶³

Kıt’a: Sicillerde bir alanın boyutunu belirtip daha çok arazi satışları gibi konularda karşımıza çıkmaktadır. Arazinin bir parçasını belirtmektedir.²⁶⁴ Karye-i Bıçkı Sala sakinlerinden Dimitre veled-i Avrahim, Kaplan adlı kişiyi mahkemeye vermiştir. Kaplan’a bir kıt’a çayırını beş kuruş ve altmış akçeye verdiğini söyleyerek hakkını talep etmiştir.²⁶⁵

Kile: Hububat ölçülerinden biridir. Bölgelerde hatta mahalle gibi yerlerde farklı değerlere sahip olabilirdi.²⁶⁶ Mesela, Osman Çelebi ibn-i el-Hâc Ali, Hacı Hüseyin Bölükbaşı’yı mahkemeye vermiştir. Bölükbaşının “hanın işçilerine kırk kile pirinci ver yüz yirmişer akçesi benim üzerime” demiştir. “Ben de kırk kile pirinci verdim”

---

²⁵⁵ Bıyık, a.g.e., s.243.

²⁵⁶ KKD, 9/16a-1.

²⁵⁷ Bıyık, a.g.e., s.243.

²⁵⁸ KKD, 9/52a-3.

²⁵⁹ KKD, 9/67a-1.

²⁶⁰ Bıyık, a.g.e., s.244.

²⁶¹ KKD, 9/12b-2.

²⁶² Taşkın, a.g.e., s.147.

²⁶³ KKD, 9/80a-1.

²⁶⁴ Kılınç, a.g.e., s.73.

²⁶⁵ KKD, 9/8a-2.

²⁶⁶ Taşkın, a.g.e., s.63.

demiştir. Bölükbaşı inkâr etmiştir. Osman Çelebi'den talep edilmesi üzerine Hacı bin Salih, Bölükbaşının “yüz yirmişer akçesi benim üzerimedir” dediğine şahitlik etmiştir.²⁶⁷

Kulaç: Saman miktarının ölçümünde hatta arazi ölçümünde kullanılmaktadır.²⁶⁸ İncelenen defterde arazi kaydında yüz kulaç, on altı kulaç gibi ifadeler kullanıldığı görülmektedir.²⁶⁹

Pare: Parça, tane anlamlarına gelmekte olup pamuklu, yünlü, keten, deri gibi ürünlerden üretilmiş mallar için kullanılmıştır.²⁷⁰ İncelenen defterde; yetmiş pare bez, yigirmi sekiz pare ak bez²⁷¹, Üç pare basma²⁷² şeklinde ifadeler yer almaktadır.

Pay: Hisse, kısım gibi anlamlara gelmektedir.²⁷³ İncelenen defterde; dört pay yer²⁷⁴, yarım pay yer²⁷⁵, on akçelik pay²⁷⁶ gibi ifadeler yer almaktadır.

Top: İpek ve yünlü kumaşlar için kullanılmakta olup katlanıp ya da sarılıp bağlanmış kumaş anlamına gelmektedir.²⁷⁷ Bir tob aba²⁷⁸ ifadesi örnek verilebilir.

Vukıyye: Okka adıyla da bilinmekte olup 400 dirheme denk gelmektedir.²⁷⁹ Sicillerde sık geçmekte olup, daha çok demir, bakır gibi madeni ürünler, kahve gibi gıda ürünleri ve yün ürünlerinde kullanılmaktadır.²⁸⁰ Defterde özellikle alım-satım, muhallefat ve narh kayıtlarında görülmektedir.

---

²⁶⁷ KKD, 9/5b-1.

²⁶⁸ Bıyık, a.g.e., s.245.

²⁶⁹ KKD, 9/92a-1.

²⁷⁰ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Keçe (1475-1600)*, s.359.

²⁷¹ KKD, 9/25b-1.

²⁷² KKD, 9/63b-2.

²⁷³ Şemseddin Sami, *Kâmûs-ı Türki*, s.348.

²⁷⁴ KKD, 9/90a-2.

²⁷⁵ KKD, 9/97b-3.

²⁷⁶ KKD, 9/76b-1.

²⁷⁷ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Keçe (1475-1600)*, s.360.

²⁷⁸ KKD, 9/69a-2.

²⁷⁹ Öztürk, *Osmanlı Hâkimiyetinde Keçe (1475-1600)*, s.361.

²⁸⁰ Kılınç, a.g.e., s.74.

4.5. Meslek Grupları

Kırım’da esnaf, zanaat ve hizmet ehli çok sayıda farklı meslek grupları yer almıştır. Meslek grupları kendi alanlarında hizmet sunmuş ve üretim yaparak ihtiyaçların karşılanmasına yardımcı olmuştur.²⁸¹

İncelenen defterde yer alan meslek grupları aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 21: Defterde Yer Alan Meslek Grupları

Arpacı	Asesbaşı	Bakkal	Bayrakdar
Berber	Boyacı	Bölükbaşı	Börekçi
Çavuş	Çeribaşı	Çıkrıkçı	Çoban
Çörekçi	Darbhaneci	Debbağ	Değirmenci
Dekkar	Dellal	Divan kâtibi	Duhancı
Ekmekçi	Eskici	Fırıncı	Hafız
Hallaç	Han bazirganı	Hancı	Hatib
Hazinedar	Hevace	Hoca	İhtisab
İhtisab Ağası	İmam	Kadı	Kapucu
Kapucubaşı	Katırcı	Kâtib	Kayyum
Kazancı	Kepekçi	Kethüda	Kılıççı
Kilercibaşı	Koyun emini	Köy emini	Kundakçı
Kürekçi	Mataracıbaşı	Muhtesib	Muhzır
Mumcu	Mutasarrıf	Müderriş	Müezzin
Mütevelli	Naib	Nalband	Nakkaş
Piyale	Piyale Emini	Pirinççi	Saatci
Sahaf	Sekban	Sipahi	Subaşı
Suhte	Şeyhülislam	Tabib	Taşçı
Teberci	Terzi	Tuz emini	Tüccar
Tüfenkçi	Tüfenkçi ustası	Türbedar	Uçbaşı
Ulak	Usta	Vaiz	Yazıcı
Zurnacı			

²⁸¹ Kavak, “Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)”, s.168.

Mesleki gruplara bakıldığında çeşitli esnaf teşkilatları göze çarpmaktadır. Ayrıca adli, idari, askeri, dini görevliler de yer almaktadır.

4.6. Kullanılan Eşyalar

Çalışmamızda gündelik hayatta kullanılan çeşitli eşya isimlerine rastlanılmaktadır. Bu eşyaların çoğu tereke kayıtlarında yer almaktadır.

- ✓ *Mutfak Eşyaları,*
- ✓ *Yaşam Alanı Eşyaları,*
- ✓ *Giyim, Kuşam ve Takılar,*
- ✓ *Araç-Gereçler* şeklinde gruplandırılarak tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 22: Defterde Adı Geçen Mutfak Eşyaları

Ağaç sini	Ağaç huni	Alaca testi	Bakır kazan
Bakır kevgir	Bakır legen	Bakır maşraba	Bakır sahan
Bakır sini	Bakır tabak	Bakır tas	Bakır tencere mea kapak
Bakır testi	Bakraç	Bal fiçusu	Börek fırını
Börek tavası	Büyük bakır kazan	Büyük bakır tencere mea kapak	Büyük bakır legen kapağıyla
Büyük dipli legen	Büyük dipli sahan	Dibsiz sahan	Çanak
Çevin kazan	Çeyizlik sahan	Çeyiz sini	Çini maşraba
Çini tabak	Çini testi	Dipli sahan	El tavası
Elek	Fincan	Fuçı	Fuçı bardak
Gügüm	Gümüş kadeh	Gümüş maşraba	Havan
Huni	İbrik	Kahve ibrik	Kalbur
Kara ibrik	Kara sini	Kase	Kaşık
Kazan	Köhne fuçı	Köhne bakır ibrik	Köhne bakır sahan
Köhne cam testi	Köhne küçük tencere	Köhne ibrik	Köhne sahan
Kulplu bakır tava	Kulplu bakır kazan	Kulplu küçük kazan	Kulplu tava

Kulplu tencere	Küçük bakır sini	Küçük bakır tencere mea kapak	Küçük cezve
Küçük desti	Küçük gügüm	Küçük kazan	Küçük sahan
Küçük sini	Küçük tava	Küçük tebsi	Küçük tekne
Küçük tencere mea kapak	Legen	Maşa	Meze sinisi
Ocak	Rende	Saclı ayak	Sahan
Saplı ayak	Semaver	Tabak	Tas
Tava	Tebsi	Testi	Tezgâh
Yağlık	Yeşil çanak		

Mutfak eşyalarına bakıldığı zaman günlük hayatı kolaylaştıracak kadar yeterli olduğu görülmektedir. Özellikle bakırdan yapılmış eşyaların fazla olması göze çarpmaktadır. Bakırdan başka ağaç, çini, gümüş, cam gibi farklı maddelerden de eşyalar kullanılmıştır. Ayrıca kayıtlarda eşyaların fiyatlarıyla birlikte verildiği görülmektedir. Örnek olarak; İki bal fiçusu sim 20, Bal fiçusu sim 20, Köhne fuçı sim 8, fuçı sim 10, İki desti sim 15, Börek fırını sim 10, Tebsi sim 2, İki kazan sim 10, Bakır maşraba sim 20, Sahan sim 20, Tava sim 20, Bakır tabak sim 20, Bakır tencere köhne sim 60²⁸² verilebilir.

Tablo analiz edildiğinde tencerelerin kulplu, kapaklı, kapaksız, büyük, küçük, köhne, bakır şeklinde farklılık arz ettikleri görülmektedir. Aynı şekilde sahan çeşitlerinin de bakır, çeyizlik, büyük, küçük, dipli, dipsiz, köhne şeklinde farklı çeşitleri bulunmaktadır.

Tablo 23: Defterde Adı Geçen Giyim, Kuşam ve Takılar

Aba	Acem bogasi	Akik kaşlı gümüş...	Al... fistan
Altun bilezik	Altun küpe	Altun yüzük	Basma
Basma çenber	Baş bağı	Beyaz kebe	Beyaz velence
Bez	Bogasi kaplı... kürk	Bogasi kaftan	Büyük kebe
Cüzdan	Çakşır	Çizme köhne	Damla zümrüd küpe
Degirmi basma	Degirmi dülbend	Don mea uçkur	Donluk

²⁸² KKD, 9/52a-3.

Gömlek	Gümüş küpe	Gümüş kuşak	Gümüş saç bağı
Gümüş zincir	Hamal gömlegi	Hasır aba	İbrişim
İbrişim peştamal	İnce kuşak	İnci	İpek
Kaftan	Kara safir	Kazak	Kebe
Keten	Kırmızı dar aba	Kırmızı ihram	Kırmızı kuşak
Kırmızı samur kürk	Kolan kuşak	Köhne beyaz kaftan	Köhne bogasi
Köhne ferace	Köhne fistan	Köhne gömlek	Köhne kaftan
Köhne kebe	Köhne kuşak	Köhne kürk	Köhne yazma
Kumaş	Kuşak	Kuzu kürkü	Kürk potin
Mai Çuka	Mavi kuşak	Mor Acem bogasi kaftan	Mor... kaftan köhne
Nakışlı bogasi kaftan	Nakışlı bogasi taşlı... kürk	Nakışlı çuka	Nakışlı gömlek
Nakışlı kebe	Nakışlı makreme	Nakışlı uçkur	Pabuc
Peştamal	Sac bağı	Sarı... kuşak	Sarı fistan
Sarı kebe	Sarık	Siyah kebe	Siyah velence
Üç ayak küpe	Yeşil derili ... içli kürk	Yeşil Kürk	Tilki kaplı kırmızı bogasi kürk

Tabloda da görüldüğü gibi küpe, yüzük, bilezik gibi çeşitli takı eşyaları; gömlek, kaftan, kürk, kazak, potin, pabuç vb. giyim-kuşam eşyalarının kullanıldığı görülmektedir.

Eşyaların büyük çoğunluğu tereke kayıtlarında yer almakta olup fiyatları da verilmektedir. Örnek olarak; Gümüş küpe mea inci hasene 5, İki nakışlı gömlek sim 120, İki mai kuşak hasene 14²⁸³ verilebilir.

Kayıtlarda giyim-kuşam ürünleri köhne, nakışlı, keten, deri şeklinde verilmiştir. Köhne ifadesi o eşyanın kullanılmış veya eski olduğunu göstermektedir. Yine renk olarak da yeşil, kırmızı, mavi, beyaz, sarı gibi renkleri de belirtilmiştir. Aynı şekilde takı ürünleri de yapıldığı maddeye bağlı olarak altın, zümrüt, gümüş şeklinde açıkça belirtilmiştir.

²⁸³ KKD, 9/55a-1.

Kuzu, samur, tilki gibi bazı hayvanların kürkünden de giyim eşyası olarak yararlanıldığı görülmektedir.

Tablo 24: Defterde Adı Geçen Yaşam Alanı Eşyaları

Al çuha	Alaca döşek	Alaca kilim	Alaca kumaş yasdık
Alaca perde	Alaca yasdık	Altun hatem	Ayna
Bakır sanduk	Bakır tesbih	Basma döşek	Basma minder
Basma perde	Basma yasdık	Basma yorgan	Beyaz seccade
Bohça	Büyük çarşaf	Çatma döşek	Çatma yorgan mea çarşab
Çuha minder	Dimi döşek	Dimi yasdık	Döşek
Gök hasır	Gümüş hatem	Halı	Hasır
İnce peşkir	İnce minder	Kara hasır	Kettan bohça
Kıllı kilim	Kilim	Kırmızı kilim	Kızıl hasır
Köhne basma yorgan	Köhne çarşaf	Köhne dikme yasdık	Köhne dimi döşek
Köhne döşek	Köhne keçe	Köhne kilim	Köhne kilim alaca
Köhne mai çuha	Köhne sandık	Köhne sarı yasdık	Köhne yan makad
Köhne yasdık	Köhne yorgan	Köhne zebun	Kumaş bohça
Kumaş Perde	Kutu	Kutu kapak	Küçük basma yorgan
Küçük bohça	Küçük sarı kutu	Küçük kilim	Küçük kutu
Mai kilim	Makas	Misk	Mum hunisi
Mum kutu	Nakışlı çarşab	Nakışlı yüz bezi	Perde basma
Sandık	Seccade	Seki	Siyah kilim
Sürmelik	Şamdan	Tarak	Yastık
Yasdık çuha	Yorgan küçük	Yüz bez	

Özellikle çoğunluğu tereke kayıtlarında yer alıp günlük hayatı kolaylaştıran eşyalar arasında yaşam alanı eşyaları da yer almaktadır. Bu eşyalar içinde döşek, yorgan, yastık, çarşaf, kilim, perde gibi eşyaların olduğu görülmektedir.

Tablo 25: Defterde Adı Geçen Araç-Gereçler

Akçe kesesi	At Arabası	At torbası	Bakır terazu
Balta	Büyük asa	Büyük kilid	Çakmak
Çevik	Çuval	Dönen baçlı bıçkı	Eğer
Faraş	Gümüş divit	Gümüş kılıç	Hamam tası mea gıldan
Hırdavat	Kantar	Kazma	Kılıç
Kilid	Kol tüfenk mea levazımı	Köhne araba levazımla	Köhne hançer
Köhne kantar	Köhne körük...	Köhne zil	Kuzu derisi
Küçük kilid	Kürek	Meşin	Nacak
Nakışlı eğer	Odun	Oğlak derisi	Ok mea sadak
Orak	Satır	Sebet	Siyah kürek
Tokmak	Terazu	Tüfenk	Urgan
Yay			

Diğer kullanılan eşyalar gibi yukarıdaki tabloda yer alan araç-gereçler de çoğunlukla tereke kayıtlarında yer almıştır.

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nde adaletin tesisi için kadılık önemli bir müessesedir. Kadılar adli görevinin yanında kaza yöneticisi olarak idari görev de üstlenmiştir. Osmanlı Devleti'nin yönetim ve idari yapısının Kırım Yarımadası'nda da uygulandığı görülmektedir. Bu bağlamda kadılık müessesesi de bölgede varlığını sürdürmüştür. Kadı Sicilleri olarak da bilinen Şer'iyye Sicilleri bölgenin tarihini ve kültürünü anlamak açısından önemli bir yere sahiptir.

İncelediğimiz 67 A 90 Numaralı, 1075-1076/1665 Tarihli Kırım Kadıasker Defteri Kırım tarihinin idari, sosyo-kültürel ve ekonomik yapısının aydınlatılmasına katkı sunmaktadır.

Çalışmanın ilk bölümünde belgelerin konularına göre tasnifi ve tanıtımı yapılmıştır. Defterde çeşitli dava konuları yer almıştır. Alacak-verecek, borç, hak talebi, köle alım-satımı, köle azat kayıtları, gayrimenkul kayıtları, evlenme, mehir, boşanma, nafaka, miras, narh kayıtları, darp, cinayet, kayıp, kira, vekâlet, vakıf, kefil ve daha farklı konuları içeren kayıtlar tespit edilmiştir.

İkinci bölümde İdari yapı ele alınarak öncelikle Kırım coğrafyası ve tarihi hakkında kısa bilgi verilmiştir. Ardından defterde yer alan kaza, kasaba, köy, mahalle, cami, mescit, medrese ve coğrafi yerlerin isimleri tespit edilmiştir. Kayıtlarda en çok Kırım Hanlığı'nın merkezi olan Bahçesaray yer almıştır. Bu durum Bahçesaray şehrinin hareketliliğini göstermektedir. Kasaba nadir geçmekte olup karye şeklinde de kayıtlarda karşımıza çıkan köy isimleri sayıca fazla olmaktadır. Köylerin bazılarının hangi kazaya bağlı olduğu verilmekle birlikte bazılarının bağlı olduğu yer belirtilmemiştir. Mahalle, medrese, cami ve mescit isimlerinden başka farklı coğrafi mevki isimleri de verilmiştir.

Üçüncü bölümde sosyal yapı ele alınmıştır. Bu bölümde aile hayatı, aile hayatı içinde evlenme, mehir, boşanma, nafaka gibi konular ele alınmıştır. Coğrafi konumundan dolayı kozmopolit yapı özelliği gösterdiği için Kırım'da farklı etnik ve dini unsurların olduğu görülmektedir. Osmanlı Devleti'nde olduğu gibi Kırım Yarımadası'nda da farklı millet ve topluluklar bir arada yaşamıştır. Kırım'da en fazla nüfusa sahip olan Tatarlar'dan başka Çerkesler, Kıptiler, Acemler, Rumlar, Ermeniler, Yahudiler

kayıtlarda karşımıza çıkmaktadır. Kıptiler kayıtlarda Çingene olarak da geçmektedir. Rum, Ermeni, Yahudi gibi gayr-i müslim nüfusun kendilerine ait mahalleleri olduğu tespit edilmiştir. Bunların dışında Giray, Mirza, Emeldeş, Atalık gibi farklı kabileler de kayıtlarda karşımıza çıkmaktadır. Farklı toplulukların bir arada yaşaması Osmanlı Devleti'ndeki millet sisteminin Kırım Yarımadası'nda da uygulandığını ve hoşgörü anlayışını göstermektedir. Kölelik konusu da ele alınarak köle alım-satımı ve azat edilmesi hakkında da bilgi verilmiştir. Defterde kaçak köle kayıtları da yer almakla birlikte yakalanan kaçak kölelerin subaşına teslim edilmesi ve nafaka alınması gibi hususlarla birlikte kölelerin etnik yapıları ve fiziksel tasvirlerine de değinilmiştir. Ayrıca kayıtlarda geçen unvan ve lakaplar hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmamızın dördüncü bölümünde ise Kırım coğrafyasında tarım, hayvancılık ve ticaret konuları ele alınmıştır. Kayıtlarda farklı tarım ürünlerinin ismi geçmekle birlikte özellikle bağ-bahçe kayıtları dikkat çekmektedir. Bu da bağıcılığın önemli uğraş olduğunu göstermektedir. Ayrıca küçükbaş ve büyükbaş hayvan isimlerinin yanı sıra adı en çok geçen at kayıtlarda karşımıza çıkmaktadır. Kullanılan para birimleri, ölçü-tartı birimleri ve kayıtlarda yer alan farklı meslek grupları da çalışmada verilmiştir. Son olarak kullanılan eşyalar türüne göre gruplandırılmıştır. Mutfak eşyaları, takı, giyim, kuşam, yaşam alanı eşyaları ile farklı araç-gereçler verilmiştir.

Sonuç itibarı ile 9 Numaralı Kadıasker Defteri ile Kırım'ın idari, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı hakkında kapsamlı bir çalışma ortaya koymaya ve bu alandaki çalışmalara katkı sağlamaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

Arşiv Kaynakları

67 A 90 Numaralı Kırım Kadıasker Defteri (1075-1076/1665)

Kitaplar

AVCI, Mustafa (2017), *Türk Hukuk Tarihi*, Atlas Akademi, Konya.

AYDIN, Mehmet Akif (1996), *İslam ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları*, İz Yayıncılık, İstanbul.

BAYINDIR, Abdulaziz (2015), *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul.

BAYKARA, Tuncer (2001), *Türk Kültür Tarihine Bakışlar*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara.

BIYIK, Ömer (2014), *Kırım'ın İdari ve Sosyo-Ekonomik Tarihi (1600-1774)*, Ötüken Neşriyat, İstanbul.

ÇELEBİ, Evliya (2011), *Seyahatname*, Haz. Seyit Ali Kahraman, 7.Kitap, C.2, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

CİN Halil,Ahmed Akgündüz (2011), *Türk Hukuk Tarihi*, Osmanlı Araştırmaları Vakfı, İstanbul.

ÇETİN, Cemal (2013), “Osmanlılarda Mesafe Ölçümü ve Tarihî Süreci”,*Tarihçiliğe Adanmış Bir Ömür Prof. Dr. Nejat Göyünç'e Armağan*, Ed. Hasan Bahar, Mustafa Toker, M. Ali Hacıgökmen, H. Gül Küçükbezci, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Konya.

FISHER, Alan (2009), *Kırım Tatarları*, Çev. Eşref B.Özbilen, Selenge Yayınları, İstanbul.

GÖMEÇ, Sadettin (2003), *Türk Cumhuriyetleri ve Toplulukları Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara.

- HALAÇOĞLU, Yusuf (2014), *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, TTK, Ankara.
- İNALCIK, Halil (2017), *Kırım Hanlığı Tarihi Üzerine Araştırmalar 1441-1700*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul.
- İNALCIK, Halil (2000), *Osmanlı İmparatorluğu'nun Ekonomik ve Sosyal Tarihi (1300-1600)*, Çev. Halil Berktaş, C.I, Eren Yayıncılık, İstanbul.
- İNALCIK, Halil (2018), *Osmanlı'da Devlet, Hukuk ve Adalet*, Kronik Kitap, İstanbul.
- KAVAK, Nuri (2015), "Kırım Tatarlarında Gündelik Hayat (XVII.-XVIII. Asır)", *Doğu Avrupa Türk Mirasının Son Kalesi Kırım*, Ed. Yücel Öztürk, Çamlıca Basım Yayın, İstanbul.
- KAVAK, Nuri (2009), "Osmanlı Adalet Sisteminde Gayr-i Müslimlerin Yeri ve Örnekleri (Şer'iyye Sicillerine Göre)", *İnsan Hakları ve Din Sempozyumu*, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Yayınları, Çanakkale.
- KIRIMLI, Hakan (1996), *Kırım Tatarlarında Milli Kimlik ve Milli Hareketler (1905-1916)*, TTK, Ankara.
- ÖZDEM, Zeynep (2010), *Kırım Karasubazar'da Sosyo-Ekonomik Hayat (17.Yüzyıl Sonlarından 18.Yüzyıl Ortalarına Kadar)*, TTK Basımevi, Ankara.
- ÖZTUNA, Yılmaz (2017), *Osmanlı Devleti Tarihi- Medeniyet Tarihi*, C.2, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- ÖZTÜRK, Yücel (2017), "Osmanlı İmparatorluğu'nda Köle Emeginin Rolü ve Hacmi", *Osmanlı Devleti'nde Kölelik*, Ed. Zübeyde Güneş Yağcı, Fırat Yaşa, Tezkire Yayıncılık, İstanbul.
- ÖZTÜRK, Yücel (2014), *Osmanlı Hâkimiyetinde Keefe (1475-1600)*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, İstanbul.
- SAMİ, Şemseddin (2007), *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

TÜRK, Ahmet (2015), “Kırım Hanlığı’nda İslamiyet”, *Doğu Avrupa Türk Mirasının Son Kalesi Kırım*, Ed. Yücel Öztürk, Çamlıca Basım Yayın, İstanbul.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı (2014), *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, TTK, Ankara.

ÜNAL, Mehmet Ali (2012), *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul.

Sürelî Yayınlar

ACAR, H.İbrahim (2010), “Talak”, *DİA*, C.39, İstanbul, s.496-500.

ACAR, Serkan (2008), “Kâsım Hanlığı (1445–1681)’nda İdarî Yapı ve Ekonomik Faaliyetler”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C.27, S.43, s.119-130.

AYDIN, Mehmet Akif (2003), “Mehir”, *DİA*, C.28, Ankara, s.389-391.

BARUT, Ali (1997), “Kırım Hanlığı ile Kuzey Batı Kafkasya İlişkilerinde Atalık Müessesesinin Yeri”, *Emel*, S.219

BAYKARA, Tuncer (2001), “Kasaba”, *DİA*, C.24, İstanbul, s.525-526.

BAYKARA, Tuncer (2002), “Kaza”, *DİA*, C.25, Ankara, s.119-120.

BİLGE, Mustafa L. (1989), “Akkirman”, *DİA*, C.2, İstanbul, s.269-270.

BİLGE, Sadık Müfit (2016), “Çerkezler”, *DİA*, C.Ek-1, İstanbul, s. 289-292.

CİHAN, Ahmet, Fehmi Yılmaz (2004), “Belgeler ve Araştırma Notları-Kırım Kadı Sicilleri”, *İslam Araştırmaları Dergisi*, S.11, s.130-176.

ÇAKIR, İbrahim Etem (2014), “Osmanlı Toplumunda Köle ve Cariyeler, Sofya 1550-1684”, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S.36, s.201-216.

DİA (2002), “Kıptiler”, *DİA*, C.25, Ankara, s.424-426.

DİA (2002), “Kırım”, *DİA*, C.25, Ankara, s.447-450.

EKİN, Ümit (2010) , “17.Yüzyılın Sonlarında Rodosçuk Kazasında Kölelerin Toplumsal Statüsü”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, C.29, S.47, s.23-37.

- ERBAY, Celal (2006), “Nafaka”, *DİA*, C.32, İstanbul, s.282-285.
- ERGENÇ, Özer (1984), “Osmanlı Şehrindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, *Osmanlı Araştırmaları*, S.IV, İstanbul, s.69-78.
- GÜLLÜDAĞ, Nesrin, Halit Baş (2019), “1452 Numaralı İzmit Şeriye Sicilinde Yer Alan Unvan ve Lakaplar Üzerine Bir İnceleme”, *Anasay Dergisi*, S.7, s.73-104.
- GÜMÜŞÇÜ, Osman, Mustafa Sabri Küçükaşçı (2016), “Köy”, *DİA*, C.Ek-2, İstanbul, s.85-87.
- İNALCIK, Halil (1996), “Giray”, *DİA*, C.14, İstanbul, s.76-78.
- İNALCIK, Halil (1983), “Han ve Kabile Aristokrasisi: I. Sahib Giray Döneminde Kırım Hanlığı”, *Emel*, 135 (Mart-Nisan), Kit-san Matbaası, İstanbul, s.51-73
- İNALCIK, Halil (2002), “Kırım Hanlığı”, *DİA*, C.25, Ankara, s.450-458.
- İNALCIK, Halil (1996), “Kırım Kadı Sicilleri Bulundu”, *Belleten*, C. LX, S. 227 (Nisan), Ankara, s. 165-190.
- KARAİSMAİLOĞLU, Adnan (1988), “Acem”, *DİA*, C.1, İstanbul, s.321.
- KARATAY, Zafer (1991), “Bahçesaray”, *DİA*, C.4, İstanbul, s.482-483.
- KAVAK, Nuri (2016), “Acem Tüccarının Trabzon’dan Başlayıp Kırım Topraklarında Süren Serüveni (1680-1755)”, *The Journal of Academic Social Science Studies*, N. 48, Yaz II, s.69-76.
- KAVAK, Nuri (2010), “Kırım Tatarları’nda Mahalle Kültürü”, *Bilig*,S.55, Güz, s.93-100.
- KAVAK, Nuri (2008), “Kırım Hanlığı Şer’iyye Sicilleri ve Muhtevası Üzerine”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.7, Isparta.
- KAVAK, Nuri (2019), “Slavery and Slave Prices in the Crimean Khanate (According to Islamic Court Registers)”, *Journal of International Eastern European Studies*, Vol.1, No.1, Summer, s.59-72.

- ORTAYLI, İlber (2002), “Osmanlı İmparatorluğu’nda Millet Sistemi”, *Türkler Ansiklopedisi*, C.10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s.393-399.
- ÖZAYDIN, Abdülkerim (2012), “Unvan”, *DİA*, C.42, İstanbul, s.163-166.
- ÖZTÜRK, Yücel (2002), “Kırım Hanlığı”, *Türkler Ansiklopedisi*, C. VIII, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s.827-892.
- ÖZTÜRK, Yücel (1995), “XIII. ve XVII. Yüzyıllarda Karadeniz Ticareti”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, S.97, İstanbul, s.113-136.
- PAMUK, Şevket (2002), “Kuruş”, *DİA*, C.26, Ankara, s.458-459.
- SAK, İzzet (1989), “Konya’da Köleler (16. Yüzyıl sonu- 17. Yüzyıl)”, *Osmanlı Araştırmaları*, IX, İstanbul, s.159-197.
- SÜMER, Faruk (2011), “Tatarlar”, *DİA*, C.40, İstanbul, s.168-170.
- TURAN, Ahmet Nezihi (2009), “Bahçesaray Köleleri”, *Bilig*, S.48, Kış, s.241-252.
- UĞUR, Yunus (2010), “Şer’iyye Sicilleri”, *DİA*, C.39, İstanbul, s.8-11.
- YAĞCI, Zübeyde Güneş (2005), “16.Yüzyılda Kırım’da Köle Ticareti”, *Karadeniz Araştırmaları*, S.8, Kış, s.12-30.
- YILMAZ, Fehmi (2009), “On Sekizinci Yüzyılın İkinci Yarısında Kırım’da Gayrimüslimler”, *Osmanlı Araştırmaları XXXIII*, İstanbul, s.237-268.

Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri

- AKTAŞ SARI, Sema (2016), 3A- 3B Numaralı, 1648- 1679 Tarihli Kırım Kadiasker Defterlerine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya.
- ÇAVUŞ, Mehmet Caner (2019), 67 A 90 Numaralı (Onuncu Cilt) 1077-1080 (1666-1670) Tarihli Kadiasker Defterine Göre Kırım’da Sosyal ve Ekonomik Hayat (1-70 Varak), *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya.

- ÇELEN, Nurullah (2020),16 Numaralı, 1082-1083 (1671-1673) Tarihli Kadıasker Defteri'ne Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Düzce.
- ÇELİK, Dilek (2011), 67 A 90 Nolu ve 1017-1022 (1608-1613) Tarihli Kırım Hanlığı Kadıasker Defteri (Tahlil ve Transkripsiyon), *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya.
- KAVAK, Nuri (2008), Kırım'ın Karasu Kazası 1683-1744 (Şer'iyye Sicillerine Göre), *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara.
- ÖZDEM KÖSE, Zeynep (2017), Kırım Hanlığı'nda Kölelik (1648-1699), *Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Kahramanmaraş.
- KILINÇ, Şahin (2019), 17 Numaralı Kırım Şer'iyye Sicili (H.1084-1085/M.1673-1674) Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya.
- ŞAHİN, Fatma (2019), 67 A 90 Numaralı (On Birinci Cilt), 1077-1078 (1667-1667) Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya.
- TAŞKIN, Ünal (2005), Osmanlı Devleti'nde Kullanılan Ölçü ve Tartı Birimleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Elazığ.
- VATANSEVER, Erim (2018), 67 A 90 Numaralı (On Dokuzuncu Cilt), 1083-1087 (1672-1676) Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Eskişehir.
- YAŞA, Fırat (2014), 67 A 90 numaralı (Dördüncü Cilt), 1061-1062 Tarihli Kadıasker Defterine Göre Kırım'da Sosyal ve Ekonomik Hayat, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Sakarya.

TRANSKRİPSİYON METNİ

9/1a-1

Vukiat hazihi 's-sükük ve 's-sicillat fi zemeni ... el-Abdul... eb-i Eyüb El-müktedir Abdülcemil bin Abdurrahman bi'lütuf taharen fi gurre-i Zilhicceti'l mübarek sene hamse ve seb'in ve elf.

9/1a-2

Sefer bağ vukıyye 10, Abdül... ... bağ vukıyye 10, Bayram Gazi Gazi bağ vukıyye 10, Mehmed ... bağ vukıyye 10, ... bağ vukıyye 10, Fazlı ... vukıyye 10.

9/1a-3

... .. oğlu Mehmed ... bağ vukıyye 10

9/1a-4

... .. sekiz arslanlı yigirmi akçe irsal olundu.

9/1a-5

(Silik)

9/1a-6

Salih bin Sefer Ağa Ramazan

9/1a-7

... şer'iayla ... dört arslanlı irsâl olundu.

9/1a-8

(Silik) sim 122

9/1a-9

Birer arslanlı şer'iayla bozup efendiye ... harç etmiştir.

9/1a-10

Tavit zımmide ... sim 37

9/1a-11

Ce've? on beş güne dek vermişim âdem beğlik olsun deyü ikrâr bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir bin Arab Yusuf

62

22

....

128

128

...

10408

9/2a-1

Hacı Ali'nin ... akçesinin resminden bize geçen ziyade akçe sim 75.

9/2a-2

Dâ'î-i tahrir kitab nakli ve ... tasdîri hitab hükmü oldur ki ... Hüseyin nâm kimesneden veceatı üzere dava ve istişhad-ı şer'i sudurunda sonra yine İsmail bin Mehmed kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzıran olub musteşhed mezbûr ammi Hüseyin'in birer ... mahallesinden olur ... olub müştehid mezbûr ammi Hüseyin için merhum Hacı fevtinden hak taleb ve âhz ve ederiz bizler bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her biri eda-ı şehâdeti şer' iye eylediklerinden sonra şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub hususu'l-hal ve makdumu? olmağa gıbbe't-taleb ve ve'l-suâl halâ Bağçesaray'da hâkim hasım adileti? muadil olan Alim el-İmam-ı Azâm ve kefil-i bi'l-mâl ikrâm câmî el ahvâl ve'l fûrû?...el-mamulve'l-mamul? akdem ... huzur-u şer' ilerine ve usul ve tevabiden bu kitab ve vasıl ... inha olundu bade'l mesûl mamûl mesûldur ... .. Abdullah mülki ... .. olan ... .. fî evâsıt-ı Muharremü'l-haram min şehûr sitte ve seb'in ve elf mûmâileyh ... meclis el-Muhzır Mehmed bin Mustafa.

9/2a-3

Oldur ki Hasan el müteveffanın zımmi ismi nâm sagirenin vâsi olub fevt olan Hüseyin nâm kimesnenin oğlu Siyami nâm kimesne sagire mezbûreye dahi nasib olunan Bolat bin Rahmetullah nam kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb babam merhum Hüseyin mezbur sagirenin kendi malından sagireye on üç altun harc etmişdir dedikde Vasi mezbûr malumun değil diyecek Mekaliş? Çelebi ibn-i Halim Ağa Vasi merkum Hüseyin sagire-i mezbûrenin kendi malından sagireye on üç altun harc etmişdir dediğine ben şahidim şehâdet iderim dedikde hayz-ı kabûl vakî olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi bin Kara Sofî, Kadir bin Toktamış Gözlevli, Resul Halife

9/2b-1

Tartın? müşterisi? yigirmiden otuza çekmek ile ... bin dirhemden iki yüz dirhemi hatırlanub sekiz yüz dirhemi bir akçeye bey' olunmak üzere şetm? olundu.

9/2b-2

Nasuh sim 26, çeyiz sim 45 Dilşah hasene 1, Seyami-Hasene Hacı hasene 1, ... hasene 6, Bulganak Gök Efendi Köyünde sim 100, Abdullah Çelebi hasene 2, Monla'da hasene 10, Gözlevede Abdülkadir'de ... Hasan ... hasene 1 ... zımmide Bağçesaray hasene 11, Ahmed hasene 2, Deli Mislü hasene 1.

9/2b-3

Abdülbaki Ağa yediyle kızın kendisine yüz kırk dört akçe harc olundu.

9/2b-4

Yeni gelen ... ve kestane ehl-i vukuf marifetiyle teslim olundu vukıyye 1 sim 5.

9/2b-5

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray'ın sakini Hacı Mustafa karye-i ... sakini Süleyman'dan iki yüz akçe dava etdiğini mezbûr Süleyman inkâr etdiği ... .. eyledüğünden ötürü yemin ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi ve Hatib ve gayruhüm

9/2b-6

Cümle teslim hasene 23 sim 100

Abdullah Sofi teslim hasene 1

Seyid Efendi teslim hasene 7

Abid Çelebi teslim hasene 1

Deli baş oğlu teslim hasene 1

Kapucuya verilüb kızın kendine harc olundu Baki hasene 21 sim

Taşlı Bulga İbrahim teslim hasene 2

Zeynel Çelebi teslim hasene 1

Toktamış teslim hasene 1

Receb teslim hasene 3

Siyami teslim hasene 8

kapucuya verilen hasene 2

Bulganak teslim Ramazan sim 100

Mekaliş? Çelebi teslim hasene 1

Ahmed Siyami nam kimesneye 2 altun verüb Siyami bize teslim eyledi

Bizde hasene 9 sim 90

Faide teslim hasene 2

9/3a-1

Narh nâm zımminin vukıyyesine 9 ... Giray

9/3a-2

Narh lahm-ı bakır vukıyyesi 15 fi selh-i Zilhicce.

9/3a-3

Yemün subutu air? fi tar asılları fi selh-i Zilhicce vukıyye 20

9/3a-4

Şehâdet-i Receb bin Ali Bulan duhan abd-ı ... gıbbe-i şehâdet-i şer'a olduğu ... şer'e (eksik hüküm)

9/3a-5

... şetm Ramazan bin Mehmed Bayram bin Karancı Beşe ... İbrahim bin Ali ve Veli bin Kara Şah bade'l inkâr Ramazan el-mezbûr ve gıbbe'l istinsâh (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed bin Osman,el-Hâc Musa bin Önder, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/3a-6

... Avanos veled-i ... ... gurus Yahudiler (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: ... veled-i ...

9/3a-7

Amil dekar veled-i Kobesar?... köye sarı Sefer Şah bin Seyid Gazi hamse? hasenet ... hasenet fi meclis-i şer'e.

9/3a-8

... şetm Hasan bin Ali Beşe bayin ... Beşe Gazi ... bin Murtaza Beşe Gazi bin İbrahim bi't-taleb el-mefduf ve'l inkâra şetm ve istinsâh fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Mustafa bin Abdullah, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/3a-9

Oldur ki Tabib Avrahim huzur-u şer'ada darp iderim dediği bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

9/3a-10

Hasan Sofi gurus 17, Seyid Gazi Sofi gurus 25, ... gurus 36, Murtaza Sofi'de gurus 20, ... gurus 30, ... gurus 15, Bekir'de gurus 20.

9/3a-11

Avcı? uç başında olan on altı guruş Osman aldı ... .. kayd şude.

9/3a-12

Sebeti? bint-i ... Ağa ... elmezbûr bi'l karar olub elmezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Usta ... elmeşhur? ve gayruhüm.

9/3b-1

... Efendi vukıyye 5, Hasan nâm kimesnenin ... .. vukıyyesi 12, Bekir nâm zımmi Şah yüz bin vukıyyesi 6, Havm'ın vukıyyesi on sekiz akçesi narh verilüb kayd olundu. Fî yevm işrin min Cemâziye'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

9/3b-2

Yağın vukıyyesi yigirmi altı akçe narh verilüb kayd şude.

9/3b-3

Dimitre yedinde olan zeytunu ayva almak ile vukıyyesi yedine teslim olundu.

9/3b-4

Ehl-i vukuf marifetiyle ... gelen ... .. rızaki yüz birer? noksandan yüz bir vukıyyesi idi yedi akçe ... kayd olundu.

9/3b-5

Mustafa nâm kimesnenin tuz vakfindan vukıyyesine on akçe narh verilüb kayd şude. Fî evahir Şevval'ül-mübarek sene 1706.

9/3b-6

Emir Ahmed'in ... cevzine vukıyyesi dört akçe fınduk beş akçe kara ... altı akçe narh olub kayd şude.

9/3b-7

İbrahim nâm ... siyah ... vukıyyesine yedi akçe zeytun ... vukıyyesine yigirmi iki akçe narh verilüb kayd olundu.

9/3b-8

Narh kereste vukıyye 5.

9/3b-9

... ..

Sacaklı bint-i Çarubaşı

Şuhûdü'l-hâl: Bekir bin Arab Yusuf, Abdulkerim Çelebi el-kâtib ve gayruhüm.

9/3b-10

Mah Şabanın on üçüncü gün lahm-ı bakır ve lahm-ı sığır? ... vukıyyesi beşer akçeyi verdi.

9/3b-11

Mustafa Efendi yedine sim 120, Bulduk yedine sim102, Mustafa yedine 60, Muharrem Beşe'nin eşcâr-ı ikrâr ile üzerinde hesap hakkı eş-şeyh subaşı ikrâriyle guruş 22 sim 8, guruş 26.

9/4a-1

Tibet şetm Avanos veled-i Murad İsak? veled-i Mortahay Beşe'de ... ve Birce veled-i Avrahim (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: veled-i Avrahim, Va'ad Efendi eş-şehir ... Akay, Dos Mehmed Molla bin Ramazan ve gayruhüm

9/4a-2

Receb yedinde olan batçı? narhı marûf asıllarına vukıyye 7 halâs İsak dava olub yemin (eksik hüküm)

9/4a-3

Tibet deyn Murad bin mezbûr Ali Avrahim veled-i Arslan beyyine? Ali adem el ahz gıbbe'l dava Hamdi mezbûr Avrahim el-def' ve'l-ifâ ... Hamdi? mezbûr Murad ... ..

Şuhûdü'l-hâl: ... Ömer el-Muhzır, Mortahay veled-i İlya ve gayruhüm

9/4a-4

Tibet deyni ... Kurmanarı? Bin Bekir bi-karar el-med'ı...Küste? gıbbe'l dava istintâk (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Efendi el-müderris,... Beg ve gayruhüm

9/4a-5

Narhı bal mumu vukıyye 88, narhı Hüseyin mevte asılları vukıyye 10 fi selh-i Sefer.

9/4a-6

Oldur ki Hızır nâm kimesne meclis-i şer'e Yagub nâm ammiye yüz elli akçe deynim var dedikde on gün vade eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

9/4a-7

Oldur ki Receb Beşe'de yedinde on bin? karbuzun ... narhı sim 9.

9/4b-1

Mehmed Çelebi bin Hasan bin Mehmed Seyid Ali Reis bin Sefer Hüseyin Çelebi bin Mehmed İbrahim Çelebi Abdi ve gayri mezbûr Hüseyin duhanı İvan duhanıdır diyüb ahbarları kayd şude.

9/4b-2

Tibet deyn Bahadır Gazi bin Kaplan ve Bayezid el-Hâc Abdullah Ali Şaban elmerhum ... sagire Şaban bin Abdullah şehâdeti Osman bin Molla ve Hüseyin bin Mahmud (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi El-Vaiz, Mehmed Can bin Abdulgaffar ve gayruhüm

9/4b-3

Oldur ki Mustafa Dede kirası narhı ... iken dörte bağ etdiği kendi ikrârı ile sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi El-Vaiz, Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Şaban Abdullah

9/4b-4

Receb bin el-Hâc Hüseyin bakkal zımmide ve cümlesini noksan ika etmişdir. Fî Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

9/4b-5

Halife Ramazan gibbe's-dava Avanos ... bi't-tamam bi't-taleb ... ..

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin Abdullah, Mustafa Çelebi el-kâtib

9/4b-6

Narhı ... vukıyye 20 ... asılları fi selh-i Muharremü'l-haram

9/4b-7

... .. hasene 10 narhı alub ... vukıyye 10 fi gurre Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

9/4b-8

Narh ... .. vukıyye sim 3

100
(silik)
80
120
340
1160

9/4b-9

Tibet şetm Sefer Ali bin Bolat Sofi bin ... şehâdeti Mevlüd Gazi bin ... ve el-Hâc Bayram bin Receb ... şer'a gıbbe'l istintâk ve şehâdet-i şer'ıye (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Mehmed Efendi el-Hac Rüstem, Şaban bin Abdullah ve gayruhüm.

9/5a-1

Oldur ki Saliha bint-i Abdullah meclis-i şer'e Canibek veled-i Mehmed'i ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Canibek mahrûse-i Bağçesaray mahallesinden mahalle-i Kuba'da vakî kıblet ...ve şarken Canibek mezbûr ve garben Dimitre ve şimâlen Zülfikar mülkine muttasıl ve müntehi dar dâhilde bab çatma eviyle ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle velhasıl cem'i tevabiyle yigirmi guruşa bana bey' ve teslim ve ikbâz eyleyüb meblağ-ı merkûmu ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm mülki müşterisidir keyfe yeşâ tasarruf ider dedikde gıbbe's- suâl ve tasdîk sıhhati bey'i ve şirâyı bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan bin Şaban, Murad Gazi Divan Ali, Şaban Abdullah

9/5a-2

Kamışlı'dan Süleyman nâm kimesnenin Abdülbaki orta boylu gök kalpaklı sarı sakallı İstan nâm kazağa yüz üç akçe nafaka ile Muhtesib Mustafa Ağa yedine teslim olundu. Fî yevmü's sani min Rebiü'l-evvel.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi

9/5a-3

Çurman'dan Bilal nâm kimesnenin Abdülbaki bir gözü kör uzun boylu Vasil nâm kazağa dahi yüz üç akçe nafaka ile Mustafa Ağa mezbûre teslim olundu. Fî yevmü's sani min Rebiü'l-evvel.

9/5a-4

Oldur ki Turalu veled-i Hiçador meclis-i şer'e Yoseb veled-i İlya'yı ihzâr idüb mezbûr Yoseb'de on sekiz arabayı dört muâmele-i guruş hakkım var dedikde gıbbe's- suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

9/5a-5

Oldur ki Hasan Beşe Mehmed Aliş nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Aliş'e otuz yedi guruşa bir düfenk on gün vade ile bey' eyledim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Aliş on gün değıldir vade ... diyü dava idüb cevab verecekdir Hasan Beşe'den davasını muteber beyyine kayd olundu Murad Gazi bin Hasan İbrahim Çelebi Mehmed nâm kimesne işbu Aliş mezbûr tûfengi on gün vade ile otuz yedi guruşa kabul eylemişdir diyü şehâdet idüb mucebiyle kayd şude.

9/5b-1

Oldur ki Osman Çelebi ibn-i el-Hâc Ali meclis-i şer'e Hacı Hüseyin Bölükbaşı'yı ihzâr idüb işbu bölükbaşının hanın işçilerine kırk kile pirinci vir akçesini yüz yigirmişer akçe akçesi benim üzerime demişdir. Ben dahi kırk kile pirinci virdüm şer'an suâl olunub dedikde gıbbe's- suâl mezbûr Bölükbaşı kırk kile pirinci hanın işçilerine vir akçesi yarım bir gün çıkar alursun diyemem benim üzerime demedim diyü inkâr idecek mezbûr Osman Çelebi'den beyyine taleb olundukda Mehmed Hacı bin Salih nâm kimesne işbu Bölükbaşı kırk kile pirinci hanın işçilerine yüz yigirmişer akçe akçesi benim üzerime demişdir diyü edâ-ı şehâdet idüb şâhid-i âhar tevkîfi kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır

9/5b-2

Oldur ki İvaz veled-i Yako nâm Acem meclis-i şer'e Mehmed bin Abdullah'ı meclise ihzâr idüb işbu Mehmed'de iki yüz seksen beş akçe hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır

Bir arşun aba aldım diyü ikrârı kayd şude.

9/5b-3

Oldur ki Mortahay veled-i Kuçim meclis-i şer'e Ali Çelebi'yi ... oğlu ihzâr idüb işbu Ali Çelebi benden bir kırmızı dar aba dört arabayla bir kutu yine beş altuna bir at iki arabayla bir ... yüz akçe on arşun bez elli akçe iki kere yarım basma yüz on akçe almışdır udulde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr ve'l hakkı var bi't-taleb halef-i billâh eyledüğü kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ali, Mehmed bin Abdullah

9/6a-1

Oldur ki Karye-i Ulaklı sükkânından fahrü'l akran Kazak el-Hâc Hamdi ibn-i Mehmed Ali meclis-i şer'i şerife uzun boylu gök gözlü sarışın sarı sakallı Russü'l asl ve'l mille İsteman nâm gulamını ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu İsteman'ı hasbetillah azad ve i'tâk eyleyüb zira ahrara ilhak eyledim bade'l-yevm üzerinde vela alâkadan gayri alâkam yokdur sâir ahrâr gibi hürdür hüviyeti tescil olunub dedikde gıbbe's- suâl ve't tasdik bi'l-ahere İsak'a gulam merkûmun hürriyeti mukarrer olub bi't-taleb kayd şude. Fî gurre mah Rebiü'l-evvel sene 1077.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi eş-Şehir ... İsmail, Mustafa Efendi el-Hatib ve gayruhüm

9/6a-2

Oldur ki Mehmed Beşe Ağa karyesi sakinâtından ... bint-i Murad nâm Hatun tarafından Şaban bin Hacı Monla ve Mevlüd bin Kara... şehâdetleriyle sabitü'l-vekale mezbûrenin Mustafa Fettah bin Abdullah'ı meclis-i şer'e Baruh veled-i Avanik ve Harac veled-i Yuri nâm zımmîleri ihzâr idüb müvekkiletim ... karye-i Hacış Mirza'da vakî kıblet Mehmed Giray Sultan mülkine ve şarken mâi cari ve garben mezbûr Harac ve şimâlen mülkine hâsıl olan bağını dahilinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve'l-hâsıl cem'i müştemilatıyla otuz guruşa bey' ve teslim ve ikbâz eyleyüb meblağ merkumu bi't-tamam ahz ve kabz eylemişdir gıbbe's-şer'i- suâl olunub kayd olunması muradımdır dedikde gıbbe's- suâl mezbûrdan Baruh ve Harac vekil merkûm Fettah Mustafa'yı cem'i akvâl salifesinden tasdik etmeğin sıhhati bey'i ve şiraları bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Abdurrahim Efendi, Şaban bin Hacı Molla, Mustafa bin Abdullah

9/6a-3

Şebt ... İvaz ... ... bila karar bi't-tav mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/6a-4

Oldur ki İstan nâm Acem meclis-i şer'e Ahmed bin Abdullah'ı ihzâr idüb işbu Ahmed'e yüz kırk akçe acem bogasi verdim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ... ve't tahlîf kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/6b-1

Oldur ki merhûm Hacı Ali'nin dayısı Karamanlı el-Hâc Mehmed'in bint-i sülbiyesi Ayşe tarafından vekil olan Piri Beşe'ye mahmiyye-i Gözleve sükkânından ... Çelebi kefil olduğu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Abdurrahim Efendi, ... İsmail, Ömer el-Muhzır, Mustafa Çelebi el-Hatib

9/6b-2

Oldur ki Esengeldi bin Babaş meclis-i şer'e Ahmed bin Yusuf nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis kır torı at bir yanında Ahmed ve kırat tamgalı ve bir yanının kulağı inuk ve baytar ...bağında çelik at ... mülkimdir tarih-i kitabdan bir buçuk ay mukaddem mülkimden gayb etmişdim hala mezbûr Ahmed yedinde buldum bunun yedinde ... şer'an suâl olunub ihkak hak olması muradımdır dedikde gıbbe's-suâl Ahmed mezbûr mesfûr atı bir ay mukaddem Kara Hevace Sultan bizârında bir kara at ile otuz akçe mübadele eyledim mezbûr Esengeldi'nin mülki olduğu malumum değildir diyü cevap verecek maada mezbûrdan beyyine taleb olundukda Hüseyin bin Süleyman ve Hızır bin Murtaza nâm kimesne işbu ... mezbûre ile mevsuf ve müşarünileyh kır torı at mezbûr Esengeldi'nin mülkidir bizler bu hususa hak şahidleriyiz şehâdet dahi ideriz diyü edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde maada mezbûre at merkûm ... yedinden âdem ahzına istihlâf olundukda halef-i billâh eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır, ... bin Hacı Abdullah ve şâhidan mezbûran

9/6b-3

Oldur ki el-Hâc Ali ... Kurban ile Seyid Ramazan'ın değış eyledikleri eşyalar haric yetmiş diyü kulları olmağla bey' ... olub reddiyle hükm kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ebussuud Efendi Mahmud Efendi, Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Şaban Abdullah ve gayruhüm

9/7a-1

Oldur ki Tokay bint-i Devlet Gazi Sofi meclis-i şer'e Hüseyin Beşe bint-i Mehmed'i ihzâr idüb işbu Hüseyin Beşe benim yigirmi kuşağı ... alub kızına götürüb kızının elinden gayb olmuş şer'an hakkım taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl Hüseyin Beşe elmezbûre bana kuşağı ... kendi vermişdir diyü cevap verecek Hüseyin Beşe mezbûreden beyyine taleb olundukda icare olmağla Tokay merkume istihlâf olundukda âdem icazetine halef-i billâhil ala Ali eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ... Beşe Efendi Ali Ulak, Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Molla Mustafa el-İmâm ve gayruhüm

9/7a-2

Oldur ki Avrahim veled-i Süleyman meclise Hızır Bali bin Canbolat'ı ihzar idüb işbu Hızır Bali'den bir kazak kırk iki altuna aldım idi şer'ân ...vardır muradımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hızır Bali inkâra cevab verecek fi'l vakı karnında yarası olub Abdülcabbar gayb olmağla edâ olunduğu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Muhzırzade Ahmed Efendi, Mustafa Ağa Kapucu Şaban ve gayruhüm

9/7a-3

(silik) Mortahay üzerine yigirmi guruşu devrine sagir bin Murtaza şehâdet eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Han Çelebi

9/7a-4

Oldur ki Abdulhamid Çelebi'nin Seyid bin Abraş nâm kimesneden yigirmi dört guruş alduğu cariyenin ... marazı olub etibbâdan Seyid Mahmud bin Seyid Ali nâm kimesneyi ihzâr ile bu makûle maraz bir iki ayda hadis olur değildir dimesiyledir kayd şude fi mezbûr Ahmed bin Sefer.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Can Çelebi, Ömer el-Muhzır

9/7a-5

Oldur ki Veli Beşe Mirza ibn-i Himmet Beşe Mirza karındaşım Kayır Beşe Mirza'nın Gülistan nâm cariyesine yetmiş beş guruş deynim deyn için Arslan veled-i Şahlı nâm zımmîye virdim diyu ikrârı bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abid Beşe Efendi Ali Ulak, Ahmed bin Mehmed, Mustafa el-Hatib ve gayruhüm

9/7a-6

Oldur ki Osman Efendi'nin Mortahay üzerinde olan sekiz yüz elli akçesinden iki yüz seksen dört akçe virilüb iki yüz altmış altı akçe baki kalmışdır fi mezbûr.

9/7b-1

Karye-i Kuş sükkânından Nekte veled-i Kinyas meclis-i şer'e karye-i Sivri sükkânından Sefer bin Mevlüd mahzarında takrir-i kelâm idüb karye-i Sivri'de vakî kıblet Timur mülki ve şarken Dos ve garben yol ve şimâlen Baygeldi mülkine muttasıl olan bağçede olan hisse şâhid mezbûr bağçeyi dört altun yarım ile udul malûm akçe bey' idüb hissemeye düşüb akçemi âhz ve kabz eyledim bade'l-yevm bade'l-yevm mezbûr Sefer'in mülki müşterisidir keyf mâ yeşâ tasarruf ider dedikde gıbbe's-suâl ve't tasdik kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Adil Beşe Efendi Ali Ulak, Osman Efendi el-İmâm ve gayruhüm

9/7b-2

Oldur ki karye-i Hacı Odman sükkânından Musa bin Yakub Dede meclis-i şer'e uzun boylu gök gözlü sarışın Macar'ul-asl vel mille Peder nâm kazak salifesine mutasarrıf gulamını ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr kazağımı tarih-i kitabdan beş sene mukaddem yetmiş altun bedel kitâbet ile mükâtebe etmişdim hala meblağ merkûm bi't-tamam aldım haklaştım bade'l-yevm azadımdır üzerimde velâ-i itâkdan gayri alâkam yokdur diyu tâv ikbâz ile ikrâr ve itiraf eyledikde gulam tasdik etmeğın gulam merkûmun hürriyeti mukarrer ve itknamesi muharrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Sefer, Sefer Beşe bin Aliş

9/7b-3

Oldur ki Acem-i Ermeniden Mali veled-i Bagdesar meclis-i şer'e Bagdesar veled-i Acemi? ihzâr idüb merkûm Bagdesar'da dört yüz elli dirhem gümüşle elli gurus ider hakkım vardır taleb iderim dedikde gıbbe'l istintak merkûm Bagdesar inkâr ile mukabele etmeğın maada huzuruna ... beyyine taleb olundukda udulden Ahmed Beg bin Hasan ve Murad Derviş veled-i ... li ecli'ş şehâde hazıran olub alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdetleri kayd şude. Fî gurre Rebiü'l-evvel.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir bin ArabYusuf, Seyid Efendi el-Müderriş, Abdurrahim Efendi İsmail Dede ve gayruhüm

9/8a-1

Oldur ki Nehr-i Kaçı'da Aktacı nâm karye-i sükkânından Koşay bin ... meclis-i şer'ide ... Mustafa mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr ... Mustafa'nın oğlu Murtaza'yı orağıyla urub cerh eyledim bade'l-yevm ...hale uğrar ise ... banadır diyü ikrâr ve itiraf bi't-taleb kayd şude. Fî selh-i Saferü'l-hayr sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa bin Yahya, Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Dos Çelebi bin Mehmed, Yusuf ... Hüseyin Beşe, Ömer el-Muhzır, Devin Gazi ... Esengeldi, Ahmed bin İsmail ve gayruhüm

Mezbur Cariye, Mehmed Beşe bin Ebubekir kefil

9/8a-2

Oldur ki Karye-i Bıçkı Sala sükkânından Dimitre veled-i Avrahim meclis-i şer'e Kaplan nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Kaplan'a bir kıt'a çayırimi beş gurus ve altmış akçe bey' etmişdim hala hakkım ... gıbbe'ş-şer'e ihkak olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintak mezbûr Kaplan iki yüz altmış akçe aldım diyu ziyadeye münkîr olmağın maada mesfur Beşe'de ... gıbbe't-taleb mezbûr Kaplan

ziyade istihlâf olundukda yemin etmeden nükûl etmegin beş guruş altmış akçe hükm
olunduğu bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/8a-3

Oldur ki Hasan Beşe bin Murad meclis-i şer'e Şahin veled-i ...kulu ihzâr ve mahzarında
takrir-i kelâm idüb mezbûr Beşe sagire Ali Mirza bin Abdullah'ın yüz guruş hakkı
olmağın meblağ-ı mesfûru merkûm Şahin zimmetinde ahz ve kabza beni vekil etmişdir
gıbbe's-şer'i suâl olub ihkak olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr tevkîl
mezbûremin olmağın vekil mesfuruna vekâletini beyyine bi't-taleb olundukda udulden
Musa Çelebi li ecli's şehâde hazır olub alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdeti bi't-taleb kayd
şude.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi Murtaza Efendi, Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Ömer el-
Muhzır ve gayruhüm

9/8b-1

Mehmed Ağa'nın Mortahay veled-i Harac zimmetinde olan elli iki buçuk guruşuna
...bin beş yüz yetmiş beş akçe verilmişdir baki Mortahay üzerinde iki bin altı yüz
yigirmi beş akçe kalmışdır fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Çelebi ArabYusuf, el-Hâc Mehmed bin Osman el-Hâc, Ahmed
Efendi Muhzır Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/8b-2

Mustafa Ağa el-Muhtesibe Mortahay ... bin yedi yüz yetmiş akçe virilüb baki üzerinde
otuz altı guruş yetmiş akçe kalmışdır fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/8b-3

Beyyine altı guruş ... yüz seksen akçe verildiği kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

Mezbûr Ağa ... İlya veled-i Moşe

9/8b-4

Oldur ki Alma Cami-i'nin yigirmi guruşu Bayram Gazi Ağa'nın elli guruşu Mortahay ...
olub bi't-tamam ... olmak ile yedlerine teslim olundu fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/8b-5

Oldur ki Kayır Beşe Mirza ibn-i Himmet Beşe Mirza meclis-i şer'e Arslan veled-i Şahlı nâm zımmiyi ihzâr idüb işbu Arslan Veli Beşe Mirza'dan alduğu Gülistan nâm cariye benim kendi mülkimdir dedikde gıbbe's-suâl Arslan elmezbûr Veli Beşe Mirza elmerkûmdan Gülistan nâm cariye deyni ... aldım mezbûr Kayır Beşe Mirza'nın olduğu matlubum değil diyü cevap virecek mezbûr Mirza'dan beyyine talep olundukda Şaban bin ... nâm kimesne işbu Arslan'ın Veli Beşe Mirza elmerkûmdan ve beyyine ... olduğu Gülistan nâm cariye mezbûr Kayır Beşe Mirza'nın mülkidir ben bu hususa hak şahidim diyü edâ-ı şehâdeti şer'ie eyledikde mezbûr Mirza'ya cariye merkumeye Veli Beşe Mirza elmezbûre deynine ... diyü âdem icarına ve cariye merkumeyi vecehati vücuh mülkinden âdem âhrarına istihlâf olundukda halef-i billâhi'l ala eylediği kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ... bin Kutlu ... dahi şehâdet-i şer'ie eylediği kayd şude.

9/8b-6

Oldur ki Mustafa Beşe meclis-i şer'e Ahmed Beşe'yi ihzâr idüb işbu Ahmed Beşe'ye üç gün vade ile bir kazak yüz yetmiş akçeye virdim otuz akçe dahi hakkım var heman iki yüz akçe hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kazak merkûm Vasil muamele eyledim dedikde mezbûr Mustafa Beşe üç gün vade ile almadığına yemin ile diyü cevap virerek yeminden nükulu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Kayır Beşe Mirza

9/9a-1

Sebebi tahrir kitab şerhi ve mûcibi tasdîri hitab ve ... ticaret tarikiyle gelüb mahmiyye-i Karasulu sakini olan Babacan veled-i Ahvadir ve Haçuk veled-i Avanos ve İvaz veled-i ... ve Şermit veled-i Yagub ve Sarkiz veled-i Hiçador Manuk veled-i Karagöz ve Niyaz veled-i Sehrab ve Yagub veled-i ... Ayvaz veled-i ... ve Asvadir veled-i Bagdesar ve Zador veled-i Anderis ve Ayvaz veled-i Sihakı ve Sihakı veled-i Avanos ve oğlu veled-i Vavyat ve Avadik? veled-i ... Bugas veled-i Kirkor ... veled-i Kirkor veled-i ve Arya? veled-i Mali ve Haçuk veled-i Cihanşah ve Agob veled-i Mirat ve Vartan veled-i ... ve Avadik veled-i Atacan ve Davit veled-i ... ve Bagdesar veled-i Kasiyar? ve Minas veled-i Nezir ve Kirkor veled-i Meyrum ve Karaça veled-i ... Kirkor veled-i Yagub ve Şerbek veled-i Kizar ve Anderis veled-i Meyrem ve Nacuh veled-i Zakor ve Karabat veled-i Emin ve Avanos veled-i Ahrican ve Bederus veled-i Kirkor ve Avpan? veled-i Yagub ve Markus veled-i Agob ve Mikail veled-i Yağık ve Marderos veled-i Sarkiz ve Markus veled-i Zador ve Herabit veled-i Agya ve Bali veled-i Çaçu nâm Acem keferesi yine keferi taifesinden Sarkiz veled-i Meyremi? nâm Acem taciri mahfili kazada Celilü'l kadre ihzâr ve mahzarında ... takrir-i güftâr idüb Mehmed Giray Han Hazretleri tarafından Yuva? Harac'ı cem'an memur olan Rahmet Ali nâm kimesne üzerinde haraç-ı merkûm mütealîk davamız olub her birimiz işbu Sarkiz'i mezbur Rahmet üzerinde

olan davamızın ve şer'an sabit olub hakkımızı ahz ve kabz ve bizlere isâle tarafımıza vekil etmişdir merkûm Sarkiz dahi vekâleti merkûm-ı kabul ve hidmet lazım ... ve iltizam etmişdir suâl olunub cevab alınmak muradımdır dediklerinden gibbe's-suâl vekil-i merkûm Sarkiz merkûmun acemleri menval-i muharrer üzere cari olan cem'an kelâmlarını tasdik ve akvâllerini tahkik edüb vekâleti merkûm kabul ve hidmet ... ve iltizam etmişdir dedikde hasbel vekâle merkûmlar celebi? kayd-ı sicil olunub ber-vech etmek suret-i ihraç olunub yed-i talibe def ve ita olunduğı yed-i talibe mezkûr ... Tarih fî yevmü'l hadî ve işrin min Saferü'l-hayr ... sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Beşe bin ..., ... bin Abdullah, Pir Ahmed Çelebi bin Mehmed Efendi, ... Osman, İbrahim bin eş-şeyh Ali Efendi, İbrahim Çelebi bin ...

Guruş 2 sim 27 Şaban zevcesi zimmetinde kalmışdır.

9/9b-1

Oldur ki el-Hâc Mehmed bin Salih ve Hasan bin Hacı Bekir nâm kimesneler Tiryaki Hüseyin Beşe Hasan Beşe bin Mehmed'i berat ile bir çatma bağıyla vekil eylemişdir diyü şehâdet-i şer'îye eyledikleri bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şahbaz Efendi bin Bay Hevace, Ahmed Efendi Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/9b-2

Oldur ki Karakaş nâm Acemi meclis-i şer'e Avrahim elyahudiyi ihzâr idüb mezbûr Avrahim'de kırk dört riyal? ile ... iki riyal? hakkım vardır yarım pay aldım kırk beş buçuk riyal? hakkım var dedikde gibbe's-suâl ve'l karar kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/9b-3

Oldur ki Mali veled-i Bagdesar'ı meclis-i şer'e Bagdesar veled-i ... nâm zımmiyi ihzâr idüb mezbûr Bagdesar ... acemdir ... mülkidir paya elli beş guruş deyn dedikde kefil bi'l-mal olmuşdur dedikde gibbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... ve'l istihlâf kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer bin ..., Mustafa el-Naib

Yetmiş yedi senesinin ... emr-i padişahîyle

9/9b-4

Oldur ki vekil mezbûr Sarkiz Rahmet Ali ... elmerkûm mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Rahmet Ali'den altmış harac tezkiresinin akçesin cem'an doksan guruşu aldım haklaştım gayri alâkam kalmadı diyü bi't-tav ikrarı bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: İslam Kapucu, Kerim Gazi, Hasan Halife, Mustafa el-Naib

9/9b-5

Oldur ki ... tarafından vekil nısf olan Ahmed Efendi meclis-i şer'e uzun boylu koyun kara yağız Russü'l asl müslimil mille Mustafa nâm gulam mahzarında takrir-i kelâm idüb Çerkes Hüseyin ... (eksik hüküm)

İbrahim Zal ... Ali Abdi

9/10a-1

Oldur ki karye-i Bıçkı sükkânından Arslan Gazi bin Can Mehmed meclis-i şer'e Tohtar veled-i ... ve Efendi Beg veled-i ... nâm zımmileri ihzâr idüb karye-i Kalyan'da vakî bir kıt'a çayır ki hudud-ı beyân olunur kıblet Tohtar merkum mülki ve şarken ve şimâlen macarı ve garben ... çeşme dimekle mâruf çeşme işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan çayır dahilinde olan eşcar-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ve hukuk-ı murafıkı ve tevâbi'levâhıkıyla el-mezbûran Tohtar ve Efendi Beg'e on dört altun yarım paya bey' ve teslim ve ikbâz idüb meblağ merkûm bi't-tamam ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm mezbûranın mülki müşterisi idi keyf mâ yeşâ mutasarrıf olurlar dedikde gıbbe's-suâl elmezbûran Tohtar ve Efendi Beg bağ merkûm Arslan Gazi'ye menvâl muharrer üzere cari olan müslüman ve akvâlinde bi'l-muvâce tasdik ve tahkik etmeğin sıhhati bey' ve şirâları mukarrer olub bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Temir Gazi bin Temir Beg, Osman bin Mahmud, Ömer bin ... ve gayruhüm

9/10a-2

Oldur ki Agya el-zımmi meclis-i şer'e Avrahim veled-i Süleyman'ı ihzâr idüb işbu Avrahim'de yigirmi dokuz guruş altmış akçe hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Osman Efendi, Ali Dede ve gayruhüm

9/10a-3

Oldur ki Yasef El-yahudi meclis-i şer'e Moşe El-yahudi'yi ihzâr idüb işbu Moşe ile müşterek bir bağçe on dokuz guruşa aldukda suâl olundukda dedikde gıbbe's- suâl ve'l karar kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır ... ve gayruhüm

9/10a-4

Oldur ki Ayşe bint-i Hasan meclis-i şer'ide zevci Mehmed'i vekil eylediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl:

9/10a-5

Oldur ki zevci Ayşe meclis-i şer'e Mircan nâm avreti ihzâr idüb işbu Mircan'da dört altun nakid ve üç altun kıymetinde bir kazak ve otuz akçe kıymetinde bir ocak ve beşşeri buğday ve bir makasım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Mircan üç altun nakid ve bir beşşeri buğday ve bir bakracı vardır diyü ikrârı kayd şude. Hakkı yokdur diyü halef-i billâh eylediği kayd şude.

ve üç altun Mircan üzerindedür ... eyleyüb ... ... kayd şude.

9/10b-1

Oldur ki Bayram Beg'e ve Saime Naib Mehmed tarafından Ali ... sabitü'l-vekâle zevceleri Mehmed bin Celal ve Mehmed bin nâm kimesne meclis-i şer'e İbrahim bin Abdullah ihzâr idüb karye-i Karataş'da vakî bir kıt'a çayır ki kıblet İbrahim elmezbûr mülkine ve şarken macarı ve garben Hasan mülkine ve şimâlen pare muttasıl olan çayır elmezbûran müvekkilelerim Bayram Beg'e ve Saime'nin mülki müşterekleri olub elmezbûr İbrahim'e beş guruşa bey' ve teslim eyleyüb çayırlarında bizleri vekil eylemişdür gıbbe'ş-şer'i suâl olunub kayd olunması muradımdır dediklerinde bade'l-suâl mezbûr İbrahim tasdik eylediği kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Ömer el-Muhzır, Hüseyin Beşe Sefer, Ramazan Abdullah, Bekir Beşe Süleyman Beşe, Halil Dayı

9/10b-2

Oldur ki Mevlüd bin Osman Murad Halife ile müşterek bazar almadım Hacı Gazi'nin bağ mahsulünü diyü halef-i billâh idüb halâsı kayd şude fî mezbûr. Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır, Ahmed Efendi, Mehmed Efendi el-Muhzır ve gayruhüm

9/10b-3

Oldur ki İvan nâm zımminin otuz vukıyye duhan ile bir altun nakid davasından ... Çura Sofi'nin yemin ile halâsı kayd şude mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Arab Yusuf ve gayruhüm

9/10b-4

Oldur ki Mahruse-i Bağçesaray sükkânından Hacı İsa bin Ebubekir meclis-i şer'e Hacı Gazi bin Tosun'u ihzâr idüb işbu Hacı Gazi'ye tarih-i kitabdan otuz sene mukaddem bir kıt'a arz-ı haliye ki Çingane mahallesinde vakî kıblet payı ve şarken ... Mehmed mülki ve garben Kalender mülkine ve şimâlen tarîk-i âmm muttasıl ve müntehidir hudud-u merkum ile mahdûd olan arz-ı hâliyemi mezbûr Hacı Gazi'ye iki altuna bey' sıhhati bey' ve teslim ve ikbâz idüb meblâğ-ı merkum âhz ve kabz eyledim bade'l-yevm mülki

müşterisidir keyf mâ yeşâ mutasarrıf olur dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar ve tasdik bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Solakzade Damat Efendi, ... Mustafa Efendi Naib ve gayruhüm

9/11a-1

Oldur ki Acem Ermenilerinden Vartan veled-i Marderos meclis-i şer'ide Mortahay veled-i İlya mahzarında takrir-i kelâm idüb İlya'da altmış muâmele gurus otuz akçe hakkım vardır dedikde gıbbe'l istintâk merkum Mortahay'ın bi't-tâv' tasdik bi't-taleb kayd şude. Fî mah-ı Saferü'l-hayr ... ve ... sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Receb ... el-Hâc Hüseyin, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/11a-2

Oldur ki ... meclis-i şer'ide Baruh El-yahudi'ye kırk sekiz akçe deynim var diyü ikrar idüb talebiyle kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır

9/11a-3

Yusuf Yahudi meclis-i şer'e Ferhad nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Ferhad benim bir kıt'a dar ... oğurlamışdır şahidim var yemin eyleyüb dedikde mezbur Ferhad yemin idüb halâsı kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi

9/11a-4

Oldur ki Mortahay veled-i ... meclis-i şer'e Mikail İhtisab İsa Mustafa Ağa'yı ihzâr idüb Kal'a-i yahudiyanda vakî dar ki hudud-ı beyân olundukda ve garben tarîk-ı âmm ve şarken ... mülkine ve şimâlen İlya mülkine muttasıladır işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan dar dahilinde iki ... ... ortası ... altı ... ve kapusuyla velhasıl cem'ân müştemilatıyla iki yüz muamele gurus batı bey'yledim dedikde Mustafa elmerkum dahi kabul eyledim diyü cevap verecek bizlerinde bey' ve şira vakî olduğu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Mustafa el-Naib, Ömer el-Muhzır, el-Hâc Mehmed el-dekkar

9/11a-5

Oldur ki Avrahim veled-i Arslan meclis-i şer'ide Handan Ağa ... mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbur Handan Ağa'ya yüz yigirmi esedi gurus lazım ... deynim vardır diyü bi't-tav' ikrarı bi't-tâleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa el-Naib, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/11b-1

Oldur ki tüccardan Kal'a-i Urus'dan el-Hâc Osman bin Abdi meclis-i şer'i şerife Arslan Ağa beyân eylediği Cami-i şerif'in mütevellisi olan Musa mahzarında takrir-i kelâm idüb cami-i mezbûrede müezzin olanlara vakît Yasin şerife tilâvet olunmak üzere iki bin beş yüz akçe vakf eyledim idi nâm İmam-ı Azam Hazretlerinin kulu üzere vakf ... değil hala ... muradımdır dedikde gıbbe's-suâl müteveli merkûm Musa imameyn ... kulları üzere vakf ... ve vakf ... dahi imameyn Süleyman kulları üzere vakf ... olub imam Zafer kulu üzere vakf ... olmağın vakfın ... üzere hükm olunub ve teslim müteveli olunduğu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, el-Hâc Mehmed ... Bekir bin Arab Yusuf, Ahmed ... Ömer, el-Hâc Bekir el-Hâc Rüstem, Hüseyin, Mustafa, Ömer el-Muhzır, Ahmed el-Müezzin bin Mehmed ve gayruhüm

9/11b-2

Oldur ki Karye-i Teberti sakinatından Hacı Bikçe bint-i Hacı Haydar tarafından husus-u atıye Mehmed bin Mustafa ve Ramazan bin İslam Gazi şehadetleriyle sabitü'l-vekâle Murtaza bin Hacı Mustafa meclis-i şer'e uzun boylu gök gözlü sarışın kısa burunlu Russü'l-asl müslimil mille Muzaffer nâm gulam ihzâr idüb müvekkilim Hacı Bikçe mezbûr Muzaffer olmağın kırk gün mukaddem azadım olub diyü müdeyyi mukayyid eyleyüb tesciline beni vekil etmişdir gıbbe's-şer'i suâl olub tescili muradımdır dedikde gıbbe's-suâl Muzaffer mezbûr vekil merkum Murtaza'yı menvâl muharrer üzere cari olan kelâmından bi'l muvâce tasdik idecek ... el vakî bi't-tâleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Mehmed ... Hacı Abdullah, Ömer el-Muhzır ve şahidan mezbûran, Temir Gazi Temir Beg, Osman Mahmud ve gayruhüm

9/12a-1

Oldur ki ... meclis-i şer'e Papas veled-i Dimitre'yi ihzar idüb işbu Papas ile müşterek birkaç darımız var yigirmi seneden beri mahsulünü ortak bey' geldiği beyân vermiyor dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûr ... tarih-i kitabdan iki sene mukaddem ortağı pay eylediği evvel zamanda bizim hissemize düşen darı bizim onun hissesine düşen ... onun olmak üzere kavil ve terazi eylediği diyü dava eyledikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... et-tahlîf kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi Abdurrahman Efendi, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/12a-2

Oldur ki Kastamonu sükkânından Mehmed Çelebi meclis-i şer'e Kenan bin Abdullah ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Kenan'dan işbu hâzır-ı fî'l-meclis Çura'ya altı gurusu iştira etmişdim halâ ... muradımdır dedikde gıbbe'l istintak mezbûr Kenan inkâr ile cevap virecek emanete koyulub yemin sabit olduğdan sonra mezbûr Kenan istihlâf olundukda yeminden nükûl etmeğin ... hükm olduğu bi't-tâleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi Hüseyin Ali Efendi, Ebussuud Efendi Mahmud Efendi, Abdurrahim Çelebi Hüseyin Ali Efendi ve gayruhüm

9/12a-3

Oldur ki Kara Mehmed El-duhancı meclis-i şer'e Emir Ali oğlu Hüseyin nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu hissesine seksen gurusu virdim Osman nâm kimesneden vekilim diyü aldı benim Osman'a aid deynim bitmekte şahid getürmesin mezbûr Osman'dan vekil olduğuna dedikde gıbbe's-suâl Hüseyin el-mezbûr ... Osman'dan vekâlet aldım seksen gurusu ve lâkin benim Osman'da seksen gurusum var idi bana havale eylemişdir şahidlerim vardır dedikde şahid getürmek üzere kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Ebussuud Efendi Mahmud Efendi, Abdurrahman Çelebi ve huzzar

9/12a-4

Oldur ki mezbûr Hüseyin Beşe Kara Mehmed huzurunda el-Hâc Ramazan bin Osman Beşe nâm kimesne şahid getür Ali vakt-i suâline şahid eylediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/12a-5

Oldur ki Veli Beşe dava eylediği ... Ali Beşe'yi feragat eylediği kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi

9/12b-1

Oldur ki Karye-i Beşev sükkânından Mirkö veled-i ... nâm zımmi meclis-i şer'ide bi't-tav ihzâr ikrar ve itiraf idüb uzun boylu düz burunlu gök gözlü sarışın Russü'l-asl ve'l mille nâm cariyemi Karula nâm cariyemi ... azad ve i'tâk eyledim bade'l-yevm sair ahrâr gibi hürdür üzerinde valâ-i i'tâkdan gayri alâkam yokdur dedikde mezbûrin ikrârı kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin Abdullah, Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Ebussuud Efendi Mahmud Efendi, Abdurrahman Çelebi ve gayruhüm, Mehmed bin Abdullah, Efendi Beg veled-i ..., İlya veled-i Çolpan, Hüseyin Abdullah ve gayruhüm

9/12b-2

Oldur ki Arslan veled-i Baruh el-zımmi meclis-i şer'e karye-i Teneş sükkânından Tumay Sofi'yi ihzar idüb işbu Tumay Sofi'de kırk üç kantar dimi akçesi iki yüz elli sekiz guruş kantarı altışar guruşa verdim hâlâ vadem geçeli beş aydır dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Kemal Efendi, Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır

9/12b-3

Oldur Mikail veled-i Şati el-yahudi meclis-i şer'e Moşe yahudiyi ihzâr idüb mezbûr Moşe'de pamuk? akçesinden yedi yüz akçe hakkım var dedikde gıbbe's-suâl Moşe mezbûr yedi guruş otuz bir akçe hakkı vardır diyü ikrârı bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Murtaza Çelebi el-Kâtib, Kemal Efendi, Ahmed Efendi mezbûr, Şaban Abdullah

9/12b-4

Oldur ki Sefer Ali bin Bolat Sofi meclis-i şer'e Adil Beşe Mirza'nın ... Zülfikar'ı ihzâr idüb işbu Zülfikar'a on iki altun kıymetinde bir at virdim ... idüb ayda on akçe virmek üzere dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Zülfikar at merkumun on iki altun kıymet idecek malumum değil dedikde udulden el-Hac Mehmed bin Karagöz Bay ve Candemir bin Mehmed nâm kimesneler Sefer Ali elmezbûrun Zülfikar ... içün verdüğü at on iki altun ider idi diyü şehâdet eylediklerinde ... .. üzere tasdik kıymetiyle kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Murtaza Çelebi el-Kâtib, Abdülkerim Efendi Arslan Efendi, Ahmed Çelebi Abdurrahman Efendi, Şaban Abdullah

9/13a-1

Oldur ki karye-i Manguş sükkânından ... meclis-i şer'e Sahib Giray Sefer bin İskender'i ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Sefer ... aldım mesfûr İskender'e ... .. ma'lûmel hudûd bir kıt'a bağçe kalmıştır halâ merkum Sefer mezbûr bağçeme ... kendi hissesi için âhz idüb sairlerini bana terk ediyor gıbbe's-şer'i suâl olub ihkâk olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkum Sefer ikimiz akıl ve baliğ kimesneler alub rızamızla hisse ettiğimizde kendi razı olub âhz etmiştir diyü cevab verdikde maada mezbûr rıza-ı ahzına münkir olub maada ...beyyinede ... âdem rızasına mezbûr ... istihlâf olundukda ... nükulu bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi, Mehmed Efendi, Ömer bin ... Ölmez veled-i Köste, Çerkez bin Mehmed, Berçiva veled-i Yuri ve gayruhüm

9/13a-2

Oldur ki Şulme veled-i İlya mahfili kazada Avrahim veled-i Azra mahzarında mezbûr Avrahim'de on bir buçuk guruş hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa el-Naib, Ömer el-Muhzır

9/13a-3

Oldur ki mezbûr el-Hâc Mehmed bin Hafız Sadi merkum zimmetinde dört altun deyni sabit olub bir altunu Receb ... mezbûr Hafız Sadi Yusuf'dan dükkân kirasından hesablatub on altun hakkı kalduğu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Mahmud Efendi Ömer Muhzır, Mustafa Efendi el-Hatib ve gayruhüm

9/13a-4

Oldur ki Zileli el-Hâc Mehmed meclis-i şer'e Hafız Sadi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Hafız Sadi beni darb idüb ... .. gıbbe'ş-şer'i suâl olub ihkâk olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Hafız inkâra müdde'î-yi olmağın maada mesfûruna bi't-taleb ... udulden Mehmed Beşe Mirza bin Maksud Beg'e Mehmed bin Hüseyin li-ecli'ş-şehâdete hazırân olub alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdetleri bi't-taleb kayd şude. Fî mah Saferü'l hayr Saferü'l muzaffer

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin Abdullah, Dos Mehmed ..., Yusuf bin el-Hâc Mehmed, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/13a-5

Oldur ki Ali bin Zülfikar meclis-i şer'ide Sefer bin Hüseyin mahzarında işbu Sefer ... şer'e dört altun on altunun muamelesi diyü aldım diyü ikrârı Sefer mezbûr talebiyle kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/13b-1

Oldur ki karye-i Teberti sükkânından Şah Mirza bin Rahmet Ali tarafından husus-u atiye Beşe Timur bin Mustafa ve Beşe Murad bin Hacı Ali şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle Mustafa bin Mehmed Ali nâm kimesne meclis-i şer'e uzun boylu gök ak sakallı sarışın Eflak'ul asl ve'l mille Yanoş nâm kazağı ihzâr idüb müvekkilim Beşe Mirza mezbûr kazağı hasbetullahi Teâlâ ve taleben rıza-i azad ve i'tâk eyleyüb meclis-i şer'ide ikrâr ve kayd-ı sicil olunması için vekil ve nâib-i münâsib etmeğın ben dahi hürriyetini ikrar eyledim bade'l-yevm mezbûr Beşe Mirza'nın kazak üzerinde mezbûr üzerinde velâ-i i'tâkdan gayri alâkası yokdur diyü bi'l-vekâle ikrâr ve itiraf eyledikde gıbbe's-suâl Yanoş el-mezbûr vekil merkûm menvâl muharrerinde tasdik idecek Yanoş merkûmun hürriyeti mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi eş-şehir ..., Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Mahmud Efendi Hacı Koşum, Şaban Abdullah, Bekir bin ArabYusuf, Ahmed Han Çelebi Abdulgaffar ve gayruhüm

9/13b-2

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sakinatından Menevşe bint-i Toktamış merhum Toktamış'a metrukâtından hasene-i şer'isini âhz ve kabza âhz ve kabz mutavakkıf olan eşyaya ... Mehmed bin İsa tevkilinin el-Hac Ömer bin ... Sefer Ali bin Hüseyin şehâdetleriyle sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa bin..., Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/13b-3

Oldur ki Melek nâm Hatun tarafından Mustafa bin Osman ve Mustafa bin Abdullah şehâdetleriyle Beşe Mustafa'nın vekâleti sübûtu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/13b-4

Oldur ki Davud nâm kimesne meclis-i şer'e Bolat Musa'yı ihzâr idüb işbu Bolat Musa bin Ali'de iken kâfir diyü şetm etmiş dedikde gibbe's-suâl ve'l inkâr mezbûrdan beyyine taleb olundukda Ahmed bin Kara Mehmed ve İslam bin Can Temir nâm kimesneler alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ... kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Murtaza Çelebi el-Hatib, Kemal Efendi, Ahmed Efendi el-İmam ve gayruhüm

9/14a-1

Oldur ki Acem ermenilerinden Yagub meclis-i şer'e Hafız Sadi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Hafız'da dokuz yüz kırk sekiz akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde gibbe'l istintâk maada Ali mesfûr Hafız'ın maada mezbûr Yagub'u tasdiki bi't-taleb kayd şude. Fî mah Safer sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hıdır Ağa ... el-Hâc Resul, el-Hâc ... Hüseyin Atalık Mehmed ve gayruhüm

9/14a-2

Oldur ki karye-i İkiz Oba sükkânından Hasan Atalık bin Mehmed meclis-i şer'ide uzun boylu koyun gözlü Russu'l-asl müslimil mille ... sagirine ... nâm cariye mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûm ... memlûkem idi hala hasbetullah ve taleban rıza-i mezbûre ... malımdan azad eyledim bade'l-yevm sair ahrar Müslim gibi hürdür üzerinde

mevali için sabit velâ-i i'tâkdan gayrî hakkım yokdur gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûm ... .. mezbûr Hüseyin Atalığı i'tâk ve muharrere malum cem'i akvâlinde bi'l-muvâce tasdik etmeğin ... ve muharrer mukarrere olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Beg Temir Çavuş Ali, Hafız Sadi ve gayruhüm

9/14a-3

Oldur ki Hacı Kaplan ... meclis-i şer'e düfengci ustasını ihzâr idüb işbu usta Receb'de dört yüz doksan esedi gurusu hakkım var dedikde gıbbe's-suâl mezbûr usta Receb bi't-tav ikrârı kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, el-Hâc Mustafa Çelebi Hacı Ali, ... Ağa, Şaban Abdullah

9/14a-4

Oldur ki el-mezbûr Kaplan ... usta Receb elmezbûr mahzarında mezbûr usta Receb'de altmış beş ... yüz seksen bir akçe kıymetinde ve on ... .. kıymetinde hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/14a-5

Oldur ki el-mezbûr Kaplan ... mezbûr usta Receb mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr usta Receb'de yigirmi sekiz muamele gurusu hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/14b-1

Oldur ki ... Bahadır Ağa meclis-i şer'e hazır'ıl lazım ... mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından el-Hâc Mustafa Çelebi bin el-Hâc Ali mahzarında takrir-i kelâm idüb Nehr-i Alma'da vakî kıblet Macarı şarken kendi mülki şimâlen el-Hâc Gazanfer'in degirmi harkına garben yine el-Hâc Gazanfer elmezbûr mülkine müntehi ve muttasıl arz-ı haliyemi ... şer'ie ile eyleyüb teslim ve ikbaz eylemişdir ve mesfûr Mustafa Çelebi dahi ... kabz ve teslim eylemişdir bade'l-yevm arz-ı mahdûda merkûm mezbûr el-Hâc Mustafa Çelebi mülki mucebdir keyf mâ yeşâ tahtar tasarruf eder gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr el-Hâc Mustafa ve ... mezbûr Hıdır Ağa'ya cem'i akvâl salifesinde bi'l-muvâce tasdik etmeğin hüccet-i merkûme mukarrer alub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed ..., el-Hâc Gazanfer bin Sefer, Şaban bin Abdullah, Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/14b-2

Oldur ki Nehr-i Alma sükkânından Hacı Gazanfer bin Sefer Mustafa Çelebi el mezbûr mahzarında takrir-i güftâr idüb Nehr-i Alma'da vakî degirmi kurbunda bir kıt'a yurt yeri ki kıblet kendi mülkime ve şarken Nehr-i Alma ... ve garben degirmi yolu ve şimâlen tarîk-i âmme muttasıl ve müntehidir işbu hudud-u erbaa' ile mahdûd olan arz-ı haliye-i mezbûr Mustafa Çelebi'ye ... şer'îye ile ibrâ ve teslim ve ikbâz eyledim ve Mustafa Çelebi elmerkum zımmi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm mülki mucibidir keyf mâ yeşâ tasarruf ider dedikde gıbbe'ş-şer'i suâl ... mezbûr Mustafa Çelebi ve ... merhum Hacı Gazanfer menvâl muharrer üzere cari olan akvâl-i meşrûhasında bi'l-muvâce tasdik ve ... tahkik idecek hüccet-i bey' ve teslim aldı mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/14b-3

Oldur ki Hacı Divan Çura'nın Kenan nâm gulamı meclis-i şer'ide bi't-tav ... mezbûr Divan Çura'nın abd-i memlûkim diyü ikrârı kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Kırım Efendi, Mahmud Efendi, Şaban Abdullah, Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi

9/15a-1

Oldur ki Kal'a sükkânından Şulme meclis-i şer'e karye-i Laka sükkânından olub bundan akdem mürd olan ... vasi nasib olan Hanım veled-i Alagöz mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr ... seksen akçe hakkım vardır taleb ederim dedikde gıbbe'l istintâk vasi mesfur münkir olmağın maada mezbûrde davasını beyyine taleb olundukda udulden Seyid Gazi bin Kırım Gazi ve Barış bin Osman li-ecli'ş-şehâde hazıran olub mezbûr Şulme'nin mürd mesfûr ... zimmetinde seksen akçe hakkı vardır bizler bu hususa şahidleriz diyü her biri edâ-ı şehâdet ettikde şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub bi't-taleb kayd şude. Fî şehr-i Saferü'l hayr Saferü'l muzaffer sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Said Efendi el-Müderriş, Ahmed Efendi Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/15a-2

Oldur ki Kal'a yahudilerinden Davit veled-i İsak meclis-i şer'e İsak nâm yahudiyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Ali nâm Pir Ahmed'de bin altı yüz altmış akçe ve ... hakkım olub meblağ mesfûre mezbûr İsak kefil bi'l-mâl olmuşdur hala meblağ merkûm mesfûr İsak'da kefaleti hasebiyle taleb ederim dedikde gıbbe'l istintâk merkûm İsak inkâra ... olmağın maada mezbûrde davayı merkûmesini mübeyyi bi't-taleb olundukda Azra veled-i Baba li-ecli'ş-şehâde hazır olub alâ vefki's-suâl edâ-ı şehâdeti bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ... Abdül... Efendi, eş-şeyh Mehmed Efendi, Said el-Müderriş Ulaklı, Mehmed Beşe Mirza ... ve gayruhüm

9/15a-3

Oldur ki yine mezbûr Davit Yako nâm zimmi yedi kürkü bana teslim ile deyü Pir mesfûr İsak'a teslim eylemiş halâ merkûm İsak bana vermedi hakkım taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr İsak münkir olmağın gıbbe't-taleb maada elmezbûr Ali guresi gıbbe'l-istihlâf olundukda ... sübûtu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/15b-1

Oldur ki Hacı Mehmed el-Zileli meclis-i şer'e Hafız Sadi'yi ihzâr idüb işbu Hafız Sadi zimmetinde dokuz bin akçe hakkım var suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûr Hacı Mehmed'den beyyine taleb olundukda Hacı Temir bin İlyas ve Safiş bin Rıdvan nâm kimesneler işbu Sadi Hacı Mehmed elmezbûre dokuz bin akçe deynim vardır diyü ikrârına şahidiz şehâdet dahi ideriz dedikde bade'l-kabûl kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/15b-2

Oldur ki Hafız Sadi el-mezbûr Hacı Mehmed el-merkûmu ihzâr idüb Hacı Mehmed'e dükkân kirasından on iki altun hakkım var dedikde gıbbe's-suâl virüb haklaşdım dedikde gıbbe't-ta'dîl ve ve'l-tahlîf halef-i billâhil azim eyledüğü kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/15b-3

Oldur ki Hafız Sadi el-merkûm Veli Beşe bin Ömer mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu Veli Beşe altı altun deynim vardır diyü bi't-tav ikrârı kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/15b-4

Oldur ki Hafız Sadi el-merkum Mustafa bin Abdullah mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu Mustafa'ya yasdık akçesinden on beş esedi deynim vardır diyü ikrârı bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/15b-5

Oldur ki Hacı Mehmed el-mezbûr Sadi'den bir çora yüz elli guruşa alub elli altı guruşu Veli Beşe'ye yigirmi vade ile havale idüb cümleleri rızalarıyla kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Şaban Abdullah, Kara Mehmed el-duhancı, Ömer el-Muhzır

9/15b-6

Oldur ki Avrahim nâm Yahudi meclis-i şer'e Yoseb nâm yahudiyi ihzâr idüb Yoseb el-mezbûrdan bir kazak otuz altun şetm ile bir çora kırk altunum ile aldım dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Yoseb çorayla kazağı doksan ... yetmiş altuna bey' eyledim diyu cevap verecek mezbûr Avrahim'den beyyine taleb oldukda İsak veled-i Beraha nâm Yahudi şehâdet idüb şahid icare tevkîfi kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/16a-1

Oldur ki ... veled-i Bagdesar Aydın nâm zımmi meclis-i şer'e ihzâr idüb mezbûr ... müşterek dört buçuk endaze çuhamı benden ahzine bey'eylemiş taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk mesfûr ... beyyine mezbûr ... icâzet vermişdir dedikde maada mezbûrin tasdiki kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi ... Ahmed Efendi Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/16a-2

Oldur ki Akkaya sükkânından Abdullah Mirza bin Hüseyin Ağa meclis-i şer'e uzun boylu sarışın koyun gözlü saçlı sol eli yaralı Eflak'ul asl müslimil mille ... Budcar nâm gulam mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Budcar yüz on guruş verdi azad ol diyü itkı meblâğ mesfuri edâya müteâllik etmişdim halâ meblâğ merkûm bi't-tamam edâ ve kaza eyleyüb azad olmuşdur bade'l-yevm sair ahrar üzerinde mevâli için sabit velâ-i itâka gayri hakkım yokdur gıbbe's-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Budcar mezbûr Abdullah Mirza'ya itk ve tahrir merkûmana müteâllik cem'an akvâl muharrerinde bi'l-muvâce tasdik itmeğin hesabı itk ve tahrir mukarrer olub bi't-taleb kayd şude. Fî yevmü's-sami min Saferü'l hayr Saferü'l- muzaffer sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Temir Gazi Beg Arslan Beg, el-Hâc Timur bin Murad Beg, Bekir bin ArabYusuf, Toktamış ... ve gayruhüm

9/16a-3

Oldur ki Salacak sükkânından Nebi bin Hasan meclis-i şer'e Mortahay'ı ihzâr idüb mezbûr Mortahay'da on hasene hakkım vardır gıbbe's-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması

muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Mortahay'ın tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/16a-4

Oldur ki Kal'a sükkânından Baruh veled-i Yahuda meclis-i şer'ide orta boylu koyun gözlü Eflak'ul asl müslimil mille ... Mariya nâm mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûre Mariya hasbetillah malımdan azad etmişdir bade'l-yevm sair ahrar gibi hürdür üzerinde velâ-i itâkdan gayri hakkım yokdur gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûme Mariya bi'l-muvâce tasdiki bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Baruh veled-i Azra, Avrahim veled-i Arslan ve gayruhüm

9/16b-1

Oldur ki Temir Gazi Beg bin Arslan Beg meclis-i şer'ide Avrahim veled-i Aslan mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Avrahim'de yüz gurus hakkım var idi cümle't meblâğ mezbûr Avrahim yedinden âhz ve kabz eyledim bade'l-yevm mezbûr Avrahim zimmetinde ... .. hakkım kalmadı gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Avrahim mesfûr Temir Gazi Begi bi'l-muvâce tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi, el-Hâc Ahmed el-Hâkim Hasan ve gayruhüm

9/16b-2

Oldur ki Acem Ermenilerinden Avdi ve Kirkor nâm zımmiler meclis-i şer'ide Avrahim veled-i İsak mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr ... mesfûr Avrahim'de dokuz esedi hakkım vardır dedikde ve mesfûr Kirkor yine mesfûr Avrahim'de on dört muâmele gurus vardır dedikde mezbûr Avrahim mesfûran ... ile Kirkor'u kelâm-ı mahzarında tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Osman ve gayruhüm

9/16b-3

Oldur ki Kal'a-i yahudiyandan İlya veled-i Baruh meclis-i şer'ide Perçiva veled-i Agrucı ve İvaz veled-i Çagricı mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Perçiva'da seksen muâmele gurus hakkım var idi mezbûr İvaz meblâğ-ı merkûma kefil-i bi'n-nefs olmuşdur gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk

mezbûr mesfûr İlya'ya meblâğ merkûm ... olduğunda ve mezbûr ve İvaz ... merkûmede merkûm İlya'yı bi'l-muvâce tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid el-Müderriş Ulaklı, Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/16b-4

Oldur ki Acem Ermeniyandan Elyas meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Sefer'de yedi guruş dört akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde gibbe'l istintâk mezbûr Sefer münkir olmağın gibbe't-taleb ... Ali ... gibbe'l istihlâf olundukda halef-i billâhi'lenzelel-ıncil alâ isa âmm idüb davamı mesfûrede halâsı bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, el-Hâc Mehmed ...ve gayruhüm

9/17a-1

Sebeb-i tahrir kitab nakli ve mucibi tasdîri hitab hükm oldur ki mahmiyye-i İstanbul'da Davud Paşa İskelesi kurbunda Kürekçibaşı Mahallesi sükkânından iki bundan akdem vefat idüb el-Hâc Mehmed bin Ahmed Beg ve ... Kübra oğlu Ali Çelebi ve Kübra kızı Ayşe ve Halime'ye ve sagire kızı ... olduğu şer'an sabit oldukdan sonra sagire-i mezbûre kıbel-i şer'e ... vasi nasib ve tayin olunan mezbûr Ali Çelebi ile mezbûre Halime'yi davası ... şer'i ile ... şehadet-i şer'i sudurunda sonra mahalle-i mezbûrede Alaca Mescid Mahallesi sükkânından el-Hâc Ramazan Beşe bin Mehmed bin Ali ve Kuban Ağa Mahallesi sükkânından Hasan Çelebi bin Abdülgaffar bin ... nâm kimesneler nakil ve tevîl için mahfil dahi ve tadîlde edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye idüb bundan akdem ziyad? Kırım'da Bağçesaray'da sakin iki vefat idüb terekesi ve eşyası ... yedinde olduğu ... olan deli el-Hâc Ali nâm kimesne müteveffayı ... el-Hâc Mehmed'de hayatlarında iştirâ ve kabz etdiği bi't-tav bazı salanın ... nâm mezbûr el-Hâc Mehmed'e bin dört yüz guruş deyni olduğu mahalle-i mezbûrede bu durum halinde tarih-i kitabdan bir buçuk sene mukaddem huzurumuzda ikrâr ve mukarrerî eş-şehâde etmişdir müştehid mezbûr için Temir mezbûrda hisselerini müteveffayı mezbûr Deli el-Hâc Ali'nin tereke ve eşyasına vâsi aid olan ve terekesinden hak taleb ve âhz vardır bizler bu hususa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyü muharreri edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'l-ta'dîl ve iştirâki şehâdetleri makbule olub müştehid ... mezbûran tahlîf-i şer'i ile tahlîf oldukdan sonra müştehid mezbûre Halime Temir mezbûrde hissesini müteveffakâr mezbûr Deli el-Hâc Ali'nin tereke ve ... vasi ... ve terekesinden (silik) ve âhz ve kabz ve kendüye... ve kabz ... mütevakıf olduğu emrüdür ki ... tarafından müştehid mezbûre Ali Çelebi'yi vekil ve ... nasib ve tayin idüb ol dahi ... mezbûreyi kabul ve ... edâ-ı ... etmeğın hakikat hali gibbe't-taleb ve suâl bi'l-kefil müdeyyi mezbûrda ... şer'iyeye iden ... kaza-i Arslan Efendi Hazretlerinin ve ahvâl nüvvâbları bu kitab ve Sofi Bolat Efendilerin mahallesi ... olduğu ... bi'l-kabul ... Abdullah ... fî yevmü's-sami min Şevvalü'l-mükerrem sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Beşe bin Ebubekir, Derviş Beşe bin Yusuf, ... el-muhzır Mehmed bin Mustafa bin Mahmud bin ... ..

9/17b-1

Oldur ki el-Hâc İbrahim bin el-Hâc Abdülhalil meclis-i şer'ide Mustafa Ağa muhtesib mahzarında takrir-i kelâm idüb benim narh altmış guruş deyn hakkım var ve benim işbu Mortahay'da elli dokuz guruş ... hakkım var işbu Mortahay'dan havâle eyledim dedikde gibbe's-suâl Mustafa el-Muhtesib kabul eyledum diyu cevab virecek Mortahay el-merkum dahi Mustafa Ağa el-muhtesibe verdum diyu ikrarı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Şaban bin Abdullah, Mehmed bin Hacı Ramazan, Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/17b-2

Oldur ki Osman meclis-i şer'e Ali bin Ömer'i ihzâr idüb işbu Ali benim kızıma vireceği mehr-i müeccele dört hasene kefil bi'l-mâl olmuşdur dedikde gibbe's-suâl mezbûr Ali iki haseneye kefil olmuşum dört değil diyü yemin eyledüğü kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Halim Ağa, Bekir Çelebi el-mezburun ve gayruhüm

9/17b-3

Oldur ki Hacı Osman bin Hacı Bekir mahzarında ... nâm avretin debbağhanesine sübûtu virmek üzere ... kıymetinde kavlı olmuşdur diyu edâ-ı şehâdeti şer'ie eylediklerinde bade'l-yevm şahid icâre tevkifi kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/17b-4

(silik) veled-i İlya meclis-i şer'e Beşe veled-i Azra'yı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Beşeyle benim iki ... alub her birimiz daş sipariş etmişdik benim daşım senin ... kurbuna konulmuş diyu yüz seksen akçem aldı ... kendi... konulmuş meblâğ-ı merkûm taleb iderim dedikde gibbe'l istintâk mesfûr ... maada mesfûri tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Molla el-Hâc Beşe, Şaban bin Abdullah ve gayruhüm

9/17b-5

Oldur ki orta boylu... Tuma nâm devke abd-ı abık olmağıyla yevm üç akçe nafaka ile subaşı Mustafa Ağa yedine teslim olduğu kayd şude fî mezbûr. Fî yevm ...

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Bekir bin Yusuf, Molla Mustafa el-Hâc Ali

9/17b-6

Oldur ki Acem Ermenilerinden Kirkor Davit Mortahay mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Mortahay'da otuz üç guruş hakkım vardır dedikde Mortahay el-mesfurin bi't-tav tasdiki bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... veled-i Murad ve gayruhüm

... on iki guruş otuz akçe alub yigirmi guruş altı akçe baki kalmışdır fi mezbûr.

9/18a-1

Oldur ki Can Gazi bin Murad meclis-i şer'e Can Togan zevci Kara Ali'yi ihzâr idüb Kara Ali el-müteveffanın yurt yerinde olan iki karşulu çit evimin kendi terekesiyle mülki kendi yapduğum evleridir Kara Ali el-müteveffanın alâkası yoktur diyu dava eyledikde mezbûre Can Togan inkâra cevab virecek mezbûr Can Gazi'den beyyine taleb olundukda Gazi bin Kemal şahid ve Şaban bin Davut nâm kimesneler merkum Kara Ali'nin yerinde olan iki karşulu çit evi işbu Can Gazi kendi yapmışdır Kara Ali merkumun alâkası yokdur diyu edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde bade'l suâl kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır, Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/18a-2

Oldur ki Haydar yahudi meclis-i şer'e Sehrab nâm ... ihzâr idüb işbu Sehrab benden bin akçelik hurdat almışdır halâ taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve ... ve't tahlif mezbûr Sehrab bizâr idüb ben almadım diyu halef-i billâh eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır, Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/18a-3

Oldur ki Ali bin Osman meclis-i şer'ide İnas? davasından halâsı olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/18a-4

Oldur ki Moşe veled-i Menahim meclis-i şer'e Yoseb veled-i Mortahay'ı ihzâr idüb işbu Yoseb'den ... vukıyye ... kalan yüz yetmiş akçeyi ehl-i meshûl ile zarar idüb aldum idi halâ nıkzı muradımdır dedikde gıbbe's-suâl Yoseb el-mezbûr nakid akçe ... bizâr etmişdir diyu cevab verecek mezbûr Moşe beyyine ikâmetinde aciz olmağla Yoseb mezbûr tahlif olundukda nüku lu bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi, Muhzır Mehmed Efendi, Şaban Abdullah, Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/18a-5

Oldur ki Hacı İbrahim meclis-i şer'e Mortahay veled-i ... nâm zımmiyi ihzâr idüb işbu Mortahay'da seksen dokuz guruş hakkım vardır otuz guruşunu verdim altmış bakisi üzerindedir dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa el-Muhtesib, Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır, Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/18b-1

Oldur ki ... veled-i Bağdesar meclis-i şer'e Mortahay veled-i İlyâ'yı ihzâr idüb mezbûr Mortahay'da seksen sekiz muamele guruş hakkım vardır gıbbe'ş-şeri suâl kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Mortahay mesfûri ... davası merkûmesinde tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/18b-2

Oldur ki Hacı İbrahim meclis-i şer'e Yoseb yahudi veled-i Şumail'i ihzâr idüb işbu Yoseb'de doksan sekiz guruş hakkım var suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ... ve't tahlif mezbûr Yahudi halef-i billâh eyledi enzele-t-tevrat-ı âlâ musa âmm eylediği kayd şude. Tarih fî mah Saferü'l muzaffer sene 1077.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Ömer el-muhzır Mustafa el-Naib ve gayruhüm

9/18b-3

Oldur ki ... veled-i ... meclis-i şer'e Baruh veled-i Arslan'ı ihzâr idüb işbu Baruh'da dokuz guruş hakkım var idi sekizini aldum bir guruş hakkım kaldı dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Baruh virüb haklaşdım almaduğuna yemin eyleyüb dedikde mezbûr ... yeminden nükul eylediği kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/18b-4

Oldur ki Receb Beşe meclis-i şer'e Hacı Mahmud'u ihzâr idüb işbu Hacı Mahmud'dan aldığı dükkânın ... vardır taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hacı Mahmud inkâra cevab virerek mezbûr Receb Beşe beyyineden acz ve ... Hacı Mahmud'a ... iki buçuk ... ... yokdur diyu yemin eyledikde halef-i billâh ale'l ali eylediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır, Ahmed Efendi Muhzır, Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/18b-5

Oldur ki Mustafa Beşe bin ... meclis-i şer'ide İlya veled-i Semha mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu İlya'dan beş kantar on vukıyye demir yigirmi gün vade ile otuz altı guruş akçe almış idüm halâ virmiyor dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/18b-6

Oldur ki Arslan veled-i Çerkes meclis-i şer'ide Şatir Mustafa'dan ... beş altun yarım guruş aldım diyü ikrârı kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Çelebi bin Arab Yusuf, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/19a-1

Oldur ki Karye-i Teberti sükkânından Ömer Gazi Beg bin ... Ağa Abdalbaki bin Muzaffer nâm sagiri meclis-i şer'e ihzâr idüb mezbûr ... Abdalbaki babası merhum olub halâ yedimde hasenatı olmağın sagir mesfûre babası merhum huzurunda emanet iden emvâlden nafaka takdir olması matlubumdur dedikde sagir merkûm nafaka müslimeyle yevmi üçer sim cedid-i hani nafaka ve kisve farz ve takdir olub istidane dahi ahzı şer'an hak olduğu vakît ... istidane idüb vakit Muzaffer'de ... mezbûr malından ahz ile farzan hücceti şer'an ve eda'en ... fi yevmi'l hadi fi şehr-i Saferü'l hayr Saferü'l muzaffer sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

9/19a-2

Oldur ki Nehr-i Kaçı'da Ahmed nâm kimesnenin orta boylu kumral sakallı İvan nâm abd-ı abıkı yevm üç akçe nafaka ile Subaşı Mustafa Ağa yedine teslimi kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Beşe bin Zülfikar, Osman bin Ahmed ve gayruhüm

9/19a-3

Oldur ki İsmail bin Halil meclis-i şer'e Baruh'u ihzâr idüb mezbûr Baruh'da dört buçuk guruş hakkım vardır taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve ikrâr ... kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Dos Mehmed, Molla Ramazan ve gayruhüm

9/19a-4

Oldur ki Sefer Ali bin Mustafa meclis-i şer'e Avrahim veled-i Arslan'ı ihzâr idüb mezbûr Avrahim Sahib Giray Sultan'ın birkaç kabını kalaylamak için icraatını ben kabını diyü kalaylamaya vermişdi hâlâ hakkım taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Avrahim münkir olmağın maada mesfûrun beyyinede emrine bade'l istihlâf olundukda halef-i billâh enzele-t-tevrat-ı âlâ musa âmm eyleyüb davayı merkûmede halâsı bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/19a-5

Oldur ki Bağçesaray sükkânından el-Hâc Resul meclis-i şer'e Ahmed bin Abdullah'ı ihzâr idüb senin kazağın iki öküzüm oğurladı diyü mezbûr Abdullah'dan ... on yedi guruşum ... gıbbe'ş-şer'i suâl olub ihkâk olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Ahmed meblağ merkum ahzına ikrârı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Ali Bölükbaşı ve gayruhüm

9/19b-1

Oldur ki İlya veled-i Davit meclis-i şer'e el-Hâc Mehmed ihzâr idüb mezbûr el-Hâc Mehmed'e bir esedi virüb getür İslambol'da bey' eylemediğine Temir ve ... iştirâ eyle diyü vermişdim doksan esediyi ise mesfûr bey' idüb akçesine duhan almış duhanı almadan icâzetim yoktur gıbbe'ş-şer'i suâl olub ihkâk olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mesfûr el-Hâc Mehmed ... öyledir ama duhanı getürdükde kabul etmişdir diyü cevap verdikde maada merkûmun tasdiki bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/19b-2

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray muzâfâtında karye-i Yaşdağ sükkânından Seyid Ahmed bin Seyid Abdülkadir meclis-i şer'i şerife lazım getürdükde Arslan veled-i ... mahzarında takrîr-i kelâm ve tabirü'l meram idüb Nehr-i Kabartay'da ... demekle maruf mesfûre vakî kıblet Nehr-i Kabartay şarken Murteza Çelebi mülki şimâlen ve garben tarîk-i âmm müntehi ve muttasıl ... nısfını kible tarafına düşer firar mezbûr Arslan yigirmi iki haseneye bati bey' alub teslim bey' mahdûd ve kabz-ı semen madud eyledim ve müşteri mesfûr dahi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm bağ mahdûd ve mesfûrin nısfı müşteri mezbûrenin mülki müşterayı makbuzıdır keyfe yeşâ tasarruf eder gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mezbûr Arslan bağ merkûm es-seyyid Ahmed bey' ve şira ve teslim ve teslim mütcellik

cem'an akvalinde bi'l muvâce tasdik etmeğin sıhhati bey' ve şira mukarrere olub bi't-taleb kayd şude mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Murteza Çelebi Ali Beşe, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/19b-3

Oldur ki Beg Temir nâm zımmi ... Arslan'ı ihzâr idüb mezbûr Arslan'a müşterek müşterek bağ işтира etmişti vakti kıymetinde Arslan ziyade almış kabz-ı hücceti muradımdır dedikde Arslan elmesfûr asıl ... marifetiyle iki hasene alub ve bade rızamızla karar etdiğime benim haseneme ve onun hasenesine isâbet eden ... her birimizin rızası olmuşdur diyü cevap verdikde maada mesfûrin tasdiki kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/20a-1

Oldur ki Sarkiz nâm Acem ... nâm Acemin ... vir diyü virdüm elli akçe esedinin esbab diyü davasından teminiyle? halâsı kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/20a-2

Oldur ki Kal'a-i yahudiyandan Şumail İlya meclis-i şer'e Avrahim Şulme'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Avrahim'de sekiz guruş kırk beş akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Avrahim'in meblağ mesfûre ikrarı kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır

9/20a-3

Oldur ki ... bint-i Hasan tarafından Mustafa bin Veli ve Mustafa bin Hacı Resul şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle Ahmed uçbaşı ibn-i Ömer meclis-i şer'ide Ali bin Behram mahzarında takrir-i kelâm idüb müvekkiletim ... işbu Ali'nin zevcesi idi kırk altun mehr-i müeccelinde bi't-tamam beşşeri buğday beşşeri darı bir dutluk darayı iki ... on hüccete iki şamdan ... beraber bir seccade iki çuval ve sair ... yedinden hurdat ve üzerinde olan on akçe ... guruşluk hurdat bu cümle eşyaları mezbûr Ali Beşeden kırk altun mehr-i müeccelde ve nafaka ve iddetine ... kabul eyleyüb Ali merkûm dahi beni talâk boş eylemişdir gıbbe'ş-şer'i suâl olunub kayd olması muradımdır dedikde gıbbe's-suâl Ali el-mezbûr eşya muharreyi cem'an zevcesine müteallik davasından feragat itmek üzere bais-i talâk boş eyledim diyü ikrâr kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Mustafa Efendi el-Naib, Beşe ... mezbûran ve gayruhüm

9/20a-4

Oldur ki Sefer Bike bint-i Mustafa meclis-i şer'e li ebeveyn Baki'yi ihzâr idüb babamız merhum Mustafa'dan arsayla payımıza olan tarla yerimi cümlet hakkım yazıldığı üzere dört altun olub mezbûr Baki'den dört altun aldım haklaşdım diyu ikrâr eyledikde gıbbe's-suâl Baki el-mezbûr tasdik eylediği bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mehmed bin Osman Hacı, Ömer el-Muhzır, Abdulgaffar Ahmed, Abdülkadir Zülfikar ve gayruhüm

9/20b-1

Oldur ki Mahalle-i Ermeniyandan Marderos veled-i ... meclis-i şer'i şerife orta boylu koyun gözlü sarışın sağ kaşının üzerinde yaralı Eflak'ul asl ve'l mille Anday nâm abd-i memlükini ihzâr idüb işbu abd-i memlükimi dört sene hizmet itmek üzere mükâteb etmiş idüm. Hâlâ bedel kitâbet olan dört seneyi tamam eyledi bu günden sonra hürdür hürriyeti tahrir olunub dedikde gıbbe's-suâl gulam merkûm tasdik idüb hürriyeti mukarrer olundukda bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, el-Hâc Mehmed Osman Hacı, Bekir Çelebi, Arab Yusuf, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/20b-2

Oldur ki Kara Mehmed elduhancı meclis-i şer'e Mehmed bin Sadi nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Mehmed'e duhan akçesinden altı guruş hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır

9/20b-3

Oldur ki Hacı Resul bin Abdullah ve Abdul... bin Beg Atalık nâm kimesneler Avrahim Temir Gazi Begden aldığı yüz guruş yüz yigirmi guruşa muamele olunmuşdur diyu edâ-ı şehâdet eylediklerinde bade'l-tasdiki kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/20b-4

Oldur ki Hüseyin Beşe bin Osman Ahmed bin Hasan nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Ahmed'e bin dört yüz kırk akçe duhan akçesinden hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi, Ömer el-Muhzır, Arslan ..., Ahmed Muhzır

9/20b-5

Oldur ki Sefer Ali bin Ramazan meclis-i şer'ide zevce-i mutlakası Ayşe mahzarında takrir-i kelâm merkûme Ayşe mehr-i müeccele kırk hasenede yigirmi hasenesini hasbetillah ... eylemişdir gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûre Ayşe ... mesfûreye münkire olmağın zevci merkûmdan kelâmını ... beyyine taleb olundukda udulden Davud bin Kasım ve ... Hüseyin bin Abdullah Çelebi şehâdete hazırân olub alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdet bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Mustafa Efendi el-Naib, Ömer el-Muhzır, Kasım ... ve gayruhüm

9/21a-1

Oldur ki Kal'a-i yahudiyan sükkânından Yako veled-i Avrahim meclis-i şer'ide yine Yako veled-i Azra mahzarında takrir-i kelâm Nehr-i Kabartay'da Daş köprü kurbunda vakî kıblet ve şarken Mehmed Can Yazıcı mülki garben Yako şimâlen tarîk-i âmm muntehi ve muttasıl bağını ... ve tevabisiyle ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve hukuk murafıkı ve tevâbi levahıkıyla mesfûr Yako veled-i Azra'ya iki yüz elli beş muamele guraşa bati bey' eyleyüb teslim-i bey' mahdûd ve kabz semen mahdûd eyledim ve müşteri mesfûr dahi ... kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm bağ mahdûd mesfûr müşteri mezbûr Yako veled-i Azra'nın mülki müşterayı makbûzıdır keyfe yeşâ ve tahtar tasarruf ider gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşterek mezbûr Yako veled-i Azra bağ merkûm Yako veled-i Avrahim bey ve şira mezbûr müteallik cem'an akvâl salifesinde tasdiki bi't-taleb kayd şude. Fî selh-i Muharremü'l haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Mustafa Efendi Hacı Mehmed Efendi, İsak veled-i Moşe, Yasef veled-i ... Yako, Ömer el-Muhzır, ... Moşe veled-i İsak, Baba veled-i Şumail ve gayruhüm

9/21a-2

Oldur ki taife-i ammiyandan Asvadi nâm zimmi meclis-i şer'e Nakkaş Abdullah bin Şaban'ı ihzâr idüb sende yüz yetmiş akçe hakkım var taleb iderüm dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fî el-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Musa Efendi, el-Hâc Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/21a-3

Oldur ki Bayram oğlu nâm zimmi meclis-i şer'e Ömer Reis ibn-i el-Hâc Ali nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Ömer Reis elli meşin yigirmi ikişer akçe virmiş idüm taleb iderüm dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar mezbûr Bayram oğlu Mortahay'dan meşin

akçesini almadı ve temine halef-i billâh etdi enzele-l-incil âlâ isa amm elli meşini âdem eyledüğü kayd şude fi elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Zorum Efendi el-Müderriş,Ömer Efendi ..., Ahmed Efendi Mehmed Efendi

9/21b-1

Oldur ki ... .. Sultan Beyim Hazretleri tarafından husus-u atiyyel beyan sabık ve divan katibi Sefer Gazi bin Abdullah ve Beşe Köse Abdullah şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle Rahmet Ali bin Abdullah meclis-i şer'ide ... gök gözlü Eflak'ul asl ve'l mille Selver nâm cariye mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûm Selver müşarûlileyha müvekkilem Beyim Hazretlerinin memlûkesi olub halâ hasbetillah ve taleban rıza-i ... .. itâk vermez ahrara ilhâk etmişdir bade'l-yevm sair ahrar Müslim gibi hürdür üzerinde menvâli için sabite velâdan gayri hakkı yokdur gibbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması bi'l-vekâle matlubumdur dedikde gibbe'l istintâk merkûm Selver vekil mesfur Rahmet Ali kethüdayı cem'an akvâl salifesinde bi'l-muvâce tasdik olmağın hücceti itâk ve tahrir mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Bekir bin Arab Yusuf, Şahidü'l-vekâle, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/21b-2

Oldur ki Kal'a Yahudilerinden İlya meclis-i şer'e Nalband Manuk'u ihzâr idüb işbu Manuk'da on iki guruş beş akçe hakkım var taleb iderim dedikde gibbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Efendi, Kara Sofi, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/21b-3

Oldur ki Mahmud Beg Almalı meclis-i şer'e Şahin veled-i İsa'yı kulu nâm mahzarında takrir-i kelâm idüb ... Hüseyin zimmetinde üç yüz yetmiş altı guruş hakkım var mezbur Şahin'in benim yedimde bir çift damla zümrüd küpe bir gök yakut çatma bir ... çuval bir altun bilezik bir gümüşlü kaşlı ... dokuz pare ... kumaş ve sini vardır ve mezbûr Şahin'e ... nâm ... meclis zimmi kefil bi'l-mâl olmuşdur şer'an suâl olunub kayd olunması muradımdır dedikde gibbe's-suâl mezbûr Şahin ve ... mezbûr Mahmud mülki kelâmında tasdik eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bahadır Ağa Abdulgaffar, Mustafa Efendi el-Naib, Ömer el-Muhzır, Abdülkadir Çelebi

9/21b-4

Oldur ki mezbûr Şahin merkûm Mahmud mahzarında takrir-i kelâm idüb meblağ mesfûr ve ... etmiş elli gurus mezbûr Mahmud Beşe temini edâ ve ... eyleyüb yedinde olan ... tamam ahz eyledim diyü ikrâr etdikde merkûm Mahmud Begin tasdiki bi't-taleb kayd şude. Fî gurre Rebiü'l-ahir ... elmerkûm

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Ali Ahmed, Ahmed Efendi, Mehmed Efendi, ... Sefer Ali

9/22a-1

Oldur ki Mahalle-i Kuba sükkânından el-Hâc Mehmed şer'e Hüseyin Beşe'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Hüseyin Beşe beni ... diyü şetm eyledi hakkım taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk Hüseyin Beşe münkir olub maada mesfûr yine de emrine beyanı istihlâf olundukda yemin nükulu bi't-taleb kayd şude. Fî evasit Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi, Mehmed Efendi, Bekir bin Yusuf ve gayruhüm

Bade mezbûr el-Hâc Mehmed'e şetm ... huzur-u şer'ide şetm-i kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl:

9/22a-2

Oldur ki Mahalle-i Ermeniyan sükkânından Abdullah el-müşerrefü'l İslam meclis-i şer'ide Manuk veled-i Sarkiz mahzarında takrir-i kelâm mahalle-i mezbûrede vakî kıblet tarik-i âmm şarken bağ merkûmeyle müşteri mesfûrin tarik-i hasene şimâlen bağ mezbûr mülkine garben eskici Hiçedor mülkine müntehi ve muttasıla ve darına cem'an müştemilatıyla hukuk murafıkıyla kırk beş gurus batı bey' eyleyüb teslim bey' mahdûd nısf hususa ve kabz-ı semen mahdûd eyledim ve müşteri merkûm dahi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm dar mahdûda müşteri mezbûrun mülki müşterekdir keyfe yeşâ tasarruf ider gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması matlubumdur dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mezbûr bağ merkûm bi'l-muvâce cem'an akvâl-i meşrûhasında tasdik etmeğin sıhhat-i bey ve şira muharrer olub bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir bin Arab Yusuf, el-Hâc Hüseyin bin Receb, Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Abdulgani Şaban, Vartan veled-i Sarkiz, Parsenih veled-i Hiçador ve gayruhüm

9/22a-3

Oldur ki Kazıyye-i Bağçesaray müzâfâtında Nehr-i Alma'da Karye-i Han Eli'nde sakin olub bundan akdem merhum olan Seyid Ali nâm kimesnenin sagir meskûd nâm şetm kıbel-i şer'iden vasi nasib olunan Memiş bin el-Hâc Mehmed meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb sagir mezbûre kendi malından nafaka ve kisve farz ve takdim olunması muradıdır diyecek sagir mesfûre sagire kalmasıyla yevmi ikişer sim-i cedîd-i hân-î nafaka takdim olunub vakît ... istidane ve vakît ... sagir mesfur malından ahz ve

iştigaya? dahi ahz verildi hücceti şer'an ve edâen ... fi evasit el-yevmü's sabi Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Akay, Mustafa Ağa Muhtesib, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/22b-1

Oldur ki Şaban bin Subaşı el-Hâc Ali meclis-i şer'ide el-Hâc Fethullah mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr el-Hâc Fethullah'da on dokuz guruş hakkım vardır taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk Hacı Fethullah inkâra muttasıl olmağın maada mezbûrde ... malından taleb olundukda udulden İbrahim bin Süleyman ve Ali bin Derviş li ecli'ş şehâdete hazıran mezbûr el-Hâc Fethullah mesfûr el-Hac Ali'ye on dokuz guruş hakkım vardır diyu ikrârına bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyu her bir edâ-ı şehâdet etmeğın şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-Vaiz el-Cami'ül Kebir, el-Hâc Mehmed Çelebi ..., Ahmed Efendi Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/22b-2

Oldur ki Çingane mahallesi sükkânından Deli Hasan nâm Kıpti meclis-i şer'ide Veli Beşe bin Ömer mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle merkûmede vakî kıblet ... şarken Toktamış garben Ali Bali şimâlen Rüstem mülkine müntehiye darımı dahilinde bir çatma hane ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve cem'i murafıkıyla yigirmi hasene batı bey' olub teslim bey' ve kabz-ı semen eyledim ve müşteri mesfûr dahi layıkıyla kabz eyledi gıbbe'ş-şer'i suâl olub ... muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mesfûrin bi't-talebi kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa eş-şehür, Ali Beşe bin Ayaz, Abdullah Efendi el-Vaiz, Dos Ağa ... Ağa ve gayruhüm

9/22b-3

Oldur ki Buğday pazarı Mahallesi sükkânından Havsa Hatun tarafından husus-u atıyyel beyan Ahmed bin Abdullah Arslan bin Derviş şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle Mustafa bin Abdullah meclis-i şer'e Sarkiz veled-i köle ... mahzarında takrir-i kelâm idüb mahalle mezbûrede vakî kıblet Ahmed mülkine şarken tarık şimâlen Vardaris garben tarîk-i âmm müntehiye darı dahilinde vakî bir çatma ve bir hayat hanesiyle ve hukuk murafıkıyla mezbûr Sarkiz'e yetmiş muamele guruş batı bey' olub teslim bey' ve kabz-ı semen eyledim ve müşteri merkûm dahi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm mülki müşterasıdır keyf mâ yeşâ tasarruf eyledi gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri merkûm vekil mesfûri tasdiki bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, el-Hâc Himmet bin Mehmed ve gayruhüm

9/23a-1

Oldur ki Kiran nâm Hatun meclis-i şer'e ... Hatun'u ihzâr idüb işbu ... bir kaftan dört guruşa batı bey' eyledim dedikde mezbûre ... muhızır zarar eyledim idi diyü cevap virecek mezbûr Kiran mukarrer olmağın reddiyle kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhızır ve gayruhüm

9/23a-2

Oldur ki Bayram bin Abdullah meclis-i şer'e Bolat Sofi'nin abd-i mükâtibi Hacı Bayram nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Hacı Bayram'ın sagır kızı Tuba'ya yevmiye ikişer akçe nafaka takdir olunmuş idi halâ benim yedimdedir iki aylık altmış nafaka bir altın vardır talep iderim dedikde gibbe's-suâl ve'l karar mezbûr Hacı Bayram bir altın edâdan ... sagır mezbûre ... alurum dedikde mezbûr Bayram nafaka ... alma diyü cevap virecek mezbûr Hacı Bayram almaduğu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhızır Mehmed Efendi, Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/23a-3

Oldur ki Mehmed Çavuş el-mezbûr Baruh Yahudi mezbûrinde olan elli beş ayn esedi guruşu bi't-tamam ahz ve kabz eyleyüb üzerinde birden ... bir akçe hakkım kalmadı kaldıysa dahi mezbûrun zimmetini edâ ve iskât eyledim dedikde gibbe's-suâl ve't-tasdik kayd şude fî mezbûr tahriren.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Efendi el-Naib, Mahmud Ömer el-Muhızır, ... Çelebi, Osman Çelebi, Hacı Ali ve gayruhüm

9/23a-4

Cümle baladan mutmekin Moşe veled-i Yahudiyanus cemaatinden Mehmed Çavuş elmerkûmun vekili olan (eksik hüküm)

9/23a-5

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sakinatından Selvinaz nâm avret meclis-i şer'e ... hazıran olub mahallemiz sükkânından debbağ İbrahim ... deyninden ... kazub derine ... ... harab olub ... ... üzerine varulub keşif-i hâl olması muradımdır dedikde zeyl kitabda mesfûr kimesneler ile üzerine varılub hakikat hâl suâl olundukta mezbûr İbrahim yigirmi seneden beri benim bu yerde hakkım vardır ... merkûm ... ... şer'e çıkarmışdır diyü kelâmı el-Hâc Resul'i ve İsa Atalık bin Abdullah li ecli's şehâde hazıran olub alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdetleri bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Mehmed Efendi, el-Hâc Mustafa Giray, Mehmed bin Ahmed, Seyid bin Abdi ve gayruhüm

9/23b-1

Oldur ki Kal'a-i yahudiyandan Berha meclis-i şer'e Sehrab'ı ihzâr idüb merkûm Sehrab'da sekiz guruş devke kıymetinden hakkım talep iderim dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Semha devkemi bir sene vadeyle almışdır dedikde mezbûr Berha ... mesfûr münkir olub mesfûr Sehrab isbatdan gayrine beyanı- istihlâf kabul olundukda halef-i billâh etdi enzele-t-tevrat-ı âlâ musa âmm eylediği kayd şude. Fî evâsıt Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Osman ve gayruhüm

9/23b-2

Oldur ki Ebussuud nâm meclis-i şer'e İbrahim'i ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr İbrahim benim avretimi ve validemi şetm eyleyüb kendi darb eyledi hakkım talep iderim dedikde gıbbe'l istintâk İbrahim elmesfûr münkir olub maada mezbûrde ... beyyine talep olundukda udulden Mustafa bin Veli ve Sefer bin Şaban li ecli'ş şehâde hazıran olub âlâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdetleri bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/23b-3

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından Sefer bin Hüseyin meclis-i şer'ide Kasım bin CanTemir nâm kimesne mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Can Temir'de Mahalle-i Kuba'da Hüseyin Bölükbaşı mahallesinde vakî kıblet ... Ali mülkine bir şimâlen tarîk-i âmm garben ... mülkine müntehiye darım dahilinde vakî bir çatma hane ve kuyu ve eşcar-ı müsmire ve gayr-i müsmiresiyle ve hukuk-u murafıkıyla otuz bir haseneye bati bey' eyleyüb teslim bağ ve mahdûd ve kabz ve temin eyledim ve müşteri mesfûr dahi layıkıyla kâbz-ı semen madûd eyledi bade'l-yevm dar mahdûda merkûm müşteri mezbûrun mülki müşterayı makbuzıdır keyf mâ yeşâ tasarruf ider gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olunması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mesfûr Can Temir bağ mezbûr Sefer cem'an akvâl sairde kendi tasdik idecek sıhhati bey' ve şira mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi el-Muhzır, el-Hâc Osman bin Mehmed, Bektaş bin ..., Ömer bin ... ve gayruhüm

9/24a-1

Oldur ki Kalender nâm çingene meclis-i şer'e zevcesi Ayşe'yi ihzâr idüb işbu Ayşe'yi nikâhından ve nafaka iddetinden feragat itmek üzere talak eyledim dedikde mezbûr Ayşe dahi kabul eylediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/24a-2

Oldur ki el-Hâc Hüseyin Bölükbaşı ibn-i ... Bölükbaşı meclis-i şer'e Karakaş nâm avreti ihzâr idüb işbu Karakaş benim mülkimden bir miktar para tecavüz eylemiş şer'an suâl olunub iadesini mukarrer olunması muradımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Karakaş münkire ... mülki merkumun üzerine varıldıkda ... vakıfdan Salih Çelebi ibn-i el-Hac ... ve Mehmed bin Mehmed nam kimesne alâ vefki'd-davâ edâ-ı şehâdet eylediklerinde mezbûre avretin tecavüz eylediği arz mezbûr el-Hâc Hüseyin Bölükbaşına verildiği kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl:

9/24a-3

Oldur ki İlya veled-i Baruh meclis-i şer'e Bagdesar elzımmiyi ihzâr idüb işbu Bagdesar'da yigirmi bir guruş kırk dört akçe hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude el-mezbûrun.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır

9/24a-4

Oldur ki Katib Sefer Gazi Efendi elmerhum mahallesi imamı Hacı Osman meclis-i şer'e mahalle-i Ermeniyân sükkânından Tudor veled-i İvaz ... nâm zımmiyi ihzâr idüb işbu Tudor zimmetinde mescid merkûmun muamele ile vakıf akçesinden altı altunu var şer'an suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/24a-5

Mezbûr Tudor evim ... alsun eğer altı aya değin virmezsem ... akçesini alsun dediği kayd şude fi mezbûr ... Muharremü'l-haram

9/24a-6

Oldur ki uzun boylu sarı saçlı kara ... Kasım nâm kararına mutasarrıf gulam sagir yakasından dutup Gazi nâm kimesnenin kazağım diyor yevmiye üç akçe nafakasıyla Muhtesib Ağa yedine teslim olundu. Fî yevm ehad aşere fî mah Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi, Kâtib Maruf Ömer el-Muhzır

9/24b-1

Oldur ki Mahruse-i Bağçesaray sükkânından Yusuf Beşe ibn-i Abdullah meclis-i şer'e Tudor veled-i Kiryas nâm zımmiyi ihzâr idüb mahruse-i mezbûre vakî dar kurbunda bir kıt'a arz haliye ki hudud-ı beyan olunur kıblet kendi mülki ve şarken Lefter mülki ve garben ... mülki ve şimâlen Nehr-i Çerkes su işbu hudud darı ile mahdûd olan arz

haliyeyi yigirmi üç guruşa bey‘ ve teslim ve ikbaz idüb meblağ merkûm bi’t-tamam ahz ve kabz eyledim bade’l-yevm mülki müşterisidir keyf mâ yeşâ ve tasarruf ider dedikde gıbbe’s-suâl ve’l tasdik bi’t-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Bekir bin Arab Yusuf, Ömer el-Muhzır, Mustafa bin Mehmed ve gayruhüm

9/24b-2

Oldur ki Mustafa Beşe meclis-i şer’e Ali nâm Bolat’ı ihzâr idüb işbu Ali’de yüz altmış akçe hakkım var taleb iderim udulde gıbbe’s-suâl ve’l inkâr ve’l karar ve’l tasdik kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır bin ... ve gayruhüm

9/24b-3

Oldur ki Ali el-mezbûr Mustafa el-merkûm beni dutup ve ... oğlu diyu şetm eyledi dedikde gıbbe’s-suâl ve’l inkâr mezbûrdan beyyine taleb olundukda ... Mahmud bin Gazanfer ve Salih bin Hacı Yahya nâm kimesneler mesfûr merkûm Ali el-mezbûri dahi muharrer üzere teslim eyledi diyu edâ-ı şehâdet idüb bade’l-kabûl kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: El-mezbûrun

9/24b-4

Oldur ki Karye-i Teberti’den Hasan bin Hacı Mehmed Beşe meclis-i şer’e Hacı Musa bin Hüseyin nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Murad bin Salih Gümüşlü İsa Gazi’de gök ... ağzında kırmızı ... kılıcı tarih-i kitabdan altı gün mukaddem mülkimdir gayb etmiş idüm halâ Hacı Musa mezbûrde buldum şer’an suâl olub ihkâk hak olması muradımdır dedikde gıbbe’s-suâl Musa mezbûr ben bu kılıcı Mehmed bin Sadi nâm kimesneden ... iştirâ eyledim mezbûr mülki olduğu malumum değildir diyu cevap verecek mezbûrdan beyyine taleb olundukda Ata Mirza bin Ahmed Ali ve Can Ahmed bin Can Temir nâm kimesneler akvâl-i menvâline edâ-ı şehâdet eylediklerinde bade’l-kabûl kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Ahmed Efendi, Bekir bin Arab Yusuf, Receb bin Hacı Hüseyin, Hacı Mehmed bin ... ve gayruhüm

Salih merkûm dahi fî mezbûre yedinden harc ile tahlif olundukda halef-i billâh eyledi kayd şude.

9/25a-1

Oldur ki Baydar Obası’ndan karye-i Sahtek sükkânından Mehmed bin Mustafa Beşe meclis-i şer’e Mehmed Beşe ibn-i ... nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Mehmed Beşeye karye-i ... olan tarla yerlerimi virüb ve bağ yerlerimi ve otlak yerlerimi cümleten kendi

emlakımı yaz yeri bağçe ile cümle mescidi kurbunda olan ... maadasını cümlet ... malum mahdûd el-mezbûr Mehmed Beşeye elli beş guruşa batı bey' ve teslim ve ikbâz idüb meblağ-ı merkûm bi't-tamam ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm ... mezbûr ... ile yaz yeri bağçesinden gayri alâkam yokdur sairine kadar benim zabt ve tasarrufumda olan emlak var ise mezbûr Mehmed Beşe'nin mülki müşterayı makbûzıdır keyf mâ yeşâ ve tasarruf ider dedikde gıbbe's-suâl ve'l tasdik kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Bektaş bin Receb, Temir Subaşı bin Derviş

9/25a-2

Oldur ki karye-i Çabaç'dan Murtaza bin Ali meclis-i şer'e Ali uçbaşı ibn-i Hüseyin nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu hâzır-ı bi'l-meclis huzurunda alaşa iki kulağı üzerinden ayak iki art ayağı ciran alaşa kendi mülkimdir tarih-i kitabdan dört sene mukaddem mülkimden gayb eyledim idi halâ işbu Ali uçbaşı yedinde buldum gıbbe's-şer'i suâl olunub ihkâk hak olması muradıdır dedikde gıbbe's-suâl Ali mezbûrin işbu alaşayı Karasu bizârında beş altun bir guruşa bir kimesneden iştirâ eyledim işbu Murtaza mülki olduğu malumum değildir diyü cevap virecek mezbûran beyyine taleb olundukda ... bin Mustafa, Abdurrahman bin Ali nâm kimesneler li ecli's şehade hazıran olub işbu evkaf mezbûre ile mevkûf ve hâzır-ı bi'l-meclis ... alaşa işbu Murtaza mülkidir bizler bu hususa şehâdet üzere hak şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyü edâ-ı şehâdet-i şeriye eylediklerinde bade'l-yevm mezbûr Murtaza alaşayı merkûm yedinde vecchat-ı el vücuh âdem ahz icabıyla istihlâf olunub halef-i billâhül azim eyledüğü kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Murtaza Çelebi, Şaban Abdullah, Osman Efendi, Ahmed Çelebi, Mehmed Efendi ... Sofi

9/25b-1

Oldur ki Sefer Gazi nâm kimesne Hacı Fethullah'ı ihzâr idüb işbu el-Hac Fethullah'a bir esedi yetmiş pare beze bey' etmiş idüm yigirmi sekiz pare ak bez eksik geldi kendüne söyledikde esedi ... virdüm ... geldüğü yigirmi sekiz pare ak bezini ben vereyim dedi halâ taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... ve'l istihlâf kayd şude. Tahrîren fî yevmü's-sami fî mah Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Mehmed Arslan ve gayruhüm

9/25b-2

Oldur ki Mahmud nâm kimesne meclis-i şer'e Esengeldi nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Esengeldi beni ... yerde döğüb bir buçuk vukıyye mikdarı duhanımı ahz eyledi taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l... ve'l istihlaf kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi, Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır

9/25b-3

Oldur ki Kal'a-i yahudiyandan Moşe veled-i Yako meclis-i şer'e İsak veled-i ... ihzâr idüb işbu İsak'da müşterek bir kazağım var otuz altun etmiş yigirmisine bunun oğlu benim hissemdir işbu İsak yedinde beş senedir hizmet idüb hâlâ feragat dahi olub hizmet itmek muradımdır dedikde gıbbe's-suâl İsak mezbûr kazakda müşterek olduğu hücceti ve lâkin beş seneden beri beher sene üç ay hizmet etmişdir hesab olunub dedikde Moşe merkûm inkâr idüb beş seneden beri bir ay hidmet etmişim ziyade değıl diyu cevab verecek mezbûrden beyyine taleb olundukda acz olub maada merkûm istihlâf olundukda halef-i billâh enzele-t-tevrat-ı âlâ musa âmm eyleduğu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer el-Muhzır

... Hacı Giray

9/26a-1

Oldur ki Hüseyin Beşe ibn-i Şaban meclis-i şer'ide Abdi Beşe'den işтира eyleduğum altmış üç vukıyye duhan yigirmişer akçe kabul eyledim diyu ikrârı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Salih Çelebi bin eş-Şeyh Süleyman, Ömer el-Muhzır, Mustafa Efendi el-Naib

9/26a-2

Oldur ki Bekir Beşe meclis-i şer'e kayın babası Mehmed Beşe ... ihzâr idüb işbu Mehmed benim cariyemi döğdü dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûr Bekir Beşeden beyyine taleb olundukda Abdurrezzak bin Abdulkerim şehâdet idüb Mehmed Beşe elmerkûm cariye merkûmeyi döğdü dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/26a-3

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından Ali bin Behram meclis-i şer'e Hafız Sadi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûm Hafız'da devke bahasından yigirmi altı guruş hakkım vardır taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Hafız on guruşunu ikrâr idüb ziyadeye inkâr ettikde maada mesfûrin beyyine ... gıbbe't-taleb mezbûr Hafız istihlâf olundukda halef-i billâhil azim eyleyüb ziyadeye halâsı bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/26a-4

Oldur ki mahruse-i Bağçesaray'da Kuba Cami-i Mahallesi sükkânından ... Mahmud Hacı tarafından husus-u ati ... usta Mehmed bin Abdullah ve Mehmed hevace bin Hasan şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle el-Hâc Derviş bin Sefer meclis-i şer'ide ... gök gözlü

Eflakiye'l asl ve'l mille ... mutasarrıf Kenan nâm gulam mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr Kenan müvekkilim mesfur Mahmud Beg abd-i memlûki idi tarih-i kitabdan iki ay mukaddem mezbûr Kenan'ı hasbetillah itâk ve tahrîr idüb meclis-i şer'ide itâk ve tahrîrine ikrâr idüb kayd-ı sicil ittürmeye beni vekil etmişdir ben dahi vekâletim hasebiyle kayd olmasını talep iderim dedikde gıbbe'l istintâk mesfur Kenan vekil mezbûr el-Hâc Derviş'i cem'an akvâl muharresinde bi'l-muvâce tasdik etmeğin sıhhati itâk ve tahrir mukarrerde olub bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid el-Vükela, Seyid Murteza, Seyid Hüseyin, Şaban bin Abdullah ve gayruhüm

9/26b-1

Oldur ki Şumail veled-i Berha meclis-i şer'e Avrahim veled-i Berha'yı ihzâr idüb işbu Avrahim'de üç altun nakid iki altun ayn akçe ... beş altun hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... ve'l istihlâf mezbûr Avrahim halef-i billâhil azim enzele-t-tevrat-ı âlâ musa âmm eyleduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır, Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/26b-2

Oldur ki Yako yahudi meclis-i şer'e Murtaza'yı ihzâr idüb işbu Murtaza'da doksan akçe hakkım vardır talep iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... ve'l istihlâf kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Osman Efendi el-Hâc Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır

9/26b-3

Oldur ki Acem ermenilerinden İsak veled-i Yani meclis-i şer'e Yusuf bin Abdullah nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Yusuf'da iki yüz yetmiş beş akçe hakkım vardır talep iderim dedikde gıbbe'l istintâk mesfûr Yusuf'un merkûm İsak'a ... hakkı bi't-taleb kayd şude. Tarih fî gurre Muharremü'l-haram sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Ömer el-Muhzır, Bekir bin Yusuf ve gayruhüm

9/26b-4

Oldur ki Kal'a-i yahudiyandan Şulme veled-i Mortahay meclis-i şer'e Mehmed'i ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Mehmed dört altun yüz akçe hakkım vardır talep iderim dedikde yüz seksen akçe ikrâr ziyadeye inkâr etmeğin gıbbe't-taleb müdde-i ... .. istihlâf olundukda halef-i billahi'l azim eyleyüb halâsı kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır

9/26b-5

Oldur ki Kara Musa nâm Bekir’i meclis-i şer’ide Ali Beşe ve Ahmed Beşeye bey’ eylediğüm bir ... derhâl cevab virmek üzere dir diyu ikrâr eylediğu kayd şude.

Şuhûdü’l-hâl: Osman Efendi, Murtaza Çelebi, Ahmed Çelebi, Mehmed Efendi

9/27a-1

Oldur ki Mayrem sükkânından ... ve Cantemir veled-i ... nâm zımmiler meclis-i şer’e hazırü’l-lâzım ... orta boylu gök gözlü Russü’l asl ve’l mille ... nâm cariye mahzarında takrir-i kelâm ve tâbir-i meram idüb merkûme ... .. işgâl etmiş müşterek mülkim idi tarih-i kitabdan bir ay mukaddem hasbetillah itâk eylediği bade’l-yevm sair ahrar Müslime gibi hürdür üzerinde vela-i itâkdan gayri hukukum yokdur gıbbe’ş-şer’i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe’l istintâk merkûm ... mesfûran ... veceatimizi cem’an akvâlinde bi’l-muvâce tasdik etmeğın sıhhati itâk mukarrere olub bi’t-taleb kayd şude. Tarih fî selh-i Zilhicce sene sitte ve seb’in ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Ömer Efendi el-Hâc Ebubekir, Kenan Çelebi Osman Efendi eş-şeyh el-merkum, Ali Çelebi el-Hâc Mehmed, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/27a-2

Oldur ki Uç köyü sükkânında Zeyneb bint-i İsa tarafından husus-u ati ... Temir Beg bin ve Musa bin el-Hâc Bayram şehadetleriyle sabitü’l-vekâle Arslan Hoca bin Ebubekir meclis-i şer’ide orta boylu koyun müslimil mille Kabil nâm gulam mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûre müvekkilem Zeyneb merkûm Kabil benim abd-i memlûkim idi ... sonra azad ol diyu ... eyledim halâ ... gıbbe’ş şer’i suâl olunub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe’l istintâk merkûm gulam mezbûr vekil Arslan Hevaceyi cem’an akvâl salifesinde tasdiki bi’t-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: El-mezbûrun, Şaban Abdullah ve gayruhüm

9/27a-3

Oldur ki karye-i Fevt Sala sükkânından Mirza Beg bin Fazlı meclis-i şer’e İslam bin Abdullah mahzarında takrir-i kelâm idüb karye-i Beşterek Ak Mescid kurbundadır mezbûr karyede olan bir ... rızamı ... .. ve hak ... el-Hâc Çelebi cem’an müşterilatıyla mezbûr İslam on altuna bey’hüccetiyle kabz ve teslim ve ikbâz idüb meblağ-ı merkûm bi’t-tamam ahz ve kabz eyledim bade’l-yevm mülki müşterisidir keyf mâ yeşâ tasarruf ider dedikde gıbbe’s-suâl ve’l tasdik ... müşteri sıhhat bey şiraları bi’t-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Salih Çelebi ibn-i eş-şeyh ..., Şaban Abdullah, Abdi Beşe Hacı Ali, Yusuf bin Hacı Abdullah Kaçılı ... ibn-i ..., Temir bin Hacı Ahmed ve gayruhüm

9/27b-1

Oldur ki tüccardan Mustafa Beşe ibn-i Hasan meclis-i şer’e usta Hasan bin ... ihzâr idüb iş bu Hasan ustaya yüz otuz sekiz ... altmış beş akçe bey’ eyledüm ... görüb kabul eyledi

dediği gıbbe's-suâl usta Hasan el-merkurum beş ... .. kabul eyledim bakisini görmedim diyu cevap virecek ... .. bey' azad idüb ahz ile dedikde mezbûr usta Hasan ifrazdan acz olmağa cümlet hükm olunduğu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/27b-2

Oldur ki Sefer bin nâm kimesne meclis-i şer'e Mehmed Beşe bin Abdullah'ı ihzâr idüb işbu Mehmed Beşeden bir düfenk aldım on guruşa bir buçuk senedir kullanıyorum halâ ... .. şer'i suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... ve'l tahlif kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed el-Hâc Osman, Yahya Çelebi ibn-i eş-şeyh Süleyman, Şaban bin Abdullah ve gayruhüm

9/27b-3

Oldur ki Kal'a-i yahudiyan Maytob veled-i Sehrab meclis-i şer'ide Yoseb veled-i Mustafa mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûm Yoseb'de yedi akçe hakkım vardır gıbbe's-şer'i suâl olub ihkâk olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Yoseb maada mezbûr kelâm meşruhasında tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Efendi Ebubekir el-Hâc, Murteza Molla ..., el-Hâc Mehmed ... ve gayruhüm

9/27b-4

Kazıyye-i Bağçesaray müzâfâtında karye-i Eskiuyurt sükkânından Murtaza bin Musa meclis-i şer'ide Beşire nâm kazak mahzarında takrir-i kelâm idüb merkum bir cariyemi ki kendinin zevcesidir yigirmi beş haseneye bey' on beş haseneyi ahz etdim onu zimmetinde bakidir iki seneye değin vermek üzere kavlim vardır mesfûr kazağın dahi tasdiki bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/27b-5

Oldur ki Derviş Sinan meclis-i şer'ie ... veled-i Aslan elzımmiyi ihzâr idüb işbu ... kırk üç altun doksan sekiz akçe hakkım var taleb iderüm dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Hüseyin Beşe Şaban, Ömer el-Muhzır

9/28a-1

Oldur ki Ak Bike bint-i Ramazan meclis-i şer'e Hacı Bolat'ın sagir oğlu Musa'yı kıbel-i şehâdet vasi olan el-Hâc Osman bin Ramazan mahzarında takrir-i kelâm idüb sagir

mezbûrun İsmail Sofi ibn-i Ramazan zimmetinde olan elli altun deyni için mahruse-i Bağçesaray'da vakî dar ki hudud-u beyan olunur kıblet diyu elli ve şarken Temir Ali mülki ve şimâlen ... mülki ve garben mezbûr el-Hâc Bolat mülki işbu hudud-ı erbaa ile mahdûd olan dar dahilinde bir bab çatma hane cem'an tevâbiyle tahliye idüb Hacı Osman merkûmun yedine teslim eyledim deyni olmak üzere bade'l-yevm dar merkûm Hacı Osman mezbûrun deyni makbuzıdır dedikde gıbbe's-suâl Hacı Osman el-merkûm Ak Bike el-merkûmeyi tasdiki kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Usta Mehmed Abdullah, Şaban Abdullah, Mehmed Efendi Ebubekir, Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/28a-2

Oldur ki ... nâm zımmi sagirenin vasisi Kostandin babası meclis-i şer'ide Kıraç veled-i Yuri mahzarında takrir-i kelâm idüb sagire-i merkumenin yigirmi altı altun bir guruşunu on altununu on ikiye devr-i şer'i ile verdim mezbûr Kıraç dahi menvâl muharrer üzere kabûl ve kabz eyledi gıbbe'ş-şer'i suâl olunub sicil olunması matlubumdur dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Kıraç dahi mezbûr Kostandin'i kelâm-ı meşruhasında tasdiki bi't-taleb kayd şude. Fî yevmi'l hamis ve işrin Zilhicce sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Şaban bin Abdullah, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/28a-3

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray'da vakî mahalle-i Ermeniyan sükkânından İvaz veled-i Andon meclis-i şer'e hazırü'l lazım ... uzun boylu gök gözlü Russül asl ve'l mille Ana nâm ... mukarrerine cariyeye mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûme Ana cariyeye memlûkem olmağın tarih-i kitabdan iki sene mukaddem itâk etmişdir bade'l-yevm sair Müslümin gibi hürdür üzerinde velâ-i itâkdan gayri hukukum yokdur dedikde gıbbe'l istintâk cariyeye-i merkûm ... mezbûr Ana kelâm-ı meşruhasında bi'l muvâce tasdik etmeğın hesap etmek ve tahriri mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Hüseyin Bölükbaşı el-Maruf, Şaban bin Abdullah, Baruh veled-i Ulubeg, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/28b-1

Oldur ki Mayrem sükkânından Tuman ve Arslan veled-i Karakaş meclis-i şer'e hazırü'l lazım ... orta boylu gök gözlü Russül asl ve'l mille Hafsa nâm cariyeye mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûme validem ... intikâl etmiş müşterek mülkim idi tarih-i kitabdan altı mukaddem hasene ile itâk eyledi bade'l-yevm sair ahrar gibi hürdür üzerinde velâ-i itâkdan gayri hukukum yokdur gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dediklerinde gıbbe'l istintâk merkûme ... mezbûranı bi'l muvâce tasdik etmeğın hüccet-i itâk ve tahrir mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin Abdullah, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/28b-2

Oldur ki Nehr-i Kabartay'da Balbek Tamagından Mustafa bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'ide orta boylu ak sakallı gök gözlü Eflak'ul asl ve'l mille nâm kazak mahzarında takrir-i kelâm tabir'ü-l meram idüb mezbûr ... yedi sene hizmet ile bade azad ol diyu kitabetini kesmiş idim halâ yedi sene bi't-tamam hizmet eyledi bade'l-yevm azadımdır ve sair ahrar gibi hürdür üzerinde velâ-i itâkdan gayri hakkım yokdur gıbbe'ş-şer'i suâl olunub beyyine kayd-ı sicil olunması matlubumdur dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr ... merkûm Mustafa'yı itâk ve tahrir mütealîk cem'an akvâlinde muvâce tasdik ve ... tahkik etmeğin ma hüve'l vaki bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Rüstem bin Allahverdi, Murteza bin Kara oğlan, Bayram Gazi bin Ali, Abdullah Efendi bin Abdulhan Efendi ve gayruhüm

9/28b-3

Oldur ki Hüseyin Beşe meclis-i şer'e İslam nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu İslam'da iki ... yüz akçe kıymetinde vereceğim iki yüz akçe kıymetinde hakkım olub taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve'l ... ve'l tahlif kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi el-İmam, Şaban Abdullah, Ahmed Han Çelebi ve gayruhüm

9/28b-4

Oldur ki Mehmed Beşe Avrahim nâm yahudiyi ihzâr idüb işbu Avrahim'de yetmiş akçe hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve inkâr ve'l ... ve'l tahlif kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Yahya Çelebi eş-şeyh Efendi, Şaban Abdullah, Mehmed el-Hâc bin Hacı Osman ve gayruhüm

9/29a-1

Oldur ki Mayrem sükkânından Baruh veled-i Ulubeg meclis-i şer'e hazırü'l lazım ... orta boylu koyun gözlü Russü'l asl ve'l mille ... sagireni ... nâm sagire fi meclise cariyeye mahzarında tarih-i kitabdan beş sene mukaddem hasbetillah itâk ve tahrir eylemişdir bade'l-yevm sair ahrar gibi hürdür üzerinde suâl için sabitü'l velâ-i itâkdan gayri hukukum yokdur gıbbe'ş-şer'i ... suâl olub kayd-ı sicil olunması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkume ... mezbûr Baruh itâk ve tahrir ... cem'an akvâl muharresinde bi'l muvâce tasdik etmeğin hüccet-i itâk etmek ve tahrir mukarrer olub bi't-taleb kayd şude. ... fi selh-i ve Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer bin ..., Şaban bin Dos, Usta Mehmed Giray bin Ali, Tudor veled-i Nekte, Tohtamış veled-i Efendibeg ve gayruhüm

9/29a-2

Oldur ki İslam Giray Han ile Receb Rahman Hazretlerinin ... Mircan Bikçe tarafından husûs-ı atıyyel beyana merkûm Bikçe sagirine şer'i ile İrfan Murad bin Gazi ve Aliş bin Rüstem şehâdetleriyle sabitü'l vekâle Mehmed bin Allahverdi meclis-i şer'ide orta boylu koyun gözlü Russü'l asl müslimil mille ... sagir Abıhayat nâm devke mahzarında takrir-i kelâm idüb merkûme Abıhayat müvekkilim mezbûre Bikçe memlûkesi idi tarih-i kitabdan dört sene mukaddem itâk ve tahrir eylemişdir halâ sair ahrar Müslim gibi hürdür üzerinde velâ-i itâkdan gayri hakkı yokdur vekâletim hasebiyle gıbbe's-suâl kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûme Abıhayat vekil mezbûr Mehmed'i itâk ve tahrir merkûmanı ... cem'an akvalinde tasdik etmeğin hüccet-i itak ve tahrir mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Arslan Efendi, Akay Çelebi eş-şeyh Efendi, Veliş bin ..., Said el-vekâle, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/29a-3

Oldur ki ... gök gözlü Nevbahar nam cariye abıka yevmi üç akçe kabz ile subaşı Mustafa Ağa yedine teslim olunduğu kayd şude. Fî yevmi'l hadi ve işrin min Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Musa ... Sofi, Ahmed Efendi Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/29b-1

Takrir-i kelim idüb merkume ... benim memlûkem olmağın (eksik hüküm)

9/29b-2

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray'da Ali Ağa Mahallesi sükkânından Gülistan bint-i Abdullah meclis-i şer'e hazırü'l lazım ... Ali Beşe bin Hasan mahzarında takrir-i kelâm idüb Mehmed mezbûrede Rus mahallesinde vakî kıblet tarîk-i âmm şarken Sefer Gazi mülkine şimâlen yine tarîk-i âmm garben mülki Mehmed mülkine muttasıl ve müntehiye darım dahilinde vakî iki hapishanesiyle ve eşcar-ı müsmire ve gayrı müsmiresiyle ve cem'i tevabi levâhıkıyla ve hukuk murafıkıyla mezbûr Hasan Beşeye seksen beş gurusu batı bey' alub teslim bey' ve kabz eyledim ve müşteri mesfûr dahi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm mülki müşterayı ... gıbbe'ş-şer'i suâl olunub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mezbûr bağ merkûm bey şer'an mezbûranı müteallik cem'an akvâl muharresinde tasdik ve tahkik etmeğin hüccet-i bey ve şira mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Akay bin İsa Efendi, el-Hâc Osman Mehmed, Halil Dayı ..., Ömer el-Muhzır, ... Ali ve gayruhüm

9/29b-3

Oldur ki Bekir zevcesi Zahide mesfûr şer'ide el-Hâc Akay'ı vekil eylediği kayd şude.

9/29b-4

Oldur ki Bekir Beşe ibn-i Mustafa meclis-i şer'ide zevcesi Zahide mahzarında takrir-i güftâr idüb zevcem Zahide'ye tevil? ve Kutlu ayak nâm cariyelerimi ve Semen nâm kazağım mezbûre Zahide'ye bey' ve teslim eyledim mezbûre ... dahi kabûl kabz eyledi mezbûre Zahide yanına ... Bağçesaray'dayım ... sarhoş var benim ve yüz on guruş esedi ... .. halâs olmak üzere şart eyledi dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Efendi İsa Efendi, Şaban Abdullah, Mustafa Beşe Fazlı, Ömer el-Muhzır

9/29b-5

Oldur ki Kaplan el-zimmi ... el-zimmiye üç yüz ... altı ... altuna bey' eyledim kırk akçesini aldım yigirmi akçe hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ... inkâr idüb altı sene bir akçeyi almadım diyu halef eylediği kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Abdullah, Abdurrahman Efendi, Nurullah Çelebi Mehmed Beşe Mirza

9/30a-1

Oldur ki mahrus-e-i Salacak sükkânından İbrahim bin Mehmed nâm Kıpti meclis-i şer'i şerife karye-i Kıyat'dan Gökçe bin Arslan sagir nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu hazır-ı bi'l meclis art sanında ... tamgalı kır torı alaşayı tarih-i kitabdan bir sene mukaddem gayb etmişdim halâ merkûm Arslan yedinde buldum gıbbe'ş-şer'i suâl olub ihkâk olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Arslan ben müşarünileyh alaşayı ... dört altun yarım aldım maada mesfûrin olduğu malûmum değil diyu cevap vermeğin maada mezbûrdan beyyine taleb olundukda udulden Mehmed bin Ömer ve Receb bin Çurman li ecli'ş şehâde hazırân olub alâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdet ettikten sonra maada mezbûr dahi bi'l muvâce merkûm alaşayı mülkünden âdem ahara ... istihlâf olundukda halef-i billâhil azim etmeğin mezbûr alaşa maada mezbûrin mülki olmak üzere hüküm olunub bi't-taleb kayd şude. Fî selh-i Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Murteza Çelebi bin Hacı Mehmed Efendi, Abdullah Efendi bin Hasan Ali Efendi, Şaban bin Abdullah, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/30a-2

Oldur ki Mahalle-i Ermeniyandan Kirkor veled-i Haçeruz meclis-i şer'ide Maryem nâm zimmiye mahzarında takrir-i kelâm idüb Maryem merkûmda beş hasene bir sagir iştirâ

etmişdim ... zuhur idüb yedimden aldıkda Maryem mezbûre ile dört hasene musalaha eyledi dedikde ... mezbûrenin sagir mezbûri tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin, Ahmed Efendi Mehmed Efendi ve gayruhüm

9/30a-3

Oldur ki Bağçesaray mahallesinden Kuba mahallesi sükkânından olub merhum olan el-Hâc Ali'nin ibn-i Halil bin Murteza ve Ali'ye iki yüz on beş guruş dört akçe intikâl idüb kıbel-i şer'iden Rus mahallesinden Kaplan Dedeye devr-i şer'i ile virilüb olduğu cem'an müştemilatıyla darını ... virüb kabûl ve kabz eylediği bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Çelebi ibn-i Kemal Efendi, Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Mehmed Beşe Mirza el-Muhtesib ve gayruhüm

9/30a-4

Oldur ki merhum ... el-Hâc Ali'nin bint-i calibesini ... intikâl iden ... Nehr-i Kaçı'dan el-Hâc Bekir nâm ... on ikiye on beş guruş virilüb ve halâ hak ... .. paredir şer'ieye on guruş virilüb ... dahi kabûl kabz ettikleri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin

9/30b-1

Oldur ki Kaçı sükkânından Efendibeg veled-i ... meclis-i şer'ide ... mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûr ... ile deynine dokuz altın elli akçe tamamı edâ etdim onu dahi kabz eyledi bade'l-yevm zimmetimde deyni kalmamışdır dedikde mezbûranı tasdiki bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin

9/30b-2

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray Mahallesinden Kuba Mahallesi sükkânından el-Hâc Mehmed mahfil-i kazayı ... Mehmed Çelebi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb devke işbu ortaya Mehmed Çelebi Beşe'nin yüz yigirmi beş vukıyye duhanı bir sene vade ile otuz akçe bey' idüb hesabü'l-şer'i ... taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Çelebi inkâr ile cevab virecek maada merkumden beyyine taleb olundukda ... acz olmağın maada ... merkumden istihlâf olundukda halef-i billâhil azim eylediği bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Çelebi ibn-i eş-şeyh Süleyman Efendi, Abdullah Efendi Hüseyin Ali Efendi, Ömer el-Muhzır, ... vekâle Canbeg bin İsmail ... ve gayruhüm

9/30b-3

Oldur ki karye-i Divan köy sükkânından Şemseddin Çelebi bin Ömer Efendi meclis-i şer'e İslam bin Murad'ı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr İslam Derviş Ali Bali köyünde merhum oldukda iki yüz altmış sekiz esedi gurusunu benimdir diyü sanduğumdan bizâr dahi ahz eylemiş halâ mezbûr Derviş Ali'nin li-ebeveyn ... .. müvekkilim merkûm ... vekâlet taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk İslam elmerkûm iki yüz altmış esedi gurusı aldım iki benimdir diyu cevab verdikde vekil mezbûr inkâr ile ... etmeğin merkûm İslam'dan beyyine taleb olundukda beyyinden acz olmağın merkûm hasbet âdem ... yemin tevcih eylemeğin halef-i billâhil azim ettikten sonra münkir mezbûrin ikrâr etdiği meblağın iki yüz altmış esedi vekil merkûm Şemseddin'e ... hükm olunduğu bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin Abdullah, şahidü'l-vekâle, Abdül... .., Ömer el-Muhzır

9/31a-1

Oldur ki Ayşe bint-i Dos Hafız

Oldur ki Mehmed bin Sadi meclis-i şer'e Mehmed merkûmun babası Sadi metrukâtı tahrir olundukda mezbûre Sadi'nin zevcesi Ayşe bint-i Dos Hafız metrukâtı merkûmun terekesinden kırk altın mehir dava eyledikde mezbûr Mehmed beyyine davası idüb esasını Hasan debbağ Bali ve Hacı Gazi bin Ramazan nâm kimesneler şehâdetleriyle isbat eyleduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahim Efendi eş-şehir ..., Mustafa Efendi el-Naib, Ömer el-Muhzır, Mevlüd Ali ...

9/31a-2

Oldur ki Bağçesaray mahruse-i sükkânından Osman Efendi bin Ali Hoca meclis-i şer'ide Receb bin el-Hâc Hüseyin mahzarında takrir-i kelâm idüb Rus mahallesinde vakî kıblet Halil Bölükbaşı mülki şarken Memiş'le kendi mülki şimâlen İsmail mülkine garben yine kendi mülki muttasıla ve müntehiye arz-ı haliyemi mezbûr Receb'e hukuk ve murafıkıyla yigirmi altın babası bey' alub teslim bey'mahdûd ve kabz-ı semen mahdûd eyledim ve müşteri mezbûr dahi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm mülki müşterasıdır keyfe yeşâ tasarruf ider hesabü'l şer'i suâl sicili muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mezbûr Receb bağ mesfuri bey' ve şirayı merkûmunda bi'l muvâce tasdik etmeğin hüccet ve şira mukarrer olub bi't-taleb kayd şude. Fî evasit Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi ibn-i Mehmed Efendi el-Muhzır, ... Dede bin Hüseyin, ... bin Mehmed, Ömer Yazıcı Ahmed ve gayruhüm

9/31a-3

Oldur ki Ak Bike elzımmi meclis ... Hatun elzımmiyi ihzâr idüb işbu ... Hatun elmerkûmun zevcinden zevcim bir sagır beş altın esedi almış idi ... .. ahz eyledi

hakkım talep iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar beş altunu edâ ile hükm kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Ağa el-Muhtesib, Mehmed Çavuş ..., Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/31a-4

Eski yurtlu Mehmed Sofi bey' eyledüğü ... eksik çıkduğı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin

9/31a-5

Oldur ki ... Bağçesaray mahallesinden el-Hâc Yusuf bin Hacı Muharrem bin ... meclis-i şer'e hazır olan beş hasene ... dava ... kefil bi'l mâl olan Yusuf el-Hâc Hüseyin Fazlı bin el-Hâc Hüseyin şehadet idüb (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin

9/31b-1

Oldur ki merhum Çelebi Efendi Zal Ömer ve Abid Çelebiler meclis-i şer'e li-ebeveyn ... Murteza Ali Çelebi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Murteza Ali Çelebi babamız merhum Çelebi Efendi'den bizlere ve büyük ağamız Osman Efendi ve Mustafa ve ... ve küçük karındaşlarımız Salih ve Zaid'de ve hemşirelerimiz Güneş Han ve ... ve ... Sultana validemiz ... Bike ... Ali Efendi'ye Ali ... intikâl iden Nehr-i Alma'da vakî bağ ki hudud-ı beyan olunur kıblet Arslan Atalık mülki ve tarîk-i âmm ve şarken vakıf bağçe ve şimâlen Nehr-i Alma ve garben tarîk-i âmme muttasıldır işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bağdaki hisse ... validemize değin semen hissesi ki merhum merkûm Çelebi Efendi Ömer ile Abid'e bağ merkûm ise almış diyu ikrâr ve itiraf itmek iki kere düşmüşdür evvel semen hissemizi mezbûr Murteza Ali Çelebi'ye ibrâmız kırk beşer guruş bey've teslim ve ikbâz idüb meblağ-ı merkûm cem'an doksan guruşu ahz ve kabz eylediğim bade'l-yevm mülki müşterekdir keyf mâ yeşâ ve mutasarraf olur dediklerinde ve Abid Çelebi elmerkûm beyyine Murteza Ali Çelebi mezbûre babam merhumdan intikâl iden mahruse-i Salacak'da ... için malum mahdûd darda olan hisse ... cem'an müstemilatıyla yigirmi beş ... guruş bey've teslim ve ikbâz ve semen merkûm ahz ve kabz eyledim ve yine Nehr-i Alma'da ... alınan bağdaki nısf hissemi on guruş bey' ve teslim ve ikbâz idüb bi't-tamam meblağ-ı merkûm ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm bağda ve darda alâkamız yokdur cümleten Murteza Çelebi merkûmun mülki müşterayı makbuzıdır keyf mâ yeşâ tasarruf ider dediklerinde bade'l-suâl Murteza Çelebi elmerkûm mezbûr Ömer ve Abid Çelebiler ki menvâl muharrer üzere cari olan cem'i kelâmlarında bi'l muvâce tasdik ve tahkik bi't-taleb kayd şude. Tahrîren fî evâsıt mah Zilhicce sene sitte ve seb'in ve elf ...

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin Abdullah, Şatır bin Abdullah, Şaban bin Abdullah, Hüseyin bin Hüseyin ve gayruhüm

9/31b-2

Oldur ki Osman Beşe bin Mehmed İsak veled-i Yahuda'yı meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb merkûm Yahuda'ya yetmiş akçe iki demir bey' etmişdim halâ teminatı vermedi dedikde mezbûr Yahuda gayrı edâm için ... .. diyu getürdüm ... üzerime kıt'a idüb almadım dedikde maada mezbûrin tasdiki kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin

9/31b-3

Oldur ki Bağçesaray'da Boğdan mahallesi sakinatından Vasilikev veled-i ... nam ... mahfil-i kazada cariye memlûkesi alçak boylu ve gök gözlü kayık burunlu Russü'l asl Maruşka nâm mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Maruşka'yı malımdan azad etdim üzerinde hak velâdan gayrı hakkım yokdur itknâmesi virilüb dedikde gıbbe't-tasdik şer'i dava kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi Yusuf Çelebi, ... Çelebi, Ömer ..., Sefer veled-i Vasilikev

9/32a-1

Evlad-ı taife-i acemiyandan Panus veled-i Bagdesar el-zımmi meclis-i şer'e Marderos veled-i Şahbaz'ı ihzâr idüb işbu Marderos beni... bin akçe oğlu diyu teslim eyledi hakkım talep iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş bin Ali, Bekir bin Arab Yusuf, Mustafa el-Hatib, Ahmed Efendi Muhzır ... ve gayruhüm

9/32a-2

Oldur ki mahruse-i Bağçesaray muzâfatından karye-i Teberti sükkânından Fatma bint-i ... tarafından husus-u atıye Ramazan İslam Gazi ... ibn-i çerubaşı nâm kimesneler şehâdetleriyle sabitü'l vekâle Hacı Gazi bin ... meclis-i şer'e Sait bin Abdullah'ı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb karye-i Karatav nâm sokakda vakî bir kıt'a arz-ı haliye ki hudud-u beyan olunur ve şarken kıblet ... ve ... teslim ve şimâlen dağ ... kulu Mirza mülkine muttasıl olan arz ... .. olub beni bey'e vekil itmekle işbu Sait'e devr-i şer'e guraşa bey' bat sıhhatiyle bey' ve müteallik teslim ve teslim ve meblağ bi't-tamam ahz ve kabz eyledi dedikde gıbbe's-suâl ve tasdik hücceti bey ve şiraları bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Mustafa Efendi bin Hacı Mehmed Efendi, Ömer el-Muhzır Yazıcı ve gayruhüm

9/32a-3

Oldur ki tüccardan Ahmed Beşe bin Fazullah meclise Kenan bin Abdullah'ı ihzâr idüb işbu Kenan'a on esedi yetmiş akçe hakkım vardır dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Kenan benim vereceğim otuz akçe var diyu cevap verecek mezbûrdan beyyine taleb olundukda acz olub mezbûr Kenan et-tahlif olundukda ... .. kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa el-Muhtesib, Toktamış ve gayruhüm

9/32a-4

Oldur ki İbrahim Reis ibn-i Mustafa meclis-i şer'e uçbaşı Bektaş bin Murteza'yı ihzâr idüb işbu Bektaş benim yedimden ... on altı guruş hakkım aldı şer'an taleb iderim gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûr İbrahim Reis'den beyyine taleb olundukda Ömer bin Ahmed nâm kimesne işbu Bektaş işbu İbrahim Reis yedinden on altı guruş ... almışdır bu hususa şahidim şehâdet dahi iderim dedikde mezbûrin makbûl olub şahid icâre tevkifi kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şatir bin Abdullah, Mahmud bin Mustafa, Yahya bin Ali Can

9/32a-5

Bade Osman bin Mustafa nâm kimesne menvâl muharrer üzere şehâdeti bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Efendi Abdullah, Abdullah Efendi Hasan Ali, Ömer el-Muhzır ve gayruhüm

9/32b-1

el-Hâc Hacı Mustafa eş-şehir ... meclis-i şer'e Mehmed bin Abdullah'ı ihzâr idüb işbu Mehmed'e ... yigirmi dört guruş vermiş idum halâ ... itmedim diyu ... benim malıma ... .. etmediğine yemin eyleyüb dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed'dir halef-i billâh eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzır Mehmed Efendi, Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/32b-2

Oldur ki tüccardan Ahmed Beşe ibn-i Fazlı meclis-i şer'e Ahmed Beşe bin Ömer nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Ahmed Beşe dokuz kilim ile doksan bir vukıyye duhana bir cariye iştira eyledim sim 220 aldı halâ vermiyor taleb iderim dedikde sim 220 gıbbe's-suâl mezbûr bağ Ahmed Beşe inkâr iderek mezbûr müşteri Ahmed Beşe beyyineden ... bağ merkum et-tahlif olunub halâsdan nükulu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrin

9/32b-3

Oldur ki tüccardan Ahmed Beşe ibn-i Yakub meclis-i şer'e Abdullah ... ibn-i Seyid Ali nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Abdullah zimmetinde olan yetmiş riyal guruş hakkım aldum hakladum bade'l-yevm üzerinde hakkım yokdur diyu ikrâr ve itiraf eyledikde gıbbe's-suâl ve't tasdik kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Muhzır Mehmed Efendi, Murteza Ali Çelebi, el-Hâc Mehmed Efendi, Molla ... Vaiz Efendi, Abdullah Efendi el-İmam ... ve gayruhüm

9/32b-4

Oldur ki Mehmed Çavuş nâm kimesne Baruh Yahudi veled-i Menahim'i ihzâr idüb işbu Baruh'da yetmiş beş esedi hakkım var suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Baruh elli beş esedi deynim vardır ziyade değil diyu cevap virecek mezbur Mehmed Çavuş beyyinden acz olub mezbûr Baruh et-tahlif olundukda halef-i billâh eyledi enzele-t-tevrat-ı alâ musa âmm eyledüğü kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/32b-5

Oldur ki Hafız Mehmed bin meclis-i şer'e Baki Çelebi eş-şehri Şaban mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Baki Çelebi Mehmed Giray Han Sultan'a indüğü? akçeden iki yüz akçe hakkım kalmamışdır dedikde gıbbe's-suâl elmezbûr Baki Çelebi benim Mehmed Giray Han zimmetinde iki bin guruş hakkım var aliver ben sana iki akçe verdim diyu cevap verduğu bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/33a-1

Oldur ki Yahudiyan Kal'ası sükkânından İsak veled-i Yefuda meclis-i şer'ide Pirşahda veled-i Bagdesar mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Pirşahda'ya yüz altmış muamele guruş vereceğim var ... haklaşmak üzere Kal'a mezbûrede vakî dar ki kıblet tarîk-i âmm ve şarken Şulme mülkine ve şimâlen Yefuda mülkine ve garben yine tarîk-i âmme müntehidar iki karşulu ev ortası hayat ve bir bab hane altı ... evlerim içinde olan eşyalarımı ihrâc idüb velhâsıl ... şeriatını ibrâ idüb yüz altmış guruş mueccelinde rıza virdüm diyu bi't-tâv ikrâr eyledikde ... ... merkûm Pirşahda ... mezbûr İsak'ı menvâl muharrer üzere cari olan kelâmını bi'l muvâce tasdik eylediği bi't-taleb kayd şude. Tahrîren fi 13 fi mah Zilhicce sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Arab ... Bekir Çelebi, Ahmed Çelebi bin Abdurrahman Efendi, Osman Efendi, Ali Hevace, Şatir bin Abdullah, Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/33a-2

Oldur ki Akkirman sükkânından Kutlu Akay bin Esengeldi nâm kimesne meclis-i şer'i şerife el-Hâc Bike ... İsmail tarafından husus-u atıye Ali nehc-il şer'i sabitü'l-vekâle Bekir bin Arab Yusuf mahzarında takrir-i dava idüb İsmail oğlu İsa'yı şetm dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûr Kutlu Akay'dan beyyine taleb olundukda Can Gazi Sofi ibn-i Baygeldi bi'l ahali ve Ali bin ... .. bin ... nâm kimesneler Kuban Sofi ibn-i ... şehâdeti üzere şehâdet idüb dediklerine merhum Handan İsmail oğludur İsmail ... oğludur Bay Bolat oğludur işbu Kutlu Akay Esengeldi oğludur Esengeldi Mehmed'in oğludur Mehmed'in Bay Bolat oğludur merhumandan ile işbu Kutlu Akay Bay Bolat'da ... diyu Can Gazi Sofi kendi ve elmezbûran Ali ... .. elmezbûr Kurban Sofi şehâdet üzere şehâdet eylediklerinde bade'l nükûl kayd şude fi mezbûr. Tahriren fi 13 fi mah Zilhicce sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/33a-3

Handan elmerkûm İsmail ... oğludur şahidleri şehâdet eyledüğü İsmail diyu Ömer bin Şaban, Murteza Ali bin Derviş Ali nâm kimesneler şehadet eylediler .

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/33b-1

Oldur ki ...başı Beşe Gazi bin Abdullah tarafından husus-u atıye Bahadır bin el-Hâc Mustafa ve Kutlu Gazi bin Ali şehâdetleriyle Arslan bin Mehmed vekâleti sübûtu bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi Arslan Efendi, Ahmed Çelebi bin Abdurrahman, el-Hâc İsmail bin Receb ve gayruhüm

9/33b-2

Oldur ki Nehr-i Bulganak'da vakî karye-i Kıraç sükkânından Hasan Atalık bin Abdulkerim meclis-i şer'e hazırü'l lazım ... orta boylu kumral sakallı koyun gözlü ... maruf sagir nâm gulam mahzarında takrir-i kelâm idüb merkum sagir abd-i memlükim idi tarih-i kitabdan dört sene mukaddem hasbetillah itâk eyledim bade'l-yevm sair ahrar Müslüman gibi hürdür üzerinde mevâli için sabit-i velâ-i itâkdan gayri hakkım yokdur gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr sagir müteallik mezbûr Hasan Atalık itâk ve tahrir müteallik akvâli muharresinde bi'l muvâce itâk ve tasdik itmeğın itâk ve tahrir mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrezzak Efendi Arslan Efendi, eş-şeyh Musa Efendi el-Hâc ..., Ahmed Çelebi bin Abdurrahman ..., ... bin Sefer, Ramazan bin ... ve gayruhüm

9/33b-3

Oldur ki karye-i Eskiuyurt sükkânından eş-şeyh Musa Efendi bin el-Hâc ... meclis-i şer'i şerife ve mahfilden mesfûre Laçın bin Abdullah mahzarında taktir-i kelâm ve tabirü'l meram idüb Nehr-i Kabartay'da Saray nâm karyede vakî kıblet ... merkûm şarken Mahmud mürd mülkine şimâlen tarîk-i âmm garben karye-i merkûm murafıkıyla müntehiye ve muttasıla darımı dahilinde vakî iki çatma ve bir hayat hanesiyle ve arasıylave cümle müştemilatıyla ve eşcar-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve hukuk ve murafık ve tevâbi levahıkıyla merkûm Laçın'e yüz elli muamele guruşuyla bir mikdar müşârü'l ileyh ... akçe batı bey' olub teslim bey' mahdûd ve kabz-ı semen madud eyledim ve müşteri mezbûr dahi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm dar mahduda mikdara müşteri mezbûrin mülki müşterayı makbuzıdır keyfe yeşâ ve tahtar tasarruf ider gıbbe's-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk müşteri mezbûr Laçın bağ mesfur eş-şeyh Musa Efendi bey ve şirayı merkûman muamele cem'an akvâl muharresinde tasdik etmeğin sıhhati bey ve şirayı mukarrer olub bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun ... Bekir bin Yusuf

9/34a-1

Oldur ki İsbâr? nâm karyede uzun boylu ak sakallı abd-ı abık ehl-i habere marifetiyle yüz üç akçe takdir olunub Subaşı Mustafa Ağa yedine teslim olunduğu kayd şude. Fî yevm el-hadi işrin Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Rahmet Efendi el-Naib, Ahmed Efendi Mehmed Efendi el-Muhzır, Yahya Çelebi bin eş-şeyh İsmail Efendi ve gayruhüm

9/34a-2

Oldur ki tüccardan Abdi Beşe yine tüccardan Hüseyin elmerhum zimmetinde olan esedi akçesi ki yüz yigirmi guruşdan otuz guruş hakkım kalmış idi hâlâ otuz guruş aldum haklaşmadım diyu ikrârı kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/34a-3

Oldur ki mahruse-i Bağçesaray sükkânından ... veled-i ... tarafından husus-u atıye Tori bin Esfedor Kirkor veled-i Avanos nâm zımmiler şehâdetleri ile bi'l vekâle Babek veled-i Avanos elzımmi meclis-i şer'ide Beraşçıva veled-i Agob nâm zımmiyi ihzâr idüb işbu Beraşçıva zimmetinde mezbûr mesfûrin kırk guruş hakkı olub ahz kabz beni vekil eylemiş idi halâ taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûr vekâlet şehâdetleri elmezbûr Beraşçıva bizim yanımıza mezbûr muvâce kırk guruş vireceğin vardır diyu ikrârına bizler şahitleriz şehâdet dahi ideriz diyu edâ-ı şehâdet eylediklerinde bade'l akvâl vekil merkûm Babek edâ ile hükm kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Efendi Karasulu, Murteza Çelebi bin el-Hâc Mehmed Efendi, Ahmed Efendi Muhzırzade, Şatir Abdullah

9/34a-4

Oldur ki Derviş ibn-i Ali nâm kimesne huzur-u şere ... bin Abdullah ve... bin Temir Sofi nâm kimesneleri ihzâr idüb ... altun kıymetinde ve bir ... on guruş kıymetinde gayb eyledim elmezbûranda şahidim var suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ... ve't tahlif kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/34a-5

Oldur ki mahurse-i Bağçesaray sükkânından Çotak veled-i ... meclis-i şer'e İbrahim bin Hafız'ı ihzar idüb işbu İbrahim'de dokuz ... mezbûr İbrahim yedinde ... diyu taleb eyledikde mezbûr İbrahim mülki olub maada mezbûr dahi beyyinden yemini acz olmağın yemin-i halef-i billahil azim eyledüğü kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/34b-1

Oldur ki Kal'a yahudiyan sükkânından Şulme İlya yahudiyi meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr İlya'ya menvâl üç altuna bir dükkânı icareye vermişdim iki buçuk sene sakin oldu yedi buçuk altun ider beş guruşunu ahz eyledim elli beş guruş yigirmi akçe hakkım kaldı ihkak olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr İlya cümlet beş guruşla deynimizde musalaha vakî olub ... deynim ibra etmişdir dedikde maada merkûm musalaha ve İbrahim'in olmağın gıbbe't-taleb İlya mezbûr li ecli ... mesfûr Şulme istihlâf olundukda halef-i billâh enzele-l tevrat-ı âlâ musa âmm eyledüğü bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi el-Muhzır, Ömer el-Muhzır

9/34b-2

Oldur ki Ömer bin ... meclis-i şer'e Akıncı bin Abdullah'ı ihzâr idüb işbu Akıncıya ayda doksan akçe icra ile icareye vermiş idum hakkım taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Akıncı yılda bir ... ile ... idum üç ay hizmet eyledi bir ... aldı dedikde mezbûr Ömer bir aldığına mukarrer olub mezbûr Akıncı dahi yılda bir ... ile bir ... isâbet itmekle ... intikâl itmekle kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Efendi el-Naib, Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi el-Muhzır ve gayruhüm

9/34b-3

Oldur ki Hacı Bike bint-i İsmail tarafından husus-u atıye Bektaş ve Ahmed Beşe Gazi şehâdetleriyle zevci Bekir Çelebi ibn-i Arab Yusuf'un vekâleti sübûtu kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Mehmed Efendi Muhzır, Ahmed Çelebi ibn-i Abdurrahman Efendi, Abdurrahman Efendi Arslan Efendi ve gayruhüm

9/34b-4

Oldur ki vekil merkûm Babake ... mesfûri Beraşçıva veled-i Agob ... meblağ-ı mezbûr kırk guruş edâ ve kaza eyledikde vekil merkûm Babek'in ahz ve kabz etdiği bi't-taleb kayd şude fi tarih fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Efendi el-Naib, Ömer el-Muhzır, Kirakos veled-i Avanos, Moşe veled-i...

9/35a-1

Oldur ki uzun boylu gök gözlü sarışın çekme burunlu burnunda yarası var Saliha nâm cariye Hacı köylüm diyor ikrârına tarife yevm on akçe nafaka takdir olunub İhtisab Ağası Mustafa Ağa yedine teslim olundu. Fî yevmü's-sami min Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Han Çelebi Abdulkadir Efendi, Muhzır ... Ahmed Efendi, Ömer Efendi Karasulu, Hacı Bayram Atalık ibn-i Hüseyin ve gayruhüm

9/35a-2

Oldur ki Hafız Esad Efendi meclis-i şer'ide Receb Beşe bin Muharrem mahzarında takrir-i güftâr idüb mezbûr Receb'den yigirmi beş akçe ... iştira eyledim gayrı kantar ile çekdiğimde bir vukıyye yüz on beş dirhem ... geldi şer'an taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl Receb elmezbûra tamam edâyı taleb idüb bade'l suâl Mustafa bin Yusub bin Abdullah nâmlarıyla tamam edâsını isbat eyleduğu bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Yahya Çelebi bin Osman Efendi, Ömer el-Muhzır ibn-i ..., Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm

9/35a-3

Oldur ki Mahalle-i Ermeniyan sükkânından İvan ve Kat veled-i ... nâm zimmiyan yine mahalle-i merkume sükkânından li-ebeveyn ahileri Sihakı meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb mahalle-i mezbûrede vakî kıblet Şahin'le Usta Ramazan mülkine şarken pare şimâlen Mircan mülki garben tarık-i âmm muttasıla ve müntehiye dar dahilinde üç çatma hane ve üç ... ve kuyu ve eşcar-ı müsmire ve gayri müsmire ki beyyinizde ... müşterek mülkim idi halâ dar mahdûda merkumede hisse-i ... mesfûr ... iki yüz otuz üç muamele guruş yigirmi altı akçe batı bey' eyleyüb teslim bey' bi't-

tamam ahz-ı semen eylediği ve müşteri mesfur dahi dar merkumede olan hissemizi layıkıyla kabz ve teslim eyledi bade'l-yevm dar mahdûda mezbûrede olan hisselerimiz müşteri merkûm ... mülki müşterayı makbuzıdır keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olunması matlubumdur dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr ... .. mezbûran İvan ... cem'an akvâl muharresinde bi'l muvâce tasdik itmeğin sılhata bey ve şirayı mukarrer olub bi't-taleb kayd şude. Fî't-tarih

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çelebi el-Naib Hacı Mehmed Efendi elmerhum, Yahya Çelebi bin eş-şeyh Osman Efendi elmerhum, Ömer el-Muhzır, Mircan veled-i Sarkiz, Şahin veled-i ... ve gayruhüm

9/35b-1

Oldur ki Kat elzımmi meclis-i şer'e Bolat bin Sofi ibn-i Receb ihzâr idüb işbu Bolat'a bir alaşa ... altı altuna bey'eyledim yüz beş altununu aldım baki üzerimde kırk akçe hakkım var dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr ve ... ve't tahlif kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Karye-i İkizoba sükkânından El-mezbûrun

9/35b-2

Oldur ki Arslan bin Abdullah meclis-i şer'e Şirvan bin Murteza'yı ihzâr idüb şöyle takrir-i güftâr eylediği tarih-i kitabdan bir sene mukaddem işbu kara kaşka beytalın ald kolunda ... tamgalı ... bir yanında ve art sanında çekili ve ... yakasunda çekili iki kulağı ciran mülkimden gayb olmuş idi hala işbu Şirvan yedinde buldum bunun yedinde ... şer'an suâl olunub ihkak hak olunması muradımdır dedikde gıbbe's-suâl Şirvan mezbûr işbu evsâf-ı mezkûre ile mevsûf ve hazır-ı bi'l meclis beytalı ... üç koyunu bir Sofi'den bir alaşa ile yüz beş akçe aldım idi bu Arslan'ın mülki olduğu malumum değil diyu cevap virecek mezbûr Arslan davasını müntehiye beyyine talep olundukda Sefer bin Abdullah ... ve bin Rüstem nâm kimesneler li ecli'ş şehâde hazıran olub işbu evsâf-ı merkûm ile mevsûf ve hazır-ı bi'l meclis beytal işbu Arslan'ın mülkidir bizler bu hususta bervech üzere hak şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyu ibrayı edâ-ı şehâdet eylediklerinde ... şartı'l kabûl hayz-ı kabûlde vakî olub mezbûr Arslan dahi beytal merkûm vecehatimin elvücu yedinden âdem ibrasıyla tahlif oldukdan sonra mezbûr beytal ... merkûm yedine teslim ... hükm kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzırzade, ... el-Hâc Mehmed ... el-Hâc ..., Yahya Çelebi ibn-i eş-şeyh Süleyman Efendi, Ömer el-Muhzır ibn-i Bayram

9/35b-3

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından Hüseyin bin Ramazan meclis-i şer'e Devletgeldi nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb merkûm Devletgeldi beni darb idüb kazağım darb eyledi gıbbe'ş-şer'e ihkak olması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Devletgeldi inkâra mesfûr olmağın maada mezbûrede

beyyine taleb olundukda udulden Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Mehmed li eclî'ş şehâde hazıran olub âlâ vefki's-suâline edâ-ı şehâdetleri kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Rahmet Efendi el-Naib, Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi el-Muhzır ve gayruhüm

9/36a-1

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından olub bundan akdem merhum olan Şaban ... nâm kimesnenin orta boylu Russü'l asl ve'l mille Nasta nâm cariyesi merhum merkûmin ... kulları bin Devın mahzarında takrir-i kelâm idüb Efendim merhum Şaban hâl-i hayatında vakît ... tasarrufunda beni mevtimden kırk gün mukaddem azad ol diyu mudeber eyleyüb bade'l tedbir bir buçuk sene hayatta olub halâ merhum oldu gıbbe'ş-şer'i suâl olub ihkak hak olması matlubumdur dedikde gıbbe'l istintâk ... merkûme kulları inkâra muktedir olmağın müdde-i mesfûre Nasta'da davayı merkûmesini mübeyyine beyyine taleb olundukda ... veledin Ahmed Hoca bin Abdullah ve Kaplan dedeleri Mehmed Beşe nâm kimesneler li eclî'ş şehâde hazıran olub merhum Şaban cariyeye-i mezbûre ... hâl-i hayatta mevtimden kırk gün mukaddem azad ol diyu mudeber idüb bade'l tedbir müddet-i mesfûre mürdünden sonra merhum olmuşdur bizler bu hususa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyu her biri edâ-ı şehâdeti şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub cariyeye sicil makamından azad olmak üzere hükm olunub bi't-taleb kayd şude fî mezbûre. Fî yevm er-rabi Zilhicce... sene sitte ve seb'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Muhzır Mehmed Efendi, Murteza Çelebi ve Mustafa Çelebi ... el-Hâc Mehmed Efendi elmerhum, Şaban bin Abdullah, Abdurraşid Çelebi Hüseyin Ali Efendi ve gayruhüm

9/36a-2

Oldur ki Sefer bin Abdullah Hacı Hasan Giray ile olan ... ellerinde ... alub kabul etmişdim diyu halef-i billâhil enzele vakî kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ... Ulak, Ömer bin ... ve Dos Mehmed Dede ... ve gayruhüm

9/36a-3

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından Hüseyin bin Hasan meclis-i şer'i şerifede zilhicce... .. günü ... Cuma günü gurre olmak üzere gördüm diyu hasbetillah şehâdeti kayd şude. Fî tarih-i mezbûr

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Bayram Atalık, Hüseyin, Mustafa Efendi el-Naib, Ahmed Efendi bin Mehmed Efendi el-Muhzır, Ahmed Han bin Abdulgaffar Dede ve gayruhüm

9/36a-4

... Beşe Kirman sükkânından Mehmed bin el-Hâc Ali ... Zilhicce menvâl muharrer üzere şehâdeti kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/36b-1

Oldur ki orta boylu gök gözlü sarışın çekme burunlu Russü'l asl müslimil mille Davud bin Abdullah meclis-i şer'i şerife Kutlu Gazi bin Toktamış'ı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Kutlu Gazi'nin babası Toktamış beni hâl-i hayatında ve vakît ... iken ölmeden kırk gün mukaddem azadım olub diyu mudeber mukayyid eylemiş idi halâ Efendim merhum oldu ıtkım taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl Kutlu Gazi elmezbûr inkâr idecek mezbûr Davud'un davasını müntehiye beyyine taleb olundukda udulden Ali Molla ibn-i Hüseyin ve Mustafa bin zal Mehmed Sofi ibn-i Hasan nâm kimesneler merhum Toktamış elmezbûr işbu Davud bin Kemal sıhhatinde ölmezden kırk gün mukaddem azadım olub diyu mudeber mukayyid eylemiş idi halâ fevt olmağla işbu Davud ... bizler bu hususa bu vech üzere hak şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyu edâ-ı şehâdet-i şer'ie eylediklerinde bade'l ... şartı'l kabûl şehadetleriz makbûl olub gulam merkûmun hürriyeti ile kayd şude fî mezbûr. Et-tarih fî 6 fî mah Zilhicce sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl:Ömer bin ..., Mehmed Gazi Ağa ... bay Emeldeş, Katib el-maruf ve gayruhüm

9/36b-2

Oldur ki karye-i Mehmed Beşe Ağa sükkânından Mehmed bin Haydar meclis-i şer'e Yuri ...veled-i Papaz zımmiyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Nehr-i Kaçı'da vakî bağını hudud-ı beyan olunur kıblet İbrahim mülki ve şarken Mehmed Mehmed mülki ve şimâlen tarîk-i âmm ve garben müşteri merkûm Yuri mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bağ dahilinde olan eşcarı müsmire ve müsmiresiyle velhâsıl cem'i tevâbi levâhıkıyla mezbûr Yuri'ye on altı altuna bey' bat sıhhatiyle bey' ve müteallik ... teslim ve ikbâz ve meblağ-ı merkûm on altı altunu bi't-tamam ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm mülki müşterasıdır keyf mâ yeşâ tahtar mutasarıf olub dedikde gıbbe's-suâl müşteri elmezbûr Yuri bağ merkûm Mehmed'i suâl muharrer üzere cari olan ... ve akvâlinde bi'l muvâce tasdik ve tahkik eylediği sıhhati bey ve şiraları bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Muhzır ... Ahmed Efendi, Şaban bin Abdullah, Hâkim Efendi ibn-i İmran, Abdulaziz Efendi Abdurrahman Efendi, Mustafa Efendi Hacı Mehmed Efendi elmerhum

9/37a-1

... .. ve tereke ... kulları ve Mehmed Gazi

Muhallefât:

Germencik nâm karyede vakîi Abdulcibrân malûm hudud çayır ... hasene 20	Nakid sim 80	... nakid sim 200
Temir Gazi Atalık'da hasene 3 sim 30	Kara Ramazan'da hasene 2 sim 30	
Receb'de hasene 2 sim 70	... Kıytas'da hasene 1	Can Akay'da sim 60
... nâm cariye hasene 33	Deyn kefil sim 20	

... 36

Zal 30

Bağ 56

Yevm 28

... 10

150

Cem'an deyn sim 550

Sâbıkda Temir Gazi Atalık'da sim 360

Kıytas'da sim 120

Can Akay'da sim 20

9/37a-2

Oldur ki elmerhum Şaban'ın ... Mehmed Gazi ibn-i ... meclis-i şer'e mahmiyye-i Bağçesaray muzâfâtından karye-i Germencik sükkânından ... veled-i ... nâm zımmiyi ihzâr idüb Germencik nâm karyede vakî merhum Şaban'dan ... ile intikâl eylemişdir hudud-ı beyan olunur kıblet Köse zımmi mülkine şarken Vasilike zımmi mülkine ve şimâlen Yuri mülkine ve garben Tosi mülkine muttasıldır elmezbûr ... elmerkûma sekiz altun yarım bey' ve teslim ve ahz-ı semen eyledim dedikde müşteri mezbûr ... merkûm Mehmed Gazi'ye bi'l muvâce tasdik idecek hüccet ve şiraları bi't-taleb kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Monla Ali Hasan, Mustafa Efendi el-Naib, Şaban Abdullah

9/37b-1

Oldur ki orta boylu gök gözlü sarışın köle üzerinde dar kürklü başında dar kalpaklı İvan kazak ... Hacı ... ve Yuri yevmiye üç akçe nafaka ile subaşı Mustafa Ağa yedine teslim olunmuşdur gaflet olunmaya Tahrîren fi 2 fi mah Zilhicce sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzırzade, Şaban bin Abdullah, Abdurraşid Çelebi, Mustafa Molla el-İmam ... ve gayruhüm

9/37b-2

Oldur ki mahruse-i Bağçesaray'dan Andon Mihail nâm zımmi meclis-i şer'îye Aliş Hacı Bayram nâm kimesneyi ihzâr idüb işbu Aliş'e bir bab çatma haneye on yedi guruş altmış akçeyi bey' eyledüm üzerinden altmış akçesi aldum baki üzerinde on altı guruş yetmiş beş akçe hakkım vardır dedikde gıbbe's suâl ve'l karar kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/37b-3

Oldur ki ... .. el-Hâc Ali'nin Manol veled-i ... nâm zımmide olan yüz yigirmi beş muamele guruş deyni için Lefter ve ... .. zımmiler mahzur şer'ide kefil bi'l mâl olduğu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Murteza Çelebi Hacı Mehmed Efendi, Şaban bin Abdullah, Abdurraşid Çelebi, Muhzırzade Ahmed Efendi

9/37b-4

Oldur ki Kenan nâm gulam Mehmed bin Ömer'e kırk akçe deynim vardır diyu mahzur şer'ide ikrârı bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/37b-5

Oldur ki Avrahim veled-i Süleyman Ahmed Çelebi ibn-i İbrahim ile olan elli guruş davasında ben el-Hâc Ali elmerhumun yedinden kırk guruşdan ziyade almış değilim diyu halef-i billâhil azim enzele-t-tevrat-ı âlâ musa âmm alındığı kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzırzade, Abdulveli Efendi, Vaiz Mehmed Efendi, Murteza Çelebi bin Hacı Mehmed Efendi, Şaban bin Abdullah

9/37b-6

Oldur ki mahmiyye-i Gözleve sükkânından İsmail bin Halil meclis-i şer'e Kenan Sofi ibn-i Abdullah'ı ihzâr idüb işbu Kenan'da üç yüz elli akçe hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl ve'l karar bi't-taleb kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/37b-7

Oldur ki Abdi Beşe ibn-i Hacı Ali meclis-i şer'ide Hüseyin Beşe'ye verdiğim duhan akçesini ... guresinde haklaşmak üzere verdim diyu ikrârı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Yahya Çelebi ibn-i Süleyman Efendi, Ömer el-Muhzır ibn-i ..., Mustafa Efendi el-Naib ve gayruhüm.

Sim 10 guruş 82

9/38a-1

Oldur ki yahudiyan Kal'ası sükkânından İlya veled-i Baruh meclis-i şer'e Nogaş bin Şirvan'ı ihzâr idüb Nehr-i Bulganak'da vakî Kal'a bağ ki hudud-u beyan olunur kıblet tarîk-i âmm ve şarken Temir mülkine şimâlen Çerkes mülkine garben Arslan mülkine muttasıl olan bağın nısfı ... malumesini mezbûr Nogaş'a elli beş guruş bey' sabit ile bey' idüb teslim mübeyyi ve ahz-ı semen eyledüm bade'l-yevm mülki müşterasıdır keyf mâ yeşâ tasarruf ider ve içinde olan ... ve tevâbinin nısfı dahi mezbur Nogaş'ındır dedikde gıbbe's-suâl ve't tasdik ali ... bi't-taleb kayd şude fî mezbûrun.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Bekir, Yusuf Beg, Şaban Abdullah ve gayruhüm

9/38a-2

Oldur ki mahmiyye-i İslambol'dan Ali Çelebi ibn-i el-Hâc Mehmed Kirman'ı meclis-i şer'i şerifede merhum el-Hâc Ali'nin zevcesi Safiye bint-i Hüseyin Efendi tarafından vekil olan Abdulhamid Çelebi ibn-i Hüseyin Efendi mahzarında bi't-tav ... ikrâr ve itiraf idüb babam el-Hâc Mehmed müteveffanın merhum el-Hâc Ali zimmetinde olan akçesinden kendi hakkım beş yüz altmış guruşu bilhassa ve sagir hemşirem Safiye'nin hissesini iki yüz seksen guruşu bi'lveche ve ... hemşirem Halime'nin hissesi iki yüz seksen guruşu bi'l-vekâle cem'an bin yüz yigirmi guruşu bi't-tamam aldum haklaşdım diyü ikrâr eyledikde gıbbe's-suâl vekil mezbur Abdulhamid Ali Çelebi elmezbûr ifratında tasdik idecek mâ hüve'l vakî kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Çelebi Arab Yusuf, Bektaş Beşe ..., Hacı Osman Mehmed, Şaban Abdullah, Katib el-maruf, Hasan Beşe ibn-i İlyas, Hüseyin Çelebi Ali ve gayruhüm

9/38a-3

Oldur ki Ahmed bin Derviş meclis-i şer'e İsak veled-i Süleyman nâm yahudiyi ihzâr idüb İsak'dan dört ... .. iştira eyledüm halâ işbu Yahudî üç buçuk bade'l-yevm diyü ikrâr ideyor ... .. üzerinde altı esedi hakkım kaldı taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk üç buçuk esediden ziyade ... yedinden almadum diyü halef eyledüğü kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/38b-1

Oldur ki mahruse-i Bağçesaray sükkânından Şahin bin Abdullah meclis-i şer'e orta boylu gök gözlü sarışın Russü'l asl müslimil mille Sehrab nâm abd-i memlûkünü ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Sehrab nâm abd-i memlûkesini tarih-i kitabdan altı ay mukaddem seksen guruşu mükâteb eylemiş idüm hâlâ bedel-i kitâbeti olan seksen guruşu tamam edâ eyledi bade'l-yevm malımdan azadımdır azad olub üzerinde velâ-i itâkdan gayri alâkam yokdur diyü bi't-tav istihlâf ikrâr ve itiraf eyledikde gıbbe'l

istintâk Sehrab elmerkûm Şahin elmezbûrin menvâl muharrer üzere cari olan ikrâratında tasdik ve tahkik idecek gulam merkûmun hürriyeti bi't-taleb kayd şude. Tahrîren fî 3 fî mah Zilhicce sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi eş-şehir Bahadır, Abdulveli Efendi Mehmed Efendi el-Vaiz, Abdurrahim Efendi, Ebussuud Efendi Mahmud Efendi, Ahmed Efendi ... ve gayruhüm

9/38b-2

Oldur ki kaza-i Mangıt'da karye-i Tob içki sükkânından ... bin ... meclis-i şer'e Ahmed bin Mehmed... Şaban'ın Abdullah bin Abdullah ve Salih Çelebi ibn-i ... Efendi şehâdetleriyle ... tüccarı olduğu sâbit olmuştur mezbûr Ahmed'i ihzâr idüb ... merkûm Şaban Gökçe oğludur Gökçe Çolman oğludur benim babam Devin Bay ibn-i Çolman ile babalarımız ... benden gayrı alâkası yokdur metrukâtını talep iderim dedikde gıbbe'l istintâk ve'l inkâr mezbûr kullardan beyyine talep olundukda Derviş Ali bin ... merkûm Emeldeş bin ... nâm kimesneler ali vefkî'd-davaya edâ-ı şehâdet idüb mezbûr ... Şaban ile işbu kulları ... Çolman'dan ... idüb ittihâd itmek ile ... ile hükm olunduğu kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Muhzırzade, Hacı Mehmed ..., ... Mehmed Çelebi, Abdurrahim Çelebi Hüseyin Ali Efendi, ... Ahmed Efendi, Arabzade Bekir Çelebi ve gayruhüm

9/39a-1

Oldur ki Avrahim nâm yahudi Kezar? nâm nasraniyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm ... beyyini diyüb teslim etdim hakkım talep iderim dedikde merkûm Kezar? inkâr idecek Avrahim merkumdan beyyine talep olunub ... ve Beşe nâm Yahudiler işbu Kezar? işbu Avrahim ... dediğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyu dediklerinde hayz-ı kabûlde vakî olub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Ağa, Mustafa Çelebi, Molla Mehmed ..., Usta Receb ve gayruhüm

9/39a-2

Oldur ki Kal'a sükkânından Karagöz Moşe veled-i Mordahay zevcesi Bikçe veled-i Yako tarafından Şumail veled-i Beşe ve Avrahim veled-i şehâdetleriyle husus-u atıye sabitü'l-vekâle Mordahay ve Moşe elmerkûm mahfil-i kaza Halil Efendi'de Moşe merkûmun bundan akdem mürd olan Sultan nâm kazağın zevci İlya veled-i Sehrab nâm Yahudi mahzarında takrir-i güftâr mürd merkûme Sultan'ın evladı olmak ile verasetini Moşe ve Bikçe ve İlya'ya münhasıra olub kendi rızalarıyla beyanlarında hisseleri ahz ve kabz idüb birbirinden dava ve nüzullarını ibra ve iskât idüb taraflarından mesfûr faside ikrâra beni vekil etmişdir dedikde merkûm İlya vekil merkûm Mordahay'ı tasdiki kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi el-Hatib el-Vaiz, Usta Receb, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Murteza ..., Mehmed Çelebi bin Abdullah Efendi , Azaklı Receb

9/39a-3

... .. ve istihlâf ... .. akdem cem'i akvâl İbrahim ibn-i eş-şeyh Süleyman ... Bağçasaray mahmiyye-i ... vakî ... ..

9/39b-1

Oldur ki merhum el-Hâc Ali'nin zevcesi Safiye bint-i Hüseyin Efendi tarafından Hacı Osman bin Mehmed ve Bektaş bin Bali şehâdetleriyle Abdulhamid Çelebi ibn-i Hüseyin Efendi'nin vekâleti sübûtu kayd şude. Tahrîren fi gurre mah Zilhicce sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, Ahmed Efendi eş-şehri ...zade, el-Hâc Şaban bin Abdullah ve gayruhüm

9/39b-2

Oldur ki mahruse-i Salacak'dan Aliş Çelebi ibn-i Abdalbaki Çelebi meclis-i şer'i şerife mezbur Abdalbaki Çelebi'nin zevcesi Meryem Bike bint-i Hasan tarafından ... Mehmed bin Ramazan ve Sefer Gazi bin Kenan şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle Osman Çelebi ibn-i Hasan ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Nehr-i Bulganak'da Gökgöz nâm ... vukıyye on batman ... imam merhumeden ... ile intikâl eylemişdir hudud-ı beyan olunur kıblet Beraha Yahudinin mülki şimâlen Sefer Gazi mülki şarken tarîk-i âmme garben Nehr-i Kabartay'a muttasıl ve müntehidir işbu hudud-ı erbaa ile mahdûd olan bağdaki hisse ... malumemi mezbûre Meryem Bikçe yigirmi ... haseneye bey' batı sıhhatiyle bey' ve müteallik teslim ikbâz ve meblağ-ı merkum bi't-tamam ahz ve kabz eyledim bade'l-yevm mezbûrin mülki müşterasıdır keyf mâ yeşâ tasarruf ider dedikde gıbbe's-suâl mezbûrenin vekili olan Osman Çelebi mezbûr Aliş Çelebi menvâl muharrer üzere cari olan kelâmı akvâlinde tasdik ve tahkik bi't-taleb kayd şude tahrîren fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi Abdi Efendi, Bekir bin Arab Yusuf, el-Hâc Osman Mehmed, Bektaş Bali, Şaban Abdullah, el-Hâc Mehmed eş-şehir, Kâtib el-maruf ve gayruhüm

9/39b-3

Oldur ki mahruse-i Bağçasaray sükkânından Nogaş bin Şirvan nâm kimesne meclis-i şer'ide yahudiyân Kal'ası sükkânından İlya veled-i Baruh'a yüz muamele guruş deynim vardır diyü bi't-tav ikrâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Şaban bin Abdullah, Ahmed Bekir ve gayruhüm

9/40a-1

Oldur ki sabka Karasu sükkânından olub Sala Gözleve'de sakine olan Şehri bint-i Davud nâm zimmiye orta boylu düz burunlu kara yağuzlu kırpık gözlü kara sakallu Leh'ül asl Nasrani'l mille ... Estepan bin Abdullah nâm kazağını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu abd-i memlüküm Estepan'ı azad ve tarhan etdim bade'l-yevm üzerinde hak velâdan gayrı hakkım yokdur sair ahrar gibi hür olub keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfdir dedikde merkum Estepan'ın intikâliyle hükm olunub kayd olundu. Fî evâhir şehri-i Zilkadeti'l-mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çelebi bin ... Abdulhamid Efendi, İbrahim Çelebi Kara Sofi ..., Usta Receb bin Hüseyin, Bolat bin Rahmetullah

9/40a-2

Oldur ki Şehreküstü Mahallesi Mescidi'nin sahib sagirinin oğlu Ali Çelebi ibn-i Sefer Gazi Efendi ve cemaat adamları Bayram mahkeme-i şerife gelüb Mustafa halife ibn-i Hacı Ali nâm kimesneyi imam nasib idüb cemaat adamları dahi razı olub mezbûr Mustafa halifenin imameti kabul kayd şude. Fî yevmü's-sami ve işrin min Zilkadeti'l-mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat bin Rahmetullah, Murteza ..., Zülfikar el-Muhzır

9/40a-3

Oldur ki Ramazan nâm kimesnenin zevcesi ve kendi ve Yaşdağ'dan bir kimesne ile Ramazan elmezbûrin zevcesinin önünde bardağıyla ... bulunduğu Sefer bin Tatar Osman Garib Hacı Ali şehâdetleriyle sabit olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Efendi bin Ahmed Efendi, Usta Receb, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Murad bin Hüseyin ve gayruhüm

9/40a-4

Berber Mustafa nâm kimesne Satı bint-i Abdullah nâm tarhan cariyesi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb sanduğumdan bir kaç nakışlı makremem ve bazı eşyam gayb olmuş idi karımdan buldum ... dahi gayb işbu Nasta? bey' etmiş etmiş suâl olunub dedikde gibbe's-suâl merkûm Nasta? mezbûr Mustafa'nın cariyesi bana getirib idi ben dahi karımda bey' ider idim diyub bi't-tav ikrâr kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Murteza ...

9/40a-5

Oldur ki Bağçesaray el-mahmiyyede Kuba sükkânından Ayşe bint-i eskici İsmail nâm avret eskici Mustafa bin Mehmed nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Mahalle-i Kuba'da kıblet mahalle sokağı ve şimâlen ... muttasıl ve şarken Abdurrahman

ve garben Mevlüd mülki ile mahdûd olan darımı bir bab çit eviyle ve Kuba suyu ve cem'i hukuk murafıkıyla işbu Mustafa'ya yedi altun ile bir kabz-ı maduduna malum akçeye bey' batı ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve gayri madud idüb müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm keyfe yeşâ tasarruf ider dedikde mezbûr Mustafa elmezbûre ... tasdik idecek bey şiralarının hücceti mukarrer olub dar sâbık mezbûr Mustafa'nın mülki müşterisi olmak üzere kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Çelebi debbağ, Usta Receb, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Mehmed el-debbağ bin Mehmed, Ayvaz bin Mehmed, Murteza ..., Zülfikar el-Muhzır

9/40b-1

Oldur ki berber Mustafa Maryem sükkânından ... zevcesi ... ve Karagöz ve zevcesi Nasta Sipah ve Arslan ve zevcesi ... ve Kostandin ve zevci Mamoş? nâm nasranileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb evimden yüz elli mikdar nakışlı makremem gayb olub kendi cariyem alub işbu hazır-ı bi'l meclis Nasta nâm tarhana virüb merkûm Nasta işbu zımmilere bey' idüb ellerinde on dört makremem çıkdı bakisin dahi taleb iderim dedikde merkûmun zımmi zımmiler on dört makreme merkûme Nasta yedinden iştirâ ettiğimiz gerçek velâkin ... iderken bilmedi ziyade bir makreme aldığımız yokdur dediklerinde mezbûr Mustafa Çelebiyle merkûmlar halef-i billâhil azim eyledikde ... olmamak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Halife el-Muhtesib, Usta Receb, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat Rahmetullah, Murteza el-Muhzır Bulduk

9/40b-2

Oldur ki debbağ Mehmed nâm kimesne debbağ İbrahim nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... on ikişer akçeye elli üç ... almış idim halâ vermek istemez suâl olunub ihkak hak olsun dedikde mezbûr İbrahim Mehmed elmezbûru tasdik idüb ve lâkin otuzar ... akçecik eşyamı on ikişere vermemiştir ziyade ... dedikde ... on sekizden ziyade ... dediklerinde akil baliğın kendi mallarını bey şiralarında ... ... muteber olmamak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Çelebi bin Halim Ağa, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Berber Zal, Usta Receb, Azaklı Receb, Mehmed

9/41a-1

Oldur ki Hacı Ahmed bin Halil zevcesi Ayşe bint-i ... Gülşen nâm cariyesine vekâleti ... şer'îye ile ... olan Veli bin Ömer ve Bolat bin Ahmed ve Kenan şehâdetleriyle sabit olduktan sonra meclis-i şer'i şerifde doksan beş altuna Hacı eş-şehir Bilal kazağında bey' ettiği ve Bilal kazağım dahi evvela ... mudeber olsun dediği kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi el-İmam Mehmed Efendi ve Usta Receb bin Hüseyin, Halim Ağa Mustafa Ağa, ... Çelebi bin Halim Ağa, Sefer Gazi Hevace bin Murteza, Ahmed Suhte bin Mustafa, Mustafa bin Abdullah, Ebussuud bin Abdurrahman

9/41a-2

Oldur ki ... .. Hacı Ali nâm kimesne Manuk nâm zimmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Manuk'dan yüz yigirmi beş guruş ev akçesinden maada ve yedi guruş ... akçesinden maada ... on altı guruş hakkım vardır taleb iderim dedikde gibbe's-suâl merkûm Manuk mezbûr Hacı Ali'nin cem'an kelâmını tasdik idüb ... on altı guruş hakkım vardır dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Efendi el-Müderriş, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, ... Efendi bin Halim Ağa, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat bin Rahmet

9/41a-3

Oldur ki Kuş sükkânından Süleyman bin Abdullah Arslan nâm çinganeyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu torı alaşayı işbu Arslan'dan almış idim can baş etmişdu muradımdır dedikde merkûm Arslan görüb kabul etmişdir diyüb beyyinden aciz olub talebiyle görmediğine Süleyman elmezbûr halef-i billâhil azim etdiği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/41a-4

Oldur ki Bolat Sofi nâm kimesnenin abd-i mükâtibi Hacı Bayram nâm kazak zevcesi Badısaba nâm avreti meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb beyyinizde Hasan ... mümkün olmayub nikâhından ve nafakasından fârig olub eğer evlad olursa doğduktan sonra ayda altmış akçe vermek üzere boşanacak olmuştur suâl olunub dedikde mezbûre Badısaba cümle nikâhından ve nafakamdan fârig oldum tatlik etsün dedikde mezbûr Hacı Bayram nikâhından ve nafakasından fârig olmak üzere tatlik itdim dedikde talâkın vuku kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi el-Vaiz, Şatir Mustafa, Usta Receb, İbrahim Çelebi Kara Sofi ve gayri.

9/41b-1

Mahalle-i Ermeniyandan ... nâm zimmi Anderis nâm kimesneyi meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Anderis iki koç evvela sekiz akçe ... .. idüm ne akçem verildi ne koçum dedikde bade'l inkâr tahlif olundukda ... sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi el-İmam, Ahmed Efendi el-İmam, ... Hasan

9/41b-2

Oldur ki Bağçesaray mahmiyye-i mahallesinden Cemşid Efendi Mescidi Mahallesi sakinatından Hasan ibn-i Murad Ali Mirza bin Abdullah tarafından Acem Şahin zımmi veled-i ...kulu üzerinde olan yüz beş esedi ... ahz ve kabza vekâletiyle el-Hâc Rıdvan bin Abdullah şehâdet idüb şahid-i âhire te‘hîri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed el-İmam Mehmed Efendi, Abdulkhak Çelebi Abdulkadir, Abdülbaki Mustafa ve gayruhüm

9/41b-3

Oldur ki Bağçesaray mahallesinden Yuri veled-i Bayram Kenan ibn-i Abdullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Kaçı'da karye-i İközoba karşusunda bir kıt'a bağım hudud-ı beyan olunub kıblet Mustafa ile Abbas Hevace ve şimâlen Nehr-i Kaçı ve şarken Hasan Atalık ve garben et-Timur mülki ile mahdûd bağım cem'an hukuk murafıkıyla işbu Kenan'a altmış muamele guruşa mübeyyi bat bey' ile bey' idüb kabz-ı semen hudud ve ... layık teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm benüm alâkam yokdur mezbûr Kenan'ın mülki müşterisi olmuşdur keyfe yeşâ tasarruf ider dedikde mezbûr Kenan merkum Yuri'yi tasdik ve tahkik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Salih Efendi bin Mustafa Sofi, Ali Efendi ..., İbrahim Çelebi Kara Sofi, Abdülkerim bin Hasan, Pir Ali el-Muhzır

9/41b-4

Oldur ki sâbık Karasu sükkânından olub halâ Gözleve'de sakin olan Sefer Bike bint-i Murat nâm zımmiye tarafından ... şer'i sabitü'l vekâle validesi Şehri bint-i Davud nâm zımmiye Esteban veled-i Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu isbatını merkûme karım Sefer Bike'nin zevcimdir nafaka ve kisvesine kadar değil nikâh ve nafakasından fârig olmuşdur talâk etsün dedikde merkûm Esteban merkûme zevcem Sefer Bike nikâh nafakasından fârig olmak üzere beyyinden boş olub dedikde talâkın vukû'-ıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çelebi bin Abdulhamid Efendi, Usta Receb bin Hüseyin, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat Rahmetullah, Murteza ..., ...

9/42a-1

Oldur ki Subaşı Yusuf meclis-i şer'i şerife gelüb sarı sakallu abık bir kazak ... ahz olunmuşdur nafaka takdir olmak muradıdır dedikde ehl-i habere marifetiyle yevmiye üç sim-i hân-î cedîd nafaka takdir olunub kayd olundu. Fî yevmü's sâmi min Zilkadeti'l-mübarek sene sitte seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi el-Hatib, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Usta Receb, Veli Mehmed

9/42a-2

Oldurki mezbûr Subaşı meclis-i şer'ide iki sacı ayak Moskov kazağını sahibine edâ için ahz olunmuşdur nafaka takdir olunması muradıdır dedikde yevmiye sair birine üç sim-i hân-î takdir olunub kayd şude. Fî yevmü's sami ve işrin min Şevvalü'l-mübarek min şehür sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/42a-3

Oldur ki Karasu sükkânından olub esir ... olan Ramazan nâm kimesnenin zevcesi nâm avret zevci Ramazan elmezbûri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu zevcim Ramazan benum nafaka ve kisvemi görüb göz etmiyor şer'an takdir olunmak muradıdır dedikde zeyl kitabda mesfûr alaşamı Müslümanlar meşveretiyle yevmiye beşer sim-i hânî cedîd takdir olunub vakti ... istidane idüb Hüseyin sagirde rücuma izin verilüb kayd olundu. Fî yevmü's sâlis min Zilkadetü'l-mübarek min şehür sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kayyum ... Ahmed Ağa bin Aliş Ağa, Seyid Abid el-Hak Çelebi, Ahmed Efendi Mısrizade, Timur ..., Davud Gazi ..., Hüseyin Atalık Muhtesib sabka, ... Ali, Bekir Beg, Şatir Mustafa, Arslan Ali bin Ahmed Çelebi ve gayruhüm

9/42a-4

Oldur ki sâbık İslambol sükkânından olub halâ Kal'a sakinlerinden İsak ve İlya veled-i Tavit nâm Yahudiler Bağçesaray sükkânından İlya veled-i Gökçe nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm İlya ile beyyinizde yedi sekiz seneden beri bey şira ve vakî olub İlya merkûmeye bey' etdiğim kumaş ve sâir eşyaları hesap ve aldığım akçeyi dahi hesap idüb bade'l sicil hesap İlya merkûmun üzerinde yüz yigirmi dört buçuk guruş hakkım kalub yüz yigirmi dört buçuk guruşum edâsı üzerine lazımdır suâl olunub cevab alub sıhhat ettirmek muradıdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûm İlya veled-i Gökçe merkûman İsak İlya'yı menvâl muharrer üzere cari olan cem'i kelâmını tasdik ve tahkik idüb bade'l sicil hesap üzerimde merkûman İsak İlya'nın üzerimde yüz yigirmi dört guruş hakları vardur edâsı üzerime lazımdır diyüb bi't tav ve ... ikrâr ve itiraf etdikde merkûmanın yüz yigirmi dört buçuk guruş hakları sabit olub bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-Vaiz, Abdullah Efendi el-Hatib, Abdullah Ağa bin Mustafa Ağa, Abdulhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Musa Efendi bin Abdulhalim Ağa, Ahmed Efendi Mısrizade, Bektaş Çelebi bin Halim Ağa, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır

9/42b-1

Oldur ki İkiz oba sükkânından Köse? nâm Hatun zevci Mustafa ile davasına Evliya bin Zülfikar vekil ettiği Hasan Atalık bin Mehmed Beşe Ayaz bin Abdullah şehâdetiyle sabit olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Ağa, İbrahim Çelebi ve gayruhüm

9/42b-2

Oldur ki Köse? ibn-i Zülfikar tarafından sabitü'l-vekâle Evliya meclis-i şer'i şerifde Köse? mezbûrenin zevci Mustafa ibn-i Sefer Gazi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Emine? Bike müvekkilem Köse işbu zevci Mustafa zevc eylediğinde Rüstem nâm bir kazakla kırk altun kıymetinde mehr-i müeccel olmak üzere akd-i nikah eylemiştir dedikde Mustafa elmezbûr inkâra cevab eyledikde vekil merkûmdan kelâmını müntehini beyyine taleb olundukda udul kıymetinden Ahmed Han bin Mevlüd Ali ve Can Timur bin Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş şehade hazırân olub edâ-ı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde merkûmenin şehâdeti makbûl olduğu bi't-taleb kayd şude. Fî evâil şehri Zilkade sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi Hüseyin Gazi müezzin, Abdulhalim Ağa Mustafa Ağa, Musa Efendi Abdulhalim Ağa, Bektaş Çelebi Abdulhalim Ağa Muhzır ve gayruhüm

9/42b-3

Oldur ki Ayşe bint-i ... zevci Hacı Ahmed bin Halik'in vekâleti Veli bin Ömer ve Bolat bin Rahmet el İrfan bi'l muvâce ... sabit olub (eksik hüküm)

9/42b-4

Oldur ki Kaplan ... Hacı Ali Manuk nâm zimmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Manuk'da on dört buçuk guruş hakkım var idi yedi buçuğunu aldım yedi guruş hakkım kaldı taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl merkûm Manuk mezbûr Hacı Ali'yi tasdik idüb yedi guruş hakkı üzerimde edâsı lazımdır diyüb ikrâr kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Efendi el-Müderriş, Fazlı Efendi bin Halim Ağa, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, Usta Receb İbrahim Çelebi

9/43a-1

Oldur ki Yasef veled-i Semha İsak veled-i Mordahay'da yüz guruş ... beyyine verdiğim akçeden ... mezbûr Mordahay'da ziyade kalmadığına yemin taleb idecek yemini billâhil azim halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/43a-2

Oldur ki Acem keferesinden Cani ile Bagdesar nâm kimesnelerin iki ... ipek kıymetinde ihtilafları olub bağ elmerkûm Bagdesar üçer arslanlıya verdim diyüb müşteri elmerkûm ... üçer muameleyi aldım diyüb beyyinden acz olduklarında bade'l... müşteri elmerkûm halef-i billâhil azim idecek üç muamele gurus ile hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Efendi ..., Mehmed Efendi el-Hatib

9/43a-3

Oldur ki Hacı Mehmed Mescidi'nin imamı İsmail Efendi Yasef nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Hacı Mehmed elmezbûrin etrafından bir bab biraz dükkânını sene başı Cemâziye'l-evvel olmak üzere ... beşer altuna işbu Yasef icareye vermişimdir dedikde merkûm Yahudi İmam elmezbûri tasdik kayd şude. Fî yevmü'l ahir Şevval sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Ağa bin Mustafa Ağa, Abdullah Efendi bin Mustafa Sofi, Mehmed Efendi el-Hatib, Hüseyin el-İmam

9/43a-4

Oldur ki Manguş sakinatından Satı bint-i Ahmed tarafından birinci ... sabitü'l-vekâle babası Ahmed elmezbûr Ölmez veled-i Köse nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Ölmez elmezbûre kızım Saliha'yı oğlu Şaban elmüteveffaya nikâh etdikde kırk gurus kıymetinde yigirmi ... altun baş bağ on beş gurus kıymetinde on ... mikdarı ... altun ... için kızım Saliha'ya verüb Saliha dahi ihzâr ve kabz olmuşdur suâl olunub sicil-i mahfuza kayd olmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl merkûm Ölmez vekil mezbûr Ahmed'i tasdik ve tahkik idüb merkûm baş ile ... kızı Saliha'ya nikâh için vermemiştir mezbûrenin mülkidir benum alâkam yokdur dediği bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Ağa bin Mustafa Ağa, Abdullah Efendi bin Mustafa Sofi, Mehmed Efendi el-Hatib Salacak, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Kutlu Beşe Çelebi bin Abid Ağa, Hüseyin el-Müezzin ... Salacak, Ali Dede bin ... Mehmed, Bulduk el-Muhzır

9/43b-1

Oldur ki (boşluk) nâm avret tarafından Mehmed bin ... İbrahim bin Hasan şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle el-Hâc Ali ... bin Seyid Ahmed Hacı Mustafa ibn-i İsmail meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Hüseyin Ağa ile Çerkes ... beyyinde olub mezbûre avretin mülki olan ... tarafında olan bir kıt'a bağçenin içinden kazub su yolu yapmaya işbu Hacı Mustafa'dan üç altun alub izin vermişdir bi'l izne zaman Çeşmi sagire ihtiyacı oldukda açub ortaya razı olmuşdur diyüb bi'l vekâle ikrâr idecek mezbûr Hacı Mustafa vekil mezbûr Hacı Ali'yi tasdik bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Zal bin Rüstem, Bulduk el-Muhzır, El-mezbûran

9/43b-2

Oldur ki Nehr-i Kaçı'da Topçu karyesi ve akile marûfe karye-i sakinlerinden Kıytaş ibn-i Hüseyin Atalık nâm kimesne meclis-i şer'i şerife ve mahfilden mesfûre-i Bağçesaray mahruse-i mahallesinden Rum mahallesi sakinlerinden Lefter veled-i Bayram nâm sagiran mahzarında takrir-i kelâm ve tabirül meram ettiği karye-i mezbûrede vakî bir kıt'a arz memlûkim ki hudud-ı beyan olunub kıblet Nehr-i Kaçı ve şarken Temir Sipahi ibn-i Latif Mirza şimâlen Lefter mesfûr mülki ve garben Çerkes veled-i Yako mülki işbu hudud ile mahdûd arz memlûkim dahilinde olan eşcar-ı müsmire ve gayri müsmiresiyle yigirmi üç ... florisi otuz dörder buçuk muamele gurusı ider bey' bat hücceti ile bey' ve teslim mübeyyi müteallik ... ve kabz-ı semen bi't-tamam eylemişim ol dahi kabul ve kabz ve teslim etmiştir bade'l-yevm arz mezbûre müşteri mesfûrin mülki müşterasıdır keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dedikde mukarrer merkûm Baki mezkûri akvâl meşruhasında tasdik ve tahkik eylediği bi't-taleb ketb ... olundu. Fî evâil şehri Zilkade sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdul... Efendi Abdi Efendi, Abdullah Efendi Hüseyin Gazi Efendi, Abdulfettah Mustafa, Usta Musa Hacı ... ve gayruhüm

9/44a-1

Oldur ki Mübarek Giray Sultan validesi ... Bikce Hancı Mustafa Çelebi bin Halil Beg ve Hasan bin Şaban nâm kimesneler şehâdetleriyle sabitü'l vekâle meclise Mehmed bin Mustafa nâm kimesne müşarünileyh ... Bikce'nin orta boylu ... sakallu koyun gözlü buğday önlü Russü'l-asl müslimil mille ... Mevlüd bin Abdullah nâm kazağın meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim ... Bikce işbu Mevlüd'e hasbetillahül azim ve taleban rıza'ıl kerim azad ve tarhan idüb ikrâra tarafdar beni vekil etmiştir bade'l-yevm müvekkilimin mezbûr Mevlüd'e hak velâdan gayri hakkı yokdur sair ahrar Müslüman gibi hür olub keyf mâ yeşâ mutasarrıfıdır diyüb bi'l vekâle ikrâr etdikde merkûm Mevlüd vekil elmezbûr Mehmed'i tasdik idecek mezbûr Mevlüd'in itâkıyla hükm olunub bi't-taleb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahim Çelebi bin ..., Abdullah Efendi bin Mustafa Sofi, Abid Beşe (silik) İbrahim bin Hüseyin, Pir Ali el-Muhzır, El-mezbûran

9/44a-2

Oldur ki Bağçesaray mahrusesi Cami-i Kebir Mahallesi sakinatından Ayşe ... Abdullah tarafından husus-u ati İlya'ya Ömer el-müezzin ibn-i Abdulkadir Hüseyin Çelebi ibn-i Mehmed şehâdetleri ile sabitü'l vekâle Kırım Gazi el-müezzin ibn-i Hasan Halife meclis-i şer'i şerifde Osman bin Abdullah mahzarında takrir-i kelâm ve tabirü'l meram idüb istediği işbu Osman mezbûre müvekkilim Ayşe merkumenin Cami-i mezbûr mahallesinde vakî dar ki hudud-ı beyan olur kıblet tarîk-i âmm şarken yine tarîk-i âmm garben Aytogdı mülki şimâlen ... mülki ile mahduda dahilinde iken bir bab çatma hane ortasında ... işbu hudud ile mahduda sıhhatü'l vekâlet doksan altun ki yüz otuz beş

muamele guruş ider bey‘ bati sıhhatiyle bey‘ ve teslim mübeyyi müteallik ... ve kabz-ı semen bi‘t-tamam etmişdir bade‘l yevm Osman merkûmun mülki müşterasıdır keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider diyecek müşteri menvâl Baki mezbûr akvâl meşruhasında tasdik ve tahkik eyledüğü bi‘t-taleb kayd şude. Fî evâhir şehr-i Şevval sene sitte ve seb‘in ve elf ... ..

Şuhûdü‘l-hâl: Hızır Efendi el-Müderriş, ... Efendi Mehmed Efendi, Ali Efendi el-Hâc Mustafa, İbrahim Hasan, el-Hâc Mehmed Karagöz, Abdulfettah Mustafa Sofi, Receb Ahmed ve gayruhüm

9/44b-1

Oldur ki Moşe oğlu İsak Danyal veled-i Şumail‘i meclis-i şer‘i şerife ihzâr idüb babam Moşe işbu Danyal‘a iki yüz elli guruş ... verüb ... bi‘t-tamam ihzâr idüb ... bunun üzerinde ziyade kalmışdır ziyade yigirmi guruşu taleb iderim dedikde mezbûr Danyal inkâr idüb İsak beyyinden acz olub İsak talebiyle Danyal elmerkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü‘l-hâl: Köse Şulme, Baba İlya ... veled-i Moşe, Bulduk el-Muhzır

9/44b-2

Oldur ki Germencik sükkânından Yani veled-i Yuri nâm zımmi Kal‘a sükkânından Davit veled-i Bünyamin nâm yahudi tarafından ... .. sabitü‘l vekâle zevci Şumail veled-i Semha yahudiyi meclis-i şer‘i şerife ihzâr idüb mezbûre Davit‘e on altun kıymetinde bir gümüş maşraba gümüş zincirle ziynet virüb dört altun almış idi ... taleb iderim dedikde vekil merkûm inkâr eyledikde merkûm beyyine taleb olunub Sefer bin Abdullah ... veled-i ... nâm kimesneler li ecli‘ş şehâde hazıran olub merkûm Yani merkûme ... on altun kıymetinde gümüş zincirle bir gümüş maşraba deynin virüb dört altun aldığına bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb bir vakt-i davayı edâ-ı şehâdet-i şer‘iye etdikleri şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub maada elmerkûm talebiyle kayd şude.

Şuhûdü‘l-hâl: Hacı Mehmed ..., Kutlu Beşe Çelebi bin Abid, Abdi Ağa, Mehmed Efendi el-Hatib, Bolat Rahmetullah

9/44b-3

Oldur ki Yasef veled-i Semha İsak veled-i Mordahay‘dan yüz elli guruşu dava idüb elli bini inkâr idecek beyyinden acz olub İsak elmerkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü‘l-hâl: Bolat bin (silik), Pir Ali el-Muhzır, Bulduk el-Muhzır, İsak veled-i Tavit, Maytob veled-i Semha

9/45a-1

Oldur ki Mengli Giray Han Medresesi'nde olan talebeden Musa Halife ... Halife Abdullah Çelebi ve cümle talebe İbrahim Hüseyin nâm Boşnak yiğidini meclis-i şeri şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Hüseyin Maryem canibden bir elinde ... ve bir elinde ... ve kendi sarhoş gelüb ... oğlancıkları kabahat etmek kaskına ... gelirken üstadımız Hıdır Efendi mescide giderken rast gelüb bu makûle kabahatı niçün idersin ayıb değilmidir diyüb ... etdikde kafir ... ve anasını babasını şetm ... ile şetm eyledikde varın şunu bir canibe gönderin bizler dahi varub niçün böyle idersin bu ... değildir var git dedikde çubuk ile üzerimize hücum idüb bizim dahi anamız babamızı ... ile şetm etdi suâl olunub ihkak hak olması muradımdır dediklerinde gıbbe'l istintâk merkûm Hüseyin inkâr ile mukabele eyledikde Abdülbaki müezzin ibn-i Hacı Ali müezzin ve ... bin Malgeldi? ve Murteza bin Ahmed nâm kimesneler li ecli'ş şehade hazıran olub işbu Hüseyin bir elinde ... bir elinde ... gelürken Kadı Efendiyi ve işbu sagir bi'l meclis olan talebeyi ... ile şetm etdiğine ve çubuk ile üzerlerine hücum etdiğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ider diyüb talebenin davasına murafık edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde sadır-ı atıye şeriat kabul şehâdetleri hayz-ı kabulde vakı olub takrir-i şedid ile takrir olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Çelebi bin Derviş Ramazan, Fettah Müezzin bin Şaban, Muhiddin bin Halim Ömer, Abdulfettah bin Derviş Ramazan, Murad Gazi bin Hasan Müezzin, Pir Ali el-Muhzır, Ahmed Çelebi bin Mehmed Can, Mehmed Çelebi bin Abdullah

9/45a-2

Oldur ki Katib'üd-divan Mümin Efendi tarafından Ali Çelebi ibn-i Abdullah Hüseyin Çelebi Mehmed nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabit'ül vekâle oğlu Mehmed Çelebi mezbûr Mümin Efendi'nin orta boylu koyun gözlü yüzü çapık ... buğday önlü kogür bıyıklı matruş? ... Leh'ül asl müslimil mille Siyavuş bin Abdullah nâm abd-i memlûkünü meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim ve babam Mümin Efendi işbu abd-i memlûkü ... nâm Ali Çelebi bin oğlu hizmetim için mevtimden sonra azadım olub diyüb mudeber sıhhati ile mudeber etmişdir diyüb bi'l-vekâle mezbûr Siyavuş'un mudeber mülkine ikrâr etdikde merkum ... vekil mezbûr Mehmed Çelebi tasdik idecek mezbûr Siyavuş'un mudeber olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Kutlu Beşe Çelebi bin Abid Ağa, Hüseyin bin Derviş Ramazan, Ahmed bin Bolad, Pir Ali el-Muhzır, El-mezbûran

9/45b-1

Oldur ki el-Hâc Timur Gazi'nin ... ve Kutlu Han nâm bint-i sagirelerine canib-i şer'iden vasile nasib olunan ... bint-i Abdullah tarafından husus-u atiyel beyana Hasan bin Ahmed ve İbrahim bin ... şehâdetleriyle sabit'ül vekâle Ömer bin ... meclis-i şer'i şerife hazır olub müvekkilim mezbûre Naz Bike sagiran mezbûrenine nafaka talep etmeye beni vekil etmişdir vekâletim hasebiyle nafaka takdir olunmak matlubumdur dedikde ...

... marifetiyle sagıran mezbûr ... bir yine yevmiye ikişer buçuk akçe nafaka takdir olunub kayd olundu. Fî yevmi'l hadi ve işrin min Şevvalü'l mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Tula müderrisi Arslan Efendi, el-Hâc Osman ... imamı, Bolat bin Rahmetullah, Bulduk el-Muhzır, mezbûran

9/45b-2

Oldur ki Gazi nâm kimesne Kenan kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Kenan'dan on iki beşşeri buğdayı beşşerisi seksen akçeye iştira etmiş idim diyüb Kenan elmezbûr inkâr idüb Gazi elmezbûr beyyinden acz oldukda bi't-taleb yemini billâhil azim ile halâsı kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Ağa, Abdulfettah Efendi, Mehmed el-Hatib, Abid Beşe el-Naib, Bulduk el-Muhzır

9/45b-3

Oldur ki SubaşıYusuf nâm kimesne Russü'l-asl kara yağız Hasan nâm gulamı ahz idüb meclis-i şer'ide suâl olunub dedikde bu es-suâl mezbûr gulam bin Kefe'de Hacı Bekir'in karındaşı Hacı Ahmed'in abd-i memlûkim Mustafa Beşe tevabinden Ali Ağa nâm kimesneyi ayardub gitmişdir İslambol'da yüz elli guruşa bey' etmiş idi firar idüb buraya geldim dedikde söylemeye aciz ... nafaka tasdik olunub mezbûr Subaşı Yusuf teslim olunub bade'l... kayd olundu. Fî es-sami ve işrin min Şevvalü'l mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Ağa bin Mustafa Ağa, Abdullah Efendi bin Mustafa Hevace, Mehmed Efendi el-Hatib Salacak, Musa bin Abdurrahim, Abid Beşe el-Naib, Zülfikar el-Muhzır ve gayruhüm

9/46a-1

Oldur ki Beşe Bolat Ağa bin Ali Kefe'den Murad bin Hüseyin ve Kasım Hevace ibn-i Abdullah Kenan Hevace ibn-i Abdullah şehâdetleriyle ikrâr atiyel beyana vekâleti sabit olan Ahmed bin Hasan meclis-i şer'i şerif müşarünileyhe gelüb ... sarışın gök gözlü sarı kaşlı Russü'l- asl müslimil mille İvaz nâm Beşe Bolat Ağa memlûki olduğuna muktedir mutasarrıf oğlanı ihzâr ve mahzarında tahrir-i güftâr idüb işbu İvaz Beşe Bolat Ağa hasbetillahil azim hak idüb ikrâra ilhak etmişdir diyü bi'l-vekâle ikrâr ile İvaz elmezbûrin itâkına hükm olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Fethullah Efendi bin eş-şeyh Mehmed Efendi el-Müderris Ulaklı, Murad Monla bin Allahverdi, İbrahim bin Hasan, Devin Mehmed bin ...

9/46a-2

Oldur ki Nesli Bike bint-i Ali'nin orta boylu yüzü siyah tüz burunlu sarı kaşlı ela gözlü seyrek dişlü Badısaba ... Russü'l- asl müslimil cariyeye Hüseyin Atalık ... meclis-i şer'i şerife ikrâra Murad bin Hüseyin ve Kasım Sofi ibn-i Abdullah şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Mehmed bin Hasan mezbûre cariyesi Nesli Bike elmerkûme itâk sair ahrar ... ilhâk etmişdir diyü bi'l-vekâle ikrâr ile haliyesi mübeyyine cariyeye mezbûrenin itâkıyla hükm olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/46a-3

Oldur ki merhum Kâtib Sefer Gazi Efendizâde Ali Can Çelebi tarafından Bayram Ali bin Abdullah Mehmed bin Ahmed nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle Abdullah bin Gazi Bayram nâm kimesne mezbûr Ali Çelebi'nin orta boylu gök gözlü sivri burunlu buğday önlü kogür sakallu ... bıyıklu müslimil mille Rıdvan bin Abdullah nâm kazağın meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merhum Kâtib Efendi işbu Rıdvan'ı bin koyun ile bir çobana Kâtibe kisveni bade'l kitabtan bi't-tamam ahz ve kabz idüb mezbûrde alâkası kalmış değildir Ali Çelebi elmezbûr Rıdvan elmezbûrin itkname olursa beyyine vekil etmişdir dedikde mezbûr Rıdvan vekil mezbûr Abdullah Çelebi'yi tasdik idecek mezbûr Rıdvan'ın itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Fazlı Çelebi bin Halim Ağa, Bektaş Çelebi bin Halim Ağa, Abdullah bin Hasan, Mustafa Efendi bin Hacı Ali ve gayruhüm

9/46b-1

Oldur ki ... bin Bayram Gazi nâm sagirin Vasi olan ... bin ... nâm kimesne Maryem sükkânından İlya veled-i Senora nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Bayram Gazi Sofi Topçu köyü kurbunda vakî kıblet mai cari ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken Çağrı nâm zımmi ve garben Meneşe nâm avret mülki ile mahdûd bağı işbu Devlet Gazi ve ... nâm sagir oğullarına bey' sıhhati etmişdir mezbûr Devlet Gazi bağ mahdûd işbu İlya'ya elli dört altuna bey' etmiş ... elmezbûrin hissesine veche zabt ... hisse ihkak hak olmak muradıdır dedikde merkûm İlya bağ mahdûddan mezbûr Devlet Gazi bana elli dört altuna bey' deyni iştira etdiğim gerçek ... elmezbûrin nısfı kazası olduğu malumum değil dedikde bade'l taleb ise Ramazan bin Toktar Molla Akay bin Çeribaşı nâm kimesneler li ecli's şehâde hazıran olub mahdûd merkûm bağ mezbûr Bayram Gazi Sofi mezbûr Devlet Gazi ile ... nâm sagir oğullarına ... şer'iyeye ile ... etdiğine bizler bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb Vasi el-mezbûr ... davasına ... ve ... muvaffak edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'l ... şeriat kabûl şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub bağ mahdûdun nısfı sagir elmezbûr ... mülki mevcub olmak üzere hükm olunub üç sene mahsulü için dört altun ile halâsları kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Kırım Gazi Efendi Kaçılı, Fettah Efendi bin Mustafa Dede, Hacı Mehmed el..., Bulduk el-Muhzır, El-mezbûran

9/46b-2

Oldur ki Devlet Gazi bin Bayram Gazi Sofi ... validesi Karakız bint-i ... nâm avreti meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu hazır-ı bi'l meclis olan ... Kutlu nâm cariyesi babam benüm akçem ile benüm için iştira idüb benüm mülkim olduğdan sonra tekrar ben babama bey' idüb babam mezbûre zevcesi Karakız'a bey' etmişdir benüm alâkam yokdur diyüb ikrâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun ... Efendi

9/46b-3

Oldur ki Ali Bali nâm kimesne bizârında çıkub bakkallara dâhil olub bakkallık idüb bakkal ile harcım hissesini etdiği kayd şude. Yevmü's-sami ve işrin min Şevvalü'l-mübarek sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahim Çelebi bin Sefer Beg, Pir Ali el-Muhzır, ... Hasan

9/47a-1

Oldur ki merhum Hacı Bayram'ın üzerinde Hacı Mehmed Mescidi'nin elli yedi buçuk guruşu sabit olub metrukâtından elli yedi buçuk guruşunu zevcesinin karındaşı Ahmed Çelebi bin Hüseyin Mescid mezbûr mahallesinden ... Ahmed bin Mehmed'e teslim etdikde mezbûr Ahmed'in ahz kabz bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Sofi Baraklı, Hüseyin bin Toktamış, Mustafa bin Derviş Ali, Arab Bekir bin Arab Yusuf, Abdullah bin Arab Yusuf

9/47a-2

Oldur ki Murteza Ağa Köyü sükkânından Mehmed ve Abdurrahman ibn-i Hüseyin Hevace nâm kimesneler İvan veled-i Karagöz nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb kıblet İvan elmerkûm ve şimâlen mai cari ve şarken yine mai cari ve garben kendi mülkimiz ile mahdûd bir kıt'a arz haliyemizi işbu İvan'a iki guruş bey' batı ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve teslim mübeyyi mahdûd eyledik dedikde merkûm İvan mezbûran Mehmed ile Abdurrahman'ı tasdik idecek bey şiralarının sıhhati takrir olduğda arz-ı mahdûda merkûm İvan'ın mülki müşterisi olmak üzere kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Efendi Müderris Ulaklı, Hacı Efendi bin Mustafa Dede, Hüseyin Efendi ..., Bolat bin Rahmetullah

9/47a-3

Oldur ki Hüseyin Ağa ibn-i Hasan Ağa orta boylu ... sarı sakallu buğday önlü tüz burunlu koyun gözlü Russü'l-asl Nasrani'l mille İvan nâm kazağını ve orta boylu buğday önlü kogür sakallu kara gözlü Boğdanü'l-asl Nasraniye'l mille ... nâm kazağını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu İvan ile ... hasbetillahil azim ve taleben rızâi'l kerim

azad ve tarhan etdim bade'l-yevm sair ahrar gibi hürdür keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfıdır dedikde merkûman İvan ile ... itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Hacı Mustafa bin İsmail, Ahmed el-Hatib bin Mehmed, Canibeg bin İslam

9/47a-4

Oldur ki mezbûr Hasan Ağa alçak boylu çal sakallu buğday önlü Russü'l-asl Nasrani'l mille ... nâm kazağı hasbetillahil azim ve taleben rızâi'l kerim azad ve tarhan etdim dedikde merkûm ... itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, El-mezbûrun

9/47b-1

Oldur ki Ermeniyandan Bugas veled-i Toros nâm zımmi li-ebeveyn karındaşı Agob veled-i Toros nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu kardaşım Agob Kara Sofi değirmenci oğlu nâm biraderimden dört ay vâde ile yüz guruş borç alub dört aya dek yüz guruşu vermez ise Mahalle-i Ermeniyanda ... ve'l cibran hudud-u erbaası malûm darını ve evlerini bey' idüb merkûm yüz guruşu vermeye tarafından beni vekil etmişdir suâl olunub vekâletimi sicil-i hat etmek muradımdır dedikde bade'l-suâl mezbûr Agob mezbûr Bugas'ı cem'i keliminde tasdik ve tahkik idüb benden vekil Agob merkûm darını evlerimi bey' idüb merkûm değirmenci oğluna deynim edâ eyleyüb dediği bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Efendi Müderris Ulaklı, Hacı Efendi bin Mustafa Dede, Abid Beşe el-Naib, İbrahim Çelebi bin Hasan Çelebi

9/47b-2

Oldur ki Mustafa Çelebi ibn-i Ahmed Kadir Dede ibn-i Murteza'yı ihzâr idüb işbu hududda yine Temir'de olan sekiz guruş hakkım havâle olunmamış idi hâlâ taleb ederim deynimi suâl olunub ihkak hak olunub dediği bade's-suâl ve'l inkâr yemin ile halâsı olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ulaklı Müderrisi Seyid Efendi, Bolat Rahmetullah, Bulduk el-Muhzır

9/47b-3

Oldur ki ... Mustafa Ağa ibn-i Bekir Mirza Kaplan'dan Ahmed bin Mehmed ve Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler şehâdeti ile sabitü'l-vekâle ... bin Şaban nâm kimesne meclis-i şer'i şerife lazım ... İslam bin Abdullah mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu hazır-ı fi'l meclis ve ... koyun gözlü sivri burunlu sarışın Boşnakü'l asl ve'l İslam mezbûri müvekkilim Mustafa Ağa'yı merkûm taleben rıza'il kerim ve ... itâk ve ahrar eyleyüb ... itknâme verilmesine bir vekil etdüğü ... hesabü'l-vekâlete azad eyledüm ve

müvekkilim Ağa bir merkûmun İslam mezbûr üzerinde hak velâdan gayrı hakkı yoktur diyü ikrârı bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi Hüseyin Gazi Müezzîn, Abdullah Efendi Abdi Efendi ... el-Hâc ..., Abdullah Ağa bin Mustafa Ağa, Fethullah Efendi eş-şehri, Hacı Ahmed Karagöz Bay, Mehmed Çelebi Abdullah Efendi ve gayruhüm huzzar

9/48a-1

(eksik metin) ve tahtar mutasarrıfıdır diyüb bi'l-vekâle ikrâr ve itiraf etdikde mezbûran Devîn Geldi ile Ahmed vekil mezbûr Hacı Hamdi'yi cem'an kelâmında tasdik ve tahkik idecek mezbûran Devîn Geldi ile Ahmed'in itâkıyla hükm olunub ... elvakî bi't-taleb kayd şude. Fî evâsıt şehr-i Şevvalü'l-mübârek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Efendi Hacı Ali, Hacı Efendi bin Mustafa Sofi, Zülfikar Hacı Mehmed, İbrahim Çelebi bin Hasan

9/48a-2

Oldur ki Nehr-i Bulganak tamagında karye-i Karaca sükkânından Azamet Sofi ibn-i Toktar Sofi nâm kimesne Mustafa Çelebi bin Halil nâm kimesneyi meclis meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i mezbûrde kıblet mai cari ve şimâlen Mustafa nâm kimesne mülki ve şarken yine Mustafa Sofi ve garben kendi kardaşım ... mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan yurt yerimi iki çit evi ile ve bir çit ... ve cem'an hukuk murafıkıyla işbu Mustafa Çelebi on altı altuna bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm arz-ı mahdûda benüm alakam yokdur mezbûr Mustafa Çelebi'nin mülki müşterisidir dedikde mezbûr Mustafa Çelebi mezbûr Azamet Sofi'nin cem'an kelâmını tasdik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer olub mahdûd yurt yeri mezbûr Mustafa Çelebi'nin mülki olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Mehmed Çelebi duhancı, Mahmud bin Mustafa, Piyale Beg bin Abdullah

9/48a-3

Oldur ki sâbka Bali Ağası Ahmed Ağa tarafından Kara Ahmed bin Hüseyin ve Toktar bin sagir nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle Seyid Mehmed Çelebi ibn-i Seyid Ahmed Çelebi mezbûr Ahmed Ağa'nın uzun boylu koyun gözlü kogür bıyıklı sarı kaşlı sarışın uzun tüz burunlu Macaru'l asl müslimil mille Şahsuvar bin Abdullah ... oğlanını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim mezbûr Ahmed Ağa işbu Beşe bazı hasbetillahil azim azad ve tarhan idüb ikrâre taraflarından beni vekil etmişdir bade'l-yevm mezbûr Şahsuvar Ahmed Ağa'nın mülkünden harc olmuşdur sair ahrar gibi hürdür keyf mâ yeşâ mutasarrıfıdır diyüb bi'l-vekâle ikrâr itiraf

etdikde mezbûr Şahsuvar vekil mezbûri tasdik idecek Şahsuvar elmezbûrin itâkıyla hükm olunub bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Tahir Atalık, Halim Efendi bin ... Ağa, Arslan Efendi Müderris Efendi, Hüseyin bin Derviş ..., Bolat bin Rahmetullah

9/48b-1

Oldur ki vekil mezbur Mehmed Çelebi mezbûr Ahmed Ağa'nın uzun boylu kara gözlü kara kaşlı beyaz çehrelü tüz burunlu Russü'l-asl müslimil mille ... Zal bin Abdullah nâm çorasında meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim Ahmed Ağa işbu Zal hasbetillah azad ve tarhan idüb ikrâre tarafından beni vekil etmişdir bade'l-yevm mezbûr Zal sair ahrar gibi hürdür keyfe yeşâ mutasarrıfıdır dedikde mezbûr Zal'ın itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Hasan Ağa bin Hüseyin Ağa, Abdurrahman Efendi bin Murteza Efendi ve gayruhüm

9/48b-2

Oldur ki Hacı Mehmed bin Afvan el-Hâc ... Kapucubaşı Mustafa Ağa'yı meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Kuba Cami-i Şerif Mahallesi'nde kıblet Yasef nâm darbhaneci yahudi ve şimâlen tüfenkci Receb ve şarken Hacı Rüstem mülki ve garben kendi mülkim ile mahdûd olan darım dahilinde iki bab karşı çatma hanesiyle ve ortasında ... .. ve kible canibinde iki çatma hanesiyle bir canibi oda ve bir canibi aşhanesiyle ve cem'an hukuk murafıkıyla bin guruş nakid ...cibran hudud-u erbaası malûm olub yetmiş beş altun kıymetinde iki bab çatma hane yurt yeriyle ve bir kıt'a bağçesiyle ve yetmiş beş altun kıymetinde bir bab çatma hane hayatın yarısıyla ve otuz yedi altun kıymetinde bir bab çatma ... hayatıyla ve bir kıt'a bağçesiyle işbu ... bati bey' idüb kabz-ı madud ve dar merkûmlar idüb ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd iderim bade'l-yevm dar sâbık elindeki benüm mülkimden çıkub mezbûr Mustafa Ağa'nın mülkine dahil olmuşdur dedikde mezbûr Mustafa Ağa Hacı Mehmed elmezbûri tasdik idecek bey şiralarının sıhhati kayd şude. Fî tarih el mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Ali bin Mustafa, Hasan Ağa bin Hüseyin Ağa, İbrahim Çelebi bin Hasan, Ahmed bin Mehmed ..., Zülfikar el-Muhzır, Tüfenkci Mevlüd, Temir Ali bin Halil, Pir Ali el-Muhzır

9/48b-3

Oldur ki Bolat Sofî nâm kimesne Parsenih nâm Acemi dögdüğüne İbrahim bin Hasan'ın dögdüğüne şehâdeti kayd olunub şahid-i ahar tevkif olunub kayd olundu.

9/48b-4

Oldur ki Sefer Ali Parsenih nâm Acemi meclis-i şer'i şerife ihzâr beni at kiraya tutub tevliye ve ... kirasun ben verdim demiş idi ben dahi dört kere at tutub vardım elli akçe hakkım var taleb iderim dedikde merkûm zımmi inkâr idecek ... hasbetillah bi't-taleb yemini billâhil azim ... .. halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Abid Beşe el-Naib

9/49a-1

Oldur ki ... bint-i Hasan Ağa tarafından Hasan bin Ahmed Ağa Mevlüd bin Ferah ve Beyazıd bin Abdullah Çelebi şehâdetleriyle husus-u ati üzere sabitü'l-vekâle Seydullah Çelebi ibn-i Osman Efendi nâm kimesne Osman Çelebi ibn-i Hasan Ağa'yı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkiletim mezbûre ... Bike babası metrukâtından olub madud mezkûr ... vakî yigirmi iki odayı müştemila han ve terasında iki oda ve bir eskici dükkânı ve bir değirmen evi ve iki bab çatma ev ve bir ambar ve bir ahırdan ... Hamdi merkum ... hissesini işbu Osman Çelebi'ye üç yüz guruşa bati bey' idüb kabz ve teslim bey' idüb huzur ... ikrâre beni vekil etmişdir müvekkiletimin alâkası yokdur Osman Çelebi'nin mülki olmuşdur dedikde ... Bike'nin ... hissesi Osman Çelebi'nin mülki müşterası olmak üzere hükm olunub kayd-ı bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Abdurrahman Efendi bin Murteza Efendi, Abid Beşe el-Naib, Bulduk el-Muhzır, El-mezbûrun

9/49a-2

Oldur ki karye-i Mehmed Beşe Ağa sükkânından Can Mirza bin Yahya Beg Ermeni mahallesinden Şahin veled-i Bahşi nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Kaçı'da Topçu Köyü kurbunda kıblet tarîk-i âmm ve şimâlen mai cari ve şarken Sefer nâm zımmi mülki ve garben Fettah nâm kimesne mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan çayırımı cem'an hukuk murafıkıyla işbu Şahin'e elli guruşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdud eyledim dediği merkûm Şahin mezbûr Mirza'yı cem'an kelâmında tasdik tahkik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda arz-ı mahdûd merkûm Şahin'in mülki müşterası olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Ağa Kilercibaşı ..., Halim Ağa bin Mustafa Ağa, Gökçe Efendi bin Murteza Efendi, Hasan Ağa bin Hüseyin Ağa, Bolat bin Rahmetullah

9/49a-3

Oldur ki Hasan Beşe... Veli Ağa tarafından Arslan bin Abdullah Kaplan bin... nâm şehadetiyle husus-u ati üzere sabitü'l-vekâle Bekir bin Receb nâm kimesneler şehâdetiyle hususi ati üzere sabitü'l vekâle Bekir bin Receb nâm kimesne Şahin bin Bahşi nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim mezbûre Hasan Beşe Begin kıblet tarîk-i âmm ve şimâlen mai cari ve

şarken Şahin'in kendi mülki ve garben Fettah mülki ile mahdûd olan çayırını dahilinde olan bağı ve hukuk murafıkıyla işbu Şahin'e yüz yetmiş guruşa batı bey' idüb kabz-ı semen madud ve mütealîk ... teslim bey' mahdûd etmişdir bade'l-yevm çayır mahdûda müvekkilim mezbûre Hasan Beşe Begin alâkası kalmayub Şahin elmerkûm mülki müşterası olmuşdur dedikde merkûm Şahin vekil mezbûr Bekir'i menvâl muharrer üzere cem'an kelâmını tasdik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda çayır mahdûd Şahin elmerkûmun mülki olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/49b-1

Oldur ki Can Mirza ibn-i Yahya Beg ...veled-i Minas nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i Topçu Köyü kurbunda kıblet tarîk-i âmm ve şimâlen mai cari ve şarken kendi mülkim ve garben Şahin nâm zımmi mülki ile mahdûd olan çayırını cem'an hukuk murafıkıyla işbu ... zımmiye bat hücceti ile yüz guruşa bey' idüb kabz-ı semen mahdûd ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm çayır merkûmde benüm alâkam yokdur merkûm ... mülki müşterisidir keyfe yeşâ tasarruf ider diye merkûm ... mezbûr Can Mirza'yı tasdik idecek çayır elmezbûr merkûm ... mülki müşterisi olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/49b-2

Oldur ki İsmail bin Hüseyin Sefer bin Sultan kulu nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Sefer tevilde iştirâ etdiği mülki ben ... Baki Sofi'den istimâl etdiğim gibi taleb ... etmişimdir dedikde mezbûr Sefer beyyinden ... sükût etdi taleb ... etmeden diyüb İbrahim bin Mustafa Murteza bin Mustafa nâm kimesneler istedikde sükût etdiğine bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde hayz-ı kabûlde vakî olub taleb ... kadar olmamak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/49b-3

Oldur ki Bağçesaray sükkânından Avrahim veled-i Yefuda nâm Yahudi tarafından Devrin geldi bin Abdullah ve Yasef veled-i Moşe nâm kimesneler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Avrahim veled-i Yako nâm Yahudi Acem taifesinden Gorgi nâm Acemi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim merkûm Avrahim işbu Gorgi'den on altı guruş deyni olub bir çift altın küpe satın vermişdir on altı guruşu verüb küpeyi ahza beni vekil etmişdir vekâletim hasebiyle akçesin verüb küpeyi taleb iderim dedikde merkûm Gorgi vekil merkûm Avrahim'i tasdik idüb bi't-tamam on altı guruşu ahz idüb merkûm küpeyi vekil merkûme teslim idecek teslimi bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Murteza Efendi, Hacı ... bin Mustafa Sofi, Ali Efendi Naib ..., Bekir Çelebi debbağ, İbrahim Çelebi bin Hasan ve gayruhüm

9/49b-4

Oldur ki Ahmed Ağa tarafından Seyid Mehmed bin Seyid Ahmed Kara Ahmed bin Hüseyin ve ... bin ... ve ... bin ... şehadetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle el-Hâc Hamid Çelebi ibn-i Mehmed Ali nâm kimesne mezbûr Ahmed Ağa'nın uzun boylu koyun gözlü buğday önlü tüz burunlu müslimil mille Devin geldi bin Cagrı nâm tumasını? ve orta boylu kogür kaşlu beyaz çehreli koyun ela gözlü Nasrani'l asl müslimil mille Ali bin Abdullah nâm ... meclis-i şer'i şerifede ihzar idüb müvekkilim mezbûr Ahmed Ağa işbu Devin geldi ile Ahmed'in hasbetillahil azim taleben rızâi'l kerim cem'an malından azad ve tarhan idüb huzur katında ikrâr tarafından beni vekil etmiştir bade'l-yevm müvekkilim mezbûr Ahmed Ağa'nın mezbûran Devin geldi Ahmed'in üzere hak velâdan gayrı hakkı yokdur sair ahrar Müslüman gibi hür olub keyf mâ yeşâ (eksik hüküm)

9/50a-1

Oldur ki sâbka kilercibaşı olan Hüseyin Ağa uzun boylu kumral sakallu kogür bıyıklu beyaz benizlü koyun gözlü Boğdanu'l-asl müslimil mille Ahmed bin Abdullah nâm berber kazağını meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Ahmed benim abd-i memlûkimdir bade'l-yevm cem'an malından azad olub üzerinde hak velâdan gayrı hakkım yokdur sair ahrar müslimin gibi hür olub keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfıdır diyüb azad ve tarhan etdikde mezbûr Ahmed'in itâkıyla hükm olunub mâ hüve'l vakî bi't-taleb kayd olundu. Fî yevmü's sadî Şevvalü'l mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman bin Murteza Efendi, Abdülbaki Efendi bin Mustafa Sofi, Abid Beşe Efendi bin Mustafa Efendi, Mehmed Çelebi bin Bekir Efendi, Abdulhalim Ağa bin Mustafa Ağa, Piyale Beg bin Abdullah, Manlaş? Çelebi Halim Ağa İbrahim Çelebi bin Hasan, Ahmed el-kâtib bin Mehmed

9/50a-2

Oldur ki Ahmed Giray Sultan'ın validesi ... Hazinedar Bikce tarafından İbrahim bin Zal ve Ali bin Toktamış nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle gök göz Atalık ibn-i Osman nâm kimesne meclis-i şer'i şerife hazır olub müvekkiletim mezbûre Hazinedar Bikçe ve uzun boylu gök göz sarı kaşlu sarışın Russiyeti'l asl müslimetil mille Gülistan bint-i Abdullah nâm cariyesini hasbetillahil azim ve taleben rızâi'l kerim itâk ve tarhan idüb huzur... itâkını ikrâr idüb Atıf nâm Hüseyin el varisi taraflarından beni vekil etmişler ve bade'l-yevm müvekkiletim Bikçe Gülistan elmezbûrde hak velâdan gayrı hakkı yokdur sair ahrar müslüman gibi hür olub olub keyf mâ yeşâ mutasarrıfıdır diyüb bi'l-vekâle ikrâr ve itiraf etdikde mezbûre Gülistan'ın itâkıyla hükm olunub bi't-taleb kayd şude. Fî tarih elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Mustafa Çelebi Efendi, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, Hüseyin Ağa Kilercibaşı, Hacı Mustafa bin İsmail

9/50a-3

Oldur ki Hacı Ali nâm tacir tüfengci Mehmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Mehmed'de yigirmi yedi esedi guruş hakkım vardır dedikde mezbûr Mehmed yigirmi esedi hakkı vardır diyüb ikrâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/50a-4

Oldur ki Moşe nâm Yahudi mahfili kazada Nogaş nâm zımni mahzarında işbu Nogaş'ta iki yüz akçe hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Nogaş ... elmezbûr bi'tav tasdiki bi'l-muvace kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdulhalim Efendi, Hacı Mehmed, el-Hâc Abid Beşe Efendi

9/50b-1

Oldur ki Ayşe ... bint-i Abdullah tarafından Kırım Gazi Müezzîn ibn-i Hasan Müezzîn ve Ömer Müezzîn ibn-i Abdulkadir nâm kimesneler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Mehmed Çelebi ibn-i Müezzîn Efendi meclis-i şer'i şerife hazır olub müvekkiletim mezbûre Ayşe ... uzun boylu gök gözlü sarışın Russiyeti'l asl Nasraniyeti'l mille Yasemen bint-i Abdullah nâm cariyesini azad ve tarhan idüb huzur katında itâkını ikrâr idüb itknâmesin alıvermeye beni vekil etmişdir bade'l-yevm mezbûre Yasemen'de mezbûre Ayşe'nin alâkası yokdur sair ahrar gibi hür olub keyfe yeşâ mutasarrıfıdır diyüb bi'l vekâle ikrâr idecek merkume Yasemen'in itâkıyla hükm olunub bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan Efendi müderris Tula, Hüseyin Efendi İmam Kubazi, Abid Beşe el- Naib, Mustafa bin Ali, Pir Ali el-Muhzır ve gayruhüm

9/50b-2

Oldur ki Arslan nâm zımminin zevcesi Nagac bint-i Haçeruz nâm avret Hacı Hatun bint-i Karaoğlan tarafından Avanos veled-i Baba ve Kirkor veled-i Bederus nâm zımmilerin şehâdetiyle sabitü'l-vekâle zevci Ahfador veled-i Agob nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb zevci Arslan elmerkûmun yetmiş guruş deyni olub deyn merkûm için ... malûmül hududunu bey' idüb edâya ben vekil olmuş idim mezbûr ... suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl vekil mezbûr Ahfador ve babaları Karaoğlan'ındır ... müvekkilimde hissesi vardır diyecek merkûm Nagac Zevcim Arslan babası Karaoğlan'ın iki yüz guruş deyninin ev diyüb ev Arslan'ın olmuşdur dedikde vekil merkûm inkâr idecek Kobasar veled-i Hanbaz ve Yagub veled-i Sarhoş nâm zımmiler Arslan elmerkûm babası Karaoğlan'ın iki yüz guruş deynin ödeyüb ev Arslan'ın

olduğuna bizler şahidleriz şehâdet dahi ider diyüb bir vefki'd -dava şehâdetleri hayz-ı kabûlde ... kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/50b-3

Oldur ki Aktacı sükkânından Meryem ve zevce ... Sofî tarafından Kırım Gazi Sofî İbn Hacı Halife ve Hacı Bekir bin Barış Halife şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Ahmed Hevace ibn-i Kaplan Sofî nâm kimesne Kaplan bin Rıza ihzâr idüb müvekkillelerimin amâde vakî Abdulcabbar hudud-ı malûm arsalarımı işbu Kaplan'a yedi altuna batî bey' idüb ahz-ı semen hükm mübeyyi idüb ikrâra benî vekil etmişdir dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Kaplan vekil mezbûri tasdik idecek bey şiralarının sıhhatiyle hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi, Halim Efendi, Arslan Efendi, Abid Beşe el-Naib, El-mezbûran, Pir Ali el-Muhzır

9/50b-4

Oldur ki ...elinde olan kestanenin vukıyyesi beş akçe narh verildi.

9/50b-5

Oldur ki Hüseyin tacir ... olan harc vukıyyesi iltizam bakkalına dahil olub bakkal eşyasını bakkala bey' etdiği ... üzere bey on verilüb kayd olundu.

9/51a-1

Oldur ki kasaba-i Varna mahalle-i ... Osman bin Şaban nâm ... meclis-i şer'i şerife ... müsliminde bi't-tav ve'l rıza kelâmı tasdik idüb ben kendi hisse ... işbu hazır-ı fî meclis Veli ibn-i ... ile işbu memleket taleban ... uçub gelmiş idüm halâ Veli elmezbûr memleketine gideyor ben gitmeyüb işbu Ali el-Hâc ibn-i Mustafa ... ihzâr idüb kaldum benim kendü Hasan ... gelüb ihzarıyla kendi el-Hâc Çelebi elmezbûr kaldığım kayd olub sübûtu ihrac olunub yoldaşım Veli elmerkûme teslim olunub dedikde mâ hüve'l vaki kayd şude ...

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mehmed bin Salih, Mustafa bin ..., Halil Efendi Müderris, Ahmed bin Bekir

9/51a-2

Oldur ki Boga Salalı Abdalbaki Ağa ibn-i Mustafa Ağa nâm kimesne karye-i Markör sükkânından Devin çora ibn-i Abdullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb karye-i Markör'de vakî kıblet kendimin mülki çayırım ve şarken ve şimâlen tarîk-i âmm ve garben Hıdır Ali nâm kimesnenin Yuri işbu hudud-ı erbaa ile mahdûd ve müteallik olan yurt yeri dahilinde olan bir bab çatma hane benüm mülkimdir kimesnenin alâkası yokdur işbu Devin çora benüm itâkım ile nıfz-ı şerait

içün ... oturmuşdur halâ benüm mülkimi avrete beyyine etmiş diyü istedim suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Devîn çora bi'l-muvâce ... tasdik idüb mahdûdda mezbûre yurt yeri dahilinde olan çatma hane işbu Abdülbaki Ağa'nın mülki haricidir benüm kat'a alâkam yokdur avretim beyyine ettiğinin aslı yokdur Abdülbaki Ağa'nın mülkine ...beyyine eyledüm benü zabt ve tasarruf idüb oturduğum ... diyüb bi't-tav ... ikrâr ve itiraf etdikde mahdûda merkurum yurt yeriyle çatma hane Abdülbaki Ağa'nın mülki haric olub Devîn çora ... asla alâkası olmadığı mukarrer olundukda mâ hüve'l vaki bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Efendi bin Abdullatif Ağa, Abdulhalim Efendi, Kâtib Fettah Giray Sultan, İbrahim Çelebi bin Hasan, Bolat Rahmetullah, Ömer bin Seyid, Bulduk el-Muhzır

9/51a-3

Oldur ki karye-i Aktacı sükkânından Halim bin Yahya Hevace nâm kimesne karye-i Yaşdağ sükkânından ... bin Receb ... meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Alma'da vakî bir kıt'a arsamın hudud-u beyan olunub kiblet Kara müntehiyedir ve şimâlen Hacı Temir Mirza'nın mülkine müntehiyedir ve şarken Kantemir Canibeg mülkine müntehiyedir ve garben Çulman Sofi'nin mülkine müntehiyedir işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bir kıt'a çayırımı tarih-i kitabdan on sene mukaddem işbu ... on altuna bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd etmişdir dedikde mezbûr ... mezbûr ... bi'l-muvâce cem' an kelâmını tasdik idecek arz-ı mahdûd mezbûr ... mülki müşterası olmak üzere hükm olunub mâ hüve'l vaki bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Ali bin Derviş, ... bin ... ve gayruhüm

9/51b-1

Oldur ki Sarkis nâm zımmi Manuk nâm zımmiyi meclis-i şer'e ihzâr idüb işbu Manuk elmezbûr ... ile şetm eyledi diyü dava etdiği bade'l inkâr yemin halâsı olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Efendi el-Müderriş, Dos Mehmed el Azekli

9/51b-2

Arslan bin İbrahim nâm kimesnenin Hacı Mehmed oğlu Ahmed'e elli esedi emanet verdiğiine Hacı Mehmed elmezbûr huzurunda Mustafa bin Abdullah nâm kimesnenin şehâdeti kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Piyale Beg bin Abdullah, Hasan Ağa bin Hüseyin Ağa, İbrahim Çelebi bin Hasan, Mehmed Sofi bin Halil, Sultan...

9/51b-3

Oldur ki Halil elmüteveffanın bint-i sagiresi Emine nâm sagirenin canib-i şer'iden vasi olup karye-i Urus sükkânından Mehmed Sofî ibn-i Halil nâm kimesne Sivritaş sükkânından Sefer bin Sultan Kul nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr sagire mezbûrenin karye-i Tula'da vakî kıblet Bali Halife mülkine müntehiye ve şimâlen İsmail Çoban mülkine muttasıla ve şarken Murteza nâm kimesne mülki ve garben tarîk-i âmm işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan darını dahilinde bir bab köhne çatma hanesiyle bir köhne hayat ... harab olmak ... on altuna bey' etmiş idim kıymetinden ... bey' etdim ziyad ider ... vardır diyorlar diğer kıymetiyle işbu Sefer'e bey' muradımdır dedikde İbrahim bin Muzaffer ve Murteza bin Mustafa nâm kimesneler dar merkûm on üç altuna değer on altuna ucuzdur kıymetiyle bey' olunması ... hayırlıdır verdikçe harab olması mukarrerdir dedikde ... ile ... dar bey' kabz olmamak ile icra kıymetiyle icra beyye ... verildikde mezbûr Sefer'e üç altuna bey' olunub mezbûr Sefer dahi işтира ve kabul idüb semen madud vasi mezbûre teslim idüb ... bi't-taleb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Ağa Kilercibaşı Şaban, ... Hacı Mehmed, Halim Efendi Kâtib Fettah Giray Sultan, Bolat bin Rahmetullah, İbrahim Çelebi bin Hasan, Dos Mehmed ..., Pir Ali el-Muhzır, El-mezbûran

9/52a-1

Oldur ki Nehr-i Kaçı'da karye-i Aktacı sükkânından Mustafa bin Mehmed nâm kimesne başda Ali el-Hâc Hasan bin Ebubekir el-Hâc nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Alma'da Aktacı yedinde vakî çayırinki hudud-ı beyan olunur kıblet ... ve şimâlen Hacı Temir Mirza ve şarken Halim nâm kimesne mülki ve garben Çurtay? Sofî mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûda olan çayırımı cem'an hukuk murafikiyla işbu Hacı hasene on dokuz guruşa batı bey' idüb kabz-ı semen madud ve teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde mezbûr Hacı Hasan mezbûr Mustafa'yı tasdik idecek bey şiralarının sıhhati kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Sefer Gazi bin Ahmed, Salih Çelebi bin Çerkez Şah, ...bin Can Temir, Temir bin Kırım, İbrahim Çelebi bin Kara Sofî

9/52a-2

Oldur ki Sefer Gazi bin Ahmed mürd olan Yani'nin Vartan'ın babası Arslan ve zevcesi Maruse ve oğlu Senora nâm kimesneleri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Hasan Ağa Mahallesi Mescidi'nin yedi altunu mürd merkûm Yani'nin zimmetinde vardır taleb iderim dedikde oğlu Senora ile zevcesi Maruse ikrâr idüb babası Arslan inkâr idecek Salih Çelebi bin Çerkez Şah ... bin Can Temir nâm kimesneler mescid mezbûrin yedi altunu Yani merkûmun üzerinde olduğuna bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb şehâdet etdiklerinde kabul kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Ağa Emin ..., El-mezbûrun

9/52a-3

Muhallefat: Salih ve İbn Vahid ... ..

Hatun vukiyye 85 sim 160	... .. vukiyye 2 sim 20	Nakid sim 270	Bağ vukiyye 5 sim 131	... vukiyye 6 sim 60	
Akçe kesesi sim 10	İki bal fiçusu sim20	Bal fiçusu sim 20	Köhne fuçı sim 8	fuçı sim 10	
Saplı ayak sim 4	... sim 2	Sebet yedi sim 15	Çuka zira 10 sim 90	Kapaklı ... sim 10	
Küçük tekne sim 2	İki desti sim 15	Terazu sim 5	Bakır terazu sim 30	Çizme köhne sim 15	Legen sim 5
... vukiyye 2 sim 85	Çuval sim 20	Köhne ... çevinsim 3	Bir ... vukiyye sim 3	Bir ... vukiyye sim 12	Üç at torbası sim 20
Kutu kapak sim 1	Soğan sim 10	... sim ...	Kantar sim 5	Büyük kilid Küçük kilid sim 35	
... sim 40	Siyah kebe sim 50	Hırdavat sim 5	Kara alaşa hasene 25	Cibin? sim 80	Börek fırını sim 10
Kılıç sim 50	Nakışlı eğer hasene 2	Nakışlı kebe sim 120	Dört keçe sim 212	Tebisi sim 2	... sim 5 kilid sim 50
Kürk potin sim 20	Beden kürk sim 80	Aba ... sim 50	Köhne kaftan sim 20	İki kaftan sim 10	
Kırmızı samur kürk sim 120	Yeşil Kürk sim 20	Kebe sim 10	Mai Çuka sim 200	Sanduk sebet sim 260	
Sahaf sim 10	Bakır Maşraba sim 20	Sahan sim 20	Tava sim 20	Bakır Tabak sim 20	Bakır Tencere köhne sim 60
Köhne Kuşak sim 5	Beşşeri Buğday sim 50	Kilim sim 301	At Araba Köhne sim 20		
Odun sim 20	Nakid guruş sim 35	... Guruş 77			

9/52b-1

Oldur ki karye-i Harami köy sükkânından ... Abdullah Hacı nâm kimesne mahfili kazada bedel-i kitab ... orta boylu gök gözlü sivri burunlu Bayram Gazi nâm gulam ... mahzarında takrir-i kelâm ve tabirü'l meram edüb işbu abd-i memlükim Bayram Gazi hasbetillahil azim ve taleban rızai'l kerim azad ve itâk etmişdir bade'l-yevm sair ahrar

asliye gibi hürdür üzerinde hak velâdan gayrı hakkım yokdur diyü bi't-tav halef ile ikrâr ve itiraf idecek gulam elmerkum ve ... mezbûr Bayram'dan ikrâr meşruhunda tahkik ve tasdik idüb gulam merkumun itk ve hürriyetiyle hükm batı bey' mâ hüve'l vakî Ali vukua bi't-taleb ketb olunub ... sicil etmek bi't-taleb vasi ve dava olundu ... Zilkade ... tarih fî evâhir Ramazanü'l-mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: ... Molla el-İmam ... El-mezbûre, Fetullah eş-şehir Gökçe Efendi ibn-i Mehmed Efendi, Şaban ... Sofi, Ramazan Gazi Çelebi, Bulduk el-Muhzır ve gayruhüm

9/52b-2

Oldur ki Mustafa Ağa dayısı olan ... avret ... sagirenin oğlu Ahmed Efendi ve Bektaş bin nâm kimesne şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Gazi bin Bekir nâm kimesne mezbûre ... Macarü'l asl Yusuf nâm gulamını meclis-i şer'e ihzâr idüb işbu Yusuf'u Balkız nâm bir cariyeye ile ... dört yüz guruşa kitabet kesmiş idi dört yüz gurusunu bi't-tamam aldı bade'l-yevm müvekkilim ... işbu Yusuf ile mezbûre Balkız'da alâkası yokdur dört yüz guruşu bi't-tamam ahz ve istifa etdiğini huzur ... ikrâra beni vekil etmişdir dedikde mezbûr Yusuf vekil mezbûr Ömer Gazi'yi tasdiki kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran, Hacı Devin Gazi bin Abdullah, Zülfikar el-Muhzır

9/53a-1

Oldur ki Can Mirza nâm Çingene Tura nam zımmide olan yigirmi dört guruş yigirmi akçe kıymetinde gümüş maşraba ... akçesin bi't-tamam ahz ve istifa etdim bade'l-yevm merkum Tura'da davası ve rıza yokdur dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Efendi bin el-Hâc Abdullah Efendi, Osman Çelebi bin Hasan Ağa, İbrahim Kara Sofi

9/53a-2

Oldur ki Mumcu oğlu Ahfador nâm zımmi Can Temir bin Mehmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Can Temir'e on guruşa bir tüfeng bey' etmiş idim beş gurusum aldım beş gurusum taleb iderim dedikde mezbûr Can Temir'den on guruşa bir tüfeng aldım kaynım Ahmed tüfengi zabt etdi akçeyi dahi Ahmed verecek olub bu dahi Ahmed'in ancak olmuşdur ben tüfengi sağ aldım bade's-sual olmuşdur Ahmed elinde dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/53a-3

Oldur ki İkibaş sükkânından ... Bolat bin İsmail Hacı Kal'a sükkânından Şumail veled-i İsak nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merhume olan kızım Hacı Bike'nin ... ve Hatice nâm sagir kızlarının ... yahudide kırk dört guruşları vardır taleb iderim

dedikde merkûm Yahudi kırk dört guruşun dokuz guruşu sana verdim otuz beş guruş hakları vardır vereyim diyüb cevap verecek dokuz guruşu aldığı mezbûr ... Bolat inkâr idecek Yahudi bundan acz olub yemin teklif olundukda merkûm ... Bolat ... .. idüb dokuz guruş ... Bolat üzerine hükm olundukda merkûm Yahudi otuz beş guruş baş? yedi guruş ... mezbûr ... Bolat'a teslim idüb ... .. Bolat zimmetde sagire kızın cem'i elli bir guruşları olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Hacı Mehmed, Hacı Gazi bin Malberdi, Can Mirza bin Can Timur, Abid Beşe el-Naib

9/53a-4

Oldur ki ... Can ... bin ... nâm kimesne Kurban Ali bin Hüseyin nâm kimesneyi meclis-i şer'e ihzâr idüb merkûm Kurban'a bir boz alaşa ikrâr etmiş idim bu benüm bir torı atım almış taleb iderim dedikde merkûm Kurban ben iki ... .. diyüb beyyine ettiği bir torı atın aldım ve ... etdim diyüb cevap verecek torı atı vermediğini inkâr idecek Kurban beyyinden acz olub ... hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Hamid Seyid Ahmed, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bulduk el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib ve gayruhüm

9/53b-1

Oldur ki Dar ağaç mahallesi sükkânından Rıdvan tarhan ibn-i Abdullah Dimitre veled-i Köste nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mahalle-i mezbûrde vakî darımın hudud-ı beyan olunub kıblet Tudor zımmının mülki ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken merkum Tudor'a bey' ettiğim yol ve garben Yani nâm zımmının mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan darımın dahilinde bir bab çit eviyle ve ... kuyusuyla ve yoluyla ve umuma muttasıla işbu ve müntehiye kırk altuna bati bey' idüb kabz-ı semen madud ve teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde merkum Dimitre merkûm Rıdvan'ı tasdik idecek bey şiralarının sıhhati kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş bin Gazi Bayram, Ali bin Hacı ...,Terzi Yani, Dimitre veled-i Arslan, Tudor veled-i Kırkor, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib, Kırkor veled-i Tudor

9/53b-2

Oldur ki Osman bin Bali nâm kimesnenin zevci mutlakiyesi ... bint-i Hasan nâm avret Osman elmezbûri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Osman'ın ... nâm sagiresi ... Rıza ve bakub görmek için icâre takdir olunmak muradıdır diyecek ehl-i habere marifetiyle yevmiye ikişer sim cedit-i hanî takdir olunub kayd olundu. Fî yevmü's samî ve işrin Ramazanü'l-mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed el-Hatib el-Cami-i Salacak, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bulduk el-Muhzır, Sefer Gazi bin Yasef, Pir Ali el-Muhzır

9/53b-3

Oldur ki İkiz oba sükkânından Hasan Atalık bin Mehmed Beşe ... veled-i Bederus nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb İkizoba kurbunda bir kıt'a ... hudud-ı beyan olunub kıblet mai cari ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken Kemal nâm kimesne mülki ve garben tarîk-i âmm işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan yerimi cem'an hukuk murafıkıyla işbu ... altı altuna kırk akçeye bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde merkûm ... mezbûr Hasan Atalığı tasdik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer olub arz -ı mahdûd merkûm ... mülki müşterisi olmadığı üzere hükm olundu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin bin Mehmed, Zülfikar bin Abdullah, İbrahim bin Hasan, Şaban bin Ramazan, Bulduk el-Muhzır

9/53b-4

Oldur ki Sefer nâm kimesne Arslan nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... Hacı Mehmed'in oğlu Ahmed Çelebi'nin altmış esediye işbu Arslan bir esirim almış akçesin Ahmed'e verdiği bir şahid kayd olunub şahid aherekalmış idi ben kendim şahidin aher söyleşdim altmış esediyi Ahmed elmüteveffaya teslim etmiş benüm Arslan elmezbûrde bir hasene hakkım yokdur dava ve nizamım yokdur dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Usta Mehmed el-Hâc, Hacı Mehmed bin Salih, Ahmed bin Mehmed El Boyacı, Pir Ali el-Muhzır, Bulduk el-Muhzır

9/54a-1

Oldur ki çörekçi Avanos ... nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu yahudiyi elli bir vukıyye bağ vukıyyesi yigirmi ikişer akçe almış idim ... alçak ... görmedim bade'l ... muradımdır dedikde fî vakî ... ziyade alçak olub Yahudi elmerkûm dahi görmemişdir diyüb ikrâr etmek rızayla hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Ömer Efendi, Fettah Efendi, Mustafa Dede, Derviş Mustafa

9/54a-2

Oldur ki Kuş sükkânından Parçeva veled-i Toktar Papaz veled-i Kostandin nâm zımmi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu ... benüm bir baytalım ... kazağa urub ... etdi taleb iderim dedikde merkûm ... inkâr idecek merkûm Parçeva bundan acz olub ... elmerkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Murteza ..., Pir Ali el-Muhzır

9/54a-3

Oldur ki Ermeniyan sükkânından Manuk veled-i ... nâm zımmi uzun boylu çekme tüz burunlu koyun gözlü buğday önlü sarı bıyıklı kogür sakallu Eflaku'l-asl Nasraniye'l mille ... .. veled-i Abdullah nâm Papas kazağını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu kazağını azad ve tarhan etdim bade'l-yevm üzerinde hak velâdan gayrı hakkım yokdur sair ahrar gibi hürdür dedikde merkûm kazağın itâkıyla hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Molla ..., Seyid Hamid Bin Seyid Ahmed, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Berber Mustafa, Zülfikar el-Muhzır

9/54a-4

Oldur ki Manguş sükkânından Baygeldi veled-i ... Sefer bin ... nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Sefer benüm evime girüb ... ve ağaç ve ... tüfek bazı eşyalarımı ahz eyledi dedikde Sefer elmerkûm inkâr idecek ... geldi merkûm beyyinden acz olub Sefer elmerkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun ve'l-Hatib Mehmed

9/54a-5

Bin yetmiş altı senenin Ramazan'ın sekizinci günü Hasan elmüteveffanın kızı İsmihan nâm sagirenin altı altunu Abdülbaki Ağa'ya muamele ve şer'en olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülhalim Ağa, Musa Çelebi Halim Ağa, Abdullah Efendi, Gökçe Efendi, Hacı Ali el-Muhzır, Abdullah Efendi, Abdurrahman Efendi,... Derviş Mustafa ve gayruhüm

9/54b-1

Oldur ki Bağçesaray el-mahmiyye mahallesinden mahalle-i Kuba sükkânından Hacı Hüseyin bin Receb nâm kimesne tüccardan ve ... .. Hüseyin bin İlyas nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mahalle-i mezbûrede Arslan Ağa Cami-i Şerif kurbunda iken hudud-ı beyan olunur kıblet Çürük su ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken Hacı Mehmed Eskici ve garben ... Mehmed mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan darımı dahilinde iki bab çatma eviyle ve kuyusuyla ve cem'an hukuk murafıkıyla işbu hasene yüz altmış guraşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde müşteri elmezbûr Hüseyin Baki elmezbûr Hüseyine menvâl muharrer üzere cem'an kelâmını tasdik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda dar mahdûd mezbûr Hüseyin'in mülki müşterisi olmak üzere kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan Ağa ..., Fazlı Bin bin Hüseyin, Hacı Bekir bin Hacı Rüstem, Hasan bin Hacı Bekir, Mustafa bin Bali

9/54b-2

Oldur ki Kıbtiyandan Can Mirza bin ... nâm kimesne Tudor veled-i Nekte nâm zimmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb bundan akdem fevt olan oğlum Murtaza'ya yigirmi sekiz guruş kıymetinde bir gümüş maşrabamı virüb sekiz guruşa ... bana sekiz guruş getürmüş idim mezbûr Murtaza merkûm gümüş maşrabamı işbu Tudor'a sekiz guruşa ... virüb sekiz guruşunu bana teslim etmişdir sekiz guruşunu alub gümüş maşrabam versun dedikde merkûm Tudor bunun oğlu Murtaza bana yigirmi dört guruş yigirmi akçe bir gümüş maşraba bey' idüb akçesin bi't-tamam aldı maşraba bunun ... diyüb inkâr idecek merkûm Can Mirza'dan beyyine taleb olundukda Usta Musa bin Usta ... Usta Sarıbaş bin Usta ... şehâdete hazıran olub işbu Can Mirza'nın oğlu Murtaza işbu Tudor'a ... maşraba işbu Can Mirza'nın ... başdan oğlu ... oldukdan sonra ... işbu Can Mirza'ya kaldı bunun mülkidir bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb bir vefki'd-davayı edâ-ı şehâdeti şer'îye ideceklerinde bade'l şer'î ve hayz-ı kabul şehâdetleri kabûl olunub merkûm müşteri mezbûr Can Mirza'nın mülki olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Çelebi bin Hasan Ağa, İbrahim Çelebi, Kara Sofi, Kasab Mehmed, Bulduk el-Muhzır ve gayruhüm

9/55a-1

Muhallefât: ... binteyn? Nesli ve ... Hasan ...

Ve ... kaftan mea gümüş ... hasene 5	Gümüş küpe mea inci hasene 5	Kırmuzu mukaddem kuşak hasene 14	
Üç ... gümüş saç bağı hasene 1	Alaca döşek sim 60	İki alaca yasdık sim 60	İki mai kuşak hasene 14
İki nakışlı ... sim 60	İki nakışlı gömlek sim 120	... kaftan hasene 27	Manguş'da bir kıt'a arazi hasene 50
... hasene 22 sim 80	...		

9/55a-2

Oldur ki ... Hatun'dan Mustafa bin Abdullah ve Hasan Halife ibn-i Ebubekir şehâdetleriyle ikrârâtı el beyana vekâleti sabit olan zevci ... bin Cangeldi meclis-i şer'i şerife dört yaşında Cemal ... bir sagir ihzâr idüb işbu Cemal el-sagir müvekkilim ... Hatun'un mülki idi hasbetillah taleben rıza-i ve ... itâk idüb sair ahrar müslimin ilhak etmişdir ... kayd olunub itknâme verilmesi matlubumdur diyu bi't-tav ... vekâleti hasebiyle ikrâr ve itiraf oldukda mezbûr sagirenin itâkıyla hükm olunduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Hamdi bin Seyid Ahmed, İbrahim Çelebi bin Pir Ali Çelebi, Hasan Halife bin Ebubekir, Mustafa bin Abdullah, Bulduk el-Muhzır

9/55a-3

Oldur ki karye-i Koçagı sükkânından Abdurrahim bin el-Hâc Abdurrahman nâm kimesne li-ebeveyn karındaşı Abdülhalim elmüteveffanın orta boylu kara gözlü kara kaşlı tüz burunlu beyaz çehrelü kogür bıyıklu metruş el ... Russü'l- asl müslimil mille Dilaver bin Abdullah nâm gulamını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu ... merhum kardaşım Abdülhalim edâ etmişdir benüm dahi alâkam yokdur sair ahrar gibi hürdür keyfe yeşâ mutasarrıftır dedikde mezbur Dilaver mezbur Abdurrahim'i tasdik idecek elmezbûri itâkı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Efendi bin Salih Efendi, Murteza Efendi bin Fazlı Beg, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bulduk el-Muhzır, Abdülgaffar bin ..., Mustafa bin Ali Sofi, Abdülkadir Hevace, Davut Sofi, Ömer Beşe Sofi

9/55b-1

Oldur ki Mayrem sükkânından Bavbeg veled-i Yuriki zımmi Ermeniyan mahallesinden Arslan nâm zımmiyle bade'l bey' akçesin vermek üzere bir ... bey' idüb huzur-u şer'e geldiklerinde ... olmak ile ... hükm olundukda sonra merkum Bavbeg Arslan elmerkûmun kırk beş gün vade ile kırk sekiz vukıyye ... yüz yigirmi akçeye bey' idüb Arslan elmerkûm dahi iştira ve kabz etdiği kayd şude. Fî yevmü's sami min Ramazanü'l-mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abid Beşe el-Naib, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/55b-2

Oldur ki Kıbtıyandan Hacı Gazi bin Tosun nâm kimesne orta boylu gök göz tüz burunlu buğday önlü sarı bıyıklu Russü'l- asl müslimil mille ... İlya ve bin Abdullah nâm gulamını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu gulamım hasbetillah azad ve tarhan etdim bade'l-yevm hak velâdan gayrı hakkım yokdur sair ahrar gibi keyfe yeşâ mutasarrıftır dedikde mezbûr İlya ... tasdik idecek itâkıyla hükm olunub kayd şude. Fî gurre Ramazanü'l-mübarek sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Çelebi bin Halim Ağa, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Receb Ulaklı, Ahmed Ulaklı, Abdurrahman Boga Salalı, Usta ...

9/55b-3

Hasan bin Arab Yusuf orta boylu sarışın tüz burunlu koyun gözlü sarı kaşlı Mihriban nâm Russiyetil-asl müslime cariyesin ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Mihriban tarih-i kitabdan on sene mukaddem hasbetillahil azim ve taleben rıza-i ... edâ

ve itâk idüb sair ahrar... ilhâk etmişdir dedikde Mihriban elmesfürenin hürriyetinin sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Çelebi bin Toktamış, Bekir bin Arab Yusuf, Mehmed Ali bin Cemal, Seyid Ahmed bin Arslan Bölükbaşı, Mehmed Ali bin Abdülcabbar, Mehmed Han bin Osman

9/56a-1

Haçuk nâm gulamı ihzâr ve mahzarında takrir-i kelâm idüb mezbûre (silik) aldum ... Beşe abd-i memlûki işbu Haçuk hasbetillahil azim ... azad ve itâk üzerinde hak velâdan gayrı hakkı kalmayub husus mezbûre ikrâr ve yedine ıtknâme el-yevm hasene beni vekil etmişdir dedikde gulam mezbûr dahi vekil merkûmu ikrâr ... tasdik idecek gulam merkûmun hürriyeti mukarrer olub ... bi't-taleb kayd olundu. Fî tarih fî mezbûr fî el merhum

Şuhûdü'l-hâl: ...,... Emine Devlet Gazi Ağa, ... Mustafa el-Maruf ve gayruhüm

9/56a-2

Oldur ki Bağçesaray Akmescid sükkânından Şaban Çavuş bin Musa nâm kimesne orta boylu koyun gözlü çapık burunlu kara yağızlı çal ... Macaru'l-asl Nasrani'l mille Martin bin Abdullah nâm kimesne abd-i memlûkini meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu abd-i memlûkim Martin'i yigirmi üç guruşa kitâbet kesmiş idim bedel-i kitâbet yigirmi üç guruş bi't-tamam ahz ve istifa etdim bade'l-yevm Martin elmerkûmde bir hasene hakkım yokdur azad olmuşdur sair ahrar gibi keyf yeşâ mutasarrıfıdır dedikde merkûm Martin Şaban elmezbûri tasdik idecek itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Kundakçı Mustafa, İbrahim bin Ali, Pir Ali el-Muhzır

9/56a-3

Oldur ki ... veled-i İvan Lefter veled-i Beraçuva'yı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Lefter beni anasi de avretinden falan ideyim diyüb şetm galiz ile şetm eyledi suâl olunub cürmüm nedir dedikde gıbbe's-suâl Lefter elmerkûm inkâr idecek ... elmerkûm beyyinden acz olub yemin olunub dedikde Lefter elmerkûmun yeminden nükulu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bulduk el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır, Marko veled-i ...

9/56a-4

Oldur ki İslam bin Abdullah ... veled-i Çolpan'ı meclis-i şer'i şerife ihzâr ihzar idüb merkûm ... beş guruş otuz iki akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde merkûm ... beş

guruş otuz akçe hakkı var idi senin ile ortak olub işlediğimizde hesablaşub haklaşduk bende bir akçe hakkın kalmamışdır vermemiştir diyecek İslam elmerkûm inkâr idüb ... merkûm edâ etdiğini beyyinden acz oldukda İslam elmezbûr almadığını yemini billâhil azim idecek edâ ile hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Abid Beşe el-Naib, Zülfikar el-Muhzır

9/56b-1

Oldur ki Kırım nâm ... Fedor nâm kürekci kazağı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Fedor benüm işbu İvan nâm kazağımı ayda birer altuna icâreye almış idi işira ... .. ayda birer altunun al diyüb kesüb almışdır beş ay işledi üç altunum verdi iki altunum talep iderim dedikde merkûm Fedor bu menvâl üzere icâriye tutduğum gerçek değil benüm ile bile üç ay ... .. etmişdir diyüb cevap verecek Mustafa Sofi ibn-i Mehmed ve İbrahim bin Mustafa nâm kimesneler li ecli's şehâde hazıran olub menvâl muharrer üzere icâriye tutduğuna ve beş ay işbu kazak işbu ... ile bir yerde olduğuna bizler şahitleriz şehâdet dahi ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer' iye etdiklerinde şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Çelebi Halim Ağa, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Zülfikar el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/56b-2

Oldur ki Hacı Ali'nin aba akçesi ... ile muvazene? olunub on altı vukıyye yüz dirhem olub Abdülhamid Çelebi'ye teslim olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan bin Derviş Ramazan, Sefer bin ... Ali, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Kutlu Beşe Çelebi (silik)

9/56b-3

Oldur ki Bağçesaray sükkânından Mahmud bin Ali ... sükkânından Usta bin ... nâm kimesne Bağçesaraylı Sefer bin Muharrem'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Kuba'da vakî bir kıt'a müşterek yerimki hudud-ı beyan olunur kıblet tarîk-i âmm ve şimâlen yine tarîk-i âmm ve şarken sokak ve garben Köste nâm ... mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd arz-ı haliyemizi işbu Sefer'e yigirmi dört guruşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen mahdûd ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eylediği bade'l-yevm arz-ı mahdûdda bizüm alâkamız yokdur Sefer elmezbûrin mülkidir keyfe yeşâ tasarruf ider dediklerinde mezbûr Sefer mezbûran Mahmud ile babası? tasdik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda arz-ı mahdûda mezbûr Sefer'in mülki müşterisi olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Efendi, Katib Divan, Hacı Giray Sultan, Fazlı Çelebi Halim Ağa, Seyid Hamid Çelebi, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır

9/57a-1

Oldur ki Bağçesaray mahallesinden Rum mahallesinden sakin Yani veled-i ... şer'i şerife ... Yuri veled-i Dimitre'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Yuri veled-i Dimitre'yi karye-i İkiz oba'da kıblesi ... mülki şarken vakıf yeriyledir Kaçı suyu garben Lefter mülkiyle mahdûd bir kıt'a bağım elli beş guruşa bey' bat hücceti iki bağ idüb semeni bi't-tamam alduğum ve Ali müteallik ... teslim etmiştir bağ mahdûda Dimitre ... olmuştur dedikde Dimitre elmezbûr Yani elmerkum ... .. kelâm meşruhunda tasdik idecek bağ mahdûd ... Dimitre elmezbûr mülki müşterisi olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Atalık bin Mehmed, Bayram oğlu Yuri, Efendi Beg veled-i Harac, Ömer Dede bin Musa, Hacı Yahya bin Abdullah

9/57a-2

Oldur ki Balaban nâm Can ... zevcesi ... Halife'yi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Bali Halife'den üç altun alub bir gümüş bilezik bir ... vermiş ettiği dokuz buçuk altun verecek bir buçuk altun hakkı kaldı ... versun akçesin alub dedikde mezbûr Bali Halife eğer yüz güne değin bi't-tamam hakkın vermez isem ... bağ ... hakkı ahz eyle diyüb ... vermiştir ben dahi bağ etdim dedikde merkûman inkâr idecek Hasan Sofi ibn-i Bali Yunus Sofi ibn-i ... nâm kimesne kimesneler bir vefki'd-davâ-ı edâ-ı şehâdet etdikde hayz-ı kabûlde vakî kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Bulduk el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib, El-mezbûran

9/57a-3

Oldur ki Süleyman veled-i Şumail nâm Yahudi mahfili kazada Yani nâm zımmi mahzarında işbu ... olan karındaşım üzerine ... yedi guruş kıymetinden iki kaftan virdüm ... yedi guruşu taleb iderim dedikde mezbûr Yani merkum Süleyman'ı tasdik ... ikrârı bi't-taleb ... kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Bulduk

9/57b-1

Oldur ki karye-i Toksaba'dan Kurban Sofi ibn-i ... hususu ikrâr atiyel beyana vekâleti İbrahim Çelebi ibn-i Pir Ali ve Bulduk Şeyh şehâdetiyle sabit olan Akay el-Hâc ibn-i İsmail Efendi meclis-i şer'e ... orta boylu gök gözlü tüz burunlu ... müslimil mille Barçuva ... ihzar idüb işbu Barçuva'yı Kurban Sofi elmezbûr itâk idüb meclis-i şer'ide itâk ettiğini ikrâr idüb itknâme alub vermesine beni vekil etmiştir diyü ... vekâle Barçuva elmezbûrden ... Kurban Sofi elmezbûr ikrâr olan sekiz altun alub Barçuva'yı itâk ettiğine bi'l-vekâle Akay el-Hâc ikrârı kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: ... Gazi Hoca, Hacı Gazi ... bin Bayram Gazi, ... imamı bin ... Hoca, İsmail bin İbrahim, Arab Hoca bin Süleyman, Kurban bin Ömer Hoca, ..., ... Hoca bin ...

9/57b-2

Oldur ki mahruse-i Bağçesaray sükkânından Şaban Beşe ibn-i Musa nâm kimesne mahfili kazada zevcesi Hatice bint-i Mustafa nâm Hatun mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu zevcem Hatice ile Hasan ... mümkün olmayub mezbûrenin kıymetinin üzerimden olan beş altunun verib ve sair yigirmi altun mehrimden ve nafaka iddetinden ve cem'i hukuk ve hesab ve gayrı ... fârige olmak üzere talâk etdim dedikde mezbûr Hatice dahi menvâl muharrer üzere talâkı kabul idüb ... vakî olub ... bi't-taleb kayd şude. Tahrîren fi evâsıt Şabanü'l-muazzam sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı ... Çelebi el-Maruf, Hacı Osman, Mehmed Emin Ağa, Fetullah Abdulcabbar,... Abdurrahman bin Murteza ve gayruhüm

9/57b-3

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sükkânından Menevşe ... bint-i Behram Hacı tarafından Beşe ... bin Sefer Ali Hacı ve Fetullah bin Abdulcabbar nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyanı sabitü'l-vekâle ibn-i ... Mustafa bin Urus Ahmed nâm kimesne mahfili kazada hamil ... orta boylu koyun gözlü sivri burunlu Russü'l-asl müslimil mille (eksik hüküm)

9/58a-1

Oldur ki Kıbtiyandan zurnacı Cemil bin Murteza nâm kimesnenin zevcesi ... bint-i Hüseyin nâm avret zevci Cemil elmerkûmu meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb beyyininizde Hasan ... mümkün olmadı talâk murad ediyorum otuz altun nikâhımdan ve nafakamdan fârig oldum beni tatlik etsün dedikde mezbûr Cemil nikâh nafakasından fârig olmak üzere benden boş olub diyecek talâkın vuku kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır

9/58a-2

Oldur ki ... veled-i Kobasar meclis-i şer'i şerife Mehmed Dede bin Canbeg'i ihzâr idüb bir siyah beden dava etdiği bade'l inkâr Veli bin İsmail Abdullah ibn-i Abdullah şehâdetleriyle ... olan siyah beden ... elmezbûrin mülki olmak üzere hükm olunduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah el-Hâc, ... Arab, Resul Halife bin Hacı Mehmed

9/58a-3

Oldur ki mahrose-i Bağçesaray sükkânından Bayram bin Allahberdi nâm kimesne ... Abdurrezzak bin Ali nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Sura? Beşe'yi şermet tabirinde küffardan alub çıkmış idim altı senedir mülkim gayb olmuş idi işbu Abdurrezzak Hasan Halife nâm kimesne bey' etmiş suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gıbbe'l-suâl mezbûr Abdülrezzak ben bu eşyayı ... küffardan alub çıkdum sekiz senedir benüm mülkim olan diyüb Ali Halife bin ... Toktamış bin Abid nâm kimesneler işbu eşyayı işbu Abdurrezzak ... dar ahzından alub çıktığına sekiz seneden beri mülki olduğuna şehâdet-i şer'iyeye idecek hayz-ı kabûlde vakî olub merkûm Abdurrezzak bervech ile eşyayı mülkünden ihraç etmediğine yemini billâhil azim idecek mucebiyle hüküm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan Molla, Müderris ..., İbrahim Halife, Pir Ali el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib, El-mezbûran

9/58a-4

Oldur ki uzun başlı Şahin bin Receb nâm kimesne Hatice bint-i Abdullah'ı meclis-i şer'e ihzâr idüb mezbûre avreti ağam İslam tecavüz etmiş idi merhum olub emvâli bunun elinde kaldı dedikde mezbûre inkâr idüb beyyinden bundan acz olub mezbûre yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/58b-1

Oldur ki tüccardan Hasan nâm kimesne mahfili kazada yine tüccardan Aliş nâm kimesne mahzarında işbu ... mahfili kazada cariye-i mezbûr Aliş otuz beş altuna bey' ve teslim etmemişdir ... mezbûr taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Aliş âdem kabûlüne halef-i billâh idüb mezbûre cariyeyi Hasan elmezbûrde itâkını kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Çelebi, Halil Ağa, Hacı Mustafa, ... Ali Ağa

9/58b-2

Oldur ki Kefe sükkânından ... nâm yahudinin Birce oğlunda olan yigirmi beş hakkı merkum Birce oğlu ikrâr ile sabit olub Moşe merkum altmış güne vade verdiği kayd şude. Fî gurre Şabanü'l-mübarek sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülhalim Ağa Mustafa Ağa, Fazlı Çelebi Halim Ağa, Bektaş Çelebi Halim Ağa, Mahmut Efendi Mehmed Efendi, Pir Ali el-Muhzır

9/58b-3

Oldur ki tüfenkeci Usta Recep Hacı Mehmed elmerhum Mescidi cemaatinden ... Ahmet Mümin Çelebi Bolat Sofî nâm kimesneleri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mescid

mezburin üzerimde yüz guruş hakkı vardır ...cibran hudud-u malum ... .. şer'iyeye ...
vermemiştir diyüb ikrâr kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Hacı Halife ..., Abid Beşe el-Naib, El-mezbûrun

9/58b-4

Oldur ki Mescid mezburin on dokuz altunu Zal nâm kimesnenin üzerinde kendi
ikrâriyle sabit olub ... hudud malum bir kıt'a bağçe ... .. kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Ahmed, Murtaza Mehmed ..., Bali Halife, Bolat Sofi

9/58b-5

Oldur ki Manguş salasından Efendi Beg veled-i Harac karye-i Kalmatay'dan Cemil Sofi
ibn-i Çura Sofi'yi ihzâr idüb Ebu Cemil Sofi'den ... .. Hıdır Efendi şarken tarik-i amm
şimâlen ... bağı garben Efendi Beg veled-i ... bağı bu hudud-ı erbaa ile mahdûd ... bağı
... altuna iştira idüb semeni bi't-tamam virüb bağı mahdûd ... mütealik ... ahz ve kabz
idüb mülki müşteram olmuşdur suâl olunub kayd ve sicil etdirmek muradımdır dedikde
gıbbe'l istintâk bi'l-muvâce ... Efendi Beg veled-i Harac'ın cümle kelâmında tasdik
etdiği bağ mahdûd Yasef veled-i Efendi Beg mülki müşterisi olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi bin Pir Ahmed, Bulduk Şeyh, Hasan bin İbrahim, Devlet
Gazi Bin Abdullah, Hacı Monla Sofi bin Bektaş Hevace, Yahya bin ...

9/59a-1

Muharrem'e sim 10	Fazlı'da guruş 20	Ahmed guruş 3	Hacı ... guruş 8,sim 15	Muharrem'e sim 10	Mülki ... sim 100
Faraş sim 3	Sandık sim 20	... sim 132	Şerife sim 23	Nakid guruş 58,sim 162	
Yarım batman buğday hasene 1	Bulgur sim 20	Bir mikdar un sim 10	Buğday bir mikdar sim 25		
Ağaç sini sim 8	Dimi döşek sim 20	Perde basma sim 20	Köhne yorgan sim 20		
Bab sim 2	Şamdan sim 15	İki çuval sim 30	Mum kutu sim 20	Ekmek sim 6	
Kutu ... sim 15	Fuçı bardak ve hırdavat sim 160	Odun sim 20	Hacı Mehmed sim 16	Köhne kürk sim 10	
Muharrem'e sim 10	... batman sim 80	... .. sim 62	Sim 7100,... hasene guruş 120	... guruş 50	

Dükkada olan hırdavat sim 282	Cem'an guruş 370	Vukiyye guruş 123,sim 25
... guruş 226,sim 53	... guruş 237,sim 52	... guruş 187,sim 53
Semen Zevci guruş 23,sim 32	... guruş 63,sim 26	... guruş 70,sim 71

9/59a-2

Oldur ki Mehmed elmüteveffanın ... .. yüz yigirmi guruş otuz yedi akçe ihrac olundu yigirmi üç altun ikişer yüz akçe hesab olunub cem'an yüz yigirmi beş guruş otuz yedi akçe olub Arab Hasan yedine emanete teslim olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mehmed bin Hasan, ... Ali bin Mehmed, Hacı Osman bin Mehmed, Ali Bali bin Mehmed, Pir Ali el-Muhzır

Guruş 30 sim 50

9/59a-3

Oldur ki ... veled-i Kobasar nâm zımmi İbrahim veled-i Sefer'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu iki tahtani siyah bedeni şetm-i şerifden getürmüş idim dükkândan oğur etdim halâ merkûm İbrahim yedinde buldum taleb iderim dedikde merkûm İbrahim defi dava idüb bana bedeni can ... Sofi emanet verdi bunun ... diyüb ... .. elmerkûm ... .. davası şer'an (silik) Hadi elmerkûmdan beyyine taleb olundukda Tomas veled-i Yagub ve Mirza Can veled-i Avanos ve Zakir veled-i Kobasar zımmiler li ecli'ş-şehâde hazıran olub işbu beden işbu ... mülkidir bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyü bir ... davayı edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'l tadil vel... şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub bade'l merkûm ... elmerkûmun mülki olmak hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hacıgeldi Sofi, Kara Sofi, Abid Beşe el-Naib, İbrahim Çelebi, Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır

9/59b-1

Oldur ki Ermeniyandan Arslan veled-i Karaoğlan nâm zımmi li-ebeveyn kızkardeşi ... Hatun nâm zımmiye tarafından Hüseyin bin Toktamış ve Toktamış bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Ahfador veled-i Agob zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Ermeniyanda vakî kıblet Arakil mülki ve şimâlen yol ve şarken Kirkor ve garben ... mülki ile mahdud darımın dahilinde olan iki bab karşılı çatma evimin garb tarafında olan çatma hanemi iki evin yanında olan aralık sokağın ortasından ... tutub kara ... sınır idüb şark tarafı hol kapusuyla bakakalub garp tarafını çatma eviyle cümle hukuk murafıkıyla merkûme ... Hatun'un üzerimde olan elli guruş hakkı tabelesinden verdim merkûme dahi kabul idüb ahz etmişdir dedikde vekil merkûm Ahfador Arslan elmerkûmu tasdiki kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Efendi bin Mustafa Dede, İbrahim Çelebi, Kara Sofi, Semavin veled-i ..., Kaspar veled-i Bederus, Davit veled-i Kiryazı, Pir Ali el-Muhzır, Resul Halife, El-mezbûran

9/59b-2

Oldur ki İlya ... veled-i Semha Beşe veled-i el yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Beşe'ye on guruş bir çift yastık bey' etmiş idim beş guruşum ahz ettim beşin dahi taleb iderim dedikde merkûm Beşe ben bundan on guruşa iki yastık aldım beş guruşa ben bey' ettim bir yastığın alsun dedikde kıymetiyle hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Pir Ali el-Muhzır, Resul Halife

9/60a-1

Muhallefât: Mehmed ... bint-i Saliha ve ... .. mülki ve Ayşe ve zevce Receb'e ve ... Beşe el-Muhzır ... vakî ... fî evâsıt şehri Recebü'l-mürecceb sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mehmed bin Hasan, Hacı Osman bin Mehmed, Arab Hasan bin Arab Yusuf, Ali Bali bin Mehmed, Pir Ali el-Muhzır ve gayruhüm

9/60a-2

Oldur ki Bağçesaray el mahmiyye sükkânında Mehmed bin Osman elmüteveffanın bint-i Saliha sagiresi Saliha bint-i Mehmed'e canib-i şer'iden dahi nasib olunan Hacı Osman bin Mehmed nâm kimesne müteveffayı mezbûrin li-ebeveyn kız kardeşleri mülki ve Asiye ve zevcesi Rahmiye nâm avretleri meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb merhum Mehmed hal-i hayatında kıblet Mehmed Çavuş ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken Arab Hasan ve garben Hasan ve Mahmud nâm kimesneler mülki ile mahdûd darını dahilinde iki bab çatma eviyle ve hayatıyla ve ambarıyla ve ... küçük taş odasıyla bir çift altun küpe bir bakır sini bir sac bağı bir bakır legen bir büyük bakır legen kapağıyla bir bakır tencere üç ... sahan otuz beş dirhem gümüş bir bakır sanduk sekiz ... bir kumaş perde bir kelâm şerif mezbûre ... Saliha'ya beyan idüb ve sabit demiştir suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûran Asiye ile Rahmiye dahi mezbûri tasdik idüb mezbûr mülki inkâr idecek dahi mezbûrdan beyyine taleb olunub udûl ricalden Hacı Mehmed bin Hasan ve Arab Hasan bin Arab Yusuf ve Mehmed bin Bali nâm kimesneler li ecli'ş şehâde hazıran olub işbu merkûmları cümlet merhum Mehmed mezbûre kızı Saliha'ya hücti'l sıhhati ile beyan idüb kızı Saliha'ya beyan etdim anun olsun dediğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb bir ... dava-ı edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'ş şeriat kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub sagir sagireye ... demekle malın olduğuna ... merkûmlar sagire-i mezbûre Saliha'nın mülki mevcub olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Ali Bali bin Mehmed, Hacı Gazi bin Emirhan, Mirzageldi bin Mustafa, Pir Ali el-Muhzır, Bekir bin Abdullah, Hacı ... Gazi, Abdullah

9/60b-1

Bir dipli sahan sim 70	İki küçük sahan sim 20	Al ... eşyası sim 60	İki köhne sahan sim 50	Üç testi sim 50		
Üç küçük sahan sim 50	İki çeyizlik sahan sim 80	... sahan sim 120	Üç bakır testi sim 70	Üç küçük bakır sini sim 20	Börek tavaşı sim 30	
Köhne bakır ibrik sim 30	Küçük gügüm sim 80	Kara ibrik sim 60	Kahve ibrik sim 20	Bakır maşraba mutfak sim 30	Sahan sim 70	Küçük tava sim 30
... tavaşı misk sim 10	İki ... sim 10	Dört ... sim 15	İki yeşil çanak sim 2	Küçük tencere mea çanak sim 60	Çini maşraba mea ... sim 10	
Köhne cam testi sim 5	Çeyiz sini sim 100	Bakır sahan mea desti sim 20	Şiraz ve ... kutu ve hırdavat sim 20	Küçük kutu sim 2	Kara sini sim 25	
Küçük desti sim 25	... mea ... sim 30	Rende ve tabak sim 5	Kazak sim 3	Kolan kuşak mea ... sim 20	Tarak sim 5	
Köhne sandık sim 20	Kumaş fisdan sim 80	Kantar sim 20	Kılıç sim 60	Tüfenk sim 100	Küçük cezve sim ...	
... mea Bakır ... sim 120	Üç kilid sim 20	... mea huni sim 20	Şamdan mea ... sim 20	Küçük tencere mea kapak sim 60		
Kazan mea tabak sim 120	... sim 3	Tencere mea tabak sim 80	İbrişim sim 11	Tabak sim 2	Hasır sim 1	Köhne ibrik sim 620
Küçük kazan sim 50	Maşa sim 8	Ocak sim ...	İki ... sim 30	Bakır legen sim 30	Hırdavat sim 5	
Kazma balta sim 30	Büyük bakır kazan vukıyye 8 guruş 7	Bakır kazan vukıyye 5 sim 320	Bağ vukıyye 7 sim 120	İki ... kulak sim 15		
... sim 30	İki testi sim 20	Sahan kapağla sim 20	İki testi sim 10	Sebet sim 50	Bal sim 5	Hardal sim 5
Pastırma mea ... sim 50	Kara hasır hasene 2	Bir kazan kavurma sim 60	Alaca testi sim 20	Hamal gömlegi mea ... sim 120		

... sim 1	Nacak mea satır sim 10	Döşek ... basma sim 60	... sim 10	İki yastık ... sim 20	Köhne basma yorgan sim 100	
Basma yorgan sim 160	Küçük ... sim 50	... ... sim 100	Basma perde sim 6	... ... sim 100	Köhne eşya sim 60	
... köhne sim 60	Basma yorgan sim 160	Alaca kilim sim 100	İki yastık sim 20	Köhne fistan sim 30	Çevik sim 80	
... ... sim 60	Beş çevik kürek sim 32	Darı hasene sim ...	Eğer mea ... sim 30	... sim 3	Elli hasır sim 5	
Alaca kilim sim 60	Kazan sim 60	İki kaçan sim 60	Küçük kilim sim 30	Muharrem'e? sim 10	... sim 30	

9/61a-1

ve kabûl kabz teslimlerinin hesabı mukarrer oldukda ... .. bi't-taleb kayd olundu. (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır, Manuk veled-i ...,... veled-i Hiçador

9/61a-2

Oldur ki Eskiuyurt sükkânından Ahmed bin Sefer Ali nâm kimesne zevcesi ... bint-i Toktar nâm avret tarafından Toktamış bin Devletgeldi ve Arslan bin Murtaza nâm kimesneler şehâdetleri sabitü'l-vekâle olan Hasan el-imam mescid Eskiuyurt nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i Eskiuyurt'da kıblet Hasan mülki ve şimâlen kendi mülki ve şarken tarîk-i âmm ve garben Murtaza mülki işbu hudud-ı erbaa ile mahdûd olan darımı dahilinde bir bab çatma evi hayatıyla müştemiladır cem'an hukuk murafıkıyla mezbûre zevcem ... verüb mezbûre dahi nikâhından nafakasından fârig olmak üzere talâk etdim bade'l-yevm zevcem bende benüm zevcemde zevciyete müteallik dava ve nizamımız yokdur dedikde vekil mezbûr Hasan Ahmed elmezbûri tasdik kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Kaçılı Abdi Efendi, Gökçe Efendi, Murtaza Efendi, Fettah Efendi, Mustafa Dede, El-mezbûran

9/61a-3

Oldur ki Mankub kazası muzaffatında karye-i ... sükkânından İbrahim Çelebi ibn-i Pir Ali Çelebi nâm kimesne orta boylu sarı benüzlü koyun gözlü tüz burunlu kogür sakallu Russü'l-asl müslimil mille Hıdır bin Abdullah nâm ... kazağını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu kazağım halef-i billâhi azim azad etmişdir bade'l-yevm azadında hak velâdan

gayrı hakkım yokdur keyfe yeşâ ve mutasarıfıdır dedikde bade'l tasdik itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman bin Hasan, Halil bin Cafer, Can Temir bin Bayram Ali, Can Gazi bin Haydar, Resul Halife, Ahmed bin Sefer, Pir Ali el-Muhzır

9/61a-4

Oldur ki Hacı Hüseyin dellal Fetullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbur dellala yetmiş dört çit vermiş altmış dördün tekrar verdi altmış dördünün akçesin verdi altı çitin taleb iderim dedikde mezbûr dellal ben bey' etdiğim çitin cümlesin bana vermemişdir bende bir hakkın kalmadı dedikde mezbur Hacı Hüseyin Veli Beşe'ye on buçuk bey' etmişsin dördünün akçesin verdi altı çiti zimmetindir dedikde mezbûr dellal Veli Beşe'ye on çit bey etdiğine ikrâr idüb akçesin vereceğine isabet kadir olmayub Hacı Hüseyin Devin'den gayrı almadığını beyan idecek mucebiyle hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hamit Çelebi, İbrahim Çelebi, Şaban Çelebi

9/61b-1

Oldur ki İlya veled-i Semha Moşe veled-i Yasef yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Moşe'de kırk bir gurus kırk akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde merkûm Moşe merkûm İlya'yı tasdik idüb üzerimde kırk bir guruk kırk akçe hakkı vardır diyüb ikrârdan sonra edâ-ı ... .. havale virilüb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Pir Ali elmuhzır

9/61b-2

Oldur ki Kal'alı İlya veled-i Receb elmüşerref şerif İslam Mankub sükkânından Mortahay veled-i Bünyamin yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Mortahay'da bin beş yüz akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde merkûm Mortahay'ın dört yüz elli akçe hakkın vardır diyüb ikrârından sonra edâyı ... havaleye verilüb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi, Resul Halife

9/61b-3

Oldur ki Mehmed Beşe Ağa köyünden Hacı Gazi yesinde usta ... bir bakır tası bulunup ... ahzı sabit olub ... birkaç adamlar eşkiyadır tehdit sabıkası yoktur ... şedidde ihtiyacı vardır dediklerinde ... olduğu taktır olub (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: Arab Hacı Ali, İbrahim Çelebi, ...

9/61b-4

Oldur ki Ömer bin usta Musa zevcesi Nazbike bint-i Hasan nâm avretini meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb zevcim ile Hasan ... mümkün olmadı nikâhından ve nafakasından ve zevciyete müteallik davasından fârig oluverdi bende iki akçe hakkı var iki akçesin verdim tatlik muradımdır dedikde mezbûre Nazbike cümle nikâhımdan ve nafakamdan ve iki yüz akçe hakkımdan ... ve udûlden fârig oldu dedikde mezbur Ömer şer'ada merkûm üzere benden boş olub diyecek talâkın vakî kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi Mustafa Dede, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Balaban bin ..., Pir Ali el-Muhzır

9/62a-1

Melek Bikçe elmezkûrenin buğday önlü koyun gözlü düz burunlu uzun boylu müslimil mille ... bin Ali elmezkûrin zevcesi Nurcihan nâm cariye memlûke dört sene mukaddem itâk etdiğine meclis-i şer'ada ikrâre vekâleti şer'iden mesfûrin ile sabit olan Molla elmerkûm ikrâr ile Nurcihan'ın itâkı sabit olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/62a-2

Yefuda nâm Yahudi ... nâm yahudiden bir at arabası ... dava etdikde badel inkâr ... mezbûrin yemin etdiği kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Derviş Mustafa bin Derviş Ramazan, İmam el-Hâc bin Eş Ali Efendi, Resul Halife bin Hacı Mehmed

9/62a-3

Oldur ki Boga salalı Hasan elmüteveffanın bint-i sagiresi İsmihan'ın beş altunu Gökçe Efendi ibn-i Murtaza Efendi'ye muamele-i şer'iyeye olunub kayd şude. Fî yevmi'l hami ve işrin min Cemâziye'l-ahir sene 1072.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Abdi Efendi, Abid Beşe el-Naib, Resul Halife

9/62a-4

Muhallefât:

... donu ... hasene 5
Bir tas, kase hasene 3
Köhne aba dolma? sim 80
Ayna saç sim 20
Gümüş hasene 9

9/62a-5

Müteveffayı mezburin dokuz altunu metrukâtı çıkub iki yüz yigirmi akçe techir ... harç olunub baki yedi altuna yigirmi akçelik metrukâtı Müslümanlar koruduğu kıymet ile ... Şeyhülislam Hazretleri Murteza Ali Efendi'ye Cenab-ı şer'iden bağ olunub bade'l şer'i suâl tasdik kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Abdi Efendi, Gökçe Efendi, Murteza Efendi, Hacı Efendi, Mustafa Dede, Abid Beşe Efendi, Mustafa Efendi, Musa Efendi, Halim Ağa, Abdullah Ağa, Ali Ağa

9/62a-6

Yorgan küçük sim 20
Alaca perde hasene 1
İki köhne bogasi sim 120
Üç degirmi dülbend sim 60
Üç degirmi basma sim 60
Basma sim 30
Kara hasır guruş 2
... guruş 507

9/62a-7

Oldur ki bin yetmiş altı sene Receb'in guresinde ... .. vukıyyesi altı akçe ... .. vukıyyesi dört akçeye narh virilüb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mustafa, Emir Halife, Hacı Mehmed, Hacı Mustafa, Arab Bekir, Arab Hacı Ali, ... ve gayruhüm

9/62b-1

Muhallefât: Hacı Sarı ve Sarki İsmail Abdurrahman ve Abdurrahim ve ... .. ve zevce ... ve ... muhzır ... .. fi yevm'ül-ahir min Cemâziye'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Arab Bekir bin Arab Yusuf, Mehmed bin Hüseyin, Ahmed bin Hüseyin

Kara illerde bir kıt'a bağçe guruş 100
Karye-i Üçkuyu'da yigirmi beş zal arz-ı şeriyle ... hasene 13
Devletgeldi nâm kazak hasene 25
Kırmızı kilim sim 80 hasene 10
Mai kilim hasene 2
Alaca kilim sim 120
Köhne ... sim 20
Köhne kebe sim 20
Köhne sahan sim 10
Köhne kilim sim 60
Aba ... sim 80

Bakır sini sim 320
Köhne bakır sahan sim 20
Bakır tesbih sim 20
Köhne körük ... sim 50
... darı hasene 2
Öşür ... buğday sim 60
Kara öküz hasene 2
Küçük kahve ... sim 50
... guruş 80
... sim 361
... guruş 176 sim 20
Mikdar el mihr guruş 86 sim 20
Mikdar ... guruş 28 sim 12
... guruş ... sim 5
... guruş 23 sim 56

9/62b-2

Oldur ki İsak veled-i Yefuda'nın medyunu Mordahay veled-i İlya'ya veled-i İsak kefil-i bi'n-nefs olub on güne değin hüccet bulursa nısfını teslim etmezsem kefil-i bi'l-mâl oldum dediği kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Usta Mehmed bin Receb, Pir Ali el-Muhzır

9/62b-3

Oldur ki Ermeniyan mahallesi sakinatından Hatun Bikçe bint-i Arakil nâm avret bint sulbiyesi ... bint-i ... nâm avret tarafından Pir Ali el-Muhzır ve Tomas veled-i Hiçador nâm kimesneler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle olunan Kobasar veled-i ... nâm zimmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mahalle-i mezbûrede vakî kıblet yol ve şimale ... ve şarken mal Urus mülki ve garben ... merkûmenin evine muttasıldır işbu hudud-ı erbaa ile mahdûd bir bab ocaklı taşdan olunmuş hayatımı cem'an tevâbi ... hak ve hukuk murafık ile emtia ... mala talâk olunub yarım akçe kıymetinde olan eşyamın ... merkûme ... ... teslim ve ikbâz etdim ve lâkin ocağını bakub gözetmek şart etmişdir karısı dahi kabul ve kabz idüb beni bakub gözetmeye iltizâm etmişdir dedikde vekil merkûm Kobasar Hatun merkûmeyi cem'i kelâmında tasdik idecek hesab ... ve ikbâz ve teslim (eksik hüküm)

9/63a-1

... ibn-i Arslan ve bint-i Hacı Hatun

Muhallefât:

Köhne	Bakır tencere	Küçük	Köhne	Köhne dimi	Basma
-------	---------------	-------	-------	------------	-------

çatma hane guruş 20	sim 200	tencere mea kapak hasene 1	kilim alaca sim 80	döşek sim 80	minder sim 10
Dimi yasdık sim 30	İki köhne yasdık sim 30	Köhne yorgan sim 20	Mor Acem bogasi kaftan sim 80	Köhne kürk ... sim 20	
Sebet sanduk mea kilid sim 60	Köhne ferace sim 30	İnce kuşak sim 15	Hasır sim 10	... sim 5	
... sim 20	İhfader zimmetinde guruş 15	Abdurrahim guruş 72 sim 25	... guruş 21 sim 21	... ... guruş 21 sim 21	

9/63a-2

Oldur ki Ermeniyandan Kobasar nâm dellal İvaz'ın üzerinde oğlu Arslan ikrârıylaYagub nâm Acemin altı guruş yigirmi akçesi Peri nâm Acemin üç guruş kırk beş akçesi Kirkor nâm Acemin üç guruşu Davit nâm Acemin dört guruş altmış akçesi Parsenih nâm Acemin yedi guruşu altmış akçesi ... nam acemin bir buçuk guruşu sabit olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Mehmed Efendi, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır ve gayruhüm.

9/63a-3

Oldur ki Sarkiz nâm Acem zımminin doksan beş akçesi ve Karagöz veled-i ... Acemin doksan akçesi dellal İvaz'ın üzerinde oğlu Arslan ikrâr ile sabit olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Çelebi, Halim Ağa, Resul Halife

9/63a-4

Oldur ki İsak veled-i Yefud nâm Yahudi Mordahay veled-i İlya nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Mordahay'da iki yüz on guruş hakkım var idi yetmiş guruşum aldım yüz otuz üç guruşum taleb iderim dedikde merkûm Mordahay bende senin yüz yetmiş guruşum var idi yetmiş guruşum verdim yüz guruşum kaldı diyüb ziyadeye inkâr idecek İshak elmerkûmdan beyyine taleb olundukta Ali bin Abdullah ve Halil veled-i ... nâm kimesneler li ecli'sh şehâde hazıran olub iş bu Mordahay iş bu İshak'ın üzerimde iki yüz on guruş hakkı vardır dediğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdikde hayz-ı kabûlde vakî olub iki yüz üç guruşun ... kayd şude. Fî evâhir Cemâziye'l-evahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Çelebi, Resul Halife, El-merkûman

9/63b-1

Oldur ki ... canibinin art sanında ... tamgalı kürk kaşka can baş beytal sarı tayıyla mea bakub gözetmeye alafına yevmiye dört akçe takrir olunub Tat ağası divanı olan Mevlüd diyü ana teslim olunub kayd şude. Fî yevmü'l-hamis ve işrin min Cemâziye'l-evahir sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Pir Ali el-Muhzır, Mehmed Sofi, Resul Halife

9/63b-2

Perde sim 160

... yorgan sim 20

Üç pare basma sim 30

9/63b-3

Oldur ki Hami? Hatun nâm zımmiyenin li-ebeveyn karındaşı Arslan üzerinde olduğu kırk guruş hakkı olub valideleri ondan Hami? Hatun'a on guruş dahi verecek olub cem'an merkûme Hami? Hatun'un merkûm Arslan zimmetinde elli guruş hakkı sabit olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Simyon veled-i Anderis, Pir Ali el-Muhzır, Avanos veled-i ... ve gayruhüm

9/63b-4

Karye-i Salacak'tan Hacı Mehmed Han Ağa zevcesi Melek bint-i Seyid Gazi Ağa'dan mukarrer ... orta boylu buğday önlü tüz burunlu ... gözlü müslimil mille abdını itâk ettiğine ikrâre Osman bin Sefer ve Süleyman bin Karaca şehâdetleriyle vekâlete sabit Mevlüt bin Hacı Abdi mesfûr ile meclis-i şer'iyeye hazırü'l lâzım olub Mevlüd elmerkûm vekâleti hasebiyle Devin Ali elmezbûrin tarih-i kitabdan dört sene mukaddem mülki Bikçe bint-i Seyid Gazi Ağa itâk etmiştir sair ahrar Müslüman gibi hürdür diyu ikrâr ettiği Devin Ali merkûmun itâkıyla hükm olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Hamid bin Seyid Ahmed, Ahmed bin Abdülcemil, Mustafa, Abdülcemil, Süleyman bin Karaca, Osman Bin Sefer, İbrahim Bin Mevlüd, Halil Bin Mevlüd

9/64a-1

Oldur ki Boga Salalı Hasan'ın bint-i sagiresi İsmihan'ın beş altunu Ahfador veled-i Sarkiz nâm zımmiye muamele-i şer'iyeye olunub çuka kaplı kuzu kürkünü beş altun içün verüb bir sene vade ile altı altuna tekerrür kendine bey' olunub merkûm Ahfador dahi altı altuna işтира ve kabz ettikde mâ hüve'l vakî kayd şude. Fî yevmi'l erba'a ve işrin Cemâziye'l-evahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülbaki Ağa, Resul Halife, Tokay bin Sarkiz, Pir Ali el-Muhzır, Abdurrahman bin Hüseyin

9/64a-2

Oldur ki Ahfador elmerkûmun üzerinde sagire-i mezbûre İsmihan'ın beş altun bir guruş kaide akçesi sabit olub otuz gün vade taleb etmek ile otuz gün vade verilüb kayd şude. Fî tarih elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/64a-3

Oldur ki Şulme veled-i İlya nâm Yahudi mahfil-i kazada İshak veled-i Davit nâm Yahudi mahzarında işbu ... karındaşım ... zimmetinde olan iki yüz elli guruşa kefil bi't-tamam on altı aya deyin edâyı iltizâm etmiştir dedikde mezbûr İshak kefil merkûm ... mezbûranda kabûle bi't-taleb kayd olundu. Tahriren fî evâsıt Cemâziye'l-evvel sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi, Arab Hacı Ali, Seyid Ahmed, Molla Resul ve gayruhüm

9/64a-4

Oldur ki ... Beşe Sultan ... bint-i Selim Beşe beg tarafından Şaban Sofi ibn-i Tarhan Sofi Kutlu Ali Sofi ibn-i Receb nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u ati üzere sabitü'l-vekâle Osman Molla ibn-i Devingeldi nâm kimesne müşarünileyh ... orta boylu buğday koyun gözlü kayak burunlu ön dişi ... Boğdaniyeti'l asl Nasraniyeti'l mille Kalender bint-i Abdullah nâm cariyesini meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim mumaileyh ... işbu Kalender'i halef-i billâhi azim azad idüb huzur ... itâkını ikrâr idüb itknâmesin alıvermeye beni vekil etmiştir dedikde merkum Kalender vekil mezburi tasdik idecek merkumenin itâkiyla hükm olunub kayd şude. Fî evâsıt Cemâziye'l-ahir sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Murtaza Efendi, Arab Hacı Ali bin Seyid Ahmed, Resul Halife, El-mezbûran

9/64b-1

Oldur ki Kabartaylu Zal Ağa köyü sakinatından Nesli bint-i Abdullah nâm avret tarafından Hacı bin Tatar Osman Mustafa bin ...berdi nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u ati üzere sabitü'l-vekâle olan Mahmud bin Ahmed nâm kimesne mezbûre Nesli'nin zevci Nuruş? bin Ahmed nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim mezbure Nesli zevci mezbûr Nuruş? üzerinde olan kırk altun mehrinden ve iddet-i nafakasından sair dava ve nizamından fârig olub mezbûrenin zevci mukaddem olub merhum olan Beşe Hüseyin bin Ahmed elmezbûr üzerinde olan seksen altun mehrinde fârig olub mezbûr ... dahi mezbûreye

dört altun kıymetinde bir hasır ve bir altun kıymetinde bir bakır kazan verecek olub tatlik etmişdir bade'l-yevm birbirinden dava ve nizamlarını ibra ve iskât idüb dava ve nizamı etmeyecek olmuşlardır dedikde mezbûr Nuruş? vekil mezbûr Mehmed dahi cem'i kelâmında tasdik idecek halefin vuku-ı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Murteza Efendi, Molla Fettah bin Mustafa Sofi, Resul Halife, Mustafa bin Ahmed Çelebi, El-mezbûran, Pir Ali el-Muhzır

9/64b-2

Oldur ki mahmiyye-i Kefe'sinden Murat veled-i ... nâm Acem Sinan veled-i Avanos Acemi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Sinan beni bervechi dögdü suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl merkûm Sinan işbu Murat beni teslim ... ile teslim etdi ben dahi dögdüm diyüb ikrâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır

9/64b-3

Oldur ki merkûm Murat merkûm Sinan'ı anasını falan etdiğim ... oğlu dediği Davut veled-i ... ve Murat veled-i ... nâm Acemler ile sabit olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran ve Şahin zımmi

9/64b-4

Oldur ki Boga Salalı Hasan elmüteveffanın kızı İsmihan'ın yedi altunu Davut nâm Acem zımmiye muamele-i şer'iyeye olunub kayd olundu. Fî yevmü's-sani Recebü'l-müreccib min şehûr sene sitte ve seb'in ve elf min gurre min ... ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülbaki Ağa, Abid Beşe el-Naib, Bekir Beg bin Ali, ... Ahmed, Pir Ali el-Muhzır

9/65a-1

Oldur ki ... Cami-i şer'i şerife ... olan ... ibn-i Ömer mahfili kazada debbağ ... .. Andon Baba veled-i Ahfador ... nâm zımmiler mahzarında ... kelâm cami-i şerifin evkafından işbu ... olan bir kıt'a bağ ki hudud-u malûmdur işbu ... idüb Ömer itmeyün ... .. olunub ... dahi bağ mezbûr ... merkum ile ... olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa ... el-Naib ..., Mehmed Efendi, Resul Halife, Hacı Mehmed, Zülfikar ..., Mehmed bin Abdullah, Mehmed Ali İbrahim, ... Abdullah

9/65a-2

Oldur ki Mevlüd nâm kimesne mahfili kazada Şaban nâm Hatun mahzarında işbu ... .. emanet verdim taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûre halef ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl:

9/65a-3

Oldur ki Agya nâm zımmi mahfili kazada Birce nâm Yahudi mahzarında işbu Birce'de sekiz guruş yigirmi akçe hakkım vardır taleb iderim dedikde mezbûr Birce'nin ikrârı ... kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife ve huzzar

9/65a-4

Oldur ki Sürenli olub Efendim Emir Efendidir diyüb ... mukarrer olan İstefan nâm kogür sakallu kazak sahibine rica için ahz olunub yevmiye ikişer akçe nafaka takdir olunub subaşı ... Kasım yedine teslim olunub kayd olundu. Fî yevmü's-sadi ve işrin min Cemâziye'l-evvel sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Hamdi Çelebi, Ahmed Çelebi bin Halil Beg

9/65a-5

Oldur ki tüfenkçi Receb bin Osman nâm kimesne orta boylu kara gözlü kara kaşlu kara yağız kayık burunlu Boğdaniyye'l-asl Naste? bint-i Abdullah cariyesini meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu cariyem Naste'yi? halef-i billâhi azim ve taleben rızai'l kerim ifrâd etdim bade'l-yevm merkûme Naste'de?... hakkım yokdur sair gibi hürdür keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfıdır dedikde merkûme Naste? Receb elmezbûri tasdik idecek merkûmenin itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Seyid Hamdi Çelebi bin Seyid Ahmed Çelebi, Ahmed Çelebi bin ..., Mehmed bin Mustafa, Resul Halife, Bulduk el-Muhzır

9/65a-6

Oldur ki merhum Hacı Ali'nin zevcesi Hasibe bint-i Hüseyin Efendinin li-ebeveyn karındaşı Abdulhamid Çelebi'yi vekil ettiği Arab Bekir bin Arab Yusuf ve Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed Efendi şehâdetiyle sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Ebusuud Çelebi bin Mahmud Efendi

9/65b-1

Oldur ki Ermeniyan mahallesinden olub bundan akdem mürd olan Semavin nâm zımminin zevcesi ... bint-i ikinci oğlu nâm Nasraniyi meclis-i şer'i şerife hazıran olub mürd merkûm Semavin'in bir yaşına ... nâm sagireyi kendi malından ... bakub gözetmek için icâre takrir olmak muradıdır dedikde ... müşarünileyh yevmiye ikişer

akçe icâre takdir olunub kayd şude. Fî yevmü's-sani min şehr-i Cemâziye'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-Hatib Camii Salacak,el-Hâc Yusuf Gözleveli, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır, Bulduk el-Muhzır, Mir veled-i Sefer, Sarkiz veled-i ..., ... bin ... ve gayruhüm

9/65b-2

Oldur ki Ali Bali bin Mehmed nâm kimesne Ali bin İbrahim nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Hüseyin Ağa Mahallesi'nde kıblet vakıf dükkân ve şimâlen mahalle yolu ve şarken ... Sefer mülki ve garben Eskiçi Mehmed mülki ile mahdûd olan mülki ile mahdûd olan darımı dâhilinde hayatıyla bir bab çit evi müştemiladır cem'an hukuk murafıkıyla işbu Ali'ye kırk altuna batı bey' kabz-ı semen teslim mübeyyi eyledim dedikde mezbûr Ali Ali Bali elmezbûri tasdik idecek bey ve şiraları mukarrer olub dar mahdûd mezbûr Ali'nin mülki müşterası olmak üzere hüküm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin bin Sinan, Zülfikar bin Hasan, Abdülğani bin Derviş, Ramazan, Sami ... bin İskender, Resul Halife, Bulduk el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/65b-3

Oldur ki Lefter Reis nâm zımmi Ramazan bin Abdullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb iş bu Ramazan Hacı Hasan nâm kimesneden benüm otuz iki guruşum almışdır suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde Abdullah mezbûr Ramazan Hacı Hasan'dan ben bu Lefter'in otuz iki guruşun aldım diyüb bi't-tav ikrârı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abid Beşe el-Naib, Resul Halife

9/65b-4

Oldur ki İhvador veled-i Sarkiz nâm Börekçi zımmi Boga Salalı Hüseyin'in bint-i sagiresi İsmihan'nın on altunun acem ... Hüseyin yedinden almışımdır diyüb bi't-tav ikrâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Ağa, Abdurrahman bin Hüseyin, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır, Tokay bin Sarkiz

9/66a-1

Oldur ki Kefe Mahallesi'nde Yapraklı Mahallesi sükkânından olub halâ Kal'ada sakin ... Moşe veled-i İlya nâm yahudi mahalle-i merkûm sükkânından Tavit veled-i Süleyman yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mahalle-i mezbûrde vakî Abdulcabbar'ın hududu malûm damı dahilinde bir bab oğlan ... evimi ... dört guruş icâreye işbu Tavit'e verdim dedikde merkûm David Moşe merkûmu tasdik idecek sıhhat icâr tahkik olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Semoha veled-i ... İsak, ... Mortahay veled-i Şumail, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır

9/66a-2

Oldur ki ... Mehmed Çelebi ibn-i Hamza nâm kimesne mahfili kazada Hasan elmüteveffa mahzarında işbu hasene ... için iki İstanbul yalı verdim sabk eylemiş gibbe'ş-şer'i suâl olunub ihkak olunması matlûbumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûr Hasan mezbûran babaları Mehmed mezbûre edâ etdim diyü halef-i billâh ile halâsı kayd şude. Fî evâsıt evvel-i Cemâziye'l sene.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-İmam, Hacı Bekir, Hacı Rasim, Molla Resul ve gayruhüm

9/66a-3

Oldur ki mahmiyye-i Gözleve ahâlîsinden fahrü'l-emâsil ve'l akrân Abdalbaki Çelebi ibn-i Arslan Çelebi nâm kimesne mahfili kazada Abdurrahman Efendi ve Abdulhalil Çelebi ibn-i Murtaza Efendi mahzarlarında takrir-i kelâm idüb işbu Abdurrahman Efendi ve Abdulhalil'den Nehr-i Alma'da karye-i Alma tamagında kıblet mevki Kara ve şimalen Mahmud Sofi ibn-i Musa Sofi ve Mahmud bin Seyid Gazi Hacı mülklerine ve şarken yine Mahmud bin Seyid Gazi Hacı ... Sofi ibn-i İbrahim Sofi mülklerine ve garben yine mezbur Mahmud bin Seyid Gazi Hacı mülkine müntehiyedir kıt'a bağın deyni ... malûmata ... .. kurbunda ... .. arz-ı şerriyyelerin mezbûran Abdurrahman Efendi ve Abdulhalil Çelebi ... bin Abdurraşit Çelebi elmüteveffanın bint-i calibesi Rasim Han nâm sagiresinin ... müşterekidir kendi ... .. ve sagire merkûme Hüseyin Abdurrahman Efendi elmezbûr vesayeten bana iki yüz elli gurus bey' bat hüccet ile bağ idüb semen madudu teslim ve ikbâz ve mübeyyi mahdûdu ahz ve kabz etmişimdir suâl olunub ... matlubumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûran Abdurrahman Efendi ve Abdulhalil Çelebi Abdalbaki Çelebi elmezbûrun cem'i kelâmını bi't-tav tasarruf tasdik ve itiraf edeceğin ... teftiş ve ... olunub udul-i rical kavliyle ... mutasarruf olduğu ... bulduğundan ... sagire merkûmenin kisve ve nafakaya ihtiyacı olub bilhassa bey' olunması lazım olmağın ... .. sıhhatine hükm olunub kayd olundu. Tahrien fî evail erbain sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Mehmed Efendi, Hacı Ali Efendi, Abdurrahman Efendi eş-Şeyh Abid ..., ... Abdalbaki, Abdullah Efendi, Mehmed Efendi, Ali Efendi, Mustafa Sofi, Şakir Efendi, Hacı Ahmed Efendi, Abdurrahim Hasan, Arslan Hasan, İbrahim Hasan, Hüseyin Efendi, Pir Ali Hacı, Mehmed Receb, Mahmud Sofi, Musa Sofi, ... İmam Sofi, Abdullah Sofi, Pir Ahmed Çelebi ve gayruhüm

9/66b-1

Oldur ki Karye-i Alma'dan İvaz nâm kimesne mahfili kazada Hasan nâm tarhan mahzarında işbu Hüseyin'de ... bahasından altmış akçe hakkım var taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan'ın ikrârı tav-ı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi, Mehmed Efendi, Bolat Halife, Bolat ve gayruhüm

9/66b-2

Oldur ki Efendi Beg veled-i Temir Beg ... veled-i Burla'nı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb ... veled-i Burla'dan Kaçı'da Akçar elinde bir kıt'a bağın kıblet ... mülkine ve şimâlen ve asl oğlunu ... mülkine şarken Harac müşerref vakfa ve garben Gümüş Han veled ... mülkine muntasıla ve müntehiyedir otuz guruş iştira ittüm suâl olunub cevap alunub kayd u sicil olunmak muradıdır dedikde gıbbe'l istintâk ... veled Burla Efendi Beg veled Temir Beg'in cem'an kelâmı tasdik idüb bağ mahdûdu cem'an hukuk murafıkıyla işbu ... otuz guruşa bey' bat sıhhati ile bey' idüb semen madud bi't-tamam ahz idüb Ali mütealik ... bağ mahdûdu teslim ve ikbâz eyledüm dedikde bağ mahdûd Efendi Beg veled-i Temir Beg Beg'in mülki müşterisi olduğuna hükmi şer'i ... hak olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Osman bin Mehmed, Kaplan Dede bin Hüseyin, ... Mehmed el-Müderriş, İslam bin Laçın, Bulduk Şeyh

9/66b-3

Oldur ki tüccardan Ramazan nâm kimesne mahfili kazada yine tüccardan Selim nâm kimesne mahzarında işbu Selim'de duhan akçesinden dört bin akçe hakkım taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Selim ikrârı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Efendi ..., Mehmed Efendi el-İmam, Molla Resul

9/66b-4

Oldur ki Hacı Mehmed Sofi mahfili kazada Ak Bike nâm Yahudi mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu Akbike'de bir guruş ... hakkım var taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl ve'l inkâr mezbûre teminiyle halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl:

9/67a-1

Hacı Ali ... Murtaza Mehmed ve bint-i Muhsine ve zevci Hasibe ve alur ise mahsure ...

Muhallefât:

İki çatma hane mea Taş oda guruş 360	Sarı kebe hasene 1	Teneke? kutu yağ guruş 2	Alaca kilim hasene 2	
--	-----------------------	-----------------------------	-------------------------	--

Kıllı kilim hasene 1	mai ... guruş 2	Çatma yorgan mea çarşab	... yorgan mea çarşab	
Beyaz velence hasene 2	... yeşil ... guruş 18	Beyaz velence hasene 2		
Beyaz velence guruş 2	Bir yüzlü kebe sim 20	İki çatma yasdık	... guruş 25	
Çatma döşek	Köhne yan makad hasene 1	Siyah velence guruş 2	Beyaz kebe guruş 1	
Köhne zil guruş 1	Büyük dipli sahan dört hasene 2	İki ... ... mea ... guruş 2	Büyük dipli legen guruş 1	
Legen büyük hasene 1	İki küçük sahan sim 60	Üç tebsi bakır sim 60	İki bakır testi hasene 1	
İbrik sim 60	Bakır maşraba sim 30	Kahve ibrik sim 60	... ibrik sim 60	
El tavası sim 60	Tencere mea kapak sim 80	İki küçük tebsi sim 30	Küçük tencere mea kapak sim 60	
Büyük tencere sim 120	Çevin kazan sim 80	Kahve ibrik sim 20	Üç fincan mea kutu sim 20	
Ocak sim 15	Kutu sim 10	Kol tüfenk mea levazımı guruş 2	Kılıç sim 20	
Üç kazan sim 60	On beş ... hasene 1	Üç kebe bir ... hasene 2	Çuval sim 10	
Üç batman buğday hasene 6	Kantar sim 60	Arşun sim 20	Siyah kürek guruş 2 ...	kırk vukıyye sim 200
... bogasi kaftan ... guruş 1	İnce peşkir guruş 1	Kırmızı iki ihram guruş 1	Köhne hançer sim 60	
Köhne ... guruş 2	Beyaz seccade sim 20	Sarık mea ... sim 1	Seki sim 30	Duhan sim 20
... sim 20	İki çuval sim 30	... eğeri guruş 2	...guruş 71	dört fuçı bal guruş 80
Mülayim nâm cariye hasene 20	Kutlu beytal hasene 6	Kızıl hasır hasene 2	Gök hasır hasene 2	
Ocak guruş 2	Abdullah Efendi sim 170	... guruş 588	sim 70	Abdurrahim guruş 572
... guruş 158 sim 73	... guruş 158 sim 73	... guruş 79 sim 36	... guruş 56 sim 60	... guruş 252 sim 5 Abdurrahman guruş 367sim 22

9/67b-1

Oldur ki ... akçesin ... ider

Muhallefât:

Hacı Mehmed damadına guruş 109	Emir ... guruş 39	Toklu ... guruş 39	... Fazlı riyal 2
Hacı Hasan'da riyal 30	Bektaş'da riyal 30	Köroğlu Hüseyin riyal 10	Yunus oğlu ... riyal 10
Nakid guruş 38	Beşe ... nâm ... guruş 80	Hasan Atalık guruş 81 sim 10	Selim guruş 82
Baki guruş 23 sim 55	Yusuf Hevace guruş 210 sim 30 Selim guruş 20 sim 30 Baki guruş 190	Baki guruş 99 sim 10	Cümle guruş 291 sim 10 Selim guruş 110
Ferhad guruş 28	Receb guruş 11 sim 20 Selim guruş 21 sim 20	Mehmed Çelebi guruş 25 Cümle guruş 85	Baki guruş 25 Selim guruş 20

9/67b-2

Çura ile cümle teslim olunan ... iki yüz altmış dört guruşdur Hacı Ali'nin kendi malından on yedi guruş on yedi akçe deynim cevab mal ... olunub Kaplan Dede'nin üzerinde olan yetmiş bir guruşdan on yedi guruş on yedi akçe mal ... kayd olundu.

9/67b-3

... akçesinden guruş 225 sim 60
Kenan nam gulam guruş 80
Canibeg guruş 30
Cemal sim 60 guruş 392

9/67b-4

Oldur ki Kubalı ... Ahmed ile Bekir Beg Çörekçi Ahmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Ahmed elmezbûrde ... .. yigirmi iki altun hakkı vardır taleb ideriz dedikde Ahmed elmezbûr ... yigirmi iki altunu ikrâr idüb yüz seksen gün vade taleb idüb yüz seksen güne değin vermez ise yigirmi iki altunu ben verdim diyüb Çörekçi Hasan kefil bi'l-mâl olduğu kayd şude. Fî yevmü's-sani min Recebü'l-mürecceb sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdulah Ağa, Abid Beşe el-Naib, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır, Murtaza bin Osman

9/68a-1

Oldur ki Semavin veled-i İhfader Yuri veled-i Bayram ve Avanos veled-i Anton şehâdetleri ile nehc-i şer'iyeye üzere kayınvalidesi ... vekâleti sabit olan Lefter veled-i Canbeg ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Lefter Hacı Hasan Mahallesi'nde kıblet Mehmed mülkine ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken arz-ı haliye ve garben Kılıçcı Arslan mülki ile ... arasında olan tarîk-ı âmme muttasıla ve müntehiye olan darımı iki karşılı evi ve her odayı ve cümle ... ve murafıkıyla bana elli altun nakde bey' bat bahçesiyle bey' idüb yigirmi altunu teslim idüb otuz altunu hazır ... tazir etmiştir suâl olunub cevap alunub sicil ve kayd olunması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk Lefter elmezbûr ... vekâle meblağ-ı mezbûre dar mahdûd-ı bey' idüb yigirmi altunu nakid alub ... hazır ... ikrâr ve müşteri mezbûri cümle akvâlde tasdik idecek dar mahdud cümle müştemilatıyla ve hukuk murafıkıyla Simon veledin mülki müşterisi olduğuna hükm olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Murtaza Efendi, Hacı Asaf bin Abdullah, ... Efendi bin Osman Halife, Resul Halife, Yakub ...

9/68a-2

Oldur ki Hacı bin Çura bin Abdullah nâm kimesnenin orta boylu buğday önlü gök gözlü Russiyeti'l asl Nasraniyeti'l mille Üftade nâm cariyesi mezbûr Hacı beni altı sene hizmet idüb azad olmak üzere kitâbet kesmiş idi altı sene tamam hizmet etdim suâl olunub itknâmem almak muradımdır dedikde mezbûr Hacı merkûm Üftade'nin cem'i kelâmını tasdik idüb bade'l-yevm sair ahrar gibi hürdür keyfe yeşâ tazirinedir dedikde merkûmenin itâkıyla hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, Resul Halife, Kayyum Emir Dede bin Hacı Ahmed, Şaban Sofi bin ...

9/68b-1

Oldur ki Taşlı Bulga Abdi Efendi Köyü sükkânından Çolpan bin Birkan? nâm kimesne Salacak sükkânından Hatice ... oğlu Ahmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu gayr canibinin art sanında kılıç tamgalı ... alaşa erkek ... götürmüş idim kendi mülkimdir halâ İslam Mirza yedinde buldum bunun köylüsünün kardaşı bey' etmiş mezbûr Ahmed bunun ... malûm değil dedikde Abdulfettah Çelebi ibn-i Abdullah Çelebi Abdulsettar bin Molla Baba nâm kimesne işbu Aliş işbu ... Akay'ın mülki etdiğine bizler şahidleriz diyüb bir ... dava şehâdetleri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, el-Hâc Veli

9/68b-2

Oldur ki İsak ve İlya veled-i Adaviyet nâm Yahudiler Yagub veled-i Toros nâm zimmi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Yagub'a iki yüz on miktar beyyine vermiş idi ve Azak'a varub gayrı yere varmamak üzere ve birisinden ziyade ikisinin üzere kul ve şart

etmiş idi bu zımmi dört sene ... .. Azak'da bir kimesneye emanet verdim diyu suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl merkûm zımmi ben diyu suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl merhum zımmi ben bunlar iki yüz on guruş miktarına aldığım gerçek ve lâkin ... varırsam vardım Azak'dan gayriye varmamayı ve bir seneyi kul ve şart etmiş değilim dedikde Emeldeş oğlu Yako ve Şumail veled-i Beşe nâm Yahudileri merkûman İsak ile İlya'nın davasına şahid ve ... şehâdet etdiklerinde hayz-ı kabûlde vakî olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Arslan Mirza, Devlet Gazi Ağa, Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır, el-merhuman

9/68b-3

Oldur ki İsak ile İlya'nın Yagub veled-i Toros zımminin üzerinde olan yüz guruşlarını Apram veled-i Karabaş nâm zımmi yüz elli günde benden ben vereyim diyüb kefil bi'l-mâl olduğu kayd olundu. Fî yevmi'l-hadi işrin min Cemâziye'l-ûlâ sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife, Pir Ali el-Muhzır, Şulme veled-i Mortahay, Alacabaş veled-i Murat

9/68b-4

Oldur ki Bayate veled-i Begli ve Haciraz veled-i Avanos nâm zımmiler Kuba'da Hacı Gazi Mescidi'nin Çörekçi Ahmed'in üzerinde olan yigirmi iki altununun kefâletinden çıkub Çörekçi Hasan kefil bi'l-mâl olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Baki Ağa, Abid Beşe el-Naib, Bayrakdar Ahmed, Bekir bin Ali, Murtaza bin Osman, Pir Ali el-Muhzır

9/69a-1

Oldur ki Hasibe nâm avret ... babası meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb bunun avreti benum kayınvalidem idi gelin olduğumda bir havan bir gömlek bir yüz bez bir ocak verdim ... etmedi metrukatı buna kaldı taleb iderim dedikde merkûm babası bir gömlekden gayrısın bilmem diyüb yemini billâhil azim ile gömlekden başkadan halâsı olub gömlek yüz on akçeye kıymet olunub riyal yigirmi yedi akçe idüb babası avrete teslim idüb teslimi kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife, Abid Beşe el-Naib

9/69a-2

Oldur ki Canpare Bikçe ... olub Katib Efendi Mahallesi'nde sakin Hüseyin bin Abdullah nâm kimesne Kal'a sükkânından Moşe veled-i Yasef nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr Nehr-i Bulganak'ta Ağaç Köprü kurbunda kıblet Mehmed Efendi mülki ve garben yine Mehmed Efendi mülki ve şarken ve şimâlen işbu

Moşe mülki ile mahdûd olan bir kıt'a bağım işbu Moşe'ye altmış guruş bir tob abaya bati bey' idüb semen merkûm altmış guruş ile bir tob abamı bi't-tamam aldım müteallik ... mübeyyi merkûm teslim etdim bade'l-yevm bağ mahdûd merkûm Moşe yahudinin mülki müşterasıdır dedikde merkûm Moşe mezbûr Hüseyin'i tasdik idecek bağ mahdûd merkûmun mülki müşterisi olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... bin Osman, Şabur bin Behram, Abid Beşe el-Naib, Resul Halife, Bulduk el-Muhzır

9/69a-3

Oldur ki Beşe Mirza bin Tatar Mirza Halil bin Temir Can nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu ön kulağı kesik ... kaşka Baytal ve ... kaşka tay benüm mülkimdir tarih-i kitabdan beş ay mukaddem mülkimden gayb olmuş idi halâ mezbûr tayı işbu Halil bizarında bey iderken yedinde buldum suâl olunub dedikde mezbûr Halil merkûm tayı ben dağdan ahz idüb getirüb bey' etdiğim gerçek benüm mülkim değil bunun iadesindeyim dedikte mezbûr Mirza sen bu tayı Sefer'den getürdüm diyüb bey' etmişsin dedikde mezbûr Halil inkâr idecek Kadir bin Şaban Arslan bin Şaban nâm kimesneler işbu Baytal ile tayı işbu Mirza'nın mülki ettiğine işbu Halil ben bu tayı Sefer'den düşürdüm ... dediğine bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb bir vefki'd-dava edâ-ı şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi, Ahmed el-Hatib, Bekir debbağ, Osman bin Hacı Ali

9/69b-1

Oldur ki Teberti sükkânından olub Teberti Mescidi'nde imam olan Murtaza bin Hacı Mustafa Kal'a sükkânından Şumail veled-i İsak nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu yahudide mescidimizin altı altunu var idi bi't-tamam aldım diyüb bi't-tav ikrârı kayd şude. Fî gurre Cemâziye'l-ülâ sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Hacı Mustafa Sofi, Ali Halife ..., Resul Halife, ..., Bulduk Abdullah

9/69b-2

Oldur ki sâbık İslambol sükkânından olub hâlâ Kal'a sükkânından olan İsak ve İlya veled-i Adaviyet nâm Yahudilerine Kal'a sükkânından Mortahay veled-i İlya nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Mortahay'da bin üç yüz otuz iki guruş hakkım var idi İbrahim Efendi'nin ... üç yüz otuz iki guruşumuzu aldık bin guruşumuz üzerinde deynidir suâl olunub dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Mortahay merkûmanı İsak ile İlya'yı cem'i kelâmları tasdik idüb üç yüz otuz iki guruşları verdim bin guruşları üzerimde deyndir bin guruşlarını edâ etmek üzerime lazımdır diyüb ikrâr kayd şude. Fî gurre Cemâziye'l-ülâ sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed Efendi, Hazinedar, Molla Fettah, Mustafa Sofi, Molla Halil el-İmam Boga Salalı, ... Çelebi, Bekir Çelebi debbağ, Abid Beşe el-Naib, Resul Halife ve gayruhüm

9/69b-3

Oldur ki merkûm Mortahay zımmi ... hakkım çokdur ... değilim iki bin dört yüz altmış guruş hakkım var niçün ... olurum diyüb iflasına inkâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/70a-1

Oldur ki Hacı Bolat'ın ibn-i sagir Musa nâm sagirin beş altunu İsmail ibn-i Ramazan Hevace'ye mumelei şer'ie olunduğu kayd şude. Fî yevmü's sani ve işrin min Rebiü'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Merkum İsmail'in ikrâr etdiği yetmiş beş altunun beş altunu mumele olunub yetmiş altunu baki kalmışdır.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Fettah bin Mustafa Dede, el-Hac Osman, Resul Halife, Mahmud ...

9/70a-2

Oldur ki Boga Sala Mescidi'nin evkâfından bir öküzü diğer değer bahasıyla bey' olunub diyüb meclis-i şer'e ihzâr etdiklerinde iki guruşdan ziyade kimesne çıkmayub Laka sükkânından Karagöz nâm zımmi iki yüz akçeyi ben alurum dedikde düvel bahasıdır artuk etmez dediklerinde merkûm zımmiye canib-i şer'iden iki yüz akçeyi bey' olunub bade'l-şeri ve ikbâz kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Halil, Bali Salih, Resul Halife, Hacı Ali Kulu

9/70a-3

Oldur ki ... sipah nâm avret damadı Dimitre'den ... kulaklı gümüş başlı altun yaldızlı bin akçe kıymetinde bir kuşak mürd olan kızı senin zevcendir ana hediye etmişdir diyüb bundan acz oldukda merkûm Dimitre beyan etmediğine yemini billâhil azim ile halâsı olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Fettah, Resul Halife, Balaban bin Abdullah, Abid Beşe el-Naib

9/70a-4

Oldur ki karye-i Hacı köyü sükkânından Ömer bin Bekir nâm kimesne Sivri sükkânından Arab Arslan veled-i Manuk nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Nehr-i Kaçı'da karye-i Aktacı kurbunda kıblet tarîk-i âmm şarken Kaçı Sivri şimâlen ve garben Hacı Temir mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bağımı cem'i hukuk murafikıyla ve eşcar-ı müsmiresiyle ve gayrı

müsmiresiyle merkur Arslan'a yüz elli guruşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen teslim etmişimdir dedikde Arslan elmerkûm Ömer elmezbûri tasdik idecek bağ mahdûd Arslan elmerkûmun mülki üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezburun, Kaplan... Sofi, Osman bin Ali

9/70b-1

Oldur ki Sonya nâm Nasraniye mürde olub metrukâtı tahrir olundukda zevci Dimitre hissesine on iki altun otuz üç akçe babası Yuri ile anası Anastasya hisse on altı altun yigirmi sekiz akçe oğlu ... hissesine yigirmi altun yetmiş dört akçe icâbet idüb zevci üzerinde otuz beş altun mehr-i müeccel sabit olub ... hissesi mehirden tayin olunub babası Dimitre yedinde karar olundu Dimitre merkûmun hissesi kendi zimmetindeki mehirden tayin olundu babasıyla anasının hissesine sair metrukâtı verilüb mehirden yüz akçe dahi tayin olunub babasıyla anasına Dimitre yüz akçe medyun olunub baki kendiyile oğlunun olunduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Abid Efendi, Molla Fettah, Mustafa Sofi, Resul Halife, Zülfikar el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib

9/70b-2

Oldur ki Mustafa Çelebi ibn-i Esad Efendi nâm kimesne bundan akdem fevt olan Hallaç Şaban'ın varisi olmamak ile Sait ... mal olan muhtesib Mehmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Hallaç Şaban benden beyyine almış idi üzerinde on altun hakkım kalmıştır taleb iderim dedikde Muhtesib elmezbûr malûm değilim diyecek Mustafa bin Yusuf Mevlüd bin Zülfikar meclis-i şer'iyeye hazıran olub merhum Şaban işbu Mustafa Çelebi'nin üzerimde on altun hakkı vardır diyüb ikrâr etdiğine bizler şahitleriz şehâdet ideriz diyüb bir ... dava-ı edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'l tasdik hayz-ı kabûlde vakî olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran, Resul Halife, Zülfikar el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib, Hallac Şaban

9/70b-3

Muhallefât:

Kantar sim 80	Terazu sim 20	Yedi vukıyye ... hasene 2	Bakır tencere, tava ve kebe sim 120
Hallac ... me'a tokmak sim 60	... sim 30	Köhne ... sim 10	... hasene 5 sim 20

9/70b-4

Oldur ki Safiye bint-i Abdullah nâm kimesne babası meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb benüm bir ... zevcim üç altun işbu babası bey' etmiş taleb iderim dedikde babası elmerkûm bu avretin kendi ... bey' olunmuşdur dedikde ... yokdur diyüb avret inkâr idüb babası bundan acz olub mezbûre avreti yemini tekâlif olunub yeminden nükul kayd şude mezbûre avret işbu babası bana ... iki hüccet vermiş idi tekrar aldı taleb iderim dedikde merkûm babası bir hüccet verdi iki değıldir diyüb yemini billâhil azim etdiğı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife, Murat Gazi bin Hasan Halife, Abid Beşe el-Naib

9/71a-1

Oldur ki Hacı Bike nâm avret zevci Mümin Çelebi nam kimesne meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu zevcim bana nafaka ve kisveden bir şey vermez kisvem dahi edâ etmez on bir aydır yevmiye dörder akçe nafaka takdir olunmuşdur ayda yigirmi akçe almışdır bâkîsi üzerindedir taleb iderim dedikde mezbûr Mümin Çelebi yevmiye dörder akçe nafaka takdir olunduğı gerçek lakin üzerimde beş yüz akçe hakkı vardır bâkîsin vermişimdir diyüb beş yüz akçeyi ikrâr kayd şude. Fî yevmi's salis ve işrin min Rebiü'l-ahir sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Efendi, Ahmed Efendi, Mahmud Efendi, Abid Beşe el-Naib, Resul Halife

9/71a-2

Oldur ki Nehr-i Kaçı'da Topçuköy sükkânından Murad Halife Hüseyin ... el-Hâc Rüstem nâm kimesneler Bağçesaray Mahmiyesi Cami-i Kebir Mahallesi sakinlerinden İvaz ibn-i Arslan müvacesinde takrir-i kelâm ve tabirü'l meram idüb etdiğine işbu İvaz'a karye-i mezbûrde vakî bir kıt'a arz-ı müşterek hudud-ı beyan olunur kıblet Ramazan bin Şaban ve şimâlen Arslan Gazi bin Mehmed ve garben Bolat Mirza mülkine muttasıla ve müntehiyedir işbu hudud-ı erbaa mahdûd ev mülkimizi dahilinde olan eşcar-ı müsmiresiyle ve cem'i hukuk murafıkıyla ve tevabi levahıkıyla yigirmi bir altun kırk akçeye bey' bat sıhhat ile bey' ve teslim ... mütealik ... etmişiz bade'l-yevm mülki müşterisidir keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dediklerinde müşteri merkûm ... mezbûranı akvalinde tasdik ve tahkik idecek mâ hüve'l-vâki Ali merkûme bi't-taleb ketb ve ... olundu. Tarih ... fî evâhir Rebiü'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Abdi Efendi, Mümin Çelebi Hacı Mirza Şeyh, Abdulfettah Mustafa, Murtaza Kaçı Hevace, Abdulfettah Derviş Hevace, Resul Halife el-Hac Mehmed, ... Muhzır, ... Ali Halife, Ömer Hacı Mehmed, Veli Beg Temir Çavuş

9/71a-3

... merkûman semen madudu ... kabz eyledikleri kayd şude. ve bir kıt'a ... merkûme akçe (eksik hüküm)

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/71a-4

Oldur ki ... Canibeg art sanında yine ... kürk kuş tamgalı kır torı baytal ve yine bir yanının art sanında tarak tamgalı ve ... Canibeg art sanında çekili ön kulağı yarık torı alaşa ... olub sahibi bulunmamak ile nafaka takdir olunsa cümle kıymetini ... sahibine ... kıblet canib-i şer'iden bey olmak evvela görölüb zeyl kitabda mesfûr ... olan Müslümanlar meşveretiyle Baytal elmerkûme dört yüz akçe ve eşyayı elmerkûme beş yüz akçe kıymet koyulub ... ala kırat Şeyh İslam Murtaza Ali Efendi Hazretlerine merkûman Baytal ile ise kıymet merkûm ile bey' olunub mumaileyh Efendi Hazretleri tarafından bir ... şer'i şerif vekilleri olan Mahmud Efendi ibn-i Sofi Efendi merkûman Baytal ile eşyayı kıymet merkûm ile iştira ve kabz idüb mumaileyh Şeyh İslam Hazretlerinin hedametinde Gazanfer bin Abdullah'a teslim etdikde merkûmun ahz kabz teslimi kayd şude. Fî evâhir Rebiü'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi el-Hatib ve Vaiz, Abid Beşe el-Naib, Yusuf Subaşı, Mustafa Hancı, Mehmed Çelebi Duhancı, Resul Halife bin Hacı Mehmed, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/71b-1

Oldur ki Taşlı Bulga kazasında karye-i Topçak sakinatından Raziye bint-i Mustafa nâm avret hissesine ve mecruh ve biri ölüm halinde meclis-i şer'i şerife hazıran olub beni zevcem ... nâm kimesnenin nâm karındaşı Arslan Ali bin sagir nâm kimesne döğüb ve bir ... bu hale bıraktı ... ile döğüb cümle kemiklerim ve kaburgalarım kırmışdır davam mezbûr Arslan ... ... dava ve nizamım yokdur dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi bin Mustafa Dede, Bekir Debbağ bin Ali, İsak bin Abdulgani, Mustafa bin ..., Resul Halife

9/71b-2

Oldur ki karye-i ... sakinatından Hacı Bike bint-i Mehmed nâm avret üç Sefer Ali bin Fazlı nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu zevcim Sefer Ali beş senedir beni bırakub kendi bir akçe nafaka vermedi şimdi alub yine gidiyorsa şart idüb gitsün bana hayıfdir dedikde mezbur Sefer Ali eğer beni bir yere hizmete göndermezlerse işbu bedel yazılan adamlar ... gelürse bende gelürüm eğer gelüb kendi ... karım ... veya bir yana gidersem işbu zevcem Hacı Bike benden boş olunub dedikde kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi, Bekir Çelebi debbağ, Resul Halife

9/71b-3

Oldur ki Bağçesaray sükkânından el-Hâc Osman bin Mehmed nâm kimesne karye-i ... sükkânından İsmail bin Ramazan Hevace nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb

bundan akdem fevt olan Hacı Bolat nâm kimesnenin sagir oğlu Musa nâm sagirin yetmiş beş altunun ... şer'iyle işbu İsmail'e vermişdir suâl olunub sicil olunmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbur İsmail sagir mezbur Musa'nın yetmiş beş altununu işbu Hacı Osman'dan almışdır diyüb bi't-tav ikrâr kayd şude. Fî yevmi's sami ve işrin min Rebiü'l-ahir sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Fettah Bin Mustafa Sofi, Bekir Çelebi Bin Ali, Resul Halife

9/72a-1

Ali Mehmed bin Osman nâm kimesneler li ecli'ş şehâde hâzıran olub işbu Hüseyin işbu cariyeyi işbu avretim Menevşe'nin akçesiyle avretim Menevşe için almışımdır diyüb ikrâr etdiğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb mezbure avretin davasına ... edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'l riayeti şartu'l kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub kayd şude. Fî'l-yevmi'l hamis min Rebiü'l-ahir sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, Türbedar Mehmed Efendi, Debbağ Bekir Beg, Osman bin Hacı Ali, Toktamış Hacı Bölükbaşı

9/72a-2

Oldur ki Hüseyin bin Hasan nâm kimesne zevcesi Menevşe bint-i Murat nâm avreti meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb nikâhından ve nafakasından fârig olmak üzere ve bana dört altunu vermek üzere kızcağızımı hak hasenatım vardır diyüb dava etmek üzere benden boş olsun dediği mezbûre Menevşe bunun dahi bende davası ve nizâmı yok ise eğer cariyeden ve eğer evden ve otağından dava etmez ise şart merkûmları kabûl etdim dedikde Hüseyin bade'l-yevm senden dava ve nizâmım yokdur var ise ibrâ ve iskât etdim dedikde avreti şart merkûmları kabul idecek talâkın vuku kayd şude. Fî yevmi'l hamis ve işrin Rebiü'l-ahir sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Kırım Gazi Müezzın Bin Hasan Müezzın, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Arslan el-Debbağ bin İbrahim, Pir Ali el-Muhzır

9/72a-3

Oldur ki Laka sükkânından Yuri veled-i Çolpan nâm zımmi meclis-i şer'i şerife hazır olub Han Hazretlerinin kapucularından İbrahim nâm kapucı beni kılıç ile urdu işbu ön canımdaki kılıç yarası mezbûr İbrahim'in yarasıdır kılıç ile iki kere çaldı gösteremedi ... yaraladı ahzdan davam yokdur davam İbrahim'dendir dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi, Yusuf Subaşı

9/72a-4

Oldur ki Boga Salalı Hasan nâm kimesnenin bint-i sagiresi İsmihan nâm Hatunun on iki altun borcu Ahfador veled-i Sarkiz nâm zımmiye muamele-i şer'iyeye olunub on üç dirhem altı yaprak altun saç bağı rehin verilüb Abdülbaki Ağa'ya verildi merkûm İhfador zevcesi Arzuhan bint-i Zülfikar meclis-i şer'i şerife hazır olub merkûm saç bağda benüm alâkam yokdur işbu zevcem İhfador'un mülkidir dediği kayd şude. Fî yevmi'l seb'a ve işrin Rebiü'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Efendi Damad Abdulhamid Efendi, Abid Beşe el-Naib, Bolat Rahmetullah, Pir Ali el-Muhzır, Resul Halife, ... börekçi

9/72b-1

Oldur ki ... Mehmed nam Çingane şer'i şerife Murtaza Ali nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Murtaza Ali'nin oğlu İbrahim beni kılıçla çalub sağ elim mecruh eyledi başım hakkım aldı ... ... İbrahim elmezbûr altı guruş buçuk ... akçesi vereyim oğlum İbrahim'den davanı ibra ve iskât edersek ve Yuri ben dahi beyyine ... olub hala etbâdan acz olduğumdan kabûl eyledim birkaç akçesin aldum ve ... olan işbu ceraha müteallik davamı ibra ve iskât etdüm eğer diyü bi't-tav takriri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Subaşı Yusuf, Mahmud Efendi bin Sefer Efendi, Usta ... bin Ali, Mustafa bin Mahmud, Mehmed bin Hüseyin, Resul Halife bin Hacı Mehmed, Bayram Gazi bin Ali

9/72b-2

Oldur ki Germencik sükkânından Dimitre veled-i Köse Parçekva Arslan veled-i Papas? nâm zımmiler ... art sanında kır at tamgalı ve başında çekili çal ... baytalını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ikisi dahi netac davası idüb ikisi dahi ... ile netac davasını isbat idüb Dimitre merkûmun zevalid olduğu sabit oldukda ... davasında zevalidin beyyinesi evvela olmak ile merkûm Baytal Dimitre merkûme hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi bin Sefer Efendi, Resul Halife bin Hacı Mehmed, Abid Beşe el-Naib, Pir Ali el-Muhzır

9/72b-3

Oldur ki Menevşe nâm avretin zevci Hüseyin bin Hasan mezbûre Menevşe'yi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... zevcemi dört altun vermek üzere talâk etmiş idim bir guruşum verdi beş guruş hakkım talep iderim dedikde mezbûre Menevşe sende beş guruş hakkım var benüm dahi Hüseyin elmezbûrde hakkım var beni kahbe diyüb şetm etdi hakkım talep iderim dedikde Hüseyin elmezbûr inkâr idecek mezbûre isbat ... lâkin rızalarıyla sıhhate tevcih idüb Hüseyin elmezbûr beş guruşundan fârig olub mezbûre Menevşe dahi takrir davasından fârig olub sulh halâsları kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi bin Hüseyin Dede, Pir Ali el-Muhzır, Resul Halife, Abid Beşe el-Naib

9/72b-4

Oldur ki Mustafa bin Ahmed Kasım bin Abdullah nâm kimesnenin zevcesi Saliha bint-i Ali ve Cami-i Kebir'in imamı Abdalbaki Efendi nâm kimesneleri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Kasım Dede üzerinde altmış gurus hakkım var idi otuz gurusum aldım otuz gurusum kaldı taleb iderim dedikde mezbûran ile Abdalbaki Efendi inkâr idecek Mustafa'dan beyyine taleb olundukda udulden Seyid Mehmed Mehmed bin Seyid Emir ... Hacı nâm bin Hacı Kasım nâm kimesneler merhum Kasım işbu Mustafa'nın sende altmış gurus hakkı var idi otuzun verdim otuzu üzerimdedir sende otuz gurus hakkım vardır dediğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb bir vefki'd dava-ı eda-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde hayz-ı kabûlde mezbûrin otuz gurus hakkının tebun kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi ibn-i Mustafa Dede, Abid Beşe el-Naib, Pir Ali el-Muhzır, Bulduk el-Muhzır, el-mezbûran

9/73a-1

Sarki'ye ikbâz eylemişdir diyecek ... veled-i İsak ve Yako veled-i Şumail bade'l-taleb edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden maada ... mezbûrin mahdûd olan bağda davam yokdur Sarki'nin mülkidir dediğine şahid merkûman Yefuda ve Yako ve Mehmed bin İbrahim şahidleriz şehâdet dahi ideriz dediklerinde şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub işbu ... bi't-taleb kayd şude. Sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Monla Murad Allahvirdi, Resul Halife Hacı Mehmed, Abdulfettah Mustafa, Mehmed Mevlüd, Ömer Osman ve gayruhüm

9/73a-2

Oldur ki Han bazirganı Yefuda Receb oğlu İlya nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm İlya'da bade'l hesab seksen bir gurus altmış hakkım vardır İbrahim huzurunda ikrâr dahi etmişdir sicil dahi olunmuşdur suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde merkûm İlya merkûm Yefuda'yı tasdik idüb üzerimde seksen bir gurus altmış akçe hakkı vardır dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Efendi, Fazlı Sabık, Ahmed Efendi el-Hatib, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Abid Beşe el-Naib

9/73a-3

Oldur ki Eskici oğlu Mutat sükkân nâm zımminin bundan akdem mürd olan Semavin'ün üzerinde on iki gurus hakkı olduğunu mürd merkûmun varisleri tarafından sabitü'l vekale Tavit zımmin mahzarında Haçiraz veled-i Ahfador ve Agob Beşe veled-i Mutat sükkân nâm zımminin şehâdeti ile sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/73a-4

Oldur ki Han bazirganı Yefuda ile İlya bir sandukda nizamları olub merkûm Yefuda sanduk hesab olunmuşdur dediği hesab olunmadığına İlya merkûmun yemini billâhil azim etdiği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi, Murtaza Efendi, Mustafa Çelebi bin Salih Efendi, Molla Fettah bin Mustafa Dede, İbrahim Çelebi Kara Sofi

9/73a-5

Merkuman Yahudiler merkûm sanduğun kıymetinde nizam idüb merkûm Yefuda merkûm sanduk beş altundan ziyade etmezdir diyüb yemini kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/73a-6

Oldur ki Han bazirganı Yefuda İlya veled-i Receb nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Yefuda merkûmun İlya üzerinde seksen bir guruş altmış akçe hakkı sabit olub İlya merkûmun Yefuda üzerinde sandık bahasından beş altun hakkı sabit olub bi't-tamam haklarını ahz ve kabz idüb bade'l-yevm birbirimizde dava ve nizamımız yokdur ... ibra ve iskât etdiği dava idersen anda hakkım ... olmasun dedikleri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/73b-1

Oldur ki Arslan bin İbrahim nâm kimesne tüccardan tarikiyle öte yakaya varub merhum olan Ahmed'in babası Hacı Mehmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merhum oğlu Ahmed'e elli arslanlı guruş emanet vermiş idim Ahmed merhum oldu metrukâtı babası mezbur Hacı Mehmed yedindedir taleb iderim dedikde Hacı Mehmed inkâr idecek Arslan elmezbûrdan ... vekâlet beyyine taleb olundukda Arab Hasan bin Arab Yusuf ve Hacı Mustafa İsmail nâm kimesneler Ahmed bin Abdullah nâm kimesne işbu Arslan Ahmed elmerhume elli Arslan guruş emanet verdiği ben şahidim şehâdet iderim sizler dahi benüm şehâdetim üzere şehâdet eylediniz diyüb bizleri eş-şahid etmişdir bizler dahi Ahmed elmezbûrin şehâdeti üzere şahidleriz şehâdet ideriz diyüb edâ-ı şehâdet idüb ve Ömer bin Hacı Ahmed nâm kimesne işbu Arslan Ahmed elmerhume elli arslanlı guruş emanet verüb merhum dahi ahz ve kabz etdiğine ben şahidim şehâdet iderim diyüb şehâdet-i şer'iyeye etdikde hayz-ı kabûlde vaki olub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Toktamış bin Hüseyin Bölükbaşı, Resul Halife, el-Hâc Mehmed ..., Beşe Gazi bin Beşe ...

9/73b-2

Oldur ki Şerif İslam ile Şerif olan Canibeg bin Abdullah zevcesi Huri nâm nasraniyeyi tatlik etdim dediği Ahmed bin Mehmed ve Osman bin Abdullah nâm kimesneler ile sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Şeyh Mehmed Efendi, ... Usta Mehmed, Pir Ali el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib, el-mezbûran

9/73b-3

Oldur ki Menevşe bint-i Murat nâm avret zevci Hüseyin bin Hasan nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu hazırı'l fi'l meclis olan Naste nâm cariyesi işbu zevcim Hüseyin benüm akçem ile benüm için iştira idüb benüm mülki cariyem iken cariyemi odalık idüb evlad doğurub cariyemi bana vermiyor suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Hüseyin ben bu cariyeyi benüm kendim için iştira etmeğin avretim için iştira etmiş değilim avretimde üzerimde altmış dört guruş hakkı var idi on beş guruşunu verdim bakisi üzerimde deyindir diyüb cariyesi inkâr idecek mezbûre avret merkûme cariyesi avretimde akçesiyle avretim için almışımıdır diyüb ikrâr etmişdir suâl olunub dedikde mezbûr Hüseyin ikrâr etmişimdir diyüb inkâr ile mukabele etdikde mezbûre avretten tasdik ... beyyine talep olundukda udulde Kırım Gazi müezzın ibn-i Hasan müezzın (eksik hüküm)

9/74a-1

Oldur ki Davit veled-i Murat zımminin Semavin zımminin üzerinde beş altın hakkı Semavin merkûmun zevcesi Meyrem tarafından sabitü'l vekâle babası Eskici oğlu huzurunda Haçiraz veled-i Ahfador Şirin bint-i Abdullah ve ... ve Meyrem şehâdetiyle sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/74a-2

Oldur ki mürd olan Semavin'in zevcesi tarafından bir nehc-i şer'i sabitü'l vekâle Eskici oğlu mürd merkûmun li-ebeveyn karındaşı Murat Beg'e ... Hatun tarafından bir nehc-i şer'i sabitü'l vekâle Davit nâm zımmi mahzarında zevcesinden edâ etmek üzere dokuz altın kıymetinde bir telli haresini alub bey' etdiği Haçiraz veled-i Ahfador ve Şirin bint-i Abdullah ve Meyrem nâm kimesneler şehâdetiyle sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/74a-3

Oldur ki Otar köyü kurbunda Zal Ağa karyesi sükkânından olub bundan akdem kuvvet olan Hasan nâm kimesnenin ibn-i sagirleri Halil ve Arslan nâm sagirin ve Çelebi olan li-eb kardaşı Ramazan nâm kimesne meclis-i şer'i şerife hazır olub sagiran mezbûranın nafaka ve kisveye ziyade ihtiyaçları olmak ile şer'an takdir olmak muradımdır dedikde

ehl-i habere marifetiyle mezbûranın sair bir sene yevmiye ikişer sim-i hânî nafaka takdir olunub kayd olundu. Fî yevmü's sami min şehr-i Rebiü'l-ahir sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Osman bin Mehmed, Bektaş bin Bali, Abdiş bin Receb Halife, Ahmed odabaşı bin Ömer, Sefer bin Mevlüd, Musa bin Mevlüd

9/74a-4

Oldur ki Mustafa bin Abdullah nâm kimesne Kal'a sükkânından Ester bint-i Sadık ve Moşe veled-i İsak'ı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb beş guruş kıymetinde kürküm işbu Moşe'ye vermiş idim bu dahi validesi merkûme Ester'e verdi halâ inkâr ideyorlar şahidim yokdur yemin etsünler dedikde merkûman Moşe ile Ester bizler bunun kürkünü almadık ve görmedik diyüb yemini billâhil azim ile halâsları kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Gazi Molla, Terzi Yusuf, İbrahim Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır

9/74a-5

Oldur ki mürd olan Semavin Hüseyin atam Eskici oğlunun üzerinde on iki guruş hakkı vardır dediği mürd merkûm li-ebeveyn kardeşleri Murat Beg'e ... hatun tarafından bir nehc-i şer'i vekâleti sabit olan Davit veled-i Murat mahzarında Haçiraz veled-i Ahfador'un şهادeti kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Abdiş Receb Çelebi, Resul Halife, Sefer bin Bulduk

9/74b-1

Oldur ki Kal'a sükkânından İlya veled-i Menahim nâm yahudinin abd-i memlüki İvan itâk davası idüb beyyinden acz oldukda merkûm İlya azad etmediğine yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı ... Efendi, Terzi Yusuf, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Pir Ali el-Muhzır ve gayruhüm

9/74b-2

Oldur ki Kal'a sükkânından İlya veled-i Şulme Arslan bin Abdullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Arslan'da on guruş hakkım var taleb ederim dedikde Arslan inkâr idecek İlya merkûm beyyinden acz oldukda Arslan elmerkûm işbu İlya'nın bende bir ... yokdur diyüb yemini billâh ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abid Beşe el-Naib, Pir Ali el-Muhzır

9/74b-3

Oldur ki karye-i Kıranlı sükkânından ... veled-i Kiryat nâm zımmi Davit veled-i Mihail nâm Akbaş kafiri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Akbaş'a birkaç sene hizmet etmiş

idim hakkım yokdur bade'l-yevm merkûm Akbaş'da dava ve nizamım yokdur var ise ibra ve iskât etdim eğer dava iderim Abdülhakim ... olunub dediği kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Fettah bin Mustafa Sofi, Hacı Mustafa bin Hacı Bayram, Molla Ali ..., İbrahim bin İsmail, Karagöz veled-i Mordahay, Mevlüd Gazi bin Mehmed, Saatçi Yuri, Baba veled-i ... ..

9/74b-4

Oldur ki Akbaş elmerkûm merkûm ... zımmiye altı bin akçe hakkım var suâl olunub dedikde bade's-suâl merkûm ... benim üzerimde işbu Akbaş'ın altı bin akçe hakkı vardır diyüb bi't-tav ve rıza ikrâr kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/74b-5

Oldur ki Kal'a sakinatından İsak veled-i Yako nâm Yahudi mahzarında Yasef veled-i Şumail'e ve evvela Balıklago'da vakî bir kıt'a bağ ki kıblet tarîk-i âmm ve şarken ve şimâlen Nehr-i Kabartay ve garben Hacı Bayram mülkine muttasıla işbu hudud-u erbaa ve Balıklago'da olan bağ benim validemden bana ... intikâl eylemiştir işbu Yasef ... mutasarrıfıdır suâl olunub ihkak hak muradımdır vekil gıbbe's-suâl Yasef mezbûr davaya mutasarrıfıdır olub bağ merkûm benim babam Çurman'ın mülkidir ... .. mülkünden ihraç etmiştir dedikde İsak merkûm Şumail'e yüz ... teslim ve şetm oldu.

9/75a-1

Balbek'de bağım olan ... .. Şahin'den ... verildiği ... talebiyle kayd olundu. Sene seb'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Ali ..., İbrahim Çelebi Kara Sofi, Resul Halife

9/75a-2

Sekiz kuzu derisi sim 80	On üç oğlak derisi sim 26	Tezgâh sim 20	Kalıb sim 20	Demir sim 20
Kilid sim 10	Nakid sim 162	... sim 318	Abdurrahim sim 359	... sim 180
... sim 22	... sim 135			

9/75a-3

Oldur Mustafa el-Hâc Ömer el-Hâc meclis-i şer'e zevcesi Canbike bint-i Bay çura? Sofi'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Canbike nikâh ile ölmüş avretim idi halâ nikâhından ve iddet nafakasından kesüb talâkı muradımdır ... suâl olunub gıbbe'l

istintâk benim zevcim ... virsün bade nafaka ve nikâhdan geçdim sonra Mustafa elmezbûr dahi bunun üzerime talâk verdiği dedikde kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ulaklı Müderris Esad Efendi, Hasan bin Ahmed, Şaban bin Veli, Resul Halife bin Hacı Mehmed

9/75a-4

Oldur ki karye-i Sivri sükkânından Kaplan bin Arslan Han oğullarından Mehmed bin Abdullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... yol demekle maruf yerde bir canibi Temir ve bir canibi garben ve bir canibi ... ve bir canibi yol ile mahdûd bir kıt'a çayırımı ve karye-i mezbûre kurbunda bir canibi ... ve bir canibi İskender'e? ve bir canibi kendi mülkim ve bir canibi yol ile mahdûd bir kıt'a çayırımı işbu Mehmed'e yine sıhhati ile bey'i ve teslim ve ikbâz etdim ol dahi kabul kabz idüb mukabelesinde ... diyüb bana on iki at kıymetinde bir at verdi ben dahi kabul kabz etdim dedikde Mehmed elmezbûr merkûm Kaplan'ı tasdik idecek sıhhati bey' ve teslim ve kabûl kabz ve teslimlerinin sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi Karakurunlu, Pir Ali el-Muhzır, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Resul Halife ve gayruhüm

9/75a-5

Oldur ki Sefer bin Osman Sefer bin Ömer Murat Gazi bin Hüseyin Hacı bin Osman nâm kimesneler işbu Ömer bin Osman işbu sarı sakallu kazakdan otuz akçeye iki çuval bizum huzurumuzda aldı bizum bildiğimiz budur dedikleri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/75b-1

Oldur ki Sefer bin Arslan bin İbrahim'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... dahi Mehmed'in oğlu Ahmed pirinçci Rus esir bey' etmek için İslambol'a göndermiş idim bir esirim almış guruşa işbu Arslan almış taleb iderim dedikde mezbûr Arslan almış guruşu Ahmed elmezbûre bi't-tamam teslim etmişimdir dedikde Sefer elmezbûr malûmum değildir diyecek Arslan elmezbûrdan beyyine taleb olundukda Murtaza bin Ali ve Ramazan bin Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş şehâde hazıran olub Balıklago sükkânından Dedeş nâm kimesne işbu Arslan merhum mezbûr Ahmed'den Sefer'in bir esirin almış guruşa alub almış guruşu bi't-tamam Ahmed elmezbûre teslim etdiğine ben şahidim şehâdet iderim benum şehâdetim üzere bizler dahi şehâdet etdik diyüb bizlere eş-şahid etmişdir bizler dahi Dedeş elmezbûr eş-şehâdeti üzere şahidlerimiz şehâdet dahi ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde bade'l riayet şerait kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub şahid-i ahar tevkif olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Fettah, Mustafa Sofi, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Hüseyin bin Derviş Ramazan, Zülfikar el-Muhzır

9/75b-2

Oldur ki Canbeg veled-i Yuri mürd merkûm Semavin'in zevcesi tarafından Serab veled-i Marderos ve ... veled-i Avanos nâm zimmiler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Eskici oğlu Mutat sükkân ve merkûmun kızkardeşleri Murad Bike ... Hatun tarafından Hüseyin bin Hasan ve şahidan merkûmanı şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Davit veled-i Murad nâm zimmileri meclis-i şer'i şerife ihzar idüb merkûm Semavin'de dört arslanlı gurusu hakkım vardır dedikde bade'l inkâr Haçiraz veled-i İhfader ve Meyrem ... nâm kimesneler mürd merkûm Semavin merkûm Canbeg'in sende dört arslanlı gurusu vardır dediğine bizler şahitleriz şehâdet ideriz diyüb bir ... davayı edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye ettiklerinde hayz-ı kabûlde vakı-a olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Resul Halife, İbrahim Çelebi Kara Sofi, El-merkûman, Hüseyin bin Hasan

9/76a-1

Oldur ki Sefer bin Hasan nâm kimesne Arslan bin İbrahim nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... Hacı Mehmed'in oğlu Ahmed Çelebi'den bir kaç Rus esir emanet bey' etmek için İslambol'a göndermiş idim bir Rus esirim altmış gurusu işbu Arslan işтира etmiş akçesin vermiş altmış gurusu taleb iderim dedikde mezbûr Arslan bin Ahmed Çelebi'den senin esirin altmış gurusu işтира etmedim altmış gurusundan ziyadesine ortak ... diyüb emanete vermiş idi emanete bey' etdim akçesin teslim etdim diyüb işтира etdiğini inkâr idecek mezbûr Sefer'den beyyine taleb olundukda Osman Çelebi ibn-i Hacı Ali ve Mevlüd bin (boş bırakılmış) nâm kimesne işbu Arslan işbu Seferi'n bir esirini altmış gurusu işтира etdim akçesin vereceğim yokdur dediğine bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb bir vefki'd- dava edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde hayz-ı kabûlde vakı olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Rüstem Halife Abdullah, Bolat el-Muhzır

9/76a-2

Oldur ki Boga Salalı Hüseyin elmüteveffanın bint-i sagiresi İsmi nâm sagirenin Gözlevli Kadir bin Toktamış nâm kimesne üzerinde olan on bir gurusunu sagir-i mezbûrenin vasi olan Hüseyin elmüteveffa kapucu gönderüb Kadir elmezbûrden ahz etdiği Hüseyin elmüteveffanın oğlu Siyami huzurunda Halil bin İbrahim nâm kimesne şehâdeti kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Ali ..., İbrahim Çelebi Kara Sofi, Resul Halife

9/76b-1

Oldur ki Veli Beşe bin Hüseyin Otamış bin ... Sofi nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Otamış'ın iki altunu var idi bi't-tamam edâ etmişimdir dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Otamış ben senden iki yüz kırk çürük akçe ve on akçelik pay aldım diyüb

ziyadeye inkâr idecek mezbûr Veli Beşe tamam verdiği bundan acz olub Otamış elmezbûr yemini billâhil azim halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Efendi ..., Resul Halife, Abid Beşe el-Naib

9/76b-2

Kamışlı sükkânından Şaban nâm kimesne Kal'a sükkânından İlya nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm yahudide bir altun mecredi akçesi vardır taleb iderim dedikde merkûm Yahudi ben sana yüz kırk akçe vermişimdir bende bir mecredi yigirmi akçesi yokdur diyüb cevap verecek mezbûr Şaban ben ... diyüb aldım senden ... taleb iderim diyecek merkûm Yahudi bana muamele-i şer'iyeye olunmuş değildir ben ... vermedim ... diyüb verdim dedikde muamele-i şer'iyeye etdiğine bundan acz olub Yahudi elmerkûm yemini billâhi azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Resul Halife

9/76b-3

Oldur ki Avrahim veled-i Baba nâm yahudi Avrahim veled-i ... nâm yahudiyi meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Avrahim Kaçı'da Akyar elinde kıblet ... bağını şimâlen Balaban bağını garben Kazancı Yuri bağını garben yine Sevaki mülkine şehâdetiyle bir kıt'a bağımı hukuk murafıkıyla ve tarik münafıkıyla yüz seksen beş guruşa bey' bat hüccet-i şer'i ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve Ali mütealik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim şimdiden sonra merkûm Avrahim'in mülki olub benüm asla alâkam kalmamışdır dedikde merkûm Avrahim ... merkûm Avrahim kelâm meşrûhasında tasdik idecek bağ mahdûd merkûm Avrahim'in mülki müşterası ve makbuz olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi bin Abdurrahman Efendi, Mustafa Çelebi bin Abdulhamid Efendi, Ahmed bin Abdullah, Zülfikar el-Muhzır, Babaş veled-i Azra, Şumail veled-i Babaş, Deli Şumail, ... Mortahay, ... Devın

9/77a-1

Semavin ve tereke zevce Meyrem ve ... ..

Muhallefât: ... Murat Beg'e ... Hatun

Küçük bakır tencere mea kapak sim 100	Üç bakır sahan hasene 1	Bakır ... sim 30	Bakır kevgir sim 20 küçük tava sim 20	Kulplu küçük kazan sim 20
Köhne küçük tencere sim 20	Sarı kebe hasene 1	Çekilmiş un sim 50	Bahçe Tosun hasene 1	İki ince minder sim 100
Çuha minder sim 20	İki yasdık seki sim 60	Bir köhne yasdık sim 20	Köhne kantar sim 22	Köhne mai çuha hasene 1

Mor ... kaftan köhne sim 160	Kırmızı kuşak sim 15	Sarmalı ... sim 160	Altı çatma mea ... guruş 2	Gümüş kadeh sim 120
Kara safir hasene 2	... tahtalı ev mea holü guruş 80	Yigirmi altı buçuk desenli ... hasene 26		
Üç yasdık çuha guruş 75	Kaçı'da at ... guruş 2	Al çuha bir donluk hasene 8	Yigirmi guruş 222 sim 19	
Şah Murat hasene 3	Hasır aba ... eda guruş 35	Davut hasene 5	Eskici oğlu guruş 15 sim 70	Barçekva guruş 13 sim 60
Rumi hasene 6	Canbeg guruş 2	Deyn mea mehir guruş 139 sim 60	Bağ guruş 82	Meryem eda guruş 27
Hasibe el-zevcesi guruş 12 sim 25	... guruş 2 sim 20	... guruş 3 sim 65		

9/77a-2

Oldur ki Canbeg veled-i Yuri nâm zımmi mürd olan Semavin'in asesi Murat Beg cariyesi meclis-i şer'e ihzâr idüb mürd merkumde dört ayn arslanlı hakkım vardır dedikde merkûm inkâr idecek Meyrem bint-i Eskici ve ... bint-i Avanos nâm zimmilerin şehâdeti kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman bin Mehmed Çelebi, Bolat el-Muhzır, Eskici oğlu

9/77a-3

Mürd olan Semavin Davit zımminin benüm üzerimde beş altun hakkı vardır diyüb ikrârına Şirin bint-i Abdullah ve ... ve Meyrem nâm avretlerin şehâdeti kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/77b-1

Oldur ki Meyrem bint-i Tavit nâm Nasraniyenin yigirmi beş guruş hakkı ... ve Meryem ve Davit nâm kimesneler şehâdetiyle sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Katırcı Süleyman bin Mehmed Çelebi, Bolat el-Muhzır, Eskici oğlu ve merkumlar

9/77b-2

Oldur ki Sakine babası Germencikli Hüseyin bin Abdullah nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr hissesine bir tob aba iki guruşa bey' etmiş idim aynen taleb

iderim dedikde mezbûr Hüseyin ben senden dört arşun aba altmış akçe aldım diyüb ziyadeye yemin ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi ibn-i ..., Molla Fettah, İbrahim Çelebi ve gayruhüm

9/77b-3

Babası oğlu mülkünü tereke? zevce Hatun ... Meryem ...

Muhallefât:

Bakır tencere mea kapak sim 80, kulplu tava sim 50	Bakır sahan küçük sim 20	Bakır maşraba küçük sim 15	Beş ... sim 75	... köhne sim 10
Köhne kilim sim 80, alaca köhne döşek sim 80	Köhne yorgan sim 50	Üç köhne yasdik sim 30	Köhne kaftan sim 20	Köhne zebun sim 20
Büyük asa hasene 2	Köhne araba levazımla sim 20	Yekün hasene 9	... hasene 1 sim 15	... hasene 3 sim 80

9/77b-4

Oldur ki Han Mevlüde Arakil nâm Nasraniye Meyrem ve ... nâm kızlarını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu kıble yol ve şimâlen Kaya ve şarken Marderus ve garben ... kızın çatma evi ile mahdûd olan bir bab hayat ocağıyla ve fırınıyla benüm mülkimdir dedikde merkûman Meyrem ile ... validemiz merkume Han'ın mülkidir bizüm alakamız yokdur dedikleri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Murtaza Emeldeş Fazlı, Bolat el-Muhzır, Hıdır Beşe veled-i Avanos, Abdullah bin Sarkiz

9/77b-5

Oldur ki ... bint-i mülkünü nâm Nasraniye validesi Hatun ve kızkarındaşı Meyrem'i meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mürd merkûm babam mülkünü otuz guruşa bir ... bey' idüb ... verüb işbu kıble yol ve şimâlen Kaya ve şarken validem mülki garben Haçeruz mahdûd ile mahdûd çatma hanesini kuşağım mukabelesinde bana verüb ben dahi kabul etmişimdir dedikde merkûman Meyrem ile Hatun merkûm ... tasdik idüb merkûm evde bizüm alâkamız yokdur dedikleri kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl:

9/78a-1

Oldur ki Ali Ağa ibn-i Hasan Ağa tarafından berber Zal bin ... Hevace ve Hacı Hasan bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u ati üzere sabitü'l-vekâle Hacı Timur Gazi Gazi bin Ali nâm kimesne mümaileyh Ali Ağa'nın uzun boylu çal sakallu Boğdanü'l asl ve Asil bin Abdullah nâm abd-i memlûkini ve merkûm ve Asil'in zevcesi dahiline nâm cariyesine ve yine merkûm ve Asil'in kızı Menevşe nâm devkesini meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarlarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim mezbûr Ali Ağa işbu Asil ve ... Menevşe'yi üç yüz guruş kitâbet kesüb bedel-i kitâbetini üç yüz guruş bi't-tamam ahz ve istifa etmişdir bade'l-yevm merkûmlarda alâkası yoktur sair ahrar gibi hür olub keyf mâ yeşâ ve tahdar mutasarrıfıdır dedikde merkûmlar dahi vekil mezbûr dahi Timur Gazi'yi tasdik ve tahkik idecek merkûmlarının itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin Abid Beşe Efendi, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat el-Muhzır, El-mezbûran

9/78a-2

Oldur ki zımmiyenden Hiçador nâm zımmi Avanos nam Taşcı zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzar idüb merkûm Avanos beni icâriye dutub hamamda istemiş idi bir altun hakkım kaldı taleb iderim dedikde merkûm Avanos bunu icâre ile dutub hamamda istediğim gerçek cümle hakkını verdim diyüb verdiğini isbata kadir olunub Hiçador elmerkûma yemin teklif olunub yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/78a-3

Oldur ki ... nâm Yahudi Hasan nâm çinganeyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Hasan üç yüz kırk sekiz akçemi ... ahz etdi taleb iderim dedikde mezbûr Hasan inkâr idecek Yahudi elmerkûm beyyinden acz olub Hasan elmezbûr yemin ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/78a-4

Oldur ki Seyid Ahmed Sofi ibn-i Bayram Ali nâm kimesne ... Hüseyin bin Abdi Beşe nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu hissesinde ortaklık ile bey' etdikleri eşyadan ... yarısı benümdür ve bir altun başdan hakkım vardır taleb iderim dedikde mezbûr Hüseyin inkâr idecek Sofi elmezbûr beyyinden acz oldukda Hüseyin elmezbûr yemini billâhil azim ile halâsı olduğu kayd olundu. Fî tarih elmezbûr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Hacı Mehmed, Musa Çelebi Halim Ağa, Bolat el-Muhzır

9/78b-1

Oldur ki Sefer Usta Ulaklı'dan Zekeriya debbağı ihzâr idüb mahzarında işbu Zekeriya'dan ... kürkü kaşka alaşayı bir alaşa değışmiş idüm bana sağ diyü vermiş idi meğer ayakları ... etmiş ... .. muradımdır dedikde ... olduğu ... Usta Sefer ... sonra binüb ve garba gitmiştir dedikde Sefer elmezbûr ... malûm oldukdan sonra binüb gitdiğine ikrâr ile ... olmadığına hükm olunduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat bin Rahmet, Zülfikar bin Abdullah

9/78b-2

Oldur ki Mehmed bin Hüseyin'i Derviş Ramazan elmüteveffanın zevcesi Ayşe Derviş Ramazan'ın terekesinden hakkı şer'iyesini ve mehr-i müecceleni ve ... hak hukuku olursa taleb ve ahz vekil etdiği Ömer bin Ahmed ve Receb bin Ahmed şehâdetiyle sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Sadi Efendi bin Abdi Beşe Efendi, Bolat bin Rahmet

9/78b-3

Oldur ki Beşe Gazi bin Ahmed Çavuş köyün emini Devlet Gazi Mahmud'u şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb karye-i Aliş kurbunda ... ve mülki meşhur ve marûf ... etmiştir ... .. Ali ... gösterüb ... ve yemin etdikden sonra işbu Devlet Gazi seksen bey' bat sıhhatiyle bey' etdü semen madud bi't-tamam alub Ali müteallik ... Devlet Gazi elmezbûr teslim etdüm dedikde köyün emini Devlet dahi Beşe Gazi elmezbûru cümle akvâlinde tasdik idüb arz-ı mezbûreyi meblağ merkûmle iştirâsına ikrâr etdiğin bey ve şiraların sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Sadi Efendi bin Abdi Beşe Efendi, Abid Beşe el-Naib, Hüseyin bin Ali Sofi, Bolat bin Rahmet, Hacı Mustafa bin Hacı Ali, Çopar Hacı Mustafa bin İsmail, ... Murtaza, ... Hacı Mehmed, Abdülkerim Çelebi bin Sofi

9/78b-4

Oldur ki Fazlı Efendi elmerhumun ... olan Maytob yahudinin ortağı Mortahay veled-i Semha yahudinin merkûm Maytob ile ortak olduğu merhumun hazırlarıyla? vasi nasib olan Abdul... Çelebi'nin huzurunda Hüseyin bin Mehmed ve Bayram Ali ... ibn-i Abdullah nâm kimesneler şehâdetiyle sabit oldukda yüz yetmiş akçe deyni Mortahay elmerkûme teslim olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Şakir Efendi, Ahmed Efendi, Bali Halife ve gayruhüm

9/79a-1

Oldur ki ... veled-i Nur bay meclis-i şer'i şerife Haçiraz veled-i İhfader'i ve mürd olan Semavin veled-i Tavit'in ... nâm sagirenin kıbel-i şer'iden vasi nasib olan Eskici oğlu ... ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Haçiraz ile mürd olan Semavin veled-i

Tavit'e üç yüz yigirmi guruşluk esbab muzariyeyi? vermişimdir Haçiraz ile mürd olan Semavin'in iki yüz on buçuk guruşluğu esbab satub ... bozmuşdur ve yüz dokuz buçukluk esbab satılmayub tekrar geldi istemişimdir halan iki yüz on buçuk guruşluğu ile hâsıl olandan ... ihrac olunub kaideden ne hâsıl olursa hissem almak muradımdır dedikde vasi mezbûrayı malûmum değildir demekle sairde muhtac olub maada mezburin ... .. davasına ... veled-i İsak ... veled-i Avadik şehâdetleri kayd olundu muvaffak

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Bekir bin Hacı Rüstem, Rasim Molla bin Abdullah, Bolat, İbrahim bin Kara

9/79a-2

On bir ... çuka herbiri yigirmi beşer guruş cümle ... guruş 675 seksen desenli ... vukıyye 2 hasene 80

9/79a-3

Oldur ki Haçiraz veled-i İhfader kıbel-i şer'iden Semavin'in sagire kızı ... Semavin vasi nasib olunan Eskici ... takrir-i meram idüb mürd olan ticaret etdiğimiz eşyalar yüz elli guruşdur ... akçesi yokdur yüz elli guruşu yirmi sene ticaret idüb yüz elli guruş ... ben çıkarub aldıktan sonra ... ortak ... dedikde Eskici oğlu ben öyle ... .. ortak ... dedikde ... veled-i ... Mardur veled-i Avadik Haçiraz'ın davasına muvaffak mürd olan Semavin benim bir hakkım yokdur işbu Haçir'in yüz elli guruş ikimiz kaidesine ortak olacağız demişdir bu menvâl ikrârına bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyü edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Fazlı bin Hüseyin, Hacı Bayram bin Hüseyin, Hacı Bekir bin Hacı Rasim, Rasim bin Abdullah

9/79b-1

Derviş Mehmed Beg terekesinden iki yüz seksen ... akçe muhtesib yedine teslim olundu.

9/79b-2

Oldur ki ... veled-i Bagdesar meclis-i şer'i şerife ve mahfil-i kazada Semavin sagire kızı ... .. şer'iden vasi nasib oluna Abdulfettah Efendi huzurunda mürd olan ... elmerkum ... tasarrufda benden on üç guruş altmış akçelik çuka iştirâ etmiş idi hala terekesinden ahz istifa ... iderim dedikde vasi mezbûr malûm değildir demekle beyyine taleb olunub zımmiyandan Bederus veled-i Toros ve Arslan veled-i Manuk li ecli's şehâde hazıran olub ... el mezburin ... .. muvaffak edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye idüb mürd olmadan işbu ... on üç guruş altmış akçelik hakkı iştirâ idüb meblağ mezbûre mürd olan ... .. olduğuna bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyü edâyı sonra şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde

şehâdetleri hayz-ı kabûlde vasıl nükulda bertarafıyla ... .. yemini billâh ettiği kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan ... el-Hâc, Abdulfettah Efendi bin Mustafa Sofi, Hacı Fazlı Hüseyin

9/79b-3

... bege ve tereke ... Kirkor ve zevce ... ve ... bege

Muhallefât:

Kavurma bohça hasene 1	Saç bağı ... hasene 6	... yüz yasdık hasene 1	Alaca kumaş yasdık sim 80	Al ... fistan hasene 2	Kutu hasene 1
... bogasi kaftan hasene 1	İki nakışlı gömlek hasene 3	Telli ... hasene 2	Nakışlı uçkur sim 20	Telli ... sim 60, iki ... sim 60	Nakışlı ... sim 30
Küçük bohça sim 15	Köhne beyaz kaftan sim 80	Üç yüz bez hasene 1	Nakışlı gömlek köhne sim 60	... gömlek sim 80 hasene 2	Nakışlı çarşab hasene 1
... mea ... sim 80	... sim 30	... taşlı ... kürk hasene 3	Beyaz telli ... sim 20	... .. köhne hasene 1	
Gümüş kuşak hasene 3	Gümüş guruş 2	Üç ayak küpe hasene 2	Üç çatma hasene 2	Altun ... .. hasene 3	Sebet sandık hasene 1
Küçük kutu sim 20	İki yasdık bir töşek bir yorgan hasene 2	Mehr-i müeccel hasene 12	Bakır sini guruş 2	İbrik guruş 1	
Hamam taşı mea gıldan guruş 1	... kutu sim 30	... köhne bogasi kürk sim 20	Altun bilezik hasene 26	... hasene 82 sim 25	... sim 12
Abdurrahman hasene 82 sim 13	... hasene 20 sim 60	... hasene 13 sim 80	... hasene 26 sim 32	... hasene 23 sim 22	

9/80a-1

Oldur ki Yasef veled-i İlya Avrahim veled-i Yasef'i ihzâr idüb bunla karındaşım Moşe'den vekil olub işbu Yoris'e yerimi satmış idüm satduğumdan sınırda tecavüz eden Yoris suâl olunub bey' olunması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk Avrahim müşteri ... evvel deyninden beş karış şarken canibden satun alub canib garbindan dört karış almışdır asl ... yokdur dedikde Yasef ... menvâl meşruh üzere satduğunu inkâr

idecek Şulme veled-i Yako ve Moşe veled-i İsak li ecli'ş şehâde hazıran olub Avrahim'in davasına ... muvaffak edâ-ı şehâdetleriyle eylediğin şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub Yasef'in evvel deyninden beş karış canib şarkdan başka kalub ve garben canibden dört karış Yasef'e kalub andan Avrahim'in ... Avrahim'in mülki müşterisi olmak üzere hükm olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Baba veled-i Yasef, Şumail veled-i İlya, ... Şumail, Avrahim İsak, Avrahim İsak, Avrahim Şumail, Avrahim oğlu İlya

9/80a-2

Oldur ki çingane taifesinden Sefer bike bint-i Davut nâm avret meclis-i şer'i şerife hazıran olub kızkardaşımın oğlu İbrahim'in bint-i sagiresi Saliha nâm Raziye'nin bakub gözetmeye bana ... babası İbrahim'in üzerine nafaka takdir olunub dedikde İbrahim elmezbûrun rızasıyla yevmiye üç sim-i hânî icare ve nafaka takdir olunub kayd şude. Fî yevmü's sani ve işrin Rebiü'l-ula sene 1076.

Şuhûdü'l-hâl: Rüstem Halife, ... Arslan Ağa, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Usta Mehmed bin Murat

9/80a-3

Oldur ki kaza-ı Akmescid'de karye-i Laz bay sükkânından Hacı Mehmed bin Hacı Bayram Sofi alçak boylu gök gözlü tüz burunlu buğday önlü ihtiyar ... asl Nasraniyeti'l mille Mariya Mevlüde Abdullah nâm cariyesini meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu cariyemi hasbetillahil azim ve taleben rızai'l kerim azad etdim bade'l-yevm merkûmede alâkam yokdur sair ahrar gibi hür olub keyf mâ yeşâ tahtar mutasarrıfıdır dedikde merkûme Mariya'nın itâkı hak olub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Kayyum Ömer Dede bin el-Hac Hacı, Ömer el-kâtib bin Hacı Mehmed, Ömer el berber bin Hacı Mehmed, Hacı Abdurrahman Kara Sofi, Bolat el-Muhzır, Abdalbaki Kara Sofi

9/80b-1

Yuri ve tereke ve etibba harac ve ... kiraman ev hayatıyla ... muttasıl ... ..

Muhallefât:

Hasene 30

Torı alaşa hasene 5

Gügüm ... .. küçük dört sahan guruş ...

Çuval sim 20

Altı ... guruş 2

Bir siyah kilim sim 20

... köhne kürk ve kazan mavi kuşak köhne ... yağlık tas hasene 1

İki döşek üç yasdık bir yorgan hasene 2

Taş ile ocak sim 20
Cümle hasene 2 sim 60

... ..

... Kiraman hasene 15 sim 106

9/80b-2

Oldur ki Seyid Abdülhalik Efendiyi meclis-i şer'i şerife alçak boylu koyun gözlü tüz burunlu buğday önlü Eflakiye'l asıl Nasraniye'l mille memlûkesini mukarrer Gülbahar nâmında ... cariyenin ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Gülbahar cariyemin hasbinallah ve etba ...Allah azad ve tarhan etdim bade'l-yevm sair ahrar ... keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfıdır benim hak velâdan gayri alâkam kalmamışdır dedikde Gülbahar elmezbure itâkın sübûtu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat bin Rahmet, Ahmed bin Bekir, Zülfikar bin Abdullah

9/80b-3

Oldur ki Hüseyin nâm kimesnenin fevt Hacı ki ... cemaatından olub işbu devletin elinde hasebiyle haklaşmak üzere ... tamgalı kürkü kaşka ... at almışdır o aldığı atın ... aldığı zamanda fark edeceğine Şaban bin Mahmud bin ... şehâdeti lazım olunduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/80b-4

Oldur ki (silik) nâm sagirenin Fazlı bin Ahmed üzerinde olan bir altun hakkını vasi Hüseyin elmüteveffaya teslim ettiğine Hüseyin müteveffanın oğlu Siyami huzurunda bulunan bin yigirmi Birce nâm kimesnenin şehâdeti hayz-ı kabûlde vaki olub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Ali ..., İbrahim Çelebi Kara Sofi, Hacı Atay bin Kurban, Ahmed bin Can Gazi

9/81a-1

Oldur ki Kuba müderrisi Arslan Efendi Yuri veled-i Bayram nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu zımmi yedinde ... vakıf yerinden bir mikdar yer vardır halâ bağ etmiş ... olmak muradımdır dedikde merkûm zımmi inkâr eyledikde mezbûr Arslan Efendi beyyinden acz olub zımmi elmerkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi bin Mustafa Dede, Veli Hacı Ali, İbrahim Çelebi Kara Sofi ve gayruhüm

9/81a-2

Oldur ki ... oğlu Barçekva Mevlüde bint-i nâm avreti meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûmeye hamur vermiş idim bey' etmek için hamurumu ... etdiğine yemin etsün diyüb yemin teklif etdikde merkûmenin zevci benüm üç ... hamurumu merkûm Barçekva'ya ... yemin etsün diyüb yemin teklif etdikde yemini billâhil azim ile halâsları kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Abdulgaffar Çelebi bin Mehmed Efendi, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat el-Muhzır

9/81a-3

Oldur ki ... Mevlüde Nekte nâm Nasraniyeyi ... oğlu Barçekva kahpe diyüb söğdüğü çörekci Baruh ve Tudor nâm zımmiler şehâdetiyle sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/81a-4

Oldur ki Derviş veled-i Kiryazı nâm zımmi ... oğlu Barçekva'yı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Barçekva urub başım yardı dedikde merkûm inkâr idüb müdde-i beyyinden acz oldukda Barçekva'nın yemin ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/81a-5

Oldur ki karye-i Çabaç sükkânından Beşe Mirza bin ... nâm kimesne Üçkuyu sükkânından ... Hacı Gazi bin Emin Gazi nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Hacı Gazi'ye tarih-i kitabdan iki sene mukaddem dönen başlı bıçkı bir at yıllık dost olmak üzere beyyine etmiş babası bir kılıç ile bir çakmak bende sana vereyim demiş idi çakmak ile kılıcı vermeyüb oldu atı tekrar almak murad ediyorum dedikde merkûmat verdiğin zamanda at almış halâ ... diyüb suâl olundukda merkûm Beşe Mirza halâ merkûm at ... diyüb ikrâr idecek ziyadeyi muttasıla mukarrer olub şartı'l ivâz olmamak ile âdem hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Ağa Mustafa Ağa, Halim Ağa Mustafa Ağa, Abdülfettah Efendi Mustafa Dede, İbrahim Çelebi Kara Sofi

9/81b-1

Oldur ki Kal'a Yahudilerinde Moşe veled-i Yunus nâm Yahudi mahfil-i kazada yine Kal'a mezbure sükkânından Semha veled-i Yasef nâm Yahudi mahzarında takrir-i kelâm idüb işbu hazır-ı bil meclis sağ canibde ... kurbundan ... .. beraber olan ... .. tarih-i kitabdan bir sene mukaddem mülkimden ... idim işbu Semha yedinde buldum ... ider gıbbe'ş-şer'i şerife suâl olunub ihkak hak olunması matlubumdur dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Semha ... merkûm cümle kelâmını ... Hüseyin nâm kurbundan altı altun

yigirmi akçeye iştira ettim Moşe'nin olduğu malûmun değil diyü cevab verüb Yasef elinden Moşe'den ... .. beyyine taleb olundukda Şulme veled-i Baba Yasef veled-i ... Moşe nâm Yahudiler li ecli'ş şehâde hazıran mezbûr ... merkûm Moşe'nin mülki olduğuna ali vefki's-suâline edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub mezbûr Moşe merkûm ... .. mülkinden âdem ihracına halef-i billâh ile teklif olunub mezbûr ... merkûm Semha yedimden ahz ve Moşe elmerkûm yedine ... ve teslim olunub vaki bi't-taleb kayd şude. Tahriren fî evâsıt evvel-i Rebiü'l sene seb'in.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halife el-imamü'l mescid-i Teberti, Mirza Yusuf

9/81b-2

Oldur ki Arslan nâm kimesne mahfili kazada Kal'a Yahudilerinden Tavit veled-i İsak nâm Yahudi mahzarında işbu Tavit'e ... .. vermişdim ... .. virmedi ... etmiş suâl olunub dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Tavit mezbûr ... ati ... tebdil etdim diyü davayı ikrârı kayd şude fi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ...

9/81b-3

Oldur ki cemaat-i yahudiyandan Birce veled-i Yako İlya veled-i Avrahim İsak veled-i ... Moşe ve Avrahim veled-i İsak cümle cemaatiyle İsak veled-i Sevek'î ihzâr idüb işbu kazdığı maldan çıkmak murad ider ortaklığın işbu İsak'ın asla mülkine Birce üzere alâkası suâl olunub ihkak hak olunub dedikde gıbbe'l istintâk İsak elmezbûr cemaat mezbûreyi tasdik ettikde cemaatinden kendi malından ... çıkmakla hükm olunduğu kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Sevek veled-i İlya, Emeldeş oğlu Baba, Toktamış veled-i Yefuda, Yoris veled-i ..., Moşe veled-i Yefuda, Yasef oğlu Avrahim, Tokay oğlu Yasef

9/82a-1

Oldur ki Kal'a Bağçesaray'ında Ermeniyan Mahallesi sükkânından Şahin veled-i Bafrani nâm zımmi Çerkezkirman sükkânından Arslan veled-i Amira nâm zımmiyi meclis-i şer'î şerife ihzâr idüb işbu Amira'nın Mahalle-i Ermeniyandan Köse oğlu Sarkiz nâm zımminin üzerinde olan nâm nakid hakkı var ise elli guruş alub bakiyesinden ibra ve iskât iderse ben Sarkiz elmerkûmun deyn için elli guruş vermek murad idiyorum dedikde merkûm Arslan merkum Sarkiz'in üzerinde yüz elli guruş hakkım vardır berat etmişimdir elli guruş dahi verirsın bakısın ibra ve iskât iderim dedikde merkûm Şahin Sarkiz elmerkûmun deyn için elli guruş bi't-tamam Arslan elmerkûme teslim idecek Arslan elmerkûm ahz ve kabz idüb bakısında dava ve nizamım yokdur ibra ve iskât etdim dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Çörekci Barun, Ekmekci Vartan, Andon veled-i Arakil, Aydın veled-i Minas, ... can

9/82a-2

Oldur ki karye-i Şen sofi sükkânından Ak Derviş bin Derviş mahruse-i Gözleve sükkânından olub bundan akdem merhum olan Murtaza Efendi ibn-i Ömer Ağa'nın vasi muhtarı Halim Ağa ibn-i Mustafa Ağa nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i Çotay sükkânından fevt olan Urazgeldi bin Tukaberdi nâm kimesnenin evladı halisi olmamak ile metrukatı bana münhasıra olub asesbaşı ve varisi benim müteveffayı mezbûrin metrukatından yedi altun kıymetinde iki öküzünü merhum Murtaza Efendi almış taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Halim Ağa merhum Murtaza Efendi Urazgeldi merhumun metrukatından iki öküz aldugun ... merkûm Ak Derviş Halim Efendi ibn-i Ali ve Sar? Dede ibn-i Osman el-Hâc nâm kimesneler işbu Ak Derviş merhum Urazgeldi'nin ... oğludur asesbaşı ve varisidir bundan gayrı varisi malûmumuz değil bu ... bu menvâl üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde hayz-ı kabûlde vakî olub ... sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran, Ali Halife bin ..., Ali Dede bin Sofi, İbrahim Çelebi Kara Sofi

9/82a-3

Oldur ki el-Hâc Temir bin İlyas nâm kimesne tarafından Zileli Hacı Mehmed bin Hacı ... kadim ve kayyum Ömer Dede ibn-i el-Hâc ... nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle olan Cami-i Kebir'in imamı Abdülbaki Efendi ibn-i Ahmed Efendi el-Hafız nâm kimesne mezbûr Hacı Temir'in uzun boylu gök gözlü ak sakallu beyaz çehrelü Russü'l-asl Nasrani mille İstefan bin Abdullah nâm abd-i memlükini meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim mezbûr Hacı Temir işbu abd-i memlükü İstefan'ı on iki sene hizmet etmek üzere azad etmiş idi on iki senesi tamam olan merkûm İstefan azad olmuşdur bade'l-yevm üzerinde hakkı yokdur mezbûr Hacı Temir İstefan elmerkûm on iki sene hizmeti tamam idüb azad olduğunu ikrâra tarafından beni vekil etmişdir dedikde İstefan elmerkûm vekil mezbûr Abdülbaki Efendi'yi tasdik idecek İstefan elmerkûmun itâkıyla hükm olunub kayd şude. Fî gurre Rebiü'l-evvel sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi eş-şehir Gökçe, Fettah Efendi bin Mustafa Dede, Bekir ed-debbağ bin Ali, İbrahim Çelebi Kara Sofi

9/82b-1

Oldur ki el-Hâc Ahmed bin Hacı ... Avrahim veled-i Mortahay yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzar idüb işbu Avrahim biz ve bogasi ve teberci ve ... .. yigirmi sekiz guruşluk eşya bey' etmiş idim üç yüz akçeden bakisin aldım üç yüz akçe hakkım taleb iderim dedikde merkûm Yahudi ben senden bir şey almadım bende senin bir ... yokdur diyüb

inkâr ile mukabele idecek mezbûr Hacı Ahmed beyyinden acz olub merkûm Yahudi yemini billâhil azim ile halâsı kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Berber Mustafa, Abid Beşe el-Naib, Pir Ali el-Muhzır

9/82b-2

Oldur ki Akbike nâm dellal Yahudi Sefer bin Murad zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Sefer Beg dükkânı önünde akçe çıkarmış idim altmış akçem kalmış merkûm Sefer'den taleb iderim dedikde merkûm Sefer inkâr idüb yemini billâhil azim ile halası kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abid Beşe el-Naib, İbrahim Kara Sofi

9/82b-3

Oldur ki Hüseyin bin Abdîş Toktamış nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu zımmi bana ... idim diyüb teslim idüb ... diyüb ağaç kaldırdı ben Osman ... buna ... muradımdır dedikde merkûm zımmi inkâr idecek Beşe Temir bin ak... ve Sefer Gazi nâm kimesneler işbu zımmi işbu hissesini ... eyledim diyüb ve ağaç kaldırub ... dediğine bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb biz ... davaya edâ-ı şehâdet idecek hayz-ı kabûlde vakî kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan Efendi el-Müderris Tula, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat el-Muhzır ve Cami-i Kebir

9/83a-1

Oldur ki Hüseyin bin ... Sofi Evliya bin Zülfıkar'ı meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu ... işbu Evliya'dan iştira etmiş idüm ayağında ... var imiş ... gıbbe'l ... murad iderim suâl olunub ... gıbbe'l istintâk Evliya elmezbûr ... gıbbe'l ... etmişdir dedikde müşteri inkâr idecek bağ beyyinden acz olub... elmezbûr yemini billâh etdikden sonra rıza ile hükm olunduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin eş-şeyh Mehmed Efendi, Molla Mustafa bin Murtaza, İbrahim Çelebi bin Pir Ali Çelebi gayruhüm

9/83a-2

Oldur ki ... ekmekçi ikrâr atı üzere Hacı Temir ibn-i Hacı ... Arslan bin Şaban ve Murtaza bin Ali şehâdetleriyle sabit olan Beşe Temir eş-şehir ... Atalık meclis-i şer'e ... beyana orta boylu saçlı bıyıklu buğday önlü sol yüzünde cerahat ... Russü'l-asl müslimil mille ... musarrıf ekmekçi Devletgeldi nâm kazağı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim eş Bolat işbu Devletgeldi'ye iki yüz otuz guruş kitâbet kesmiş idi bedel-i kitâbetin tamamı edâ idüb zimmetini ... teclis idüb ahrâra ilhak etmişdir eş Bolat'ın velâdan gayrı alâkası kalmamışdır diyü hesabü'l vekâle ikrâr etdiğine

Devletgeldi elmezbûr dahi ... tasdik idecek Devletgeldi'nin itâkı ile hükm olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülhamid Efendi bin eş-şeyh Mehmed Efendi, Murad Molla bin Allahberdi, Abdullah Efendi bin el-imam Cami-i

9/83a-3

Sultan kul nâm kimesne Mehmed bin Kadir'i ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Mehmed merkûmanı iştira etmiş idüm kabulden ... var imiş ... aldum gıbb'el ... suâl olunub edâ olması muradımdır dedikde gıbbe'l inkâr bade'l taleb yemini billâhdan sonra kazağı mezbûr Sultan yedinde itâk olunduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdulfettah Efendi bin eş-şeyh Mehmed Efendi, Molla Ali bin Mustafa, imam Mehmed bin Şaban

9/83a-4

Fatma bint-i Devın Ali'den Mehmed ve Fettah nâm kimesnelerden vekâleti beyyine dava olan Hacı Mehmed bin Devın Ali Halil'i meclis-i şer'e ihzâr idüb müvekkilim Fatma'nın evine girüb belinden şehvet ile kucaklamış vekâletim hasebiyle mukarrer olmak muradımdır suâl olunub dedikde gıbbe'l istintâk ve bade'l inkar Halil yemini billâh ile halası olduğu şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fettah Efendi ibn-i Şeyh Mehmed Efendi, Ömer Dede Cemaati, Kapucu Mustafa

9/83b-1

Arslan bin Ahmed Abdurrahman bin Mehmed'i meclis-i şer'e ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Abdurrahman ... kazağına bir ... sancılıb öldü işbu Abdurrahman kendü ... kazağı ölmesine sebep olmuşdur suâl olunub dediği bade's-suâl ve'l inkâr bi't-taleb yemini billâh ile halâsı olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdulfettah Efendi bin Mustafa Dede, Fazlı Çelebi ibn-i Halim Ağa, Arab oğlu Bekir, Veli Hacı Ali

9/83b-2

Oldur ki Hacı Sefer Yorgi veled-i İvan'ı meclis-i şer'e ihzâr idüb işbu Yorgi'ye ... ile bir gümüşlü kilim elli dört guraşa satmış idüm suâl olunub temin alub vermesi matlubumdur dedikde gıbbe's-suâl Yorgi iştirasını inkâr idecek bade'l tahlif inkâr ile bey ve şer'an sübûtuyla hükm olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi eş-şeyh Mehmed Efendi, İbrahim bin Pir Ali

9/83b-3

Oldur ki Hasan bin Piyale Hacı Bekir Mahallesi'nden ... veled-i Arslan Nehr-i Kaçı'da Hacış Mirza mahallesinden kıblet tarîk-i âmm şimâlen Kaçı suyuna şarken Canibeg nâm kimesne bağına ve garben ... tarîk-i âmm münthehi bir kıt'a bağımı eşcar-ı müsmiresi ve gayrı müsmiresiyle ve cümle hukuk murafıkıyla yüz guruşa bey' bat sıhhatiyle bey' idüb ellisini nakid alub elli guruşun ... üç yüz altmış altı yüzce ...vermişimdir şimdiden sonra bağ mahdûdda ... mülki müşterisidir dedikde ... .. Hasan elmezbûrin bi'l muvâce cem'an akvâlde tasdik idecek bey' ve şiraların sübûtu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... Ağa bin Mustafa Ağa, Abdullah Efendi bin Abdi Efendi, Molla Fettah bin Mustafa Sofi, Abdulfettah Efendi bin eş-şeyh Mehmed Çelebi, Musa Efendi bin Halim Efendi, Ahmed bin Berber Mehmed, İbrahim Çelebi bin Pir Ali Çelebi ve gayruhüm huzzar

9/84a-1

Oldur ki Kal'alı İsak veled-i Davit ... Vasilikev veled-i ... nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Vasil ile ortak ... var idi iki benüm bir merkûm Vasil'in olmak üzere ... paylaştık kırk üç ... benüm ve yigirmi bir ... merkûm Vasil'in hissesi olub hisselerimizi ahz ve kabz idüb bade'l-yevm birbirimizde dava ve nizamımız yokdur var ise de ibra ve iskât etdik dedikde merkûm Vasil merkûm İsak'ı tasdik etdiği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Deli Hacı Ali, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Mehmed bin Abdullah Kethüdası Manguş, Şulme veled-i Mortahay ve gayri

9/84a-2

Oldur ki Mankub sükkânından Arslan bin Abdullah nâm kimesne Kal'alı Yusuf veled-i İlya nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Han kışlasında Balaban nâm kimesne yedinde emanet komuş bir çoram var idi merkûm Yusuf çoramı biveche almış taleb iderim dedikde merkûm Yahudi inkâr idüb çoradan gayri bende dava ve nizamın varmıdır dedikde mezbûr Arslan yedinde çoradan gayri davam ve nizamım yokdur dediği bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Deli Hacı Ali, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat el-Muhzır

9/84a-3

Oldur ki merkûm Yusuf merkûm Arslan'ın çorasını ortağım Birce Yahudi almışdır diyüb ortağının aldığına ikrâr-ı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Ağa Mustafa Ağa, Deli Hacı Ali, İbrahim Çelebi Kara Sofi ve gayruhüm

9/84a-4

... ve tereke zevce Dimitre ve ... İskender'e? ve ... Yuri
... siyah ... muhızır ...
Döşek içli telli hare kürk hasene 2
Üç gümüş sim 20
Altun yüzük sim 60
Bir sahan ... me'a ... hasene 2
... sim 6
Karaca sim 70
Müezzin sim 25
İki çatma yasdık sim 20
Basma sim 20
Köhne yazma sim 20
Kuşak sim 60
Köhne töşek sim 30
Mehr-i müeccel hasene 35
... hasene 22
... hasene 21
Urgan sim 5
... sim 5
... hasene 10
... hasene 6 sim 10
... hasene 6 sim 12
... hasene 17
Gümüş ... sim 60
Gümüş ... sim 60
Beyaz küçük perde sim 50
Yüz yasdık çatma sim 60
Basma bohça sim 15
Kettan bohça sim 15
İbrişim peştemal hasene 1
Bir ... altun yüzük sim 160
İki küçük altun yüzük sim 100
Yedi ... gümüş ... sim 65
Nakışlı gömlek sim 80
... sim 50
... sim 830
... hasene 28 sim ...
Kettan sim ...
... sim 20

9/84b-1

Halas Tilmaç dava ... .. eylediğimi billâhil azim ... ..

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Molla Mustafa

9/84b-2

Oldur ki kıbel-i şer'iden cariyeye el sagire Mevlüde ... vasi nasib olunan ... veled-i ... meclis-i şer'e sabitü'l-vekâle ... Mihail veled-i İvan ihzâr ve mahzarında takrir-i idüb kıblet Karadağ şimâlen tarîk-i âmm şarken ... bağ garben ... tarik işbu hudud-u erbaa ile mahdûda bağ mürd olan ... mülki metrukidir ... sagirenin hissesi vardır suâl olunub hesap olması muradımdır dedikde ... bin Arslan ve Toktar veled-i Ovrım şehâdetleriyle sabitü'l-vekâle Mihail veled-i İvan müvekkilim ... akçesiyle ... bağ ... iştira edüb ... akçesiyle ... alub evvel kazağa ... bağ ettirmiştir evvel bağ mahdûd ... mülkidir ... asla alâkası yokdur dedikde beyyine taleb olunub davası sabit olmak lazım olmağın Yani veled-i Batçı? ve Kuçi? veled-i Yuri li ecli'ş şehâde hazırlar olub vekil mezburun ... muvaffak ... hal hayatında ve kemal sıhhatinde ikrârına şehâdetleri hayz-ı kabulde vakî olub ... mülki olmak üzere hükm olunduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Efendi bin eş-şeyh Mehmed Efendi Abdülfettah Efendi Hevace mekteb, Deli Hacı Ali bin Mustafa, Bekir bin Arab Yusuf, ... Çelebi eş-şeyh Abdülhalik, ..., Perçiva bin Kostandin, Basgil bin Köste

9/85a-1

Oldur ki Kal'a yahudiyandan İsak veled-i Avrahim nâm Yahudi Yako veled-i Avrahim nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Yako'nun üzerinde yigirmi beş guruş elli akçe vacibi'l edâ deyn var idi bi't-tamam diyüb edâ ve kaza etdim suâl olunub sicil mahfuz kayd olunması muradımdır dedikde gıbbe's-suâl merkûm merkûm Yako İsak elmerkûmu tasdik idüb yigirmi guruş elli akçe hakkı bi't-tamam ahz ve kabz etdim bade'l-yevm İsak elmerkûmde temin merkûme mütealik dava ve nizamım yokdur diyüb ikrar kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofî, Rüstem Halife bin Abdullah, Pir Ali el-Muhzır bin Zülfikar

9/85a-2

Oldur ki Kâtib el-Divan Hazret Han Mahallesi sükkânından Ayşe bint-i Ramazan nâm avret mahalle-i mezbûre sükkânından Ayşe bint-i Şaban nâm avreti meclis-i şer'i şerife ihzâr ve üzerine takrir dava idüb sabahdan çeşmeye su almağa vardığımda işbu Ayşe beni biveche ... yok iken döğüb ve söğüb ali ... avrete yerimi açub ... eyledi suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl bade'l inkâr Ayşe'yi mezbûreden beyyine taleb olunub ricalden Hacı Hasan bin Mehmed Abdülnafi bin Şaban Mustafa bin Mehmed ve İvaz bin Ali nâm kimesneler li ecli'ş şehâde hazıran olub işbu ise işbu Ayşe'yi döğdüğüne ve söğdüğüne ve avret yerlerin keşif ettiği bizler şahidleriz şehâdet dahi ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer'ie etdiklerinde ... şartı'l kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub takrir-i şedid ile hükm olunub kayd.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat el-Muhzır ibn-i Rahmet, Pir Ali el-Muhzır, El-mezbûrun

9/85a-3

Mustafa ve tereke ... ve ... Saliha ve zevce ...

Muhallefât:

Nakışlı bogasi kaftan sim 80	Nakışlı bogasi taşlı ... kürk sim 80	Tüfenk mea levazımı sim 80	Nacak balta sim 10		
Nakışlı kebe hasene 1	İki zenbil sim 6	Sarı fistan sim 3	Siyah ... sim 20	Beyaz ... sim 20	Beyaz ... sim 20
Kulplu bakır kazan sim 30	Kulplu bakır tava sim 20	İki köhne hasır sim 30	Dört kaşık bir ... sim 5	Beş ... çanak sim 6	
Bir kalbur bir elek sim 2	Ağaç huni sim 5	Yarım kayış sim 2	Büyük kutu sim 25	İki küçük kutu sim 15	
İki ... sim 15	Dört ... ... ağaç sim 10	Bir araba odun sim 20	... .. köhne ... yurt yeriyle hasene 30	... gurus 53 sim 6	

9/85b-1

Oldur ki Kıytaş Ağa Mahallesi sükkânından Mustafa nâm kimesne fevt olub metrukatı tahrir olundukda elli üç gurus altı akçe metrukatı çıkub seksen altun zevcesine mehr-i müeccel deyni olub iki yüz akçe mescide deyni olub iki yüz akçe mescide zevcesi verecek olub baki terekesin seksen altun mehir için kabûl idüb bakisin beyyine etdiği kayd şude. Fî evâsıt Saferü'l-hayr min şehür sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kaplan Dede bin Hüseyin, Hacı Osman bin Mehmed, Debbağ Ahmed bin Abdullah, Pir Ali el-Muhzır

9/85b-2

Oldur ki Hüseyin nâm çinganenin ... ve Kadir nâm bint-i sagirelerinin Raziye ve validesi olan Hacı Bike bint-i Hüseyin sagiran mezbûranın nafaka ve kisveye ihtiyaç olmak ile şer'an nafaka takdir olmak muradıdır dedikde ... .. metrukatıyla ... yevmi ikişer akçe ve Kadir'e birer akçe takdir olunub vakt-i ... istidane Hüseyin sagirde ... virilüb kayd şude. Fî yevmü's-sami ve işrin min Saferü'l-hayr sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Ağa bin Mustafa Ağa, Fazlı Çelebi Halim Ağa, Abid Efendi, Hacı Bekir, Abdi Efendi, İbrahim Çelebi Kara Sofi

9/85b-3

Oldur ki Hacı Alizade Hacı Hacı Mustafa Seyid Mahmud Efendi el-hafızı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Cami-i Kebir kurbunda Hatib Efendi elmezbûrin dükkânlarına muttasıl kıblete Hatib Efendi elmezbûrin dükkânı ve şimalen tarîk-i âmm ve şarken Cami-i Şerife giden sokak ve garben yine Efendi elmezbûrin dükkânıyla mahdûd bir bab dükkânım cem'an tevâbi levahık ile Hatib Efendiye yüz yigirmi guruşa batı bey' idüb kabz-ı semen mahdûd ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde mezbûr Hatib Efendi mezbûr Hacı Mustafa'yı cem'an kelâmını tasdik ve tahkik idecek bey şirlarının sıhhati mukarrer oldukda dükkân el mahdud Hatib Efendi elmezbûrin mülki müşterası olmak üzere kayd şude. Fî tarih elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülvahab Çelebi el-katib bin Mahmud Efendi, Molla Fettah bin Mustafa Sofî, Zileli Hacı Mehmed, Mehmed efendi eş-şeyh türbedar

9/86a-1

Oldur ki Kıbtiyandan Murteza bin Sarvan nâm çingane Vasil'i kızı Nesli nâm avret damadları Ahmed bin Mustafa nâm çinganeyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu zevcesi Boğdan fevt olub ... babası ve anası ve zevci kalub zevci zimmetinde otuz altun mehr-i müeccele çıkub on altun Ahmed elmezbûr hissesine on beş altun babasıyla anası hissesine isâbet idüb merkûm on altunun on altunu babası mezbûr Murteza hissesine isâbet idüb mezbûr Murteza hisse-i şer'iyeme isâbet iden on altun hakkımı işbu damadım Ahmed'e hibe etdim bade'l-yevm dava ve nizamım yokdur diyüb hibe etdikde Ahmed elmezbûr dahi kabul idüb ve validesine isâbet iden beş altun dahi kıymet olunub zevci mezbûr Murteza hissesine yüz akçe düşüb üç oğlu iki kızı kalub oğlu hissesine birer altun kızları hissesine altışar akçe isâbet idüb Murteza elmezbûr yüz akçe hissesini kızı Nesli'ye hibe idüb kendine altmış akçe düşüb cem'an iki gurusunu Ahmed elmezbûrda ahz ve kabz idüb bade'l-yevm dava ve nizamım yokdur dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Çelebi bin Hasan Ağa, Murtaza bin Ali, ... Kara Mehmed, ... bin Hüseyin

9/86a-2

Oldur ki Sulu Kuba sükkânından Tat ağası Divan Mevlüd Ali bin Emir Ali nâm kimesne Akmesicid sükkânından Sultan muhtar Sefer Ali bin Davut nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu ... canibinde ... urus ... benüm mülkimdir tarih-i kitabdan dört sene mukaddem mülkimden gayb olmuş idi halâ işbu Sefer Ali yedinde buldum ihkak hak olmak muradımdır dedikde gibbe'l istintâk mezbûr Sefer Ali bin ... Akmesicid sükkânından Ramazan nâm kimesneden bir ... verüb iki gurusu ... alub ... aldım bunun dediği malûmum değil dedikde mezbûr Mevlüd Ali'den beyyine taleb olub ricalden Fazlı bin Abdullah ve Murteza bin Abdullah nâm kimesneler işbu ... işbu Mevlüd'ün mülkidir bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer'ie etdiklerine ... şer'i edâ kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî oldukdan sonra mezbûr

Mevlûd merkûmun ... .. mülkünden ihrac etmediğine yemini billâhil azim idecek merkûm ... Mevlûd Ali elmezbûrin mülki olduğu sabit oldukda Sefer Ali elmezbûrin bundan ahz olunub Mevlûd Ali elmezbûre teslim olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Ağa bin Mustafa Ağa, Fazlı Çelebi bin Halim Ağa, Fettah Efendi bin Mustafa Sofi, İbrahim Çelebi Kara Sofi ve gayruhüm

9/86b-1

Oldur ki Laka sükkânından Estefan veled-i Abdullah Bogos nâm acem taciri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Bogos'a iki yüz akçe kıymetinde yedi değirmi çerşikar emanete vermiş idim taleb iderim dedikde Bogos elmerkûm inkâr idecek Estefan elmerkûm beyyinden acz olub Bogos elmerkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-merkûm

9/86b-2

Oldur ki Harami köyü sükkânından Beyazıd ibn-i el-Hâc Abdullah nâm kimesne Manguş sükkânından Efendi Beg veled-i Bayate nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarından takrir-i güftâr idüb karye-i Deveci'de vakî bir kıt'a bağımın hudud-ı beyan olunur kıblet Hıdır Efendi ile Abdülselam Molla mülki ve şimâlen Kırım Gazi mülki ve şarken merkûm Efendi beg mülki ve garben vakıf çayır işbu hudud-ı erbaa ile mahdûd olan bağım cem'an hukuk murafıkıyla işbu Efendi Beg'e altmış dokuz altuna bati bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm bağ sabit oldukda benüm alakam kalmayub merkûm Efendi Beg'in mülki müşterisi olmuşdur keyf mâ yeşâ tasarruf etdi dedikde merkûm Efendi Beg bağ elmezbûr ... yedi menval muharrer üzere cem'an kelim tasdik idecek bağ şiralarının sıhhat ve lüzum takrir ve tahkik oldukda bağ mahdûda merkûm Efendi Beg'in mülki müşterisi olmak üzere kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, Deli Hacı Ali ve gayruhüm

9/86b-3

Oldur ki Küçim Ağa köyünden Zor Akay bin Halil Sofi Kubazi sükkânından Abdi bin Hüseyin nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Abdi'den Macar Seferinde bir başlı? at göndermiş idim benüm ... etmiş taleb iderim ... Abdi elmezbûr iki günde üç günde bir kere ... vermiş ... bin ... benüm ziyade ... .. oldu dedikde merkûm Zor Akay ben demediğine yemini billâhil azim idecek ... hükm olunub kayd.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Fettah, İbrahim Çelebi Kara Sofi, Bolat el-Muhzır

9/87a-1

Oldur ki Davit nâm acem zımminin Avrahim nâm yahudide sabit otuz yedi gurusuna yigirmi gün vade verilüb kayd şude. Fî yevm er-rabi min Saferu'l-hayr yevm ... sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fazlı Çelebi Halim Ağa, Abid Beşe el-Naib, Bolat el-Muhzır ve gayruhüm

9/87a-2

Oldur ki Ferahkirman sükkânından ... veled-i Kirkor nâm zımni Mayrem sükkânından ... oğlu Barçekva nâm zımniyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Barçekva'dan elli vukıyye bir altuna olmak üzere üç ... iştira idüb yetmiş altı guruş nakid verüb ... boşandıktan sonra ... ziyade çıkarsa baki akçesin verüb eksik çıkarsa tekrar inkâr idecek idim halâ ... .. yetmiş bir guruş hakkı çıkdı beş guruşum aldım bade'l-yevm birbirimizde dava ve nizamımız yokdur dedikde merkurum Barçekva ... elmerkûm tasdik kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Fazlı Çelebi, Halim Ağa, Bolat bin Rahmetullah, Zülfikar el-Muhzır

9/87a-3

Oldur ki ... bint-i ... meclis-i şer'i şerife ... veled-i Dimitre'yi ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Dimitre'den ikişer ... ve ahz ve kabz ... kıblet ... Yuri şarken Parçekva veled-i Bagdesar garben bağ mezbûr mülkine ve şimâlen ... ve şimalinde olan arzı haliyesiyle yüz altmış altı guruş iştira etmişdir suâl olunub cevab alub kayd-ı sicil olunması muradıdır dedikde ... elmesfûr ... müşteriyi cem'an kelâmında tasdik idecek cem'an tevâbi ve murafıkıyla bağ mahdûd ... mülki müşterisi olduğuna hükm olduğuna kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Berber Mustafa bin Ahmed, Bolat bin Rahmet, Abdi Beşe Efendi bin Mustafa Efendi, ... babası? bin veled-i Tudor, İvan bin Giregor İskender bin Mihail

9/87a-4

Oldur ki Nehr-i Kaçı'da Cangiran sükkânından Nur Mehmed bin el-Hâc bay Mehmed nâm kimesne alçak boylu ak sakallu gök gözlü sol kolunun bir parmağı sakat Macaru'l-asl İstefan abd-i memlükini meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu abd-i memlüküm İstefan elli guruşunu alub azad etdim bade'l-yevm İstefan elmerkumde hakkım ve bervechil hakkım yokdur kendi başına çare olub keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfıdır diyüb bi't-tav ve'r-rıza ikrâr idecek İstefan elmerkûm Sefer mezbûr Nur Mehmed'i ikrâr meşruhunda veceati ve şıgay? tahkik ve tasdik idecek İstefan elmerkûmun itâkıyla hükm olunub kayd olundu. Fî evâil Saferü'l-hayr sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kaplan bin Hüseyin, Kırım Gazi ibn-i Kara, Bolat el-Muhzır bin Rahmetullah

9/87b-1

Oldur ki tüccardan ... Hacı Ali bin Mustafa nâm kimesne Bağçesaray mahallesinde Rumiyan mahallesi sükkânından Manuş veled-i Bayram nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mahalle-i merkûmde vakî kıblet tarîk-i âmm ve şimâlen Kaya ve şarken Yuri ve garben Lefter mülkde ile mahdûd olub ve şetm için merkûm Manuş'da yüz bir guruşa iştirâ etdiğim darımı dahilinde taş ... ve üzerinde çatma hanesiyle cem'i hukuk murafıkıyla iki yüz on gün vade ile işbu iki kardaşı Yuri ve Lefter veled-i Bayram nâm zımmiler kefil bi'l-mâl olmak üzere bey' ve teslim etdim merkûm Manuş iştirâ ve kabz etdi ve merkûman dahi kefil oldular dedikde merkûm Manuş Hacı Ali elmezbûri tasdik ve tahkik idecek bey şiralarının sıhhat ve lazum mukarrer olub merkûman Yuri ile Lefter bizler yüz yigirmi beş guruşa kefil bi'l-mâl olduk iki yüz on günde merkûm Manuş vermez ise bizler veririz dedikde mâ hüve'l vakî bi't-taleb kayd olundu. Fî yevmü's sami min Saferü'l-hayr sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban bin ..., Bolat el-Muhzır bin Rahmetullah, Girgör veled-i Sefer

9/87b-2

Oldur ki Ahmed Ağazade Mustafa Çelebi'den ikrârı atiyel beyan Mustafa Çelebi ibn-i Ali Efendi ve Abdülhakim şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Abdulveli bin Murad Osman Çelebi ibn-i Hasan Ağa'yı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... mezbûr Mustafa Çelebi Nehri Kabartay'da Ağaç Köyün yukarı tarafında Abdalcibrân hudud-u erbaası malûm olub babası Ahmed Ağadan ... olan bağdan hissesini işbu Osman Çelebi'ye yigirmi üç altuna bey' ve teslim ve semen merkûm ahz ve kabz idüb bey' ve teslim ve semen merkûm ahzına ve kabzına ikrâra beni vekil etmişdir dedikde mezbûr Osman Çelebi vekil mezbûr Abdülvasi'yi cem'an kelâmında tasdik ve akvâlinde tahkik idecek bağ mahdûd merkûm Osman Çelebi'nin mülki müşterası olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, el-Hâc Mehmed Efendi, el-Hâc ... Efendi, Abid Beşe el-Naib, Bolat el-Muhzır

9/88a-1

Oldur ki Rum mahallesi sükkânından Seva veled-i Arslan nâm zımmi Kara Sofî Yuri veled-i Seva nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i İkizoba'da Nehr-i Kaçı'nın kible tarafında Kıyat Ağa oğlu Ali Mirza'dan ortak olub hisseme değin bağım ki hudud-ı beyan olunub kıblet fırıncı Yuri mülki ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Lefter mülki ve garben İvan mülki ile mahdûd bağımı işbu Yuri'ye iki yüz guruşa batı bey' idüb kabz-ı semen madud müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde merkûm Yuri bağ merkûm ... tasdik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda bağ mahdûd merkûm Yuri'nin mülki müşterası olmak üzere kayd şude. Fî gurre Saferü'l-hayr sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin bin Şaban, Bolat el-Muhzır, Cemil bin Sefer, Mevlüd bin Karagöz, Giregor veled-i Şahin

9/88a-2

Oldur ki Papas veled-i Tudor nâm zımmi Aktacı sükkânından Hacı Bekir bin ... Hevace nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i Teri Hafız'da vakî olub kıblet ve şarken mai cari ve garben Emin Gazi mülki ve şimâlen karye-i merkûmun Yurt yeri işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olub Ayaz oğulları Ali ile Veli'den iştira ile malik olduğum bağım işbu Hacı bekire otuz altuna bey' idüb bağda ... etmiş idi halâ yine otuz dokuz altuna işbu Hacı Bekir'e bey' ve teslim etdim mezbûr Hacı dahi iştira ve kabz etmişdir dedikde mezbûr Hacı Bekir merkûm ... Papas tasdik idecek bey şiralarının sıhhati kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah bin Abdullah, Receb Sofi bin Kurban, Usta Mehmed el-Hâc, Bolat el-Muhzır

9/88a-3

Oldur ki Gurgur Reis Agya veled-i Ahvadir nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Agya'da yigirmi üç guruş hakkım var idi dokuz guruşum aldım on dört guruş hakkım kaldı vadem tamam olmuşdur taleb iderim dedikde merkûm Agya Gurgur elmerkûmu tasdik idüb on dört guruş hakkı üzerimde vardır vadesi tamam olmuşdur diyüb ikrâr idüb edâyı ... etmekle ... verülüb kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Çelebi bin ..., İshak Moşe ve gayruhüm

9/88b-1

Oldur ki Tatarköyü sükkânından Muharrem bin Abdullah nâm kimesne Kal'a sükkânından İsak veled-i Moşe nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Nehr-i Kaçı'nın kible tarafında Mehmed Çelebi'nin cariyesi ... uç canibi mai cari ve bir canibi işbu İsak ile Şulme nâm Yahudî mülki ile mahdûd olan bir kıt'acı arz-ı haliyemin cem'an tevâbi ve levâhık ve hukuk murafık ile İsak elmerkûm beş altun ile bir kabz ... malûm akçeye bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve gayri madud idüb teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde merkûm İsak mezbûr mehrimi cem'an kelâmını tasdik ve tahkik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda arz-ı mahdûde merkûme İsak elmerkûmun mülki olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Çelebi bin Ali Bölükbaşı, Mehmed Mirza bin Mustafa Ağa, Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır, Balaban veled-i Lefter Seva veled-i Çolpan

9/88b-2

Oldur ki Hasan Bölükbaşının Tokatlı Yusuf nâm duhancıya verdiği duhanı tezkiresi gelüb Azağa gidiyoruz Bölükbaşının duhanı odadadır teslim olunub diyüb sipariş eyledikde zeyl kitabda mesfûr ... olan Müslümanlar huzurunda mahzar Bolat varub kantara verilüb doksan beş vukıyye duhanı bölükbaşı elmezbûre teslim olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Duhancı Mehmed Çelebi ..., el-Hâc Ahmed bin Halil, el-Hâc Mustafa, el-Hâc Ali, Hüseyin Bölükbaşı

9/88b-3

Oldur ki Maryem sükkânından ... oğlu Parçekva nâm zımmi Ferahkirman ... veled-i Kirkor'u ihzâr idüb merkûm ... zımmiye üç fuçı ... vermiş idim taleb iderim dedikde merkûm ... üç fuçı ... ... verdiği gerçek ... ... akçesinin nısfını kendi verecek olmuşdur hemen ... almışımıdır diyüb bade'l inkâr beyyinden acz olub ... oğlu yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Musa Efendi Halim Ağa, Bolat el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/88b-4

Oldur ki Acem zımmilerinden Davit veled-i Agob nâm tacir Avrahim veled-i Arslan nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm yahudide kırk yedi guruş hakkım var idi on guruş aldım otuz yedi guruşum taleb iderim dedikde merkûm Yahudi Davit elmerkûmu tasdik idüb altı altın bir sandık ağacı bir altına üç ağaç iki ... vermişimdir kabûl idüb almışdır on guruş kardaşına havâle etmişdir verdim bakiyesin alsun dedikde maada elmerkûm inkâr idüb Yahudi elmerkûm beyyinden acz oldukda maada elmerkûm yemini billâhil azim idecek otuz yedi guruşunu edâ ile hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Fazlı Çelebi Halim Ağa, Abid Beşe el-Naib, Bolat el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/89a-1

... artub kalan iki yüz altmış iki guruşun ... ve ... bana munhasır olduğu kimesnedir ... olmaz ise ve hasebiyle ... ... yemin ider dedikde Yasef elmezbûr Duhancı Hacı Behram el-Hâc ... tasdik idüb meblağ mezbûr alub virmek matlubumdur dedikde Hacı Behram ... ikrâr muteber olub gıbbe'ş-şer'i suâl meblağın ... dediği kimesneye verdiği lazım olmağla meblağ mezbûrin Yasef elmerkûme verilmesiyle hükm olunub tamamı hazır Mehmed ... meblağ mezbûr Behram el-Hâc elmerkûme verilüb andan Yasef elmezbûra aluverildi.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Murad bin Allahberdi, Molla Hacı Gazi bin Kıytas, Molla Ali bin Mustafa, Zülfikar Hacı Mehmed bin Karagöz, Bayram Ali kethüdası Sefer Gazi Efendi elmerhum

9/89a-2

Oldur ki Kefe sükkânından Kösten veled-i Aydın nâm zımminin orta boylu gök gözlü çapık burunlu sarı kaşlı buğday önlü başının sağ tarafı beyaz nişanlı Russü'l-asl Nasraniye'l mille Arslan bin Abdullah nâm gulam mezbûr Kösten zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Kösten beni azad etmişdir suâl olunub itknâmem almak muradımdır dedikde merkûm Kösten inkâr idecek Beg Temir bin Ali ve Hüseyin bin Musa nâm kimesneler işbu Kösten işbu Arslan nâm gulamını azadım olunub diyüb azad ettiğine bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb edâ-ı şehâdet-i şer'iyeye etdiklerinde şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub Arslan elmezbûrin itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran, el-Hâc Osman bin Mehmed, Mevlüd bin Mehmed, Sefer bin Muharrem, Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/89a-3

Oldur ki Manuk nâm zımmi Mortahay nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm yahudide doksan akçe hakkım var taleb iderim dedikde merkûm Yahudi inkâr idecek Manuk elmerkûm beyyinden acz olub merkûm Yahudi yemini billâhil azim ile halâsı olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Murat imam Şehreküstü, Hasan el-kâtib mahalle Şehreküstü, Bayram Ali sancak? ve gayruhüm

9/89b-1

Oldur ki Şehreküstü mahallesi sükkânından olub bundan akdem fevt olan Türk Mehmed nâm kimesnenin vasi ... olan Mehmed bin Hüseyin Sofî nâm kimesnenin veceatı üzere hayati Molla Murat bin Allahverdi Abdullah bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetiyle sabit oldukda vasi mezbûr Mehmed Ramazan bin Ali nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr müteveffa Mehmed ve vecaat idüb işbu kıblet Ağa ... ve şimalen tarîk-i âmm şimâlen tarîk-i âmm ve şarken yine tarîk-i âmm ve garben ... ile mahdûd bey' idüb ... .. Şehreküstü mahallesinde olan mescide vakıf olub diyüb beni dahi ... etmişdir merhum oldukdan sonra dar Mehmed ... Ramazan elmezbûre sekiz buçuk gurus bey' idüb teslim mübeyyi ve kabz-ı semen etmişdir semenini üzerine ... baki üç altun kaldıkda mescid mümaileyh mütevellisi olan Sefer Ali'ye teslim etmişdir dedikde Ramazan elmezbûr Mehmed elmezbûri tasdik idecek beyanın sıhhati üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran Sefer Ali bin Piyale, Bayram Ali ..., ...bin Abdullah, Çıkrıkçı Sefer Ali, Halil bin Cemil

9/89b-2

Oldur ki Kalmatay sükkânından ... bin İbrahim Şumail veled-i Avrahim yahudiyi ihzâr idüb kırk beş ... .. ikişer akçe kira getürmüş idim birer buçuk akçe veriyor ... otuz üç ... akçesin ... dedikde merkûm Yahudi ... bir buçuk akçe otuz üç ... getirtmiştir dedikde ... maada elmezbûr beyinden acz olub bir buçuğundan ziyadeye tutmadığına otuz üç ... ziyade olmadığına merkûm Yahudi yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/89b-3

Oldur ki Yani veled-i Yuri nâm zımmi Sefer Ali bin Hüseyin nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Sefer Ali beni dögdü ve urub başım yardı dedikde mezbûr Sefer Ali merkûm zımmi bana ... etdi ben dahi urub başım yardım dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/89b-4

Oldur ki debbağ (silik) nâm kimesnenin Devletgeldi bin Abdullah nâm Çorası mezbûr ... meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu ... beni azad etmiştir suâl olunub dedikde bade'l suâl mezbûr inkâr idecek gulam elmerkûm beyinden acz olub... elmezbûr yemin ... idüb azad etmediğine yemini billâhil azim idecek âdem itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/90a-1

Oldur ki mahalle-i Bağçesaray mahallesinde mahalle-i debbağ mahallesinde debbağ Hacı Ali Mescidi imamı olan Dos Akay Molla bin Akay Mehmed Salacak sükkânından İsa'yı Beşe bin Çerkez Sefer Gazi'yi? meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Salacak'da büyük ... vakî kıblet han ... dağ şimâlen tarîk-i âmm ve şarken Arnavut oğlu İbrahim Çelebi'nin bağçesi ve garben ... mülki ile mahdûd bağçemi bir küçük çatma eviyle ve eşcar-ı müsmiresi ve gayri müsmiresiyle mezbûrin babası Sefer Gazi'ye? tarih-i kitabdan dokuz sene mukaddem seksen üç altuna bey' idüb kabz-ı semen teslim mübeyyi etmiştir benüm alâkam yokdur mezbûrin mülki müşterisidir keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dedikde mezbûr Sipahi Beşe mezbûr Dos Akay Monla'yı tasdik ve tahkik idecek bağçeyi mahdûd Sefer Gazi elmerkûmun mülki müşterisi olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Arab Bekir bin Arab Yusuf, Veli Bin Ömer, Receb bin Hacı Hüseyin, Bolat el-Muhzır

9/90a-2

Oldur ki Ulaklı sükkânından ... oğlu Arslan Hacı Hamdi'yi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Beşterek'de karye-i Hüseyin Hacı'da vakî olub ... hudud-u erbaası malum dört pay yerimizi ve karye-i merkûm içinde vakî olub ... hudud-u erbaası malum kışla

ve yurt yerimi ... .. ve cem'an hukuk murafıkıyla mezbûr Hacı Hamdi'ye altmış altun ile bir kabz ... malûm bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve gayri madud idüb müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm arz merkûmde alâkam kalmayub Hacı elmezbûrin mülki müşterisi olmuştur keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Hacı Hamdi Arslan elmezbûr kelâm meşruhunda tasdik ve tahkik idecek bey şiralarının sıhhati takrir olub arz merkûm Hacı elmezbûrin mülki olmak üzere hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Dede ibn-i Hasan, Mustafa bin Ahmed, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır

9/90a-3

Oldur ki Seyid Gazi Mirza ibn-i Osman Ağa tarafından ... bin Mehmed Şaban bin Sehrab Atalık şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle Mustafa bin Ali mümaileyh Seyid Gazi Mirza'nın orta boylu koyun gözlü sivri burunlu müşarünileyh Yahudi asl müslimil mille Şahbaz bin Abdullah nâm abd-i memlûkini meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim mezbûr Seyid Gazi Mirza işbu Şahbaz hasbetillahil azim ve taleben rızai'l kerim itâk idüb sair ahrara ilhak etmiştir bade'l-yevm müvekkilim mezbûr mezbûr Seyid Gazi Mirza'nın Şahbaz elmezbûr ... hakkı yoktur keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dedikde mezbûr Şahbaz vekil mezbûr Mustafayı kelâm meşruhunda tasdik ve tahkik idecek Şahbaz elmezbûrin itâkıyla hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran, el-Hâc Fetullah bin el-Hâc Ramazan, Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır, Usta Bayram bin Musa, Siyami bin Mehmed ...

9/90b-1

Oldur ki tuz emini Piyale Emmini ... Reis ibn-i ... Reis nâm zimmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu ... babası ... yüz yigirmi altuna iki bin dört yüz çuval tuz bey' temin mezbûr yüz yigirmi altundan bir sene almadım metrukatı merkûm ... şer'an taleb iderim diyüb nakli şer'e getir dedikde merkûm ... babam ... metrukatından bana hibe kalmış değildir diyüb inkâr idecek Müslümanlar ... idüb on beş guruş ile ... idüb on beş guruş tarafından razı bedel ... on beş guruş merkûm ... Piyale mezbûre teslim idecek mezbûr dahi ahz ve kabz idüb bade'l-yevm semen ... müteallik merkûm ... ve babası ... metrukatında dava ve nizamım yokdur var ise de ibra ve iskât etdim dedikde mezbûrlerinin hallerinin sıhhati mukarrer oldukda bade'l halâsını teslim ve ikbâz ve ... ve istifa ve ibra ve ... kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Ali ... bin Mustafa, el-Hâc Fetullah bin el-Hâc Ramazan, Hüseyin bin Abdullah, Hasan Dede ibn-i Mustafa, Mehmed bin Mustafa ..., Pir Ali el-Muhzır, Zülfikar el-Muhzır ve gayruhüm

9/90b-2

Oldur ki Hacı Bayram meclis-i şer'i şerife ... .. Hacı Mehmed bin ... el-Hâc bin Musa'yı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb ... karındaşım Hacı fevt olub ... alursa ... terekese ... olunub benim ... bana virilüb bakisine dahi ... .. bin ... .. bakiye ... merhumun ... karındaşı Ramazan el-Hâc'ın ibn-i calibesi Yasef vardır hesabü'l baki kalan iki yüz altmış iki guruş ... demekle işbu ... Hacı Mehmed'e emanet verilmişdir hala işbu hazıru'l meclis Yasef Ramazan el-Hâc elmüteveffanın oğlu (eksik hüküm)

9/91a-1

Oldur ki Rumiyan mahallesi sükkânından Seva veled-i Arslan nâm zımmi Yuri veled-i Seva nâm zımmi tarafından İvan veled-i Kirkor ve Binyad veled-i İvan nâm zımmiler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Kirkor veled-i Şahin nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife idüb karye-i İközoba karşısında vakî bağımı hudud-ı beyan olunub kıblet fırıncı Yuri mülki ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Lefter mülki ve garben Yuri elmerkûm mülki ile mahdûd olan bağımın ortasında sınır idüb ... kendüm taraf garbında olan ... Yuri ... muttasıldır cem'i hukuk murafıkıyla mezbûr Yuri'ye yüz muamele guruşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen mahdûd ve teslim mübeyyi mahdûd etdim dedikde vekil mezbûr Karagöz ... elmezbûr ... tasdik idecek bağ mahdûda Yuri elmerkûmun olmak üzere kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-merhuman, Can Mirza ibn-i Ak Mirza karye ...

9/91a-2

Oldur ki ... bint-i Şaban nâm avret Mahmud bin Yahya nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Mahmud benüm ... .. diyüb bir nakışlı don nakışlı uçkuruyula bir nakışlı gömlek bir nakışlı ... bir altun doksan akçe ider idi merkûm almış benü haberim yok ... İvaz harç etmedi dedikde merkûm Mahmud bir ... elli bir baş ... İvaz vermemiştir dedikde mezbûre ... inkâr idüb Mahmud elmezbûr beyyinden acz olub ... elmezbûre yemini billâhil azim idecek mucibiyle hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Can Mirza Mirza, ... bin ..., Bolat el-Muhzır

9/91a-3

Oldur ki Beşev sükkânından Çolpan veled-i Toktar Yuri veled-i Manguş nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Yuri verub bir öküzümün boynuzun dibinden kırdı olmadığı zaman bu sene ... kaldı suâl olunub ihkak hak olmak muradımdır dedikde gibbe'l suâl merkûm Yuri işbu Çolpan'ın öküzünün boynuzun urub dibinden ben kırdım ölürse ... diyüb ikrâr kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi ibn-i Murtaza Efendi, Bolat bin Rahmetullah

9/91a-4

Oldur ki Ermeniyan mahallesi sükkânından Semavin veled-i ... nâm zımmi Beşe Murat veled-i Handerac nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb İkişoba karşusunda Arslan Ağa'nın ön kurbundan vakî bağım hudud-ı beyan olunur kıblet Veli Yusuf mülki ve şimâlen Temir mülki ve şarken Lefter mülki ve garben olub mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bağım cem'an tevâbi ve levâhık ve hukuk murafıkı ile merkûm Beşe Murat'a yetmiş dokuz gurus bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde merkûm Beşe Murat Semavin elmerkûmu cem'i kelâmında tasdik idecek bey şiralarının sıhhati sübûtu kayd olundu tarih elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Arslan Molla bin Ömer, Bolat el-Muhzır, ... veled-i Murat ve gayruhüm

9/91b-1

Oldur ki Beşe Murat veled-i Handerac zımmi ... olan ... veled-i Murat'ı vekil etdikde merkûmun kabul kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/91b-2

Oldur ki karye-i Laz bay sükkânından Hüseyin bay Sofi ibn-i Arslan nâm kimesne Teberti sükkânından Rüstem bin Devrin Ali Sofi nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb karye-i Laz bay'da vakî olub hudud-u erbaası malum olan yurt yerimi üzerimde olan evleriyle ve ... ve holuyla ve bir kesik samanlı? ve bir kesik ... ve kuyuda hak şeriyle ... hudud-u erbaası malum kırk kesik yerimi mezbûr Rüstem doksan üç altın ile kırk akçeye bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen teslim mübeyyi eyledim dedikde mezbûr Rüstem Hüseyin Bay Sofi elmezbûri cem'i kelâmında tasdik idecek sıhhati bey ve şiraları mukarrer olduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Molla Arslan bin Ömer, Bali Halife bin Emin Ali el-Hâc, Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/91b-3

Oldur ki karye-i Mehmed Beşe Ağa sükkânından Saliha bint-i Canbeg Yazıcı nâm avret tarafından Toktamış Sofi ibn-i Abdullah Abdi bin Hüseyin şehâdetiyle ikrârı atiyel beyana sabitü'l-vekâle Abdi Beşe bin Canbeg nâm kimesne mezbûre Saliha'nın orta boylu koyun gözlü buğday önlü kogür bıyıklu matruş... Çerkezil asl müslimil mille Muzaffer bin Abdullah nâm abd-i memlûkini meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim mezbûre Saliha işbu abd-i memlûki Muzaffer hasbetillahil azim ve taleben rızai cem'an malından azad sair ahrara ilhak etmişdir üzerinde hak velâdan gayrı hak yokdur huzur katında? itkını ikrâr idüb itknâmesini alursa tarafından beni vekil etmişdir diyüb bi'l-vekâle ikrâr idecek merkûm Muzaffer vekil mezbûr Abdi Beşe ... cem'an kelâmında

tasdik ve tahkik idecek Muzaffer elmezbûrin itâkıyla hükm olunub olundu. Tarih elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Sadi Efendi bin Abdi Beşe Efendi, El-mezbûran, Bolat el-Muhzır, Hüseyin bin Ali Sofi

9/92a-1

Oldur ki Yuri veled-i Seva nâm zımmi tarafından sabitü'l-vekâle İvan veled-i Karagöz Seva veled-i Arslan ve Karagöz veled-i Şahin ve Lefter veled-i Hüdaverdi Seva veled-i Papas nâm zımmileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb İkizoba karşusunda Kıyat Ağa oğlu Ali Mirza'dan olan ortak bağımız pay etdiğimizde kıblet fırıncı Yuri ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Seva mülki ve garben İvan mülki işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bağ merkûm Yuri'nin hissesine düşüb mülki olmuşdur merkûmların alâkası yokdur ve şimal tarafında ... yüz kulaç ... on altı kulaç ... yerde yarım pay hissesi vardır suâl olunub sicil hüccet olmak muradımdır dedikde gibbe's-suâl merkûmun zımmiler vekil merkûm İvan'ı tasdik idecek bağ mahdûd merkûm Yuri'nin mülki olmak hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/92a-2

Oldur ki İvan veled-i Karagöz Seva ve Karagöz ve Lefter ve Seva ve Parçekva nâm zımmileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i İkizoba karşusunda Kıyat Ağa oğlu Ali Mirza'dan aldığımız ortak bağımız bostanımızda pay etdiğimizde kıblet fırıncı Yuri mülki ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Yuri veled-i Seva mülki ve garben Sihakı ve Kaplan nâm kimesneler mülki işbu hudud-u erbaa mahdûd olan bağ benüm hisseme düşüb benüm mülkim olmuşdur merkûmların alâkası yokdur ve şimal tarafında ... yüz kulaç ve ... on altı kulaç ... müşterek yerimizdir arabamız ve atımız ve öküzümüz ... mülkimizdir suâl olunub sicil-i hüccet olmak muradımdır dedikde gibbe's-suâl merkûmun zımmiler İvan elmerkûmu cem'i kelâmı tasdik ve tahkik idecek bağ mahdûd merkûm İvan'ın mülki olmak üzere hükm olunub kayd şude. Fî evâsıt Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/92a-3

Oldur ki Kal'a yahudiyandan Moşe ... veled-i Menahim nâm yahudinin kayınvalidesi ... bint-i Moşe nâm yahudi tarafından Avrahim veled-i Yako ve İlya veled-i Yefuda nâm Yahudiler şehâdetiyle ikrârı atiyel beyana sabitü'l-vekâle Moşe veled-i Avrahim nâm Yahudi merkum Moşe ... nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim merkûme ... kızı işbu Moşe ... zevcemi ... nâm Nasraniye fevt ... merkûme ... Sultan nâm Nasraniye fevt olub merkûmatının metrukatlarından ne ise

merkûme ... hisse-i şer'iyesini bi't-tamam ahz ve kabz idüb damadı merkûm Moşe ... dava ve nizamım yokdur var ise de ibra ve iskât etmişdir merkûmatının metrukatından hissesini ahz ve kabz ettiğini damad merkûm Moşe ... dava ve nizamını ibra ve iskât ettiğini huzur katında? ikrâre tarafından beni vekil etmişdir dedikde merkûm Moşe ... vekil merkûm Moşe veled-i Avrahim'i cem'an kelâmında tasdik ve akvâlinde tahkik idecek merkûme ... merkûmatın kızları ... ile ... metrukatından hissesini ahz ve kabz ettiğinin sübûtuyla ve damadı Moşe ... dava ve nizamını ibra ve iskâtının lüzumuyla kayd olundu. Fî Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: El-merkûman, Sekban Arslan el-Halim bin Derviş, Gazi Bolat bin Mehmed Eskiuyurtlu

9/92b-1

Oldur Ali Beşe bin Abdülbaki Çelebi tarafından Toktamış bin Ramazan ve Şaban bin Sefer nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle babası Abdülbaki Çelebi ibn-i Molla Ali Efendi kendi ahline ve oğlu Ali Beşe elmezbûrdan vekâlet ve mezbûr Abdülbaki Çelebi'nin buluşuna? mukarrer ... ve Kutlu Beşe Abdülkerim Çelebi ibn-i Abdülkadir Çelebi'yi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb ... otuz üç ... dimekle marûf ... vakî olub mülki ... olan kışlamız ki hudud-ı beyan olunub kıblet baba mezbûranı ve şimâlen ... ve şarken Kızılciğer ve garben Derya işbu hudud-u erbaa ile mahdûda olan ... kışlanın nısfı Şulme'yi ki bizüm mülki müşterikimizdir cem'an tevâbi levâhık ve hukuk murafıkıyla işbu Abdülkerim Çelebi'ye iki yüz guruş ile yigirmi guruş kıymetinde bir donluk saire ... bey' bat ile bey' etdik ve semeni merkûm iki ... guruş ile çukayı ahz ve kabz etdik ve bey' elmahdûdu layıkıyla teslim ve ikbâz etdik mezbûr dahi ahzı kabz etmişdir ve mezbûr Abdülbaki Çelebi'nin ... Han ve Emine nâm sagire kızlarının kışlası elmerkûmda hisseleri olub nafaka ve kisveleri kışlası elmerkûmda olan hisselerine munhasır olub sair Birceleri olmadı Osman Çelebi ibn-i Hasan ve merkûman ... Beşe ve Toktamış ve Şaban nâm kimesneler ile sabit olub mezbûran sagirelerin hisseleri canib-i şer'iden azad verilüb babaları ve ... olan Abdülbaki Çelebi mezbûranın hisseleri dahi bey' merkurde dahildir onların hisseleri dahi Abdülkerim Çelebi'nin mülki olmuşdur dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Abdülkerim Çelebi mezbûrun Abdülbaki Çelebi ve Ağa Bayezid ve Kutlu Beşe'yi menvâl muharrer üzere cari olan cem'an kelâmını tasdik ve akvâlini tahkik idecek bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda kışlası elmerkûm mezbûr Abdülkerim Çelebi'nin mülki olmak üzere kayd şude. Fî yevmü's-sami ve işrin Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Osman Çelebi ibn-i Hasan Ağa, Toktamış bin Ramazan, el-Hâc Veli bin Ahmed Sofi, Şaban bin Sefer, Bolat el-Muhzır ve gayruhüm

9/93a-1

Oldur ki Kal'a Yahudilerinden İlyâ veled-i Baruh nâm Ermeniyandan Tomas veled-i Papas ... nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkum Tomas'a seksen ayn? arslanlı gurus karz verdim Tokat'a varub gelüb on beş günden sonra verecek olmuşdur ikrâr sicil olmak muradımdır dedikde merkûm Tomas zımmi işbu İlyâ yahudiyandan seksen ayn? arslanlı gurus ... karz almışdır Tokat'dan geldi sonra on beş günde edâ idecek hükm verdiği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Saatci Yuri, Harac zımmi veled-i Yuri, Serab Yasef ve Marderos

9/93a-2

Oldur ki Rumiyan mahallesi sükkânından Harac veled-i Yuri zımmi orta boylu sarışınlu ... gözlü sarı bıyıklı ... Yahudiye'l asl Nasraniye'l mille Laçın veled-i Abdullah nâm abd-i memlûkünü meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu abd-i memlûküm Laçın'i yedi sene hizmet etmek üzere azad etmiş idim halâ yedi sene hizmetini tam edâ etdi bade'l-yevm merkûm Laçın'de hak velâdan gayrı hakkım yokdur sair ahrar gibi hürdür keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarıfıdır dedikde merkûm Laçın Harac elmerkûm cem'i kelâmında tasdik idecek Laçın elmerkûmun itâkıyla hükm olunub ... vakî bi't-taleb kayd şude. Fî evâsıt Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun, İlyâ veled-i Baruh, Tomas veled-i Papas

9/93a-3

Oldur ki Ermeniyan mahallesi sükkânından Seva veled-i Papas nâm zımmi İvan veled-i Karagöz ve Seva veled-i Arslan ve Lefter veled-i Hüdaverdi ve Karagöz veled-i Şahin nâm ve Barçekva veled-i Bagdesar ortakları meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Kaçı'da karye-i İközoba karşusunda vakî Kıyat Ağa oğlu Ali Mirza'dan hissemize olan ortak bağımızı paylaştık şarken Ali Mirza elmezbûr ve kıblet Bikçe nam zımmi mülki ve garben Karagöz veled-i Şahin ve şimâlen Kaçı suyu işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan bağ benüm hisseme düşmüşdür merkûmlerin alâkası yokdur ve şimal tarafında ... yüz kulaç ... on altı kulaç ... altı buçuk ... ortasında müşterek olub iştirak üzere istimal idüb etmez ... .. müşterek mülkimizdir suâl olunub sicil-i hüccet olmak muradımdır dedikde merkûmun zımmiler merkûm ... cem'an kelâmını tasdik idecek bağ mahdûd merkûm ... mülki olmak üzere hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Arab Bekir bin Arab Yusuf, Hüseyin bin Ramazan, Osman bin Mustafa, Terzi Bay çura bin İskender, Deli Veli bin Arpacı Ahmed

9/93a-4

Oldur ki Karagöz veled-i Şahin merkumun zımmileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Kaçı'da İközoba karşusunda Kıyat Ağa oğlu Ali Mirza'dan hissemize alınan ortak bağımızı paylaştık kıblet ... ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Seva veled-i Papas ve

garben Parçekva işbu hudud-u erbaa ile mahdûd bağ benüm hisseme düşüb benüm mülkim olmuşdur ve şimal tarafında ... yüz kulaç ve arz on altı kulaç sair altı buçuk hissesi ortasındadır ... .. etmez ... mezbûr ... müşterek mülkimizdir suâl olunub sicil-i hüccet olmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl merkûmun Seva ve İvan ve Seva ve Lefter ve Parçekva merkûm Karagöz'ü cem'i kelâmında tasdik idecek bağ mahdûd Karagöz merkûmun mülki olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/93b-1

Oldur ki Parçekva veled-i Bagdesar Seva ve İvan ve Lefter ve Seva ve Karagöz nâm zımmileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb İvizoba karşusunda Kıyat ağa oğlu Ali Mirza'dan olan ortak bağımızı beyyinimize hisse düşüb kıblet ... beğe ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Karagöz veled-i Şahin ve garben Lefter işbu hudud-u erbaa ile mahdûd bağ benüm hisseme düşüb benüm mülkim olmuşdur merkûmlar alâkası yokdur ve şimal tarafında ... yüz kulaç arz? on altı kulaç ... yer? beyyinimizde müşterek olub ... verüb etmez ... .. mülki müşterekimizdir suâl olunub sicil-i hüccet olmak muradımdır dedikde merkûmun zımmiler merkûm Parçekva'yı cem'an tasdik idecek bağ mahdûd merkûm mülki olmak üzere hükm olub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/93b-2

Oldur ki Lefter veled-i Hüdaverdi Seva ve İvan ve Seva ve Parçekva ve Karagöz nâm zımmileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb karye-i İvizoba karşusunda Kıyat Ağa oğlu Ali Mirza'dan olan ortak bağımızı hisseyi şerimizde kıblet kazancı Yuri mülki ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Parçekva ve garben Seva işbu hududu erbaa ile mahdûd olan bağ benüm hisseme düşüb benüm mülkim olmuşdur şimal tarafında ... yüz ve arz on altı kulaç halı yer beyyinimizde müşterek olub ... ve etmez ... hak mülkimizdir suâl olunub sicil olmak muradımdır dedikde merkûmun zımmiler Lefter elmerkûmu tasdik idecek ... merkûm Lefter'in mülki olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/93b-3

Oldur ki Seva veled-i Arslan İvan ve Parçekva ve Karagöz ve Lefter ve Seva nâm zımmileri meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb İvizoba karşusunda Ali Mirza'dan olan ortak bağımızın beyyinimizde pay idüb kıblet kazancı Yuri ve şimâlen Kaçı suyu ve şarken Lefter ve garben Yuri işbu hududu erbaa ile mahdûd olan bağ benüm hisseme düşüb merkûmların alâkası yokdur ve şimal tarafında ... yüz ... on altı kulaç ... yer beyyinimizde müşterek olunub ... ve etmez ... .. yerimizdir suâl olunub sicili hüccet olunmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl merkûmun zımmiler merkûm Seva'yı

cem'an kelâmında tasdik idecek bağ mahdûd merkûm Seva'nın mülki olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/94a-1

Oldur ki Kal'a yahudiyânından Yusuf veled-i İlya Baba veled-i Yako nâm nâm yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Kal'ada ... kurbunda vakî darım ki hudud-ı beyan olunur kıblet Manuk? mülki ve şimâlen ... mülki ve şarken tarîk-i âmm ve garben ... işbu hududu erbaa ile mahdûd olan darım dahilinde bir bab çatma hanesiyle ve hayatıyla ve taş ... ve taş holüyle ve cem'an tevâbi ve levâhık ve hukuk murafıkıyla merkûm Baba'ya üç yüz otuz guruş ile bir kabz ... malum akçeyi bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm dar sabık ... benüm alâkam kalmayub merkûm Baba'nın mülki müşterisi olmuşdur keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dedikde gibbe's-suâl merkûm Baba Yasef elmerkûmu tasdik idecek bey ve şiralarının sıhhati ve lüzum mukarrer oldukda dar mahdûd merkûm Baba'nın mülki müşterisi olmak üzere kayd olundu. Fî tarih elmezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Monla Ali ..., Bolat el-Muhzır, Halil bin Süleyman, Avrahim veled-i Yusuf, Davit veled-i Yusuf

9/94a-2

Oldur ki Hacı Ali bin Mustafa ve Bektaş bin Arslan Halife ve İbrahim bin Ahmed nâm kimesne ve Manuk veled-i Bayram nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Hacı Ali mezbûrin altmış buçuk guruş ve İbrahim elmezbûrin altmış guruş ve Bektaş elmezbûrin yigirmi guruş sabit olunub taleb eylediklerinde edâ-ı karar? olmayub Rum mahallesinde kıblet mahalle-i merkûm yolu ve şimâlen Kaya ve şarken Yuri mülki ve garben Lefter nâm zımmi mülki ile mahdûd olan darımı dahilinde bir bab çatma eviyle ve hayatıyla ve taş ... ve eşcariyla hala verilüb yetmiş bir guruşa çıkub ... .. yetmiş bir ... olub bey' olmak hududunda ... Hacı elmezbûr ile ...başı artırub yüz bir guruş Hacı Ali elmezbûrun üzerinde karar idüb bey ve şira ... olub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Monla Ali ..., Usta Mehmed, Mataracıbaşı Osman, Bolat el-Muhzır, el-Hâc Muzaffer

9/94a-3

Hacı Bike ve tereke ... .. Abdülaziz

Muhallefât:

Dimi döşek guruş 2

Yorgan hasene 1

Köhne dikme yasdık sim 60

Basma yasdık sim 20

... yüz yasdık sim 20
Basma yorgan mea çarşab guruş 2
Köhne basma döşek sim 60
Basma yasdık sim 60
Köhne sarı yasdık sim 20
İki kalemi kilim guruş 5
... hasene 2
Küçük basma yorgan sim 20
Beş hasır küçük sahan guruş 5
Küçük sini sim 60
Hamam tası sim 20
Legen mea ibrik hasene 2
Şamdan
İki ... sim 50
Tencere mea kapak sim ...
Pabuc sim 20
İki altun hatem guruş 2
Küçük sarı kutu sim 10
Gümüş hatem sim 20
On dirhem gümüş sim 100
İnci sim 60
Taş sim 20
Sürmelik sim 3
Küçük makas sim 5
Küçük sandık mea ... sim 20
Köhne gömlek sim 20
Basma yasdık sim 20
Dimi döşek guruş 2
Sebet sandık sim 200
Moskov aynası sim 100
Yigirmi arşun iplik sim 200
Bir mikdar ... guruş 2
Beş arşun ... sim 20
İpek sim 12
İki çarşaf sim 80
Paramız? sim 22
İki ... sim 16
Köhne derili ... sim 60
Köhne ... hasene 1
Basma perde sim 100
Yeşil derili ... içli kürk hasene 2
Beş basma çenber guruş 2

Baş bağı ... makreme sim 20
Baş makreme sim 25
İki nakışlı yüz bezi sim 70
On sekiz arşun keten hasene 2
Don mea uçkur sim 100
Köhne gömlek sim 15
... karaca guruş 2
İki ... yüz ... sim 30
Bohça sim 30
Köhne çarşaf sim 10
Büyük çarşaf sim 20
Nakışlı bogasi kaftan sim 120
Kurma kumaş bohça guruş 2
Hamam gömleği mea peştamal ve bohça ve ... guruş 2
Cümle hırdavat guruş 1
Kilid sim 10
Mehr-i müeccel hasene 60
... guruş 186 sim 61
... guruş 126
... kuşak ... kaftan bakır sini hasene 10
... guruş 22
... guruş 21
... guruş 73 sim 30

9/94b-1

Oldur ki Avrahim veled-i Arslan İlya veled-i Gökçe'yi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm İlya anamı ve avretimi şetm galiz ile şetm idüb ... kedi diyüb kendi dahi bundan dedikde gıbbe's-suâl olunub beyyinden dahi acz oldukda İlya merkûm yemini billâhil azim ile halâsı kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır

9/95a-1

Oldur ki Bağçesaray mahallesinden Hüseyin Bölükbaşı mahallesi sükkânından Babaş bin Mustafa nâm kimesne ... bin Toktamış nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mahalle-i mezburde vakî kıblet değirmen harkı ve şimâlen tarik-i âmm ve şarken Mehmed ed-debbağ ve garben Kutlu Gazi mahdûd olub debbağ Mehmed'den iştira eylediği mülkim dahilinde olan eşcar-ı müsmiresi ve gayri müsmiresi ve cem'i tevâbi ve levâhık ve hukuk murafıkıyla mezbûr ... yigirmi altuna bati bey' idüb kabz-ı semen madud ve mütealik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde mezbûr ... Babaş elmezbûru tasdik ve tahkik idecek mezbûranın bey şiralarının sıhhatiyle hükm olunub kayd olundu. Fî evâil Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed ed-debbağ, Bolat el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib, Pir Ali el-Muhzır

9/95a-2

Oldur ki Gurgur Reis mumcu Mircan'ı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Mircan'a kırk beş ... seksen bir bin akçe bey' etmiş idim suâl olunub cevab alınmak muradımdır dedikde gıbbe's-suâl merkum Mircan kırk beş vukıyyesi sekiz guruşa iştira etmişimdir diyüb ziyadeye inkârı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Abid Beşe el-Naib

9/95a-3

Oldur ki Boga salalı Siyami bin Hüseyin Sarıca bin İbrahim Efendi nâm Sekbanı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... art sanında Seyit ak tamaklı altı altun kıymetinde kürk eşyamız babamız fevt oldukda dört kardaşı ve validemiz beyinde müşterek idi halâ mezbûr Sarıca yedinde buldum dedikde mezbûr Sarıca merkûm eşyayı Siyami mezbûrin kardaşı Abdurrahman bana ... verdi diyüb Hasan bin Murtaza ve Veli bin Karaca nâm kimesneler ... verdiğine şehâdet idüb eşya mezbûr Sarıca yedinde karar olunub altı altuna kıymet olunub gaib olursa altı altuna bin ... dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş Çelebi Halim Ağa, Bolat el-Muhzır, Canbeg bin Sefer, Pir Ali el-Muhzır, El-mezbûran

9/95a-4

Oldur ki Murtaza bin Ahmed nâm kimesne Mircan nâm mumcu zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb evvelden ... mumcu idim bir iki sene ferâgat etmiş idim halâ yine mumculuk etmek muradımdır dedikde merkûm Mircan evladını mumcu etdiği gerçek ferâgat etmiş idi ... olduğunda ... .. oldukda ... ise bize ... olur diyü ... ve eğer ... ile ... olunması üzere ... etdim dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ... .., Ali Efendi ...

9/95b-1

Oldur ki Tüccardan İbrahim nâm kimesne Manuk nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûme Manuk'da altmış guruş hakkım vardır taleb iderim dedikde merkûm Manuk işbu İbrahim Çelebi'nin benüm üzerimde altmış guruş hakkı vardır dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abid Beşe el-Naib, Bolat el-Muhzır

9/95b-2

Oldur ki Ermeni mahallesi sükkânından Murad evlat mumcu Marderos nâm Ermeniyanın bint-i sagiresi ... nâm sagirenin canib-i şer'iden vasi olan Serab veled-i Marderos meclis-i şer'i şerife gelüb sagire-i merkûme ... kendi malında nafaka takdir olmak muradıdır dedikde yevmiye ikişer sim-i hânî nafaka ve kisvesi için takdir olunub kayd olundu. Fî yevmü's sani min Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bektaş bin Arslan Halife, Bolat el-Muhzır, Manuk veled-i Paskal, Lefter veled-i Paskal, ... bin Ali

9/95b-3

Halil ve tereke ibn-i ... Osman ve ... Zeyneb ve Rasim

Muhallefât :... ..

Rus mahallesinde Abdurrahman hudud-ı malum dar köhne çit eviyle hasene 30

Balbek'de bir kıt'a harabe bağ hasene 6

Kulplu tencere sim 80

... Abdurrahim hasene 35 sim 100

Semen hasene 2 sim 57

... hasene 31 sim 22

... hasene 12 sim 33

... hasene 6 sim 16

Muhallefat:

üç? Halil zimmetinde mehr-i müeccelden hasene 35 sim 100

Bakır tencere mea kapak sim 100

Şamdan sim 20

... sim 5

İki bakır sini sim 5

Terazü sim 20

Bakır ... sim 10

Biçki sim 5 ... sim 5

Köhne sepet sandık sim 20

Dimi döşek sim 10

İki köhne yastık sim 15

Hırdavat sim 15

Bez çarşab sim 20

Hasene 38 sim 15

... hasene 17

... hasene 2

Abdurrahman hasene 12 sim 90

... hasene 3 sim 22

... hasene 1 sim 11

Ömer ...

9/96a-1

Oldur ki Tüccardan Hacı Ali bin Mustafa yahudiyandan Şumail veled-i Birce nâm Hallac yahudiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb merkûm Şulme'ye elli üç vukıyye yine vukıyyesi otuzar akçe ye bey' etmiş idim iki yüz doksan akçe hakkım kaldı taleb iderim dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Yahudi elli üç vukıyye ... otuzar akçe aldım bi't-tamam edâ ve kaza etmişimdir diyüb beyinden acz olub Hacı Ali elmezbûre yemin ... idüb merkûm Yahudi yemin vermedi iki yüz doksan akçesin verdim dediği kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Hacı Gazi bin Ahmed, Bulduk el-Muhzır ve gayruhüm

9/96a-2

Oldur ki Bağçesaray sükkânından Müslime Bike bint-i Çeşnigir Şaban tarafından İbrahim Atalık ibn-i Toktamış ve Şaban bin Cafer nâm kimesneler şehâdetiyle husus-u atiyel beyana sabitü'l-vekâle zevci Piyale Beg ibn-i Abdullah karye-i Aktac sükkânından Can Gazi Sofi ibn-i ... nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb müvekkilim mezbûre müslimenin Nehr-i Kaçı'da karye-i Aktacı'da vakî kıblet Kaçı suyu ve şimâlen Abdulbaki Sofi mülki ve şarken sokak ve garben yine Kaçı suyu ile mahdûd olan bağını cem'i tevâbi ve levâhık ve hukuk murafık ve eşcar-ı müsmiresi ve gayri müsmiresiyle işbu Can Gazi Sofi'ye yüz altmış guruşa bey' bat hücceti şer'i ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm müvekkilim mezbûre müslimenin bağ sâbık ... alâkası yokdur mezbûr Sofi'nin mülki müşterisi almışdır keyf mâ yeşâ ve tahtar tasarruf ider dedikde mezbûr Can Gazi Sofi vekil mezbûr Piyale Beg'in menvâl muharrer üzere cari olan cem'i kelâmını tasdik ve akvâline tahkik idecek bağ mahdûd mezbûr Can Gazi Sofi'nin mülki müşterisi olmak üzere hükm olunub mâ hüve'l vakî Ali ve ... kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Mehmed Efendi, Ahmed Çelebi el-Hatib bin Mehmed Efendi el-Muhzır, ... Sofi ibn-i Abdi Hevace, Bolat el-Muhzır

9/96b-1

Oldur ki karye-i Ulaklı sükkânından Beşe Mirza bin ... kapucu el-Hâc Hamdi bin Mehmed Ali nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Nehr-i Beşterek'de karye-i Hüseyin Hacı'da ... ciran hudud-u erbaa malûm dört pay yerimi Mirza Beg'e ve gayri müsmiresiyle cem'i tevâbiyle ve karye-i mezbûre içinde kışla ve kıratlı? yapacak yurt yeriyle mezbûr Hacı Hamid Ağa'ya altmış altun ile bir kabz ... malûm akçeye bey' bat hücceti şer'i ile bey' idüb kabz etmedim madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim dedikde mezbûre Hacı Hamid bağ elmezbûr Beşe Murat'ı cem'i kelâmında tasdik akvâlinde tahkik idecek mezbûranın bey şiralarının sıhhati mukarrer oldukda arz

mahdûde-i merkûme mezbûr Hacı Hamdi'nin mülki müşterisi olmak üzere hükm olunub kayd olundu. Fî evâil Muharremü'l-haram sene sitte ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Gökçe Efendi bin Mehmed Efendi, Kara Ahmed bin Hüseyin, Kaplan bin Murat, Mustafa bin Osman, Berber Zal bin Abdullah, Bolat bin Rahmetullah, Pir Ali el-Muhzır ve gayruhüm

9/96b-2

Oldur ki Duhancı Kara Mehmed Receb bin Osman'ı meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb mezbûr Receb'de sekiz guruş otuz sekiz akçe hakkım vardır dedikde sekiz guruş hakkı vardır diyüb ikrârdan sonra edâya ... etmek ile havâleye verilüb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/96b-3

Oldur ki ... Sultan Hazretlerinin Tuz Emîni Piyale Emin Gurgur Reis veled-i ... Reis nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb ... Reis'e iki bin dört yüz çuval ... iki yüz guruşa bey' etmiş idim ... Reis mürd oldu metrukatı işbu oğlu ... kaldı iki yüz guruşum talep iderim dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Gurgur Reis inkâr idecek Piyale Emin'den beyyine talep olunub ikâmet beyyine tevkif olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Muzaffer ... bin Abdullah, Abid Beşe el-Naib, Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/97a-1

Oldur ki Kal'a Yahudilerinden Şulme veled-i Mortahay nâm Yahudi Kaplan bin Arslan'ı meclis-i şer'i şerife ihzâr işbu Kaplan iki buçuk altuna bir çuka ... bey' etmişdir bir buçuk altun hakkım aldım aldım bir altunum kaldı ve bir guruş karz? almışdır bir altun bir guruş hakkım var talep iderim dedikde mezbûr Kaplan ben bundan bir guruş karz? almadım diyüb yemini billâhil azim ile halâsı olub ... aldığım gerçek velâkin akçesin bi't-tamam edâ etmişdir diyüb beyyinden acz oldukda merkûm Şulme tamam almayub bir altun üzere kaldığına yemini billâhil azim idecek bir altunu edâ ile hükm olunub kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: ... Abdülhalim Ağa, Abdurrahman Efendi bin Murtaza Efendi, Bolat el-Muhzır

9/97a-2

Oldur ki Veli bin Ömer Sefer bin bin Gökçe nâm kimesneyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu Gökçe ve bir kimesne dahi ortak olub yüz elli guruşa bağçe mahsul almış idik kırk guruş ben kendi yanımdan verdim evvel kırk guruşum aldım ve baki akçesin verdiğinde yedi guruş dahi kendi akçemden vermişimdir hesab etdi üç guruş mezbûr

Sefer'in üzerine düşdü taleb iderim dedikde mezbûr Sefer ... yedi guruş orta akçesi var idi ... verdik kendi akçesi vermediği diyecek Veli elmezbûranda sekiz buçuk guruş ile yigirmi guruşdan gayri orta akçesi yoktur diyüb inkâr idecek Sefer elmezbûr yüz elli guruş bağçe akçesin edâ etdikden sonra ortada kırk guruşum vardır ziyade yoktur dediğine benüm şahidim vardır dedikde öyle demediğine Veli inkâr idecek beş bin Maksud ve Halil bin Musa nâm kimesneler li ecli'ř şehâde hazıran olunub yüz elli guruş bağçe akçesin tamam verdikden sonra bunlarda kırk guruşum vardır ziyade bir ... hakkım yoktur dediğine bizler şahidleriz şehâdet ideriz dediklerinde ... şerâitü'l-kabûl hayz-ı kabûlde vâkî olub kayd şude.

şuhûdü'l-hâl: El-mezbûrun

9/97a-3

Oldur ki İsmihan bint-i Hasan'ın kıbel-i şer'iden vasi nısf olunan Hüseyin bin ... İsmihan elmezbûreye on üç altun başdan ... itâk etmişimdir dediğine Abdulhalim şehâdeti kıbel-i şer'iden vasi nasib olunan ... kayd olundu.

şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi el-Hatib

9/97b-1

Oldur ki Bağçesaray sükkânından Mustafa Hevace elmüteveffanın metrukatından Macariyeti'l asl ... Kutlu nâm cariyesi tarih-i kitabdan bir buçuk sene mukaddem ... Ramazan Hevace nâm kimesneye on iki buçuk altuna bey' idüb on Ramazan'da on beş belki on altı altun ider idi benim maldır gayb fahiş ile bey' olunmuş diyü akrabasından Ali bin Toktamış Ağa dava etmeğin Veli bin Ömer Dede ve Devlet Ali bin Hüseyin nâm kimesneler merkûm kadim Kutlu Ramazan Hevace'ye bey' olundukda on beş on altı altun ider idi bizler bu ... olur idi dedikleri kayd şude.

şuhûdü'l-hâl: Bolat el-Muhzır

9/97b-2

Oldur ki Selamet Giray Sultanın validesi ... Bike taraflarının Sehrab Abdullah Zor Beg bin Derviş nâm kimesneler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Murtaza Emeldeş bin Fazlı Beg nâm kimesne müşarünileyh Bikçe'nin orta boylu ... sarı bıyıklu gök gözlü buğday önlü Lehyi'l-asl müslimil mille Ramazan bin Abdullah nâm gulamını meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb müvekkilim ... Bikçe işbu abd-i memlüki Ramazan hasbetillahil azim ve taleben rıza'i kerim cem'i malından itâk idüb sair ahrarıl itâk eylemişdir üzerimde hak velâdan gayrı hakkı yoktur sair ahrar müslimin gibi keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfıdır itâkını ikrâr idüb itknâmesin alıvermeye beni vekil etmişdir dedikde Ramazan elmezbûr vekil mezbûr Murtaza Emeldeş'i tasdik idecek Ramazan elmezbûrun itâkıyla hükm olunub kayd şude. Fî gurre Muharremü'l-haram sene 1076.

şuhûdü'l-hâl: El-mezbûran, Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/97b-3

Oldur ki Bağçesaray kaza muzavafatından Karye-i Bağlı sükkânından Koşay bin Kul Mirza nâm kimesne Bağçesaray sükkânından Şahin bin Mehmed'i meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr Bağlı yerinde ... bab ... hudud-u erbaa malum yarım pay yerimi cem'i tevâbi ve levâhık ve arz-ı mezrası ve gayri mezrasıyla işbu Şahin'e yigirmi altuna bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm merkum yarım pay yerde benüm alâkam yokdur mezbûr Şahin'in mülki müşterisi dedikde mezbûr Şahin Koşay elmezbûr cem'i kelâmında tasdik ve akvâlinde tahkik idecek merkûm yarım pay arz Şahin elmezbûrin mülki müşterisi olmak üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Hacı Muzaffer bin Abdullah, Bolat bin Rahmetullah, Pir Ali el-Muhzır

9/98a-1

Oldur ki Asesbaşı Yusuf Ağa mahfil-i kazada Kaplan nâm kimesne mahzarında ve eskici oğlu nâm zımmının yanından bir mikdar akçesi ... olunub teftiş olundukda işbu Kaplan yedinde bulundu dediği mezbûr Kaplan beyyinde bulundu emanet? ve çatma karşulu evi ile diyü müştehid etmedim diyü ... ikrârı kayd şude. Sene 1075.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi, Abdi Efendi ..., Bolat el-Muhzır, Muhzır Sefer ve gayruhüm

9/98a-2

Oldur ki karye-i ... sakin Arslan veled-i ... mahfil-i kazada yine mezbur ... Mehmed bin ... ihzâr ve mahzarında işbu Mehmed'den bir kıt'a yer hudud-ı beyan olunur hudud-u erbaası ... nâm kimesne mülkine muttasıldır iki ... akçe iştira etmişimdir halâ rücû etmedi ... suâl ... mezbûr Mehmed'den gibbe'l istintâk ... akvâlini tasdik etdikde âdem rücû hükm şude. Fî tarih Zilhicce sene hamsin ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi, Mehmed Efendi, Zülfikar el-Muhzır ve gayruhüm

9/98a-3

Oldur ki karye-i Boga salasından Şaban bin Abdullah nâm kimesne mahfil-i kazada Bayram Ali kethüda ibn-i Abdullah mahzarında işbu Pir Ali kethüdaya bir altun deynim olub mukabelesinde elli yedi pare gümüşlü bir saç bağı vermişdim şimdi deynim kaza etdim mezbûr ... taleb etdikde otuz beş pare bez ile teslim ediyor gibbe's-şer'i taleb iderim dedikde gibbe's-suâl bade'l... ikişer mezbûr Bayram Ali bir altun ... eylediği Şaban ... ile halâsı ... ... kayd şude fî mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi ibn-i Mehmed el-Muhzır, Bolat el-Muhzır, Pir Ali el-Muhzır

9/98a-4

Oldur ki Kal'a Yahudilerinden İlya veled-i Kepekci Moşe nâm Yahudi orta boylu koyun gözlü kara yağızlı Boğdanu'l asl Nasraniyeti'l mille Mülayim bint-i Abdullah nâm ihtiyar ... cariyesini meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu cariyem Mülayim'i hasbetillah azad etdim bade'l-yevm üzerinde hak velâdan gayrı hakkım yokdur sair ahrar gibi keyf mâ yeşâ ve tahtar mutasarrıfdır dedikde merkûme Mülayim ... merkûm İlya'yı tasdik idecek merkûme Mülayim'in itâkıyla hükm olunub mâ hüve'l vakî bi't-taleb kayd olundu. (silik) Zilhicce'ti'l-mübarek sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi ibn-i Abdülcemil Efendi, Mustafa Çelebi bin Abdulhamid Efendi, Abid Beşe el-Naib, Bolat el-Muhzır, Bulduk el-Muhzır

9/98b-1

Oldur ki Kal'a yahudiyanından İlya veled-i Receb nâm Yahudi İlya ve İshak veled-i Adaviyet nâm Yahudileri meclis-i şer'i şerife ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb Nehr-i Kabartaylu ... dedikleri mucebinde vakî kıblesi sokak ve şimâlen tarîk-i âmm ve şarken Yoris nâm Yahudi ve garben merkûman İlya ile İshak işbu hudud ile mahdûd olan bağımın cem'i tevâbi ve levâhık ve eşcar-ı müsmiresi ve gayrı müsmiresi ile ve alacak? yeriyle işbu İshak ile İlya'ya yüz otuz guruşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd eyledim bade'l-yevm keyf mâ yeşâ ...ve tahtaran mutasarrıflardır dedikde merkûman İlya ile İshak merkûm İlya'yı tasdik tahkik eylediklerinde bağ sâbık ... merkûman İlya ile İshak'ın mülki müşterileri olduğu mukarrer olduğu bi't-taleb kayd olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah Efendi bin Abdi Efendi ..., Hasan Çelebi el-kâtib bin Sehrab Atalık, el-Hâc Mustafa bin el-Hâc Ali, Koyun emini Devlet bin Mahmud

9/98b-2

Oldur ki Kuba sükkânından Ahmed bin Sefer Ermeni mahallesinden Haçiraz veled-i Avano nâm zımmiyi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb Kuba'da vakî kıblet Yakub mülkine ve şarken sokak ve şimâlen tarîk-i âmm ve garben kendimin börekçi dükkânıma müntehiyedir işbu hudud-u erbaa ile mahdûd olan mülkim dahilinde olan bir bab dükkân ile cem'i tevâbi ve levâhık ile merkûm ... kırk bir guruşa bey' bat ile bey' idüb kabz-ı semen madud ve müteallik ... teslim mübeyyi mahdûd etdim bade'l-yevm dükkân elmezbûrde benüm alakam yokdur ... elmerkûmun mülki müşterisidir dedikde merkûm ... Ahmed elmezbûru cem'i keliminde tasdik idecek dükkân elmesfûr ... elmerkûmun mülki müşterisi olduğu mukarrer oldukda ma hüvel vakî kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Abdulhamid Efendi bin Murtaza Efendi, Bolat el-Muhzır, Ahmed Çelebi el-İmam Cami-i Arslan Ağa, Mustafa bin Usta Mehmed

9/98b-3

Oldur ki Manuş veled-i ... .. zevcesi ... veled-i ... kefil bi'l-mâl olub ve mezbûr dahi Semavin veled-i ... .. veled-i ... .. veled-i ... nâm zimmiler kefil bi'l-mâl olub halâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ..., Abdullah Efendi el-Naib, Pir Ali el-Muhzır

9/98b-4

Oldur ki Hacı Ali ... mahfil-i kazada Manuş elmezbûr mahrusesinde işbu Manuş'a altmış buçuk guruş hakkım vardır dedikde mezbûr Manuş dahi Hacı Ali elmezbûri bi'l-muvace tasdik deyn elmerkûmu bi't-tamam edâsı kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: ...

9/99a-1

Oldur ki Mahmud bin Mehmed Kerim Çelebi ibn-i sagirimi meclis-i şer'i şerife ihzâr idüb işbu hâzır-ı fi'l-meclis ... Ağa tamaklı ciran atı Yusuf nâm kimesneye ortağa vermiş idim mezbûr Yusuf merkûm atı gayb etmiş bir seneye ... oldu mülkimden gayb olalı halâ mezbûr Kerim Çelebi yedinde buldum suâl olunub ihkak olmak muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk mezbûr Kerim Çelebi merkûm atı ... bin ... nâm kimesne ... Beg nâm ... Karavıl kazağı ile muharebe idüb dâr-ı harbde ... kazağın elinden düşüb bade'l kısmet mezbûr ... kendi hissesine isabet etdikden sonra ... otuz arslanlı guruşa bey' idüb otuz arslanlıya iştira etmişimdir bunun ... dedikde mezbûr Mahmud merkûm atı dar-ı harbde ... kazakdan düşüb bade'l kısmet iştira etdiğine inkâr idecek çora Akay bin Toktar Emeldeş ve Kutlu Beşe bin Mehmed Gazi nâm kimesneler li ecli'ş şehâde hazıran olub işbu hâzır-ı bi'l-meclis ... Ağa Tamaklı ciran atı işbu ... bin Hıdır Emeldeş dar-ı harbde ... beg ... Karavıl kazağı ... kazakdan düşürdüğüne ve kısmet olundukda işbu at ... hissesine isabet etdiğine ve buraya ... .. Kerim Çelebi elmezbûre bey' etdiğine bizler şahidleriz şehâdet ideriz diyüb bir vesak? davayı edâ-ı şehâdet-i şer'îye etdiklerinde ... şartü'l kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlde vakî olub merkûm atı mezbûr Mahmud kıymetiyle ahz etmek üzere hükm olunub kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Bolat bin Rahmetullah, ... el-Muhzır, Murtaza ..., Pir Ali el-Muhzır, El-mezbûran

9/99a-2

Oldur ki orta boylu gök gözlü köse sarı sakallu abd-ı abık ... ahz olunub yevmi ikişer akçe nafaka takdim olunub Subaşı yedine teslim olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Halim Efendi, Katib ... Sultan ... .. Giray, Abdulvahhab Çelebi el-kâtib, Ebu'l-hayr bin eş-şeyh Abdulhalik

9/99b-1

Oldur ki mahmiyye-i Bağçesaray sakinatından ... Raziye Bikçe ile Ali Bay tarafından husus atı ... merkûm Raziye Bikçe ... şer'îye ile ... Ramazan bin ... ve Abdülğani bin Şaban nâm kimesneler şehâdetiyle sabitü'l-vekâle Sadullah? Çelebi bin Osman Efendi meclis-i şer'e hazırı'l lazım ... orta boylu sarı sakallı gök gözlü Russü'l-asl müslimil mille Kasım nâm gulam mahzarında takrir-i kelâm ve tabirü'l meram idüb mezbûr Kasım müvekkilem mesfûre Raziye Bikçe elli ... koyunu beş yüz koyunla bir çoban vermek üzere kitâbeti kıt'a etmiş idi halâ bade'l kitabta olan beş yüz koyunla çobanı teslim etdikde müvekkilem Raziye Bikçe kabz ve teslim eyleyüb merkûm Kasımı itâk eylemişdir bade'l-yevm mesfûr Kasım sair ahrar müslimin gibi hürdür mezbûre müvekkilemin merkûmun ve'l itâkda gayrı hakkı yoktur vekâletim hasebiyle gıbbe'ş-şer'i suâl olub kayd-ı sicil olunması muradımdır dedikde gıbbe'l istintâk merkûm Kasım vekil mesfûr Sadullah? Çelebi cem'an akvâl ... bi'l-muvâce tasdik etmeyin hücceti itâk ve ... mukarrer olub bi't-taleb kayd şude. ... fî gurre ve Zilhicce sene hamse ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Efendi bin eş-şeyh İsmail, Abdullah Efendi bin Hüseyin Ali Efendi, Abdülhalim Efendi ... Ağa sabitü'l-vekâle ve gayruhüm

9/99b-2

Oldur ki Mehmed Halife ibn-i ... Tokay ... ikrâr atı üzere vekâlet Ahmed Efendi el-imam ibn-i Mehmed Efendi el-imam ve Bektaş bin Bali ve Hacı Tosun Gazi? ibn-i Temir Beg nâm kimesneler şehâdetleriyle isbat etdikden sonra meclis-i şer'i şerife Yusuf nâm oğlanı ihzâr ve mahzarında takrir-i güftâr idüb işbu Yusuf elmezbûr karındaşım Tokay elmerkûma iki yüz guruş kitâbet kesmiş idi halâ Yusuf elmezbûr ... bi't-tamam Tokay elmerkûma teslim idüb azad olmuşdur sair ahrar müslimin gibi hürdür Tokay elmerkûma velâdan alâkası kalmamıştır itknâmesin verilsün dedikde Yusuf elmezbûr dahi bi'l-muvâce vekil mezbûru tasdik idecek ıtkına hükm olunduğu kayd şude.

Şuhûdü'l-hâl: Arslan Monla bin Ömer, Hacı Mehmed ... .., Bolat bin Rahmetullah, eş-şeyh Bulduk

9/100a-1

... marifetiyle

... .. vukıyyesi on iki akçeye narh verilüb kayd olundu.

Salih emridir vukıye 1 sim 3

9/100a-2

... marifetiyle Şerif yedinde olan Rum ili balı vukıyyesi on beşer akçe tabir olundu ve yine mezburun hal hamriyesi?... sairesi kayd şude. Tahrîren fî evâsıt Zilkadeti'l-mübarek sene 1075.

9/100a-3

Buğdayın beşşerisi yigirmi beşden otuz beş ... ile onun on dört vukıyesi on iki akçeye bey' olunub dört yüz seksen dirhem yetmiş beş ekmek bir akçeye narh verildi.

9/100a-4

...

... tahrîr ... şerif hattı budur ki Aşağı Kuba'da bir miktar hattı arz ki bir tarafı Çürük su ve bir tarafı ... giden yoldur Mustafa Ağa kulumuza ihsanın olub emrim verilmişdir mezbûr dimekle emri şerifimle zabt eyledikde ... .. imham olmayalar şöyle bileler tahrîren fi mâh Zilhicce sene hamse ve seb'in ve elf.

9/100a-5

Moşe oğlu (silik) İsak ... .. (silik) babanın ... .. veled-i Yasef ve ... veled-i Şumail'e yetmiş iki buçuk guruş deyn verildiğini şehâdet kayd olunub şahit ... olundu.

Şuhûdü'l-hâl: ... ..,İstanbulu ... ..,Yasef Avrahim ... ..,Avrahim İsak

9/100b-1

Fazlı Katib ve tereke ... ve ... Ahmed zevce ... ..

Muhallefât:

Kırmızı ... çuka semaver kapak ... guruş 5	Sarı kebe ... sim 100	Nakışlı çuka ... .. guruş 5	Sarı makreme kuşak ... hasene 1	Kırmızı çuka çakşır guruş 2	
... yay iki buçuk deste ok mea sadak guruş 10	... .. hasene 2	Dört ... .. sim 20	Cüzdan ... sim 20	... eğer mea levazımı guruş 3	
Basma yorgan mea çarşab guruş	Tilki kaplı kırmızı bogasi kürk hasene 3	Bogasi kaplı beden kürk sim 100	Çerkez ... sim 20	Kemikli beş ... sim 60	
Balta sim 15	Köhne kebe sim 20	Köhne keçe sim 10	Büyük bakır tencere mea kapak hasene 2	Küçük tencere mea kapak guruş 1	Legen mea ibrik guruş 2
Beş dibsiz sahan hasene 30	Bir çini testi sim 30	İki meze sinisi sim 20	Şamdan sim 20	Kulplu tava sim 20	Mum hunisi Sim 20
Faraş sim 15	İki çini	Çini	... sim 5	Büyük kebe	

	tabak sim 15	maşraba mea kaşık sim 5		sim 10	
Üç fuç sim 60	İki beşşeri buğday sim 50	Gümüş divit eğer ... mea (silik) sim ...			
İki kuba? sim 6	Üç hasır sim 15	Üç sini sim 2	Çeşminaz hasene 20	Gülhandan guruş 2	
Gümüş divit guruş 12	İki köhne küçük mea çatma hane holü guruş 6	Torı at hasene 15	Ala at hasene 80		
Cir? at hasene 10	Gümüş kılıç guruş 15	Akik kaşlı gümüş ... hasene 1	... guruş 510 sim 60	Cümle mehirden sim guruş 215	
Bali guruş 115 sim 20	Semen sim 1152				

9/100b-2

Oldur ki Mehmed bin Abdullah Hüseyin bin Can Temir'i ihzâr idüb mezbûr Hüseyin'de elli akçe hakkım var taleb iderim dedikde mezbûr Hüseyin inkâr idecek mezbûr bundan acz olub Hüseyin elmezbûr yemini billâhil azim ile halâsı kayd şude.

9/101a-1

Abdullah oğlu Yusuf'un hanesine vukıyyesi yigirmi dört akçeye narh verildi.

9/101a-2

... .. Zeyd Ömer ve ... .. Zeyd Ömer ve ... tezevücat?

9/101a-3

Bir vukıyyesi ... ekmek bir akçeye bey' olunmak üzere narh verildi.

9/101a-4

Oldur ki Receb ... kara üzümün vukıyyesine onbir? akçeye narh verildi.

9/101a-5

Ahmed nâm kimesnenin rezaki yüz ... vukıyyesine on dört akçe narh verilüb kayd olundu.

9/101a-6

Oldur ki Bekir nâm kimesnenin küb incirinin vukıyyesi on dört akçeye narh verildi.

... sim 186

9/101a-7

... .. akçesi ... .. sim 72

9/101a-8

Mehmed Gazi bin ...

9/101a-9

Şahbaz Monla bin Ahmed ... .. zaman bint-i Abdullah ... bint-i Arslan ... Ahmed bin Han Gazi?

Monla? ... .. verilsün? 291 44 ... 335

...

ÖZGEÇMİŞ

Emine YILDIRIM, 24.01.1990 tarihinde Kars'ın Arpaçay ilçesinde dünyaya gelmiştir. İlkokul ve ortaokul öğrenimini Kars'ta, lise öğrenimini İstanbul'da tamamlamıştır. 2012 yılında Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü bitirmiştir. 2015 yılından beri Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Tarih Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.